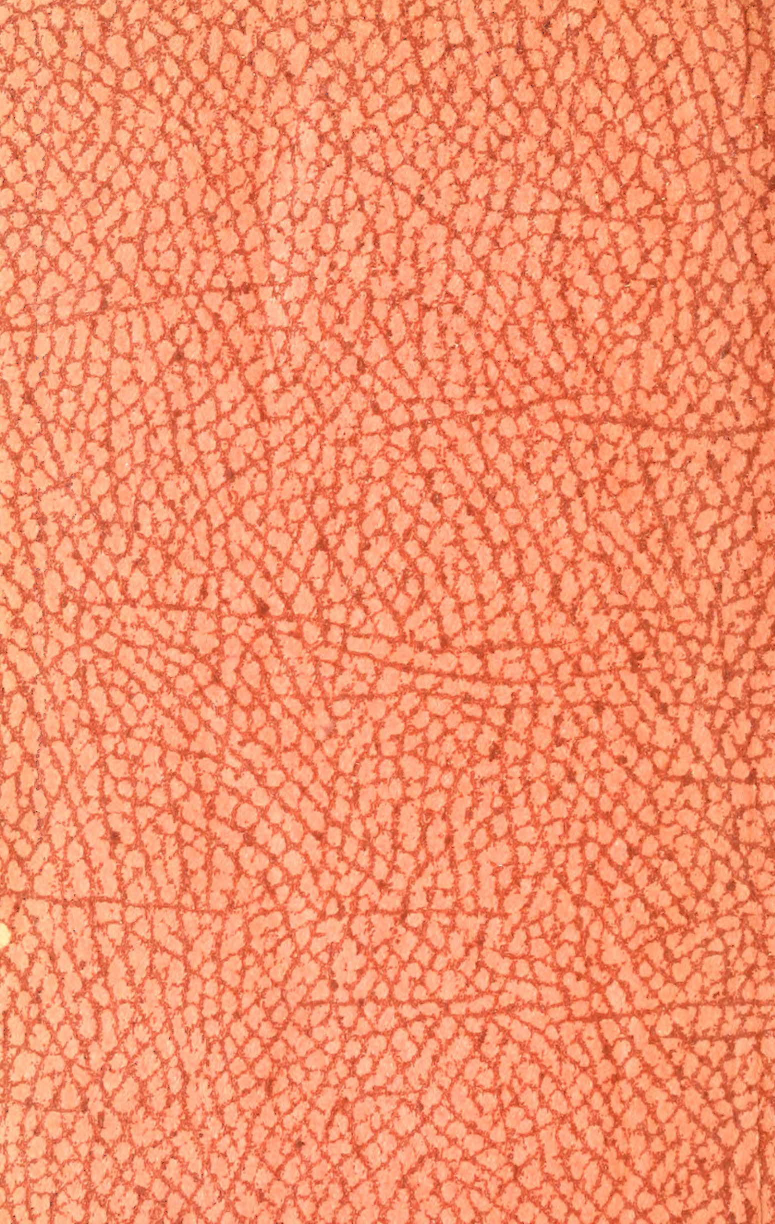

حقه صیغندق

ایشیدلمه‌دك بر وقعه

محرری :

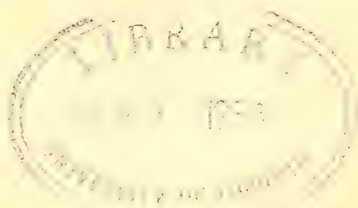
حسین رحمی

کتبخانهٔ عسکری — تجارزاده ابراهیم حلمی

٤٦ — باب عالی جاده‌سی — ٤٦

استانبول — ١٣٣٥

مطبعهٔ اورخانیه

ایشیدلمه‌دك بر وقعه

— ١ —

استانبولده، خوش قدم طرفلرنده اسپانیول نزله‌سی یانغین کبی خانه‌دن خانه‌یه صچراتله عائله افرادندن اوچ درت جانه قیمه‌دنجه سوغیوردی. خسته‌لق ظهور ایدن اولر ایله امکان درجه‌سنده اختلاطدن صاقینلماسی خصوصنده اطبانك وصایاسی، غزته‌لرك اخطاراتی بی تأثیر قالیور. بویصایجلك ضدینه حرکتدن متولد الیم وقعه‌لر بربرینی ولی ایدییور، کیمسه‌ده اثر انتباه کورولمیور، جاهل قافالر هپ بیلدیکنه کیدییوردی.

هانکی اوده مرض ظهور ایدرسه اوراده دوکون وارمش کبی بوتون قومشو قادینلر هپان زیارته، عیادته، کندی تعبیرلرنجه خاطر صورمغه قوشویورلر وه آدوستلق بوکونده بللی اولور » نقراتیله خسته‌نك خدمتنده بولو - نیورلر، بارداغندن ایچیورلر، آرتیغنی ییورلر، قویونه کیره‌جك کبی یاتاغنه صوقولویورلر.

— آمان بویله یاپمایکز، تهلکه‌لیدر. »

دییه‌جك قادار بصیرتكار اولانلره :

— خانم، الله سزكده ویردیكنی بشده آلماز . قرق ییل قیران اولمش، اجلی كلن ئولمش .. زواللیجق أونده اوطوروب طورور ایكن خسته‌لق اوكا نره‌دن كلدی؟ خسته‌لق، صاغلق آللهدن .. ربك تقدیری نه ایسه او اولور . حكیملر نه بیلیرمش ؟ كلك مداری اولسه كندی باشنه اولور. اونلر ئولمیه‌جكمی ؟ بوسنه اسپانیولدن آز حكیممی ئولدی ؟ اجله چاره اولماز . او چاغلره اویوبده اویله سویله‌مكز . ربك كوجنه كیدر . . . اوكا شرك قوشمش كبی اولور ..

دییورلردی .

سكسان حكیمك وصایاسنی بر قوجه قارینك بو تاندیرنامه سوزلری بی حكم براقیوردی ..

حاجی فرهاد افندی خوش قدم محله‌سنده قوناق یاوروسی كوزل بر خانه‌نك صاحبیدر. یاشی آلتمشی كچمش، یاشلاندقجه حیاته محبتی آرتمشدی . خسته‌لقدن قورقار، افراد عائله‌سنك صحتلری اوزرینه‌ده تیترردی . اسپانیول نزله‌سنك محله‌یه بویله شدتله صولتی افندینك مراقنی آرتدیردی . اویقولرینی قاچیردی . آللهه ایمانی پك قوی،

اولقله برابر تدبیرده قصور ایتمامکه اوغراشیوردی .
خانه‌سنده نقیدات صحیه‌یه اهتمامی زیاده‌لشدیردی . مسافر
قبول ایتمه‌یور واوده‌کیلری هیچ بر یره زیارته کوندرمیو-
ردی . بوقرارینی شدتلی بر امر صورتنده خانه خلقنه
بیلدیردی . فقط بویوك ، کوچك خانملردن ، داماد بکلردن
آشچیسنه ، ایشچیسنه وارنجه‌یه قادار سکنه‌سی اون بشی
کچن بر اوقالابالغنه حب یوتان سور آ کلاتمایی هر بری
کندی هواسنه کیتمکدن منع ایتمسی قابلمی ؟ افندینك
کیزلی ینه هرکس بیلدیکنی اوقویوردی .

حاجی فرهاد افندینك خسته‌لغه قارشی بویله شدتلی
تدبیر اتخاذ ایتمسی محله‌ده تاندرنامه علامه‌لرندن بر قاچ
توجه قاربنك غیرتلرینه طوقاندی . چکلرینی آچدی .
دییورلردی که :

— زواللی افندی حاجی اولمش اما دها تام بر
اعتقاد صاحبی اوله‌مامش . . رحمته ضد کیدیلیرمی؟ تقدیر
بوزیلورمی؟ اونك اراده‌سنه قارشی کلینیرمی؟ (پارمقلرینی
توکورکله‌یوب دیواره یازی یازار کبی یاپارق) ایشته بورایه
یازدم ، کوروروسکز . تحسنه نه سویلدیدی دیرسکز .
رحمه متوکل اولمایوب‌ده بویله اعتقادسزلق ایتدیکی ایچون .

بو محله‌ده الك چوق جنازه حاجی فرهاد افندینك خانه‌سندن چیقه‌جقدر .

بیچاره فرهاد افندی تاندرنامه محکمه‌سنك استینافی قبول ایتمز بویله دهشتلی بر حکمه اوغرادی . ذاتاً حاجی فرهاد افندی عائله‌سی خانه‌ده ایی بر کوز ایله کوروله‌میور ، پك آغیر دیدی‌قودیلره هدف اولویور ، کوچوکی بیوکی انسان تنقید وتشنیعی بوآوه اوزاتیورردی . بو مؤاخذه‌لر بعض مرتبه حقلیدی . لکن فقیر قومشولرك ، قوجه قاریلرك اللرینی هوایه قالدیروب‌ده :

— الٰهی او حاجی فرهاد دینن حریفك بویی دوریلسین . اونی دزت قوللی ایله حاجیلر کوتورسون . قیزلرینك ، دامادلرینك ، طورونلرینك یاشلری یرلرده صاییلسون .

بد دعالریله طعن وتلعینلری بعضاً حد انصاف وانسانیتی کچیوردی . بو نفرت وخصومتك سببی بو کونك مزمن دردلرندن بریدی . « بری یر ، بری باغر ، قیامت اوندن قوپار » ضرب مثلنك حکمی آشکار اولویوردی .

حاجی فرهاد افندی دور حمیدینك بال طوتوب‌ده پارماق یالایانلرندندر . هر دورده حاکم بر قوت واردر .

اوكا تبعيت حكمت زمانه صاپيلير. وطن پرورلك وجهيني
بوفلسفه‌يه اويدوره‌رق كويلري طولدورماغي بيلنلر
بوممكتده مرفهاً ياشايرلر ، بوحكمت اداره‌نك ضدينه
كيده‌نلر ديدي قودولر ايچنده بوغوله‌رق آصيليرلر ،
كسيليرلر، سوروولورلر .. سوندرولورلر ...

بوكونكي بك اوغلي ايرادلرينك برقسم مهمي سلطان
حميد لطفديده‌لرينك تحت تصرفلرنده‌در . مشروطيت
فيرطنه‌سني كچيردكدن صوكره كندسزجه ماللرينك صاحبي
قالديلر. هله بواتحاد قاپوزجيلرينك وله ونفرتدن نسانه
غشيان كتيره‌جك يغما كرلكلرندن صوكره دور سلطاني
صويغونجيلري انصاف وصلاحده عادتا بر ولايت پايه‌سنه
ايرديلر، واعادهٔ شرف وانسانيت ايتديلر . ايسته ايسه
قيامت قوپسون. شمدي سيغاره‌لريني ياقديلر . كوشه
پنجره‌سنه چكديلر. حال مسعود، استقبال مأمون، بوهنكامه‌يي
سير ايده‌رك كيف چاتيورلر .

اونلري بوكون عفو ايتدك. اونوتدق. لكن تاريخ
صحيفه‌لرينه، بشريت آيينه‌يه كوز ياشلري دوكه‌يرته‌جك،
آتشدن، قاندن، اريمندن، ملعنتدن سطرلر نقش ايتديرن،
بوكون ايچنده قاورولديغمز يانغينك قونداقچيلرندن بر

طاقلری ده دها بیوك ثروتلرك ویردیکی رفاه وغرور ایله بجره‌لرندن بو حشر ونشری سیر ایدیورلر. آج خلق بزبزی دیدیکلرکن اونلر طوق، اندیشهٔ فرداندن آزاده، راحت وحضور ایچنده ایولرینه یکی بر انقلاب ایچون فتنه دوشونیورلر...

اویله‌لری وارکه استانبولك الڭ چوقور، الڭ هواسز، الڭ قاراکلق محله‌لرندن، الڭ عادی اولرندن تقسیمك، شیشلینك الڭ اعلا، الڭ معلا، الڭ محتشم کاشانه‌لرینه فیرلادیلر...

زواللی غزته‌جی، سن بونلردن برینك بحریه تعییناتندن هر آی آلدیغی بشیوز چیفت اکمکی نه‌یاپدیغنی دوشونیورسلك.. بوقدار اکمکه نه‌مقدار قاتیق لازم کله‌جکنی حسابلاسه‌که.. بلکه‌تیورسه‌ماتیوردی. اوحالده بو حرب زماننك کیکلی قورو اکمکنی ارتکاب ایدن بزدویمق بیلمزك حسب الوظیفه آلدن کچن میلیونلرله صاری لیرالرك جاذبه‌لری اوکنده چه‌ویرمه‌یه‌جکی انتریقه‌می تصور اولونور؟ بشیوز اکمکه، بشبیك اکمکه، بشیوز بیك اکمکه راضی اوله‌لم افندی. عافیتله یسونلر.. آه سن حقیقی بیلسه‌ك، وجودکده‌کی قان تحملندن فضله

فایراب ایدلمش بر ماکنه کبی داماتلریکی پاطلاتیر . . .
بر جانمزی آچ قوردلره، پینیر طلوملرینی کدیلره امانت
ایتمشدك، شیمدی نه یه چیرپینیورز بیلمم !..

شوهت حاجی فرهاد افندی ، یاغمور یاغار ایکن
کوچی دولدورمشدی. ثروت ثروتی جذب ایدر ، طالع
یاردم ایتدی . زوربالرك ایچنده قولاچ آتدقلری یغما
دریاسندن خانه سنه بر نهر آقمایه باشلادی . ایکی قیزی
واردی، ایکیسنه ده برر ضابطه ویردی. داماتلرندن بری
لوازمه یراشدی. اوته کی بیلمم هانکی قومیسیونده مهم
بر موقع طوتدی . لوازمه ده کی داماتی قیمت وقدر
واهمیتجه رئیس اسماعیل حقی پاشانك پالکزلیکی کوزی
دکل بر جیفت الی ونك باجاغنك متممی، متکاسی، باستونی
ایدی. اونك لوازم امورنده کی دوقتی ، کارشناسلغی ، وهمتیله
تك باجاق رئیس آرتق طوپالامیور ، سکمیور ، آقصامیوردی. پاشادن همت ، داماددن غیرت اویله بر تجارته
قویولدیلر که میلیونلر اوغرنده طاقلاق آتیوردی . الك
بیوك تجارلر، قاچقیلر فلانلر یانلرنده عاجز برر کولکه
کبی قالدیلر .

ایکنجی داماد آلنده تکالیف حربیه قومیسیونیله بر

تجارت أوندن ، بردەبودن ایچری کیردیمی حقەبازلرك
طلسملی دکنکلری کبی بونك اوجنی نرەیە اوزاتسە ،
اوکنده یوزلرلە، فیچی فیچی یاغلر، تنکە تنکە غازلر،
چوال چوال شکرلر ، غزەیلرلە پرنجلر، بالیە بالیە
یوکلر، پاموقلر، قاشلر اشارت ایتدیکی طرفە آقوب
کیدییوردی . بواشیا میاننده بعضاً لوازم عسکریەیە بروجه
لزومی تصور اولونەمایان پونژەلر، سورەلر ، کوپوزلر ،
دانتەلالر، یاپرزەلر آژورلو ایپك چوراپلر ، قولونیالر ،
لەوانتەلر وسائره واردی . بوضابط برکاغدك اوزرینه
ایکی اوچ رقم چیزیقدیرنجه بیاسەدەکی اشیانك تکمیلی
قالدیرەبیلمك قدرت وخارقەسنی حائزدی . ناصل
اولوبدە استانبول منقول وغیر منقول بوتون امواللە
اونلرك تصرفلرینە کچمەدی؟ وبز بوتون سکنە بچکلی
اسیرلری اولەرق قالمادق . شاشیلیر .

— ٣ —

حاجی فرهاد افندینك حافظ اسحق افندی نامنده،
باغچە دیوارلری متصل برقومشوسی واردر. ثروت ورفاهده
بوایکی عائلە اموز أوپوشورلر. حافظ اسحق هم مبعوث،

علم اعاشه هیئتنك وكیلی در. اوغانی، قرده‌شنی، یكنلرینی،
بعض حشراتك أتلر، میوه‌لر اوزرینه كندی كندیلرینه
جانلانوب سمیرملری ایچون یمورطه براقالری قبیلندن،
صو باشلرینه. بیتی نقطه‌لرینه؛ یغما محللرینه یرلشدیر -
مشدی. بونلرده دوغمق بیلمز بر آچلق واردی. كائناتك
بوتون غدا حصه‌سنی كندی معده‌لرینه چه‌ویرمك قابل
اولسه بی پروا بوكا جرأت ایده‌جكلر وعالمك آچلقدن
أولدیكنی، نصیبك كندی لهلرینه لطف ایتدیكی بر حادثه
كبی تماشادن بلكه محظوظ اوله‌جقلردی.

اتحاد وترقی اداره‌سنك انكار اولونه‌ماز بر غیرتی؛
بر قدرشناسلغی، خذله‌پرورلكی، افندیلكی واردر.
چه‌ویردیكی تزویرات دولابنك قولنه یاپشانلری قورور،
كوزه‌تیر، چاپوللره غرق وبعضاً نوبه یوقسولی اوله‌ق
درجه‌سنده احیا ایدر. هیچ برادارهٔ بنده‌لرینی، كوزده‌لرینی
تلطیفده بو مرتبهٔ اغنایه وارمامشدر. ایشته بو سببله‌دركه
منسوبلری اونك اوغرینه قول، قربان اولورلر. حتی
بوكون جمعیت چوروییوب داغیلدقدن صوكره اونك
قورمش اولدیغی منفعت آغینك كوز دوكوملری ایچنده
قالمش اولانلر نه طرفه دوغملك ایسته‌سه‌لر بوتون بوتون

رابطه‌لرینی قیرمق ممکن اولماز . او بویونك ولی نعمتلرینه سوز سویلتمزلر . چونکه داماریلرنده دولاشان قانلری قوتی ، حیاتی اورادن آلمشدر . هر بری برصورتله اونك ابدی منتداری وشکر گذاریدر . اوسایه‌ده نه‌طلومباجیلر افندی ، بك ، پاشا ، ناظر ، مبعوث اولدیلر . نه‌هیچلر آدم صیره‌سنه گچدیلر . نه‌قانلی قاتللر جزادن معافیت امتیازیله سرفراز اولدیلر . معصوملری أزملك ، اشرافی یوکسلتمك ، قباحتسزلره جزا ایتمك ، قباحتلیلری مکافاتلاندرمق جمعیتك باش دستوریدی . حسن صباحك حشیشی کبی اونك دعوتنده ماهیتلری ده کیشدیرمن براکسیر واردی . بدخواه برمانیاتیزماجی کبی گوزلری ، وجدانلری ، بصیرتلری باغلاردی . الك انسانیتپرور ، ناموسکار ، عفیف آداملری اخلاق اوچورومه‌لرینه سوروکلردی ، وناصلکه سوروکله‌دی . اتحادجیلرك هپسی انسانیتدن بی‌نصیب ، وجدانسز کیمسه‌لر دکلدر . بوکا شبهه یوق . فقط ناصل اولدی‌ده بوارباب فضل وعرفان بلا اعتراض ولاعنا که درت بش قاتلك پشلرینه طاقیله‌رق ایزلرندن گیتمك گناه کبائرینی ایشله‌دیلر ؟ بوقانلی یولك واره‌جغی نتیجه‌یی گوره‌مدیلر ؟..

دیوار دیواره بیتیشیك بو ایکی قومشودن باشقه هپ
بوتون محله قیطلغك انصافسز، دوامسز، چاره‌سز الیله
یانیور، قاورولیوردی. بو ایکی مرفه کبار عائله رئیسلرینك
اسملرینی تزیین ایدن حاجیلق، حافظلق عنوانلری بر
مدت برر (پاراتونه‌ر) کبی کندیلرینی دیدیدن قودیدن،
دشناملردن، کوزلردن محافظه ایتدی. بری روضهٔ نبویه‌یه
یوز سورمش مبارك بر حاجی، دیکری کتاب الهی ذهننه
نقش ایتمش محترم بر حافظ کلام. بونلردن حق وانسانیته
مغایر نه‌ زله صادر اوله‌بیلیر؟ نه‌وه‌ت، افندیلر، بر مدت
تقدیسی واجب بو ایکی عنوانك تأمین ایتدیکی حرمتله
یاشادیلر، کوتو دیللرك کندیلرینه قدار اوزانه‌بیلمه‌سندن
مصون قالدیلر. لکن کیده کیده محله‌ده آجلق آرتدی.
هر کس زور، زار کندی یاغیله قاورولەبیلیر ایکن شیمدی
کیسه‌نك نه‌یاغی قالدی، نه‌صوینی، نه‌سی.. حاضیرطی
باشلادی. تجره‌سی، محزنی، خالیسی، مانغالنی صاتانلر
صاتدی. شیمدی نوبت ایچ چاماشیرلرینه، طونه کوملکه
قدار کلدی. ضرورتله بو کالان بعض عائله‌لر خسته
اولادلرینی، آنالرینی، بابالرینی قرده‌شلرینی آجلغك،
أولومك آمانسز پنجه‌لرندن قورتارمق ایچون هر کون

آلك آزوملی اشیادن برینی کوتوروب خراج ضادصاتیورلر وآنجق او کونك غداسنی یك ناقص اوله‌رق تدارك ایده‌بیلیورلردی. اوقه‌سی اللی‌یه چیقان سوتك یومیه یوز درهمجکنی تأمین اولونامامق یوزندن نه‌یاوروه‌لره نه‌خسته‌لره ئولویوردی:..

محله بویله بر معیشت جهنمنده یانار ایکن حافظ اسحق افندینك اوینه بیلمم نره‌ده‌کی ماندیره‌سندن کوکوم کوکوم خالص سوتلر، تنکه تنکه قایماقلر، کاسه کاسه یوغورتلر کلیوردی. پیاسه‌دن چکیلن شکرلر، اونلر، یاغلر صاتنکه صاقلانیلاج اوینار کبی بوایکی خانه‌یه کلوب کیزله‌نیورلردی. هرطرفدن یوق اولان شیلر عادی زمانلره نسبت قبول ایتمز بر مبذولیتله بواولره‌دولویوردی. هرکسك غیرتلاقلرینی داغلایان، دیللرینی قورودان «یوق» لفظی بوعائله‌لر ایچون بی‌معنا ایدی. اوطونلر، کومورلر ماندا آرابه‌لریله طاشینیور. اوقوجه قوجه میشه کوتوکلری یارمقله بیتوب توکنمیوردی. قیطلغك هرطرفی برده‌ر اسکلت کبی قوروتوب بیتیردیکی بوهنکامه‌ده بوتون بوشیلر هانکی خزینهٔ غیبدن تدارك اولونویوردی؟ ایکی قوناغك بوتون اوطه‌لرینه قورولو صوبا باجالری

دائما توتر ، فيريلمداقلر غيريل غيريل دونر ، عالم صمانجيسني
كچيرملك ايچون برطوغله پارچه‌سي ايصيته‌جق وخسته‌سنه
برچوربا پشيره‌جك قدر آتش بولاماز ايكن بو حاجي
وحافظ افنديلرك قوناقلري كانونلرده مطبخلرندن طاوان
آره‌لرينه قادار اياق برماين هواسيله مشبوع بولونوردي .

حاجي فرهاد افنديناك قاپيسنه هر آي باشنده بر آرابه
دولوسي ارزاق كليردي . آرابه‌دن خانه‌يه نقل اثناسنده
شكر چواللرندن سوقاقلره دوكولن قيرينتيلري ، تنكه‌لردن
صيزان ياغلري ، اوفاق صنديقلردن صاچيلان قورو
اوزوم وانجيرلري ، سپتلردن دوشن باش ميوه‌لري قاپيشمق
ايچون محله‌نك چوجقلري آچ حيوان ياورولري كبي
چامورلره بولانيرلر . آرابه‌نك آلتنه ، تكرلكلرك آره‌سنه
كيره‌رلردي . آرابه‌نك يانندكي نفرلرك بعضاً حدتلي
طرفلرينه تصادف ايدرسه بوش معده‌لي بو سفالت
ياورولرينه ايري چيزمه‌لريله تكمه آتارلر ، او زواللي‌جقلر
داياقدن اول آغزلرنده‌كي نعمتي يمكه اوغراشه‌رق
او چامورلو بر يوده‌وم لذيذشيئي او آجي تكمه‌يه ترجيح ايدرلر
و برلقمه‌جق دها قاپه‌بيلمك ايچون صيرالري چيقماز . يالكز
ضعيف وصولوق ياناقلرندن آقان ياشلري كورينوردي .

بوقادار اوراق نه یاپیورلر؟ نه لرینه یی یورلر ؟ . .
ایشته بوتون محله آجلرینه مراق اولان بودر. کلن
کیده نلری اکسیك دکلدر . صیقجه صیقجه ضیافتلر
ویریلیر . حرملری ، سلاملقلر خانملر ، بکلرله دولار .
بوحاجیلك ، حافظلك قوناقلرینده حصیرلیلرله راقیلر ،
قاصه لرله بیرالر طاشینیر . نه لر ، ایچیرلر ، سویلرلر ، چاغیریرلر ،
اکله نیرلر . چالغی ، جنبش قیامت قوپار .

اونلرك اکلنجه لری بویله ضیافت زمانلرینه منحصر
دکلدر . بو ایکی مسعود خانه ده دائما دوکون وار کبیدر .
پیانو ، عود ، دف ، شرقی سسلری هیچ کسیلمز . ایکی
اوده موسیقی مشقخانه سنه بکزر . قومشولرده خسته
وحتی جنازه اولدیغنی نظر اعتباره آلمازلر . دنیا ییقلسه
اونلر ذوقلریله مشغولدر . بونلرك اولرینه کیده نلر ،
قاپیلرینك اوکلرندن کچنلر حرب ، قیطلق ، خسته لق
فلاکتلرینی اونودورلر . کندیلرینی بوللق ، کثافت ، کونشلك ،
فرح آباد ، نشئه فزا بر مملکتده صانیرلر . محرومیتلر ،
اولوملر ، ماتملر ایچنده قیورانان محله خلقنی بیزار ایدن
یالکز بوجانه چاغیرمه ، بو درنك بو آهنك دکلدر .
بوکبارلرك مطبخلرندن طرافه ، سوقاقلره طاشان نفیس

ملك قوقولری او زواللیلرك دائما بورونلرینی صیزلاتیر .
آغیزلرینی صولاندیرر، کوزلرینی یاشارتیر. انفس باغلرده
قیزارتیلمش هندیلر ، بوره‌کلر ، باقلاوالر ، حلوالردن
توتن قوقولو دومانك او آجلرك اشتهالرینه ویردیکی
اشکنجه تعریف اولونماز.. توقالارلر، قوقالارلر، یونغونورلر.
یوتغونورلر، یوتغونورلر، قوقلارلر .

آچلقدن ثقالتلرینك همان یاریسنی غائب ایتمش ،
برطاقملری انسان شکلندن چیقمش بوصفالترده‌لر صمانلی،
کچکلی کربیج کبی بر دیلم اکمکی بوله بیلمك ایچون
ساعتلرجه ایتیله قاقیله فرون اوکلرنده بکلرلر، بعض
کونلر تهی‌دست دونمك تهلکه‌سنه‌ده اوغرارلر ایکن
بوحاجینك، حافظك أوارنده‌کی بوداثمی دوکون بوللغی،
نشئه‌سی، اکنجه‌سی نه‌در؟ حریت، مساوات، اخوت
دییه هرکسك آغزینه بر پارمق بال چالدیلر. مشروطیت
لفظیله بویله اکلنمك ایچونمی؟ بزده تعیشلك قاعدهٔ
اساسیه‌سی : اولا چالمق، صوکره چالمقدر . مطلقیتده‌ده
بوندی، مشروطیتده‌ده . . چالیله جق مقامه چالامایان ،
صره‌یه کیروبده چالامایان آچ قالیر . دائما قانونك
فوقنده یا بر حکومت ، یا بر جمعیت پیدا اولور . صو

باشلرینی زورباله آلیر . اونلره ایواللّه دیه‌رك بویون أکر ، قانونی ، انسانیتی ، انصافی ، وجدانی چیکنه‌یه‌رك کیتدکلری یولدن کیدر ایسه‌ك یاشارسك . عکسی حالده اعراب معیشتدن محالك اولماز .

— ٣ —

بومهم خصوصی ، محله اهالیسندن هربری کندی ذهنیتنه ، واریشنه ، آکلایشنه نظراً محاکمه ایدییور وبربرله درد له‌شیورلردی . جومبه جومبه‌یه ، یان یانه قومشو اولان نقیه خانمله رأفه خانم ، ایکی قوجه قاری پنجره‌دن پنجره‌یه بعضاً شویله حاللاشیرلردی . نقیه خانم اطرافی کندی کبی قوقلایه قوقلایه :

— هو قومشوجغم ، اوراده‌میسك ؟

— بوراده‌یم نقیه قرده‌ش ، بزم اختیار کوتوك کبی یاتیور . آرتق اونی قالدیرسه قالدیرسه اللّه قالدیرر . کلین خسته ، اوغلان خسته ، ایشی باشنه قالدی . یورغونلقدن بلم قیریلدی . جانیم بیقامایه اوغراشیورم . کیرلیلریمز داغ طاش بیغیلدی . صو یوق ، اودون یوق ، صابون یوق .. بر اسکی نیچیمز واردی . یاغمور بوروسنك

آلتنه قویدم . الله نه رحمت ویرسه هم ایچه جکسز ، هم یمك پیشیره جکسز . هم ده اونکله آرپناجغز ، پاقلانه جغز .. یك زور اولدی قرده‌ش چکم ، یك زور ... دون بر پارچه یاغمور چیزه‌لدیدی . کوللی صو یاپدم . . کیرلیلری یاصدیردم . ایشته آرتق نه‌قادار عیزله‌نیرسه ... اوغراش ، اوغراش ، نه حالم قالدی ، نه جانم .. شمدی موطباقدن شورایه‌چومبه‌نك اوکنه‌چیقدم . بلیمی یاصدیغه ویردم . برآز ایچیم کچمش .

— حاجینك موطباغندن کان یمك قوقوسنی دویمایورمیسك ؟

رانفه خانم بر آو کوبکی اشتهادیله کوزلرینی سوزه سوزه هوایی قوقلامایه اوغراشه‌رق :

— بر ایکی کوندر نزله‌دن بورنم طیقانمش اما . (قوقویی ایچنه چکه‌رك) آی دویدم .. دویدم .. آ مسك کبی شی قوقویور . . آدور باقه‌یم . . شی روانی . . روانی ... قاچ سنه اولدی بیلمم . مبارکی طاتمادم . یالکز آغزیمزده آدی قالدی ... چوق شکر ایشته شمدی‌ده قوقوسنی دویدم ..

— آه ، بیله‌مدك قرده‌ش ... سوتلی ایرمیك حلواسی

یاپیورلر .. میانه‌سی هاکیلیورم .. ها کلدم دییور ...

بر او آشیری قومشودن بر سس دها کلیر .. رائفه خانم صورار :

— کیم او ؟..

— تاتارك اسما ...

— نه دییور ؟

— ایکیکزده بیله‌مدیکز . نه‌رواتی .. نه حلوا ... بادملی فستقلی شام باقلاواسی ... دییور ...

رائفه خانم باغیره‌رق :

— اسماء الهی قاری یقشمه . . . فستقلی بادملی دیه برده باللاندیرییورکه ایذرنه‌دن انسانه کوچك دیلنی یوتدیره‌جق .. که اولسه‌م چوجغم دوشردی . امریکالی بولونسه‌م سوتم کسیلیردی . او قدار ایچم چکدی .. عجبا ئوله‌دن بکا باقلاوا یملك قسمت اوله‌جقمی ؟ هیچ اومیورم .. محاربه بیته‌جکده .. شکر ، یاغ ، اون اوجوزلایه‌جقده .. پاره‌م اوله‌جقده باقلوا ییه‌جکم .. ئونه اشکم ئوله‌ه یوغجه‌لر بیته‌جك . . . وای طالعسز قسمتسز رائفه ..

— باغچه قاپیسنده شامالیده اعلاسی وارمش ...

— وارمش اما کیم بیلیر اوقه‌سی بیلك‌لشیورمیدر؛ نه‌در؟ اویمی صاتسه‌م آله‌مام...

تاتارك اسما باغیره باغیره ینه برشیلر سویلر... رأفه خانم صورار:

— نه‌دییور؟ نه دییور؟

نقیه خانم اورادن آلدیغی بورایه نقل ایله:

— اوکابرا انجیر طاتلیسی صاغلق ویره‌یم‌ده ییشیرسین...

دییور.

— آتش زه‌ده... انجیری بولسه‌م چیلك‌چیلك یره‌م، شیمدی آره‌نلردن بری قارشیمه چیقوبده « دیله بندن نه‌دیلرسك؟ » دیسه.. اولا باقلاوا.. صوكرا باقلاوا.. ینه باقلاوا.. آه جانم باقلاوا دیردم... اسمایه صورسه‌که اوقارینك صوینده قوزه‌ی وار، کوپکمی؟ باقلاوانك فستقنی بادمنی قوقودن ناصیل آکلامش؟

نقیه خانم صورار وجوابی نقل ایدر:

— اسمانك قرداشنك اوغلی اسماعیل بر قوواحق صو ایسته‌مك ایچون حاجینك قوناغنه کیتمش. طلوعبا موطباغك یاننده... صو چکرکن کورمش، آشجی‌باشی ایچرده باقلاوانك خرجنی دوشه‌یورمش... کوز حقی

قالماسین دییه اوغلانه آقشامدن قالمه ایکی دانه یاصسی قطائفی ویرمشلر. اوده بر بوچغنی یمش، یاریسنی تیزه‌سنه گتیرمش... قطائفلرك او قدار یموریطه‌سی، طاتلیسی بونمش که آغزیکه لایق، لذتی داماقلرنده قالمش...

— بزم اختیار یاصسی قطائفی هپ رؤیالرنده کوروبور، قطائفلك اوزرینه بیتلر دوزویور... نه پاره ایدر قرده‌ش، قطائف قطائف دیدیکه انسانك آغزی طاتلیلانیرمی؟ بن‌ده قوواتی آله‌یم‌ده بر کون اورادن صو ایسته‌مکه کیده‌یم... باقه‌لم قسمته نه‌طاتلیسی چیقار. ایچه‌ده درد اوله‌جق، حریف ئولمه‌دن ایکی لقمه‌جق طاتلی یدیره‌بیلسه‌م.. خانم چشمه‌لرك صولری کسیلدی. قویولر کبی چکیلدی. الله اونلره هرشیئی بول ویرمش.. قوناغه صو نره‌دن کلیور؟..

— آ، الهی قرده‌ش... قویونك باشنه بر ماکنه قویدیلر.. خارل خارل ایشله‌یور. یدی قات یرك دیبندن صو چکیورمش..

— بو پاره انسانه نه‌لر یاپدیرماز...

— دون کوچك خانملر سیره کیتدیلر کوردکمی؟ بك اوغلنده تیاطورا وارمش...

— كوردم، كوردم . سوقاغه برسوروكوپك كلمش
كبی طیشاریده خارخار خارخار .. بر كورولتی اولدی .
جومبایه قوشدم .. برده باقه‌یم كه قوناغك قاپیسی اوكنه
اوطوموبیل كلمش . ایچریدن باقه‌لم كیم چیقه‌جق دییه
بكله‌دم . بكله‌دم بكله‌دم ، كیمسه چیقماز . بكله‌دم بكله‌دم
كیمسه چیقمازه قورویان اریك آغاجنك كوكنی سوكدوكده
خسته‌لره برآز بولغور چورباسی پشیریوردم چوربا
لایه اولماسین دییه براوجاغه قوشارم، بر جومبایه قوشارم.
بیلمم بولغورلویه كلینمی كیدییورلر، بونه بیتمز توكنمز
سوس نظام .. نهایت چیقدیلر . حاجینك قیزلری نرمین،
نارین .. حافظك كلینی سعدیه اوچی برابر . . خانم نه
قینق نه قیافت . قوقانه دیسه‌م بونلرك یاننده قوقانه‌ده
برشیمی عجبا ؟ بونلر تیاطرویا سیرینه‌می كیدییورلر ؟
یوقسه اوراده اوینامایه‌می ؟ یوزلرینه باصمشلر دوزكونی،
ویرمشلر آللغی .. چكمشلر سورمه‌یی .. بو صوغوقده
كوكسلر آچیق .. قوللر آچیق .. اوشومزمی بوقاریلر ؟
— آ، نره‌دن اوشویه‌جكلر . . او طونك ایچی
صیجاق .. كیتدكلری تیاتروده مكمل صوبالی .. صوغوق
سنلك بنم ایچون .. اونلرك قیشدن خبرلری وارمی ؟

— چارشافلری بویله کله بلك کبی بورنکدو ، آ کلایه ـ
مامکه .. صوزانلر ، صاچلر بوتون طیشارده .. نرمینه
نارین بو محلهده دوغدیلر . بیلمزمی یم .. صاچلری
سیاهدر . اما شیمدی بر کور .. لوله لوله ، بویله قنارییه
صاریسی . بوباره یوقی ، عربی بیاض ایدییور علم الله ..
نوری ، استغفرالله .. نه کونلره قالدق .. آیاقلرنده شام
نعلینلرندن یوکسك ایکیشر قاریش اوکچه .. ایلالا او
چورابلرك اینجهلکی .. ایلالا او چورابلرك اینجهلکی ..
خانم آدینه پانجورلی چورابمی دییورلر ، نه دییورلر ؟
بویله اولدیغی کبی تنلری کورونیور .. باشلریمزه طاش
یاغمادیغنه تشکر ایدهلم . بو کیکلی اکمکی بولدیغمزه نه
موفقلو .. اولو تاکرم سن نرهآچی .. سن بو آزغینلری
اصلاح ایت یاربم ! حکمتکه عقلم ایرمز . ارانه که
قاریشیلماز . بن شو حالمز یاتان اختیاره بر لقمهجق
صاتلی بولهمام . آرقهمزه کیهجکمز . آقشامه ییهجکمز
قالمادی . آه مولام ، یدی محلهنك رزقنی طوپلایوب ده
بو حاجی ایله حافظك قوناقلرینه دولدورورسك . حکمتکدن
سؤال اولمازاما ، آدمز نهچکیورز . آی طور .. لاقیردیمی
شاشیریبورم . بواوچ کنج قاری .. هپسی بویله برهر

یایه بیلمك كبی برسوسله، برادا ایله برصیره یه اوطوموبیلك ایچنه قوروولدیلر . آرابه جی یان طرفنه ال آتدی ، برشیلر یابدی . ایكی باجاغك آره سنی قاریشدیردی . بردنبره برشی فارت .. فارت .. قارت .. ایتدی . اوطوموبیل ، اوقوجه مغرت آتی كبی خومور ، خومور ، خومور ، خومورداری . صوكره قیچندن بیاض بردومان چیقدی . هایدی قوید كسه یول .. قوش كبی اوچوب كیتدیلر .. سیر ایتدی . بن همان پنجره مو طاغه اوجاغك باشنه قوشدم . تجره نك قاباغنی آچدم . برده نه كورده یم ؟ . آدوستلر ، اوطونك آله وی زیاده كلمش .. چوربا ، لاپه دكل پیلاو اولمش ، سیم سیاه دیی طوتمش ... بوذخیره یوقسزلغنده اوغرادیغم بوفلاكتك آجیسیله نرمیننه ده ، ناریننه ده ، سعدیه سنه ده ، اوطوموبیله ده عنتر ایتدم . باق اونلری سیر ایتمك بكاقاچه مال اولدی ... آرتق بیلك دفعه دوكون ، بازه ایدرمی ؟ بویله باشمه نه لر كلیرده ینه بردوره عقللانمام كه ، تا قاقا !...

٤

بر صباح حافظ اسحق افندی ئالاشله حاجی فرهاد

افندینك قوناغنه کلدی . خانه صاحبی انتاریله ، بوی کورکیله سلاملغه چیقدی . ایکی قومشو پك سه‌ویشیرلردی . بر برینه صارلدیلر . اوموز اوپوشدیلر . قوقلاشدیلر . حافظده بت بکمز اوجمش ، ال آیاق تیتره‌یوردی . بوتأثرك سببنی آکلامق ایچون حاجی افندی استغرابله قاشلرینی چاته‌رق صوردی :

— خیر اوله برادر .. نه وار ؟ ..

— بو محله‌ده بزی چیلك چیلك یییه‌جکلر .. الدن کلدیکی قادار اطرافه نه‌داغیته بیلیرسه‌م داغتیورم . سزده اویله‌سکز ، بیلیرم . لکن بوقادار آچی برعاجز حافظله حاجینك دویوره بیلمه‌سی قابلمی ؟ . نه یاپسه‌ق بونلری ممنون ایتملك ممکن دکل . . . رزاق عالم بیله بو کونلرده توزیع معاشده مهمل طورانیور .

— اه بو محله خلقنك حالت روحیه‌سی .. آکلا - شیلمازکه .. پاپوچلریمزی کیبوب قوناقلردن چیقمالی . اونلره : « بیوریکز افندم ، صفای خاطرله اوطوریکز » دیملی ... بلکه اوزمان ممنون اولورلر ..

— امین اولیکز ، ینه خشنود قالمازلر . .

— بزیایه‌لم براییالك‌ده دکزه آنالم ، بالق بیلمزسه خالق بیلیر .

— بونلر ارادهٔ الٓهیه‌یه‌ده راضی دکلدرلر . نه‌یاپه‌لم؟ ایشته الله بزه ویرمش . اونلره ویرمه‌مش . . تقدیر ازلی بویله .. دنیاده‌کی انسانلرك یاهپسی بردن زنکین ویا فقیر اوله‌میورلر .

حافظ اسحق افندی یان جیبندن بویوکجه برظرف چیقاریر . رعشه‌دار پارمقلریله مظروفی آلمایه‌اوغراشیرکن فرهاد افندی ینه صورار :

— نه او ؟ تهدیدنامه‌می کوندردیلر ؟

— تهدیدنامه اما بو ، شمدی‌یه قدار کوروله‌مش ، ایشیدله‌مش برطرزده ...

مظروفی چیقاریر . قومشو افندی‌یه اوزاتیر . حاجی فرهاد افندی قالین چاملی کوزلکنی طاقار . آتیده‌کی سطرلری کمال حیرت وبرآزده توحشله جهراً اوقومایه باشلار :

« بادیٔ ترقیم اخطارنامهٔ مقفا اولدرکه :

آبدال ولی حضرتلرینك ،

همتلرینه هرکیم که طالب اولور . عاقبتدن مرضدن

قورتولور. هله او اسپانیول نزله‌سی، علتلرك الك كبازه‌سی،
قاچار، طورامااز حضرتلك نفسندن، نه خسته‌لر قورتاردق
ظالم أفندن . »

« ای حافظ اسحق، گوزلككی طاق، بو سطرلره
أثر باق، حضرت آبدال ولی، همته لایق گوردیسنی،
دون گیجه بردن بره، معلوم اولدی جناب پیره، كه
اسپانیول مرضی. ایشته گلدی دیوبه صره‌سی، بزلك
اوه دالاجق، چوق جانلره قیاجق، گلینك سعدیه،
گریه‌سی عادیه، مخدومك انور، توله‌جكلر بره‌بره‌ر،
هیچ طورمه برادر، همان اوچیوز لیرا گوندر. بودر
یگانه چاره، اوغوللردن رهایه، جان باشنه یوز لیرا،
چوق نه گلدر بو پارا، اوغلك، طورونك، گلینك،
قورتولورلر همتله ولینك، ایتمز ایسه‌ك اخطاریمزی
اذعان، یانار آغلارسك صوكره هر آن، .. رحلتندن
صوكره بو اوچ جانك، قایسنی آچسه‌ك ده قاصه‌كك،
نقد موجودیتی ویرسه‌ك آه دیه، هیچ گلیرمی گیدنلر
گیری یه ؟.. »

هامش منثور :

« عائله گزی وقوعی متقرب فلا گتدن قورتارمق

ایچون اخطاریمزه عاجلاً توفیق حرکت لازمدر. جان باشنه طلب ایدیلن یوز لیرا اجرت تخلیصیه‌نك آبدالی ولی حضرتلرینه قطعیاً تعلقی یوقدر. کندیلرینه اویله منکشف اولمش واول مقدار طلب بیورولمشدر. مبالغ مطلوبه وقوع بوله‌جق امر واشارت معنویه‌یه توفیقاً شو ضرورت عمومیه هنگامه‌سنده جداً مستحق معاونت اولان فقرای صابرینه توزیع ایدیله‌جکدر. خانه‌ده خسته‌لغك ظهوروندن صوکره وقوع بوله‌جق مراجعتلر مقبول ومسموع اوله‌ماز. اشبو بیانات صحیحه‌مزدن شك وشبهه‌یه دوشمك عظیم وبالدر. حذر قلنه. چونکه واصل مرتبهٔ ولایت اولمش اول حضرتك آقچه‌یه ذره‌جه اعتباری یوقدر. زیرا اومالك خزائن‌لدندر.»

« آقچه‌نك صورت ارسال »

« وتودیعی »

« حضرت آبدال چینارستنده برویرانه‌ده حریقدن بقیه برحمام کلخانی درونده عزلتکزیندر. برا کمك لقمه‌سی، برزیتون دانه‌سیله کفاف نفس ایدر. خلق ایله الفته مائل دکلدر اما تأثیرات معجزه‌کارانه‌سی مجرب اولان معنویتندن استمداد ایچون نزد عالیلرنده ارباب حاجات

اکسیلك اولماز . مقام شریفلری زیارتکاه انامدر . »

« مبالغ مطلوبه یشیل بر کیسه درونده وضع اولونهرق، ترجیحاً صاقاللی ، آلدستلی عابد و مسنجه بر ذاتك وساطتیله کوندرلملیدر . »

« بوذات تقوا معتاد قبل السحر یوله چیقوب چینار سهتندهکی ویران جامع خطیرهسنه متصل ویرانهیه بالدخول سوققدن اعتباراً صایارق دوردونجی وبشنجی سرو ینك آرهسندن شرقه توجه ایدنجه حضرتك مقامنی کورور . بونك قاپیسی افقی یاتیرلمش کنیش بر قویونك قاراناق آغزینه بکزهر . وایکی طرفندهکی سرویلر بومقام عزیزك محافظهسنه مأمور ، اوزون وسیاه ، مناره جثه ایکی نوبتجی وقاریله طورور . . »

« اونده کلبلر ئورور ، بایقوشلر ئوتر ، غشی آور قوقولر توتر ، خیالات کزینیر . ئولولر دیریلیر . قلبی اورکوتن ، روحه مخافت ویرهن اسرارقیور ، جلوه کر اولور . اما که کوکسی ایمانلی اولان ، آداب کوزهتن هیچ بر ذیروحه ضرر ایتمزلر . حامل امانت اول ذات صالح مقامك هیبت وغرابتندن شاشیرارق کندویی غائب وسائقهٔ تجسساله اطرافه توجهیه نظر ایتمکسزین کمال

خضوع وخشوعله فاتحهٔ مغاره‌ٔ مقامدن کیره‌رك صاغ طرف جدارینه طوتونه، طوتونه قارانلقده یدی آدیم ایلریله‌دکده حضرتك مقبر دنیویسنه ایریشیر. حضرت آبدال ظلمت وسکونت لیلیه ایچنده تسبیح وتهلیل ایله مشغول اولور. اکثریا دیار بعیده اولیای کرامیله کوروشور. بعضاً جذبه‌یه کلور. فسق وفجور بشری رعنا کورور. آجی آجی آغلار. باغیریر طورور. بایقوشلری قورقوتور. صوصدورور. ولینك بوفغانلرندن زائره برکدر یوقدر. قورقاملی. متانتله طورمالی.. یالکز قلبه شك وفساد کتیرمه‌ملی، زیرا اوزمان کوپورور ولی ...»

«زائر یدنجی آدیمه مکشندن صوکره جبهه‌یه مصادف جهته أل اوزاتمالی. دیوارده یعنی حضرتك فراش مبارکلری یاننده فرسوده برزنبیل آصیلیدر. أل یوردامیله اونی بولملی بسمله‌یله نقودی زنبیله قویمالی. مقامه آرقه ویرمکسزین احترامله کیری کیری یورومه‌لیدر. محلك اسرارینه وقوف ایچون زنهار کبریت چاقمق، شمعه ویا فنر یاقمق ممنوعدر. وصایامزك ضدینه حرکت بادئ فلاکتدر. زائر چارپیلیر.»

« قبه‌دن خارجه چیقانجه همان طوغری یوروملی ،
دونوب آرقه‌یه باقمقسزین آرتق یولنه کیتملیدر . »
« آغه‌نك تسلیمندن بر کون صوکره حضرتك یده
کرامتشارلریله محرر ومهر شفابخشالریله ممهور کاغدجقلر
کوندریلیر . . . »

« اشبو ورقپاره‌لرك صورت استعماللری : »

« بواوراق محرره ومختومه‌دن بره‌ر عددی اذان
محمدی زمانلری ، یعنی کونده بش وقت یاقیله‌رق مریض
توتسولنه‌جکدر . بوتوتسولر اوچ کون دوام واعتقاد
تام، شفای عاجل تأمین ایدر . توتسویه دوام صره‌سنده
آرزو ایدیلورسه طبیب جلبی ومعالجه اخذی یعنی مداوات
طبیه ممنوع دکلدر . »

« حضرت ولی هرنوع شبهه‌دن بری بولوندقلری
جهتله آبدال مشارالیه حقلرنده تجسسات ، تحقیقات ،
تدقیقات داعی عقوبات عظیمه اونغله برابر توتسولرك
حسن تأثیراتنه‌ده مانعدر . »

« زایچهٔ عالم »

« طوالع‌الملوك صاحبی قاووغنك بویوکلکنی سوزلرینك
کرامتنه دلیل طوته‌رق بونامله چیقاردیغی تقویمده دول

مركزی حکمدارلرینك قیلنجلرینی بیله‌دی . فلکیاته عطفاً شعشعه وظفرلرینی اعلانله ییلدیزلره بهتان ایلدی. واو استخراجاتك هپ (اشکمبهٔ کبرا) دن اولدیغی شمدی تبین ایتــدی . «کل منجم کذاب» قولی هرسـطرنده عیان اولدی . »

« حضرت ولی او ایامده بوشارلاتانلقلره کولردی. چونکه اسباب حقیقیهٔ عالم کندولرینه منکشف ومنجلیدی، روس دولتنك انقسام وانفساخندن اول حضرت آبدال استخراجات نجومیه‌ده بولونه‌رق شویله بیورمشلردی :»

« — معنویت حقیرانه‌م میانهٔ بروجده سیران ایدر ایکن کوردم . تیتره‌دم :

« برولوله فلکیه اولدی . (حوت) (سرطان)ی یوتمق ایسته‌دی . (ثور) بوکوردی . (حمل) بله‌دی . (اســد) کوکره‌دی (جوزا) یعنی ایکیزلر بربرندن آیرلدی . (میزان) موازنه‌سنی غائب ایتدی. (قوس) ك یایی لایتناهی‌یه فیرلادی . سما ایکله‌دی . هرشی بربرینه کیردی . بوهنکامه‌ده (عقرب) یاننده‌ن خجر ایکن دب اکبرك باجاغنی صوقدی . بویوك آیی کوچکلك اوزرینه صالدیردی . (دبین) ك آره‌لرنده‌کی (دراغون) هر

ایکیسنی ده ضبطه اوغراشدی . لکن مع الاسف بوعظیم
زلزلهٔ فلکیه ده دب اصغرك قویروغی اوجنده کی قطب
ییلدیزینه متوجه اولان محور ارض استقامتنی شاشیردی .
دنیا صارصیلدی . بو هرج ومرج حرب وقوعه کلدی .»

« آبدال ولی حضرتلرینك بوزایچهٔ عارفانه لرنده کی
ظاهری معانیدن اشارات باطنیه لرینه انتقاله قدرت ایستر .
عارفی آ کلامایه عرفان لازمدر .»

« برج عقربك دب اکبری یعنی بنات نعش کبرا
ییلدیز کومه سنی صوقماسی لدنیات احوالدن بعضیلرینی
اظهاره بر رمزدر . کال حضرتی تعریسدن اوزاق اولانلر
سماده حقیقةً زهرلی برعقربله قوصقوجه برآیی بولوندیغی
اعتقاد عامیانه سنه قپیلیرلرکه کولنچ جهلدر . »

« آرزو ایدنلره زایچه ارسالی »

« هرکیم که ابوینك آدلریله کندی اسم ومخلصنی
تصریح وطوغدیغی سنه ، آی ، کون ، ساعتی تعیینله
ذاتی حقنده تحریراً برزایچه طلبنده بولونورسه اوچ کون
ظرفنده آرزو ایدیلن آدرسه طالعنامه کوندریلیر . »

« هدیه سی بش عثمانلی آلتونیدر »

« آدرەسمز :
کوچك حمام چینارندە ویران جامع قربندە خرابە‌نشین آبدال ولی حضرتلری . »
« باشقە طرفدە شعبەمز وشریکمز یوقدر . »

٥

حاجی فرهاد افندی قرائتنی بیتیرنجە ایکی اختیار ، آبدال ولی حضرتلری حقندە نەدوشونمك لازم کلەجکنی تعیین فکریلە بربرینە باقیشدیلر . جزئی ملاحظەدن صوکرە حاجی افندی مصاحبتك براعمیق اولمادیغنی اثباتە تشبثلە :

— ایلك سطرلری اوقونجە آفیت بکلەدیك غریب کوروندی . عادتا توحش کلدی اما نهایتە ایردکدن صوکرە ایشك مراق ایدیلەجك برشی اولمادیغنی آکلادم . بوبر نوع شارلاتانجە طولاندیرنجیلق . . حریفك بری ، حضرت آبدالك ولایتیلە سزی قورقوتارق بش اون لیرا کزی قاپەجق . . مسئلە بوندن عبارت . . فقط بویلك آلاییجە بر طولاندیرنجیلق . . . افندم معیشت عمومیەدە مضایقە چوق آرتدی ، کیسە واردات حاضرەسیلە

بچینه‌میور . هرکس بر یول طوتدردی . خرسزلغك ، طولاندیریجیلغك ، حیله‌کارلغك انواعی کوندن کونه چوغالیور.. دیم همیزی صیانت بیورسون... عن‌قریب بوآفتی تملکتمزك اوزرندن رفع ایله‌سون . .

حافظ اسحق افندی تأثرندن بقیه برسس تیتركلكیله:

— صفوتمزدن استفاده اومارق بزه قارشی بویله ابابهانه براویون اویناتمغه قالقان خبیث سوزم اوکا آبدال ولینك کندیسیمیدر ؟ یوقسه اونامه قره‌کوز اویناتان دیکر بر ملعونمیدر ؟

— کیم بیلیر افندم؟ بوآبدال ولی برشخص مخیلمیدر؟ حقیقةً موجودمیدر ؟ بوردلی اوینایان کندیسیمیدر ؟ آخریمیدر ؟ بو سیئاتی کشف مشکل ...

— بنی الك زیاده اغضاب ایدن شی مخدومم انور ، موزونم هانیه ، نظیم سعدینك اوزرلرینه یوروان خسته‌لق وتولوم کیفتیدر . اسلرینده نه کوزل تحقیق ایتمش ... بوادیق جانك اوزرینه بتم تیریل تیریل تیتره‌ده‌یکمی‌ده بیلیورکه بندن اوچ یوز لیرانی قوپاره بیلمك ایچون الك ضعیف داماریمه باصمش ...

— تحفه‌نی اجزاجیلر ، دوقتورلر ایجاد کرده‌لری

اولا، بعض ادویه حقنده اوزون اوزادی یه تعرفه‌لر شاتافاتلی اعلانلر ترتیب و طبع ایتدیریرلر. اونلرك حبلری، توزلری، صولری معجونلری کبی حضرت آبدانك هذیاننامه‌سنده‌ده توتسولرك صورت استعمالی، پاره‌نك مسئلهٔ ارسالی، آدرس تعیینی، حتی عیناً امثالنك (تقلیدلردن حذر اولونه) اخطارلری قبیلندن. باشقه طرفده شعبه وتربه‌لرینك بولونمادیغنك قیدی کوروله‌جك شیلر دکلمی؟

— برادر اوقادار سینیرلندم که اوفکه‌مدن نه یاپه‌جغمی بیله‌میورم. تحقیقات اجراسی ایچون بوزاجه‌لی، تعرفه‌لی هذیاننامه‌یی [illegible] پولیس قومیسرلکنه تسلیم ایده‌یمی؟

— [illegible] نه کره لازم... زور ایله باشکزه ایش چیقاریرسکز. صوکره ضابطه اوزون اوزادی یه [illegible] بونی یاپان ایشته بر هذیانندر ایمش. سسکزی چیقارمازسکز. کلیر کچر... زور ایله پاره‌کزی آله‌جق دکل یا... بخجه‌سی بویله...

— یا بو خباثت تکرار ایدر ایسه؟..

— نه یاپیله‌جغنی اوزمان دوشونورز...

٦

آبدال ولینك كرامتدن زیاده خدعه‌كارلغه بكزه‌ین
بوغریب اخطار نامه‌سی اوزرندن یكرمی درت ساعت
كچمه‌دن حافظ اسحق افندینك طورونی درت یاشنده‌كی
هادیه سزقمه دالیسی شهزالرك قوجاغنده بر دنبره
خسته‌لانیر . چوجق آتشلر ایچنده اوه كتیریلیر . او آقشام
نوبت آرتار . حمایه كسه‌لیر . یاوروجق قیوانلر كبی
ضوتوشور . آمانك نه اولدی ؟ طبیب ، علاج ، تداوی
دیر ایكن بیچاره معصوم پیررر جنت باغنه اوچار .
فریاد .. فغان قیامت قوپار . قوناق بر ماتمزاره دونر .
هركس بو آجی ایله سینه دوكر ایكن آرقه‌سندن عینی
اعراض ایله چوجغك والده‌سی سعدیه خسته‌لانیر . سورو
ایله طبیب جلب اولونور . دیفتوریتك بشی كلیر . دوردی
كیده‌ر . خسته‌لغك تشخیصی یناو آدی باته‌سی اسپانیول
نزله‌سی . اوقدار تداوی فائده ویرمز . خسته آغیرلاشیور ..
آغیرلاشدی دیمكه قالماز قیزجغزینی تعقیبا بیچاره كنج
قادین ده كیدر . خانه‌خلق شاشیریر . ماتم آرتار . آمانك
نه اولیورز ؟ نه‌یه اوغرادق ؟ سؤاللریله افراد عائله

چیرپنیر ایکن عائله‌نك یکانه اوغلی ، کوز ببکی انور بك حمایه طوتولور . مرض ، اومرض .. سیر ، اوسیر .. اونلرك آرقه‌سندن بوده‌می ؟.. استفهام مدهشیله قوناق سکنه‌سی بربرینه باقیشیر ایکن بو سؤاله ئولوم ، ئه‌وت ، جواب مخوفنی ویرر . انورده آلیر . چارچابوق زوجه‌سیله قیزجغزینك یاننه کوتورور . اوللره شنلك سکز اون کونك ایچنده برخانه‌دن اوچ جنازه .. آرقه‌یه قالان آنا بابا بو ابدی حسرتك آتشیله ئولومی حیاته ترجیح ایده‌رك عزرائیله هپ کندی روحلرینی‌ده قبض ایتمه‌سی استرحامنده بولونورلر . فقط بو تمنیلری قبول اولونماز . اسپانیول نزله‌سی عائله‌نك اوچ نهالنی بوداد‌قدن صوکره قوناقدن تخریبکار آیاغنی چکر . اما خانه‌نك قفسلری ایثر . قپیلری قپانیر . نشئه‌سی سونر . چالغی ، توبوق ، آهنك سسلرینه بدل شیمدی آهلر ، فغانلر ، آغلامه‌لر ، هیچقیریقلر دویولور . ضیافتلر ، اکلنجه‌لر نسیلیر . یمك وقتلرنده صوفره‌لر قورولسه‌ده کیمسه رغبت ایتمز اولور . اشتهالری اولانلرده اولیانلره اویمق ایچون یمکدن ایچمکدن ، سویله‌مکدن ، کولمکدن مجتنب کورونورلر . حاصلی عائله‌نك دوزه‌نی اساسندن بوزولور .

بوماڭمدن محله‌لی ایچدن ایچه تشفی ایدر. قوجه‌قاریلر قیص قیص کوله‌رك :

— آه‌ربم بوبوکسك .. پك بویوکسك.. نه‌لره قادر دکلسك . فقیر فقرادن محله‌ده بو قدار انسان ئولدی . ئولومده یالکز فقرایه ، یوقسوللره مخصوص بر جزا دکل‌یا .. اونلردن‌ده بر قاچ کیتسون‌ده آجی نه‌ایمش باقه‌لم آکلاسونلر .. بزم ئولریمزده چولوق چوجق اکمکسز ، قندیلسز ، خسته‌لریمز ، علاجسز ، مانغالسز . غداسز یاتار ایکن اونلرك قوناقلرنده یه ایچمه غیرلا کیدیور ، چالغی ، چاغیرمه ، کولمه اکلنمه‌دن طورمیوردی .

قبیلندن منتقمانه مؤاخذه‌لر ایله اوخ چکیورلر . وبعض منصفلرده :

— ئولومله ئوج آلنماز . بوکون اوکا ایسه یارین بکادر .

دییورلردی. اوغرادیغی بویك شدید حیدن محله‌لینك تشفی آرادیغنی حس ایده‌ن حافظ اسحق افندینك تأثری آرتیور ، اوشوماآغزلری قپامق ایچون صدقه‌لرداغیتیور ، مرحوملرك روحلرینی شاد ایتمك مقصد دیندارانه‌سیله فقرایرورلکه‌هرکون دها زیاده کرمی‌ویرمکه اوغراشیوردی .

بو اوچ ضیاع مؤلم او قادار چابوق بر برینی تعقیب
ایتدی ، ماعداه والده سنی قوناغك ایچنی ، بالخصوص
اسحق افندینك ذهنی اویله قاریشدیردی ، بالادی ،
یاقدی که بر بحث آرامده نه به اوغرادیغنی آکلایه مادی .
فقط کتیرده قاینانه پدرلك ، بویوك پدرلك ، قاین پدرلك
[illegible] ، [illegible] بالالق محق ، آتشی
یانیوردی . بو حیثیم آتشی ، تفلی ، اذعانی ، ملاحظه ،
محاکمه ، وحافظه سنی محو ایتمش کبیدی ، بو نه مدهش حال
منحوس بر رؤیا ایدی ؟ دون صوك تابوتك چیقدیغی او
یك آچیق قوناك اوزرنده نه اویله الیم بر شه کون کچدی .
عمری آزالیور آرتیوردی . دنیا غصه سندن قورتولق
ایچون قلبنی حقه توجه و بوتون وقتنی عبادته حصر ایتمك
ایستر . بر کون ، اوطه سنده کوشه یاصدیغنك اوزرنده
« دلائل خیرات » ی آرار ایکن بر قاچ غزته ودیکر
اوراق آره سنده کوزلرینه آنجه بر ظرف ایلیشیر .
نه اولدیغنی آکلامق ایچون الی اوزاتیر . ظرفی نه بزر .
چه ویرر ایکن بونك [illegible] لی حضرتلرینك اخطار نامه سی
اولدیغنی آکلایه [illegible] حال کوزلری بویور . وجودینه بر
رعشه یاپیلیر . ناصیل اوروپده بونی او کونه قدار بوسبوتون

اونوتمش اولدیغنه تعجب ایدر. بو بصیرت باغلیلغنه متحیر اولور قالیر. آبدالك اشارتی تخطره اوغراشیر. بر دها اوقومق ایچون کاغدی آچار. اوقور. اوقودقجه اوسطورلرك معنالری نظرنده دورینله‌شیر. بر دها اوقور. حضرت اخطارنامه‌نده هر حقیقتی آینه‌دن داها آچیغه سویلمش. قافاسنی یومروقلایه‌رق کندی کندینه:

— سن احمق، احمق، باباسنك غفلتنه قیامته قدار یانان بو سطرلری ایلك اوقویشکده غوامضنه ایره ایدك شمدی کوز بیبکك اولان اوچ جانی غائب ایتمز ایدك. اوچ یوز ایرایه قیامادك. حضرتك دعوته سن شبهه ایتدك. اونی بویله دیرمه‌دیکك. بو عظیم کفر وخطاك یولنه اوچ قربان ویردك. کناهی سن ایشلدك. جزاسنی یاورولرك چکدی ...

تلهفلریله دوکونور. آغلار. تعصبی قابارر. اعتقادسزلغنه یك بویوك ندامتله توبه‌لر ایدر.. لکن نه فائده. آخرته کیده‌ن کلیرمی؟

اخطارنامهٔ مقفانك شو:

ایتمز ایسه‌ك اخطاریمزی اذعان
یانار آغلارسك صوکره هر آن

رحلتندن صوكره بو اوچ جانك
قاپیسنی آچسه‌ك ده قاصه‌كاك
نقد موجودیكی ویرسه‌ك آه دییه
هیچ كلیرمی كیده‌نلر كیری یه ؟
صولك مصراعلرینی آتشلی كوز یاشلریله تكرار ایدر، وكاینك سعدیه، كریمه‌سی هادیه مخدومك انور، ثوله جكلر بره، بره...

سطرلرینده صاقالندن آشاغی آقان سیل ایله قانیله قتیله ازیرلر. حضرت ولینك كرامتنه شیمدی بوتون روحیله ایمان كتیریر. آرتیق بر یرده آرام ایده‌من. ظرفی حرمتله قوینه قور. قلبنك آتشلرینی دوكمك، اوزون اوزون دردلشمك ایچون قومشوسی حاجی فرهاد افندینك قوناغنه قوشار. بیناینك اختیار بربینه صاریلیر. اوپوشورلر، قوقلاشیرلر. حافظ اسحق افندی ابدال ولی حضرتلری حقنده كوستردیكی حرمتسزلك واعتقادسزلغك جزاسنه اوغرادیغنی بك مؤلم برندامتله تفصیله باشلار. مخاطبی ده درین بر دالغینلق آلیر. ونهایت آغیر ملاحظه‌لر ایچنده جواب ویرر :

— پولیسه مراجعت ایده جكدیكز. بو حركتكزه

غالب اولدم. نه‌قادار اصابت ایتمشم ...

حافظ عظیم بر شکرانله حاجینك اللرینه صاریلیر ؛ شاپور شوپور اوپه‌رك، ایچی چکه چکه قوقلایه‌رق :

— برخوردار اولکز قومشوم. بنی نه‌بیوك بر وبالدن قورتارمشسکز.

حافظ، قوینندن، سینهٔ احترامندن ظرفی چیقاریر. مقدساتدن برشی آچار کبی مظروفی ماصه‌نك اوزرینه قور. ایکیسی‌ده کمال اهتمامله کوزلکلری طاقارلر. بر ولی‌دن مرسول، بو مظلم، بو اسرار آمیز کاغدك حضورنده أل پنچه دیوان طورور کبی بره‌ر طور خشوع و تعبد آلیرلر. هر جمله، هر کلمه و حتی هر حرفك اشکال و معانیٔ ظاهره‌لری خارجنده باطنی، قدسی، لاهوتی، غیر بشری معنالر آرایه‌رق اوقومایه باشلارلر.

اخطارنامهٔ حضرت تعلیق قیرمه‌سی بر خط وسوز باشلری ونظر دقتی جالب جمله‌لر، کلمه‌لر قیرمزی فرنك مرکبیله یازلمشدی. فقط ایکی اختیارك او سطرلر حقنده‌کی ایمانلری او قادار یوکسلمشدی که بعض یرلری قبارمش بو عادی مرکبی لعل اوله‌رق قبول ایتدیلر.

خطه دقت ایدلسه تعلیقه یاپانجی بر قلمك جبری

بر ساختەکارلغیلە یازلمش اولدیغی آ کلامقدە کوچلك چکلمزدی. فقط آرتق اونلر حضرت علینەکی بو بولدە شبهەلری کناه کبائردن مدهش بر کفر صاییورلردی.

عشق ایلە، شوق ایلە، وجد ایلە بودیندارانە مشغولیتە اوقادار دالدیلرکە ألندە ایری بر ظرف ایلە اوطەیە کیرەن اوشاغك موجودیتندن برمدت خبرلری اولەمدی. نهایت فرهادافندی باشنی چویردی. خدمتکارینی کورەرك دالغین، دالغین:

— نەوار احمد؟

دیدی. اوشاق الندەکی ایری ظرفی اوزاتەرق:

— افندم، بونی شمدی پوستەجی کتیردی.

جوابنی ویردی. اختیارلرك کوزلری بویکی ظرفە دیکیلدی. آنی برالکتریق جریاننە طوتولمشلر کبی ایکیسنیدە برەر صوغوق تیترەمە آلدی. چونکە احمدك اوزاندیغی ظرف کندی اوکلرندەکینك عینی ایدی. حضرتدن ینە براخطار واردی.

— ٧ —

آبدالك ولایتنە ایمان ایتدیلر. امرلرینە حرمتلە

بويون اكديلر. لكن حضرتك ينه ناصل دهشتلی اخطاراتنه مخاطب اوله‌جقلرینی کسدیره‌مدکاری ایچون تیتره‌یورلردی.

حاجی فرهاد افندی، اوزاتیلان ظرفی لرزان الیله آلدی، اوشاغی صاودی. همان اوقودی. ظرفك اوزری کندینه خطابدی. کیتدکجه درجه‌سی آرتان بر در خوف وتأثرله مظروفی چیقاردیلر.

اخطارنامهٔ مقفا همان اسکیسنك عینی، یالکز شو یولده:

أویکزده محکوملر وار ئولمه‌یه
دیل وارمیور آشکاره سویله‌مه‌یه

کبی بعض مصراعلر تبدیل و علاوه ایدلمش. ایکی وهام اختیارك قورقودن هر کلمه‌سنده باطنی معنالر آرامه‌یه قویولدقلری اخطارنامه‌نك دها طوغریسی بو ولیانه تهدیدنامه‌نك ظاهری و قطعی مآلی خلاصهٔ شو ایدی:

معلوم آدره‌سه بشیوزر لیرا کوندرمز ایسه‌کز، کریمه‌لریکز نارین ایله نرمینك ودها عائله‌کز افرادندن دیکرلرینك بك یاقینده اسپانیول نزله‌سندن وفاتلرینه لاشك منتظر اولکز.

حاجی فرهادك كیجه‌لك تا كیه‌سی باشندن فیرلایه‌رق:

— بو دفعه اجرت یوكسلمش !..

حافظ اسحق ، تسلی وتشجیع ایچون قومشوسنك آرقه‌سنی صیوایوب یوزینی اوقشایه‌رق :

— آمان برادر استكثار و ترددایتمیكز. حضرتك شاقه‌سی یوق .. بشیوز لیرا كریمه‌لریكزك حیاتلرندن قیمتدارمیدر ؟

— فقط نه ایچون بو دفعه فدیهٔ نجات فیرلادی ؟

— حضرت ، برحیاتی یوز لیرایه قورتاریور . دیمك دولتخانه‌ده ئولومه محكوم بش كشی وار.. حساب آچیق وساده ؟

— عجبا بو بش محكومدن بری‌ده بنمی‌یم ؟.

— ظن ایدرم . چونكه بو دفعه جناب آبدال :

دیل وارمیور آشكاره سویله‌مه‌یه

مصراعیله‌افشای حقیقتده بویوك برنزاكت كوسته‌رییور. سزی عاناً قورقوتمق ایسته‌میور . بو عارفانه ایهامدن تیقظ ایتملیسكز .

— سزه حضرتك مقام غائبندن بویله براخطارنامه كلدیكی زمان چوق خدتلنمشدیكز. حق بوبابده‌كی صوك

قراریمزك نه اولدیغنی ، هنوز اونوته‌جق قادار زمان کچمدی ...

— ذهنم چوق قاریشیق . اونوتدم . نیه قرار ویرمشدك ؟

— بنم سزی پولیسه مراجعتدن منع ایتمه‌مه مقابل سز بکا : (یا بو خباثت تکرر ایدرسه ؟) بیورمشدیکز . بنده کزده سزه : « تکرر ایدرسه نه یاپیله‌جغنی او زمان دوشونورز . » دیمشدم .

حافظ ، حاجینك للرینه صاریله‌رق بویوك بر استعاذه طوریله :

— آمان برادر آمان .. « خباثت » تعبیرینی استعمال حرمتسزلکنده بولونمایکز ...

حاجی ابتدیکی بو بویوك قصورك ندامتیله تترمیه‌رك :

— حاشا ثم حاشا بن بو تعبیری حضرتکزه عطفاً سویلمدم .. اولجه آره‌مزده کچن بر محاوره‌یی حسب اللزوم تکرار ایتمش ایسته‌دم ده ..

— ثانیاً حضرتك « مقام غائبی » دییورسکز . بو ده برخطادر . چونکه جناب آبدال بزه مقامنی تعیین ایتدی . آدرس ویردی .

— بو سوزدن مرادم حضرتك معنويتى ايدى ..

حافظ بويوك بر تلاشله :

— آمان حاجم .. آمان قرده‌شم ... سوزلريكزه دقت ايديكز. فلا كتابك الك مدهشنه اوغراتمق ايچون سزى اضلال واغوايه شيطان عليه‌اللعنه مسلط اولدى ظن ايدرم . حضرت ولى اخطارنامه‌لرنده ، بيانات صميميه‌لرى عليهنده معاذالله شك وشبهه‌يه دوشمكدن حذر امر وتنبيه بيورييورلر ..

حاجى درويشانه ايكى الى كوكسنه ، ايمان تخته‌سى اوزرينه قويارق :

— آمنا وصدقنا ولايتلرندن ، صميميتلرندن هيچ شبهه‌م قالمادى . حضرت تهديدنى ايقاعه قادر اولديغنى كمال سرعت ودهشتله اثبات ايتدى. بوكا الك كافرلر بيله ايماننده تردد ايتمزلر ...

— «تهديد» سوزنى قوللانمقده سزك ايچون موجب عقوبت اوله‌بيلير .. اخطار ديكز ، اخبار عارفانه ديكز ...

— آمان حافظم بنم ذهنم شمدى سنككندن زياده قاريشدى . سن بر فلاكته اوغرادك . فقط چيشدردك.

٤

بن اوفرامق اوزره‌یم ، ایکی قیزیمك حیاتی تهلکه‌ده ..
بنم کی‌ده جابا .. ئولوم دفترنده بش جان مقید .. اوچی
معلوم .. ایکیسی کیم ؟ عائله‌مدن دها کیملره قیله‌جق ؟
بنمی دهشت ساردی . نه عقل قالدی . نه فکر .. بو شاشقینلقله
ایتدیکم ایده‌جکم هذیانلری حضرت آبدال عفو بیورسونلر .
ولایتلرینه ، کراماتلرینه صدق ایله مربوطیتم ، قلبم و بوتون
صمیمیتم کندیلرینه معلوم .

— حاجی جنم ... کچیره‌جك وقتمز یوق . عقلکی
باشکه طوپلا .. بشیوز لیرایی چار چابوق حاضرلا . .
امین ، صالح ، عابد ، زاهد صاقاللی آبدستلی بر ذات شریف
بول . اماتی تسلیم و اخطارنامه‌ده‌کی آداب تودیعه‌یی
تلقین ایله . تشریفات مصرحه موجبنجه لیرالری مقام
حضرته کوتورسون .. تعریف ایدیلن فرسوده زنبیله ،
« کفارتی بودر » دیوب آتسون . ربم أبدالی ممنون
ایتسون . جمله کزی ئولومدن قورتارسون ... چونکه بوندن
صوکره بزم ایچون الك مهم بر متن قانون کبی هرسطریله
تزیین حافظه ضرورتی حاصل اولان اخطارنامه‌نك بیانم
قاچنجی فصلنده حضرت آبدال : « خانه‌ده خسته‌لغك
ظهورندن صوکره وقوع بوله‌جق مراجعتلر مقبول

ژ مسموع اوله‌ماز ، بیوربیورلر ... استانبول زلزله‌سی
اوینکزه گیرمه‌دن اول سزلیرالری قاصه‌کزدن چیقاریکز ،
بردقیقه‌لق تردد، تأخرك سبب اوله‌جغی نهایتسز آلامی ،
دوشونکز . اولاد آتشی هیچ برآجی‌یه بکزه‌میور .
ئوان ئولویور اما قالانك‌ده ایشی بیتیور . ایشته اوککده
مثال ، موستره بن ، بکا باق‌ده عبرت آل . . ئولومی‌یم ؟
یاشایورمی‌یم ؟ بیلمیورم . آ کلادیغم بر حقیقت وارسه
اوده بویله حیاتك ئولومدن دها آجی اولدیغیدر . جانکی
قورتار . قیزلریکی قورتار . عائله‌کی قورتار . هایدی برثانیه
طورمه .. ها سکا مهم براخطارم دها وار . بوفجیع حالی
دامادلریکه خبر ویرمه . اونلر کنج تجربه‌سز فارفاره عجول
وبرآزده اعتقادسزدرلر . اول امرده بزم بیله ایمان
کتوره‌مدیکمز بویله خارق‌العاده بر کیفیته اونلر هیچ اعتقاد
ایتمزلر . ابدالك ولایتیله‌ا کله‌نیرلر . حرمتسزلکه ، استهزایه ،
بلکه‌ده عصیانه ، تحقیره قالقارلر . معاذالله .. معاذالله .

— حقلی سویلیورسك برادر ..

— أومت یردن کوکه قادار حقلی‌یم . باق کندی
دردیمی براز اونوتدم . شیمدی سنککینه دوشدم .

— تشکر ایدرم .. بشیوزلیرالیی ویرمه‌دن ز بومهلکه‌دن

چیقه‌مایه‌جغز.. باری قلبمزه شبهه کتیروب صیزلاتمادن
ویرمه‌ده جناب حق حسن تأثیرینی خلق بویورسون .

— ایشته باق نه کوزل سویلیورسک ..

— شمدی صلحادن، مصلی، متقی، عابد، زاهد،
پاك، طاهر، نظیف صاقاللی امنیتلی برآدام نره‌دن
بوله‌جقسکز؟

— نه‌وقت شو زمانده بوقادار اوصافی حائز برآدام
بوله‌سی مشکل مسئله.. بن کندمدن بیله امین دکلم...
طوغروسی حضرت خالدك تربه‌دارلری میاننده بیله
بویله‌سی زور بولونور...

— برادر سز بویله برعنقای صالحی دوشونه‌طوریکز.
مساعده‌کز ایله بنده‌کز برآز حرمه کیدوب کله‌یم.
چونکه ایچمی مراق آلدی...

— نه مراق! حرمده نه‌یاپه‌جقسکز؟

— یاقه‌یم.. چولوق چوجوغمك ایچنده خسته‌لانان
وارمی؟

— الله صاقلاسون، خسته‌لانان اولسه بیله بز
اخطارنامه‌یی شیمدی آلدق. حضرتك یکرمی دورت
ساعت مساعده‌سی وار. مراق ایتمه اوطور. وبالخصوص

قادینلره بویله شیدن بحث ایتمه‌یه کلمز . شیمدی هپسی آییلوب بایلیه‌رق مراقدن خسته‌له‌نیرلر ...

— خایر برشی سویله‌یه‌جك دکلم .. یالکز شویله براورته‌لغی قولاچان ایدوب کله‌جکم .. آرتق بوسر کیزلی ایصتمه کبی آره‌مزده قاله‌جق . نه‌قادار آجی طویسه‌ق دیشیمزی صیقوب خارجه رنك ویرمیه‌جکز .. ایچین ، ایچین چکه‌جکز ...

حاجی فرهاد افندی حرمه کیدر . حافظ اسحق افندی ، آماتی آبدستلی مبارك الیله حضرت آبداله تسلیم ایده‌جك اوصافده ، او اندر خصلت ذاتی ذهننده آرامشدرمقله مشغول اولور .

— ۸ —

حاجی افندی اولا اك زیاده سه‌وديکی کوچك قیزی زمینك یانه کیدر . بوعصبی ، خیرچین ، شماریق مخلوقی ، صاچلری داغینق ، بت بکنز صولوق قنه‌به‌نك اوزرینه یوز اوسق اوپ اوزون اوزانمش یوتور . زمین قاچ زماندر قوجه‌سی مدحی بکی قیصقانمق اشکنجه‌سیله خراب اولویور . دردینی کیمسه‌لره آچه‌میور . کیزلی کیزلی کندینی ییوب

بتیریبور . مدحی ده پاره بول ، پك بول اولدیغنی بیلیور .
زوجی بعض کیجه‌لر کچ وبعضاً هیچ کلیور . نره‌لرده
قالیور؟ صورولان سؤاللره برطاقم مارطاواللر اوقویور..
هر کلیشنده اوزری یابانجی له‌وانته‌لر قوقویور . آره‌صره
البسه‌لرنده اپیسقه ، اوزون قادین صاچلری بولویور .
ایکی کیجه اول صویونور ایکن قوینندن غایت شیق بر
قادین مندیلی دوشورمش و نرمین بونی درحال یاقه‌لایه‌رق :

— چابوق سویله بك بونه‌در ؟

مدحی بك محجوبانه مندیله باقارق :

— بیلمم ؟

— بیلمدیکك شی قوینکه ناصیل کیریبور ؟

— سنکله غوغا ایتدیرمك ایچون معذب آرقداشلردن
بری بونی اورایه صوقمش اوله‌جق ...

— بر آل قوینکه قادار کیره‌رده ناصل خبرك
اولماز ؟..

— ایشته بن‌ده اونی دوشونیوروم .

— ناصرالدین خواجه‌نك شالغم حکایه‌سی ...

قاری قوجه آره‌سنده بویله برسؤال جواب کچمش
اوکوندنبری نرمین بکیله لاقیردی‌یی کسمش وبیت یکی

حالا تعمیر اولونه‌مامشدی. زواللی قادین یأسندن قان قوصویور، واطرافنده کیلره‌ده قوشدیرییوردی.

پدری اوطه‌دن ایچری کیرنجه نرمین یوزی قویون یاتمق وضعیتندن قیرلادی. صاچلرینی اوموزلرندن آشاغی صالقم صاچاق دوکه‌رك قناپه‌نك اوزرینه صانجیسی وارمش کبی ایکی بوکلوم اوطوردی. حاجی افندی بوتون شفقتیله کوزلرینی آچه‌رق:

— نه‌ك وار نرمین؟ بویوك بر اضطراب چکیور کبی قیوریم.. قیوریم قیورانیورسك؟

نرمین بوشانمق ایچون وسیله آرایور، ایچ صیقینتیسی اوکا الك فنا شیلر سویله‌مك جرأتی ویرییوردی. فقط کنج قادین دیشنی صیقدی. باباسنه لساناً دکل صانجیدن ئولویور کبی برقاچ قیورنه، بورغونه ایله جواب ویردی.

حاجینك عقلی باشندن کیتدی. سؤالنی تکرار ایتدی:

— قیزم سویله‌سه‌که نه‌ك وار؟

نرمین آرتق طوره‌مادی. پدرینی دیلیله صوقمایه باشلادی.

— نه‌م اوله‌جق اوزرمده بویوك بر فنالق وار...

— باش آغریسی؟

— ئەوەت ...

— حرارت ؟

— ئەوەت ..

— مفصللردە اضطراب ؟

— ئەوەت ...

— اوكسوروك ؟

— ئەوت .. ئەوەت ... ئەوەت ... ايشـتە ايى كشف ايتديكنز اسپانيول نزلەسى ... تا كنديسى ...

حاجى چيرپينەرق :

— صوص .. صوص آغزكدن يل كوتورسـون او سوزى ...

— يل اونى كوتورمەدن اول او بنى كوتورەجك بابا ! .

— قيز ، بنى چيلديرتەجقميسك؟

— اللهامانت نەيە چيلديرەجقسكز؟ اوغلى ، كلينى ، طوروني ئولدىدە قومشـومز حافظ اسـحق افندى چيلديرديمى ؟ نە اولورسە ئولنە اولور ... مدحى بكدە چار چابوق أولەنير ...

حاجى افندى قيزينك نەدرجەعصبى اولديغنى بيليردى.

بوصوك سوز يوره كنه بر آز صو سرپدى. چونكه نرمينك زوجيله ينه آره سى بوزوق اولديغى و يأسندن اويله كوتو كوتو سويله ديكنى آكلادى. قيزينك يوزينى اوقشايه رق:

— آه ياوروم حقيقةً بونه حرارت آتش كبى يانيورسك؟

— نه وه‌ت نوله جكم‌ده اونك ايچون ...

— قيز صوص ...

— نه يه صوصايم؟ بن رؤياسنى كوردم. نوله جكم.. ومنوناً نوله جكم.. الله بيه جلك ايچه جك ويرمش فقط راحت ويرمامش.. بوتون محله لينك كوزى بزم اوستمزده.. كاشكه بنده اونلر كبى قورو اكمك ايشه اكمكى كميرسه ده يوره كم راحت اولسه ...

قيزينك صاچلرينى اوقشايه اوقشايه نويه رك:

— نه رؤياسى كوردك؟ سويله حاسپه م باقه يم؟

— رؤيامده قوجه قوه‌قلى برشيخ افندى كلدى. آرقه مى صيوايه رق: «قيزم سن اسپانيول خسته لغنه طوتوله جقسك اما بن سنى قورتاره جغم» ديدى. بن آياقلرينه قاپانه رق: «يا حضرت شيخ قورتارمه براق نوله يم؟» ديه ياواردم.

حاجی افندی :

— دنسزلك ایتمشسك .. دنسزلك ایتمشسك ..

عتابنده بولوندقدن صوكره بر جذبه حالیله اللرینی هوایه قالدیره‌رق :

— یا حضرت آبدال ! . ای ولی‌الله بونه کرامت؟ صیحه‌سنی قوپارمقدن کندینی آله‌مادی . وقیز یاباسنی حقیقةً چیلدیردی ظنیله شاشیردی .

حاجی افندی آبدالك کرامتی حقنده قلبنده طوغان پوقوی ایمان ایله حافظ افندینك یاننه قوشدی . باشنی اوکنه اکوب دوشونمه‌دن حافظ اسحق طوس طوپارلاق اولمشدی . قومشوسنی کورنجه :

— دوشونیورم . دوشونیورم . الك عابدلرك خرسز ، مرتکب اولدقلری شو زمانده بونازك ایشی وجداننه ، استقامتنه ، دیانتنه حواله ، توديع ایده‌جك بر آدم بوله‌میورم . نه‌فنا زمانلره قالدق ... دیدی .

حاجی افندی قومشوسنك حضورنده اسرارنما بر حال آلدی . دیکرلری ایچون غیر مرئی ، فوق‌الطبیعه شیلر کوریورمش کبی کوزلرینی اوطه‌نك بوشلقلرینه دیکدی . اللرینی مخاطبنك صوراتنه طوغری علی‌العجایب اوضاع

ایله اویناتارق، حضرت آبدالك رؤیاده کریمه‌سی نزمینه کورونمك صورتیله اظهار ایتدیکی کرامتی آکلاتدی . اسحق افندی بو تبلیغ مهم قارشیسنده ذکر ایدر کی برقاچ دفعه صاللاندقدن صوکره حافظ اولدیغی حالده پك آز بیلدیکی عربجه‌سیله :

— صدق یا ولی صدق ...

ابدی تسلیمیتنی صالیویردی . آبدالك بو نبوت ولایت وکرامتندن ایکیسی ده نشوه‌لندیلر . شیمدی مسئله‌نك اهمیتی ولی‌یه اماتنی تسلیم ایده‌جك ذاتك تعیینده قالدی . حالا کوزلری اوطه‌نك لوش کوشه‌لرنده اسرار آولایان حاجی افندی کویا هاتفدن قولاغنه برشیلر فیصلدانیورمش کبی اللرینی ایلری اوزاته‌رق حافظه سکوت اشارتی ویردی . کوزلرینی بردنبره یومدی . غیر مرئی ایله کندی دماغی آره‌سنده ایشله‌ین تلسز تلغرافه بوتون دالغینلیغیله قولاغنی ویردکدن صوکره :

— حضرت آبدالك کرامتی بو مسئله‌یی ده بزه شیمدی حل ایدر . کندیلری کیمی آرزو بویورورلر ایسه اونی کوندره‌یرز ...

حافظ اسحق افندی بو غریب سوزدن بر شی آکلامایه‌رق صوردی :

— نامل ؟

— شوراده فضولی دیوانی طوریبور . اورادن تفأل ایده‌رز . هانکی اسم چیقارسه اونامده بر آدم آرارز.

بوا صوب تعبیری حافظ اسحق‌ده آقیشلادی . حاجی افندی دیوانی الینه آلدی . بوس ایده‌جك کبی یابراقلرك کنارینی دوداقلرینه قدر کوتوره‌رك :

— صاغ صحیفه‌نك ایلك مصراعندن باشلایه‌جغز . طانیدقلریمزدن برذاته اسم اوله‌بیله‌جك بر کلمه‌یه تصادف ایدنجه‌یه قدار اوقویه‌جغز .

حاجی بسمله‌یله دیوانی آچدی . صاغدن الدیغی صحیفه چیقدی . برنجی مصراعدن اوقومایه باشلادی :

ظلمت حیرتده ذکر کدر بکا ورد زبان
طوطیم کویا یمم شکر یرم هندوستان
اختلاط خلقدن چکدم تعلق دامنن
قاف عزلتده بکا سیمرغ نسبت آشیان
جیفهٔ دنیایه چوق میل ایتمزم هرکس کبی
بن هما طبعم غذا بسدر بکا براستخوان

یوز فصاحت طوطیٔ طبعمده مضمردر ولی
کیم دوتر آیینه کیم اظهار ایدم راز نهان
سا کنم بریره کیم یوق اعتبارم ذره‌جه
روشن رأی وصال همنم خورشید سان

بومصراعك صوکنده حاجی برصدای موفقیتله :

— ایشته فال خیر ظهور ایتدی . .

حافظ شاشیره‌رق :

— نه‌در . ؟

— خورشید . . .

— هانکی خورشید ؟

— بنم حاجی یولداشم حاجی خورشید . . بوندن متقی ، بوندن مصلی ، بالخصوص بوندن اوزون صاقللیسنی بوله‌بیلیرمی‌یز ؟ باقکز دوشونورکن هیچ عقلمزه کلدیمی ؟ حضرتك بزه اظهار ایتدیکی بوقدرجی کرامتی ؟

حافظ اسحق ینه :

— صدق یا حضرت آبدال . . . صدق یا ولی‌الله .

استغراقله بیلنمز قاچنجی دفعه ولی حقنده تحکیم ایمان ایتدکدن صوکره :

— شیمدی .. شو آنده عاجلاً بز بو ذات شریفی نره‌ده بوله‌بیلیرز ؟

— او مبارك آدام نره‌ده بولونور . . یا أونده . . یا جامعده ...

— أوی اوزاقمی؟ نره‌ده ؟

— ایوبده ...

— أبی مسافه ...

« ایکی ألکز قیزیل‌قانده اولسه‌بونده کره‌یی آلدیغکز آنده براقوب کلمکزی رجا ایده‌رز. غایت مهم، مستعجل وغیر قابل تأخیر بر کیفیتدن دولایی تشریفکزه شدتله انتظارده‌یز . »

قیود مؤکده‌سیله بردعوتنامه یازوب ظرفلایه‌رق اوشاغلك ألنه ویرزلر. هرقاچ لیرایه اولورسه اولسون بر آرابه طوتمه‌سنی وحاجی خورشیدافندی‌یی بیندیره‌رك قوناغه کتیرمه‌سنی صیقی صیقی امر ایله خدمتکاری همان ایوبه صالدیررلر..

کرامت اوسته کرامت . اوشاق سوقاغه چیقنجه بر آرابه بولور . پازارلغی اویار. درحال ادرنه‌قاپو جهتندن ایوبه صارقار . اوبله جامع، مسجد و تکیه‌لری طولا -

شمسيه‌سزين أليله قويمش كبى حاجى خورشيدى أونده بولور. تذكره‌يى صونار.

خورشيد افندى‌مقام سعادتنه‌يوزسورمه‌يه كيده‌جك حضرت ولى كبى هنوز اعلان ولايت واظهار كرامت ايتمامش ايسه‌ده آبداللقده اوندن بك آشاغى قالماز. اوده يا ايرمش يا ايرمك اوزره..

تذكره‌يى اوقور. بلا تكلم بر باش اشارتيله دعوت واقعى قبول ايتديكنى خدمتكاره آكلاتير. آبدست آلير. فسنك آلتنده‌كى بياض ايچلك تاقيه‌سنى دكيشديرر. تقويمى، هلالى، مسواكنى، انعامنى يان جيبه قور. تسبيحنى ألنه آلير.

ايوب ايله آقسراى آره‌سنى مملكتدن مملكته‌اوزون بر سياحت عد ايتديكندن أوده‌كى چولوغى چوجوغى ايله برەز برەز حلالاشير. امر حق وقوعى احتمالنه مبنى خانه‌سندن هر افتراقنده بو احتياطه رعايت معتاديدر. ئوتوم قاش ايله كوزك آره‌سنده.. كيدوب كلمه‌مك وار. كلوب‌ده بولمامق وار. آرابه‌يه بينر. اوقوجه يوكى جر ايدن حيوانلرك حقوقنى اوزرندن رفع ايچون تسبيح چكمه‌يه باشلار.

— ٩ —

حاجی خورشید آرابه‌نك ایچنده تکبیر کتیره‌رك ،
صلاة وسلام چکه‌رك ، اوکندن کچدیکی هر مزار فاتحه‌لر
اهدا ایده‌رك منصبه کیدن صاریقسز بر قاضی وقار
دیندارانه‌سیله ضاللانه یولنه دوام ایدر.

اوشاق ، بوذات عابده حرمةً آرابه‌جینك یاننه
اوطورور . آرابه‌ده‌کی مشتریینك دینی ، دینی کوکس
کوکس کچیره‌رك تسبیح چکمه‌سندن شبهه‌لنن آرابه‌جی:

— آغا برادر قوناقده خسته‌می وار؟ جنازه‌می ؟

— الحمدلله ایکیسی‌ده یوق..

— یا بو مورطوجی‌یی ایودن آلدق نره‌یه کوتور-
ییورسك ؟

— بزم افندی ایسته‌دی ..

— بونلر طاتلی دشمندر. آچیق صوفره بولدیلرمی
اویله هابه قابازلر که الله سزك افندی‌یه بو آقشام امداد
ایتسون. بوقیطلقده بونك بریس شرابی اون لیرایه مال
اولور ..

حاجینك صلات وسلاملری قوتیله قبرستانلر آره‌سنده‌کی

او غایت بوزوق قالدیرملرده تکرلکلری قیرلمه‌دن ،
دینکیللری بوزولمه‌دن آرابه یولنده دوام ایدر .

خوش قدمده‌کی قوناقده حاجی ایله حافظ افندیلر
اوکلرینه برفال کتابی کبی آچمش اولدقلری اخطارنامهٔ
مقفانك هرکلمه‌سندن حضرتك کراماتنه دائر یکی یکی
دلائل آرایه‌رق مدعونك قدومنه شدتله انتظار ایدرلر .
اوشاعك عزیمتندن هنوز ایکی ساعت کچمه‌دن اوطه
قاپیسی آچیلیر. حاجی خورشید جبه کبی طوپوقلرینه
قادار این اوزون وکنیش سیاه پالطوسیله عرض اندام
ایدر . ایچری کیرنجه ایکی الی کوکسی اوزرینه قاوو -
شدیره‌رق :

— السلام علیك یا مسلمین ...

اوطه‌ده‌کیلرده عین صورتله الّر قاووشه‌رق :

— وعلیکم السلام یا حاجی خورشید. فضلی یاسیدی...
کیف طیب ؟

— من فضل رب ...

بواوچ ذات عالم خصوصیتلرنده کویا صوفیانه بویله
برلسان صمیمیتله کوروشورلردی. فقط سوزلری نه عربی به
بکزردی نه فارسی‌یه .. یالان یا کایش بیلمه‌کاری‌ده قیریق

دوكولك برقاچ جمله و كلمه‌دن عبارتدی. بر ایکی خوش بشدن صوكره او اسانلرده‌كی (ره‌پەرتوار) لری توكه‌نیردی. همان تورکجه‌یه دوكولورلردی.

بواصولده تعاطیٔ سلامی متعاقباً همان حاجیانه اخوانانه صاماش طولاش اولدیلر. أل، اوموز أوپوشدیلر..

صوكره حاجی خورشیده سبب دعوتی آكلاتیلدی. حضرت ولینك كراماتلرندن عنایتلرندن بحث اولوندی. جناب آبدالی طاپیوب طانیمادیغی صورولدی. خورشید افندی خاطرهٔ احترامنده بو اسمك بولونوب بولونمادیغنی دوشوندی. مع الاسف تخطر ایده‌میه‌رك صوردی:

— حضرت آبدل ازدیار باغ!

— لا یا سیدی.. حضرت آبدال ازدیار معجونجی...

درسعادتده‌كی اولیاءالله معروفه جملةً حاجی خورشیدك خاطر نشانیدی. لكن معجونجی آبدالی خاطرلایه‌مدی. بو نقیصهٔ احاطه‌سندن دولایی صیقلدی. شكر كه بو جهانك اتمامنده اذن حق ایله اوكون موفق اولویوردی. مجهولی اولان بو بویوك ولی‌یی او آقشام زیارتله قریرالعین اوله‌جقدی.

اخطارنامه‌ده‌كی آداب وتشریفات تودیعیه خورشید

افندی‌یه بر بر تعلیم اولوندی. حاجینك ذاتاً قوتلی اولمایان حافظه‌سی ترقئ سن ایله گرگی گبی زواله یوز طوتمشدی. بعض جهتلری اونودیور، گوزلرینی یومارق، بیڭی آووجی ایچنده صیقه‌رق، حفظه چالیشیر گبی صاللانه‌رق ذهننه حکه اوغراشیوردی.

گیجه اولدی. حاجی خورشید نصف‌اللیلدن صوکره یوله چیقه‌جقدی. جناب حقدن سهولت نیازیله اوآقشام برچوق فضله نماز قیلدی. اوراد چکدی. حافظ اسحق افندی قوناغنه گیتمدی. لقمه‌یی اوراده ایتدیلر.

صوفه‌ده‌کی آنتیقه بیرلی ساعت اختیار گوگسی خیرلایه‌رق آغیر وموزون ضربه‌لر ایله گیجه یاریسنی چالدی. اون عدداللیالك قائمه‌یی یشیل بر کیسه‌یه قویه‌رق حاجی خورشیدك برطوریه قادار گنیش اولان یان جیبنه بر قاچ بسمله‌یله یرلشدیردیلر. زواللی حاجی فدیهٔ نجات تسلیمی ایچون برولی‌الله مقامنه‌می گیدیبوردی؟ یوقسه حیدودلر یاتاغنه‌می؟ بو ایکی سؤال حاجی فرهاد وحافظ اسحق افندیلرك ذهنلرندن یل گبی گلدی. چکدی. معجونجی ونایبی حقنده‌کی ایمان قویلرینه رغماً بو مألی اشراب ایدر برر نظرله بر برینه باقیشه‌رق کنارندن گیدیلرینی، پك گوچلك

بر آن ایچون قورتاراماديلر . فقط درحال شك وشبهه نك موجب اوله جغی مدهش عاقبتلری تخطرله استغفار ایتدیلر..

قوناغك آرابه سی حاضرلاندی . فه نرلری یاندی . حاجی خورشیده بر ده خدمتکار ترفیق ایدلدی. آرابه جی یه واوشاغه پك صیقی تعلیماتده بولوندیلر . اونلره آرابه ایله، ویران جامع قربنده کی ویرانه یه بر خیلی مسافه اوزاقده طوروب بکله مك وانظار دقتی جلب ایتمامك ایچون انتظار مدتجه فه نرلری سوندرمك امرلری ویرلدی .

خانه صاحبلری حاجی بی تشییعاً سوقاق قاپیسنه قادار ایندیلر . خورشید افندی صره امینی چالیمله آرابه یه قورولدی . بوبله مبارك برخدمت سفارته تعیینندن پك منشرحدی . حرکت اثناسنده تسبیحلی اَلنی قالدیره رق افندیلره سلام ویردی. فه نرلری سوقاغك قوبو قارانلغی ایچنه متحرك ضیا پارچه لری آته رق آرابه یوله دوزلدی.

ایوبه اوشاق کوندرلمه سی ، حاجی خورشیدك آرابه سی ایله عاجلاً جابی ، اوچ اختیارك اوطه یه قاپانه رق کیجه یاریلرینه قادار مذاکره لری ، صوکره قوناغك آرابه سیله خورشید افندینك اسرار انکیز برخدمتله برسمت مجهوله اعزامی خانه خلقنك مراقنی اویاندردی . هرکس بربرینه

صورییور. هیچ بر آغزدن صدره شفا ویره جك معلومات آلنه میوردی. سلاملقده کی او شاقلو اوکیجه مدعو حاجی خورشید افندینك فضله جه یملك ییه رك ذکر ایتمه سندن باشقه برشی کوروب ایشتمدکارینی سویلیورلر وبو مهم اسراره دائر بر ایکی شی اوکره نه بیلمك ایچون حاجی، رفاقتیله کیدن خدمتکار فتاحك عودتنی بکلیورلردی.

قوناق خالقی بو مراقده ایکن آرابه چوقور چشمه یولندن، آرتق جاده دینه جك حالی قالمامش بر بوشالغك اورته سندن یولنه دوام ایدییوردی. لالەلی جامعی کوشه سندن اقسرای جاده سی یوقوشنه دوندیلر. تربه نك اوکنه کلنجه حاجی خورشید کورول کورول اوقومایه باشلادی.

آرابه جی یان یانه اوطوردیغی خدمتکاره صوردی:

— فتاح بزم افندی بو حریفی بویله عزت واکرامله نره یه کوندرییور؟

— بن ده چوق مراق ایدییورم اما بیلمه یورم...

— بیلمیورسه ك بن سکا سویله یی ویره یم...

— سویله..

— بو حریف جنجی یه بکزییور. اوقومه سندن طولاییور...

— آی ؟

قولاغنه اکیله‌رك یاواشجه :

— بونی دفینه چیقارمایه یا بر ویرانه‌لکه ویا بر مزارلغه کوندەزییورلر .

— بو آدمك قازمه‌سی یوق .. کوره‌کی یوق .. دفینه‌یی یرك دیبندن ناصیل چیقاره‌جق ؟

— بر کره جنجی اولدقدن صوکره قازمه‌یی کوره‌کی نه یاپه‌جق ؟. جنلره امر ایدر . اونلر چیقاریرلر .

— یرك دیبندن آلتونی چیقاره‌جق الماسمی ؟

— لا غیبی الله بیلیر ...

— بو ایشده بزه بر حصه یوقمی ؟

— اوغلان جنجی آدامه حصه‌می ویرر ؟ نه بوزرسه طاقیله افندیلره‌می کوتوره‌جك ؟ یوقسه یازیسی کندیسی آله‌جق ؟ کیم بیلیر ؟

— بز بر قورنازلق ایده‌مزمی‌یز ؟

— نه یاپه بیلیرز ؟

— کوزتله‌رز ؟ باقه‌لم زه‌دن نه چیقاره‌جق ؟

— جنلره بزی چارپدیررسه ؟..

— اوراسی‌ده وارا ...

— بو جنجی یمان بر حریفه بکزه‌یور . بزم بویله بر مراقه دوشدیکمزی کشف ایدرسه ؟ .

— کیم بیلیر اما .. هله طورباقلم که بزم قاریمزدن کچنی آکلایه‌جقمی ؟..

— اوغلان یرلکدیغندن سکا اون بیلك لیرا چیقاروب ویررسه نه یاپاردك ؟

— آل آطلس فستانلی طومبول بر قاری آلیردم . هر آقشام شیش کبابی کشکول فقرا یردم ..

— احمق اون بیلك لیراسی اولانه بر قاری یتیشیرمی که ؟

— یا سن نه قادار آلیردك ؟

— اون ایکی قاری آلیردم . مور ، صاری ، یشیل ، قیرمزی هپسنه بر کونا رنك کیدیریردم . کیمی آیاغمی اوغار ، کیمی دیزلریمی . کیمینك آل یاناغنی اوپردم . کیمینك قاره کوزلرینی .. هر آقشام اون ایکیسنی ده قارشیمه سوت کوکوملری کبی بر صره‌یه دیزه‌ردم . صاریلی سن صاغمه کل .. پنبه‌لی سن ده صوله .. مورلو سن ده شویله آیاقلریمك آره‌سنه طولان .. طورونجولی سن ده میندر کبی یره سه‌ریل .. یشیللی سن ده باشمه چیق اوطور .. ماویلی سن ده کیت قاپولده بنی بکله دیردم .

— هر غون نه‌یردك ؟

— روانی ایله پانجار طورشوسی ...

بوایکی هودوك ، بولونه‌جق دفینه‌دن حصه‌لرینه آیریله‌جق ثروتله کندی شاعریتلرنجه آغیزلرینی صولاندره صولاندره بیك درلو خیالات قورمقده ایکن آرابه ویران شهرك واسع خرابه‌لرنده ، کیجه‌نك اوساعتنده جنلر طوپ اوینایان برتنهالغك حزنی ایچنده یولنه دوام ایدییوردی .

آرابه‌جی عثمان ایله خدمتكار فتاحه کیدیله‌جك محل الك اینجه تفصیلاتیله تعریف ایدلمشدی . آرابه آقسرای مركزی قره‌غولی اوکنه کلدی . طوپ قپو ترامووای یولنه دوام ایتدی . برآز صوکره ترامووای یولندن آیریله‌رق یوسف پاشادن خاصکی جاده‌سنه طوغرولدی . بوقوش یوقاری نساخسته‌خانه‌سنه طوغری یول آلیوردی .

آرابه‌جی محلنده‌کی آغالر دفینه‌نك کنج سنیرلرینه‌ویردیکی جرأتله بیك برکیجه خیالاتنه دوام ایتمکده ایکن حاجی افندی آرابه‌نك ایچنده ، کذرکاهنك صاغ وصولنده‌کی مقابره فاتحه اهداسندن بوش وقت بوله بیلدکجه امتحانه

کیمدن بر شاکر کبی قرب آبداله وصولنده ایفا ایده جکی آداب ومراسمی ازبرله یوردی .

آبدال ولینك دیوژه نك فیچیسی کبی ایچنده تونه دیکی ویرانه قووغه « غار آبدال » نامنی ویردی . مبالغه کار تعصبله ذهننده اومقامی اوقدار بویوتدی کی بو کیجه زیارتنی عادتا یارم حج صاییوردی .

کیجه یلدیزلی وسرینیدی . آرابه نك فنرلرندن یوله دوکولن صاری پاریلتیلی بر ضیا قالدیریم طاشلرینك رطوبتلری اوزرنده تیتره یه رك اطرافده بویوك ، کوچك پیریلتیلر یاپیوردی .

سوقاغك ایکی یانی طولدوران چوغی خراب اولرده نه بر آیدینلق واردی نه بر چیت . . کوکدن یاغار کبی هر طرف ، بربر اوزرینه عارض اولان مصائبدن سکنه سی فرار ایتمش خالی بر شهره بکزه ییوردی . صانکه چکیلان دیریلرك یرلرینی طولدرمق ایچون آدیم باشنده جامع ، مسجد ، تکیه ، تربه خطیره لرینك دمیر پارمقلقلی پنجره لرندن ، بربری آرقه سنه ییغلمش اولولر ساکت ، مهیب سوقاغه باقیورلردی .

داود پاشایی ، حکیم اوغلی علی پاشایی کچدیلر . قدیم

ثروت ، شرف وشانلكلرينه دلالت ايدن پاشا اسملريله طنطنه‌دار بوستانلر شيمدی افقر فقرادن اولمش ييقق أولر ، مسكين خانه‌لر ، عجزه مالجألری ، ديريلمزارلريله طولمشدی . بومحلات سكنه‌سنك حق حياتلرينی چالانلر كيملردر ؟ بوزواللیلر محكمهٔ انسانيت ومدنيته قارشی جهالت وسفالتلرينی تشهيردن باشقه طلب وشكايت بيلميه‌يورلر . استانبول كبی مملكتلر مالكسی معظم بر بلده‌نك قوجاغنده بويكرمنجی عصرده‌يك سفيل بر قرون وسطا حياتی ياشادقلرندن بلكه خبرلری يوقدی .

١٠

آرابه آلتی مرمری كچدی . يول كجن جامعندن چناره دوندی . استانبولك مركزندن بوكنارلره طوغرو اوزاقلاشدقجه أولر كوچوله كوچوله قولوبه‌لشيوردی . شيمدی عادتا كومسلشه‌رك سيرلدی . خرجسز طاشلرله أورولو ييقيق باغچه ديوارلرينك نره‌ده باشلاديغی نره‌ده بيتديكی بللی اولمايوردی . خانه‌لر بوستانلره بوستانلر ويرانه‌لره ، ويرانه‌لر مزارلقلره قاريشه‌رق هپسنك حدودی بربرينه كيرمشدی . .

آرابه بر مدت سوقاق ویاخود ویرانه نامی ویریله‌مه‌یه‌جك بر بوشلق ایچنه دالدی . ییلدیز پیرلتیلرندن باشقه ایشیق کوروله‌ین بوکیجه قارانلغنه آرتق کوزلر آلیشدی . ویران یانیق جامعك اسکلت قالمش دیوارلری ومناره‌سیله ، مزارلق سرویلرینك هیئت مجموعه‌سندن حاصل اولان قارالتی اوزاقدن بر چول منتهاسندن بلیره‌ن بر واحه کبی کوزوکدی . حضرت آبدالك مقامی بوقدیم جامع قبرستانینك یانندهکی ویرانه‌ده ایدی . حاجی وحافظ افندیلرك تعریفلری وجهله آرابه ویرانه‌یه اوزاقجه بر مسافه‌ده طوردی . فه‌نرلری سوندوردیلر . . خورشید افندی آرابه‌دن ایندی . کیم بیلیر نه‌قادار سنه‌لردنبری بوویران لقبنی طاشیمقدن بر تعمیر ایله قورتوله‌مامش اولان جامع خرابه‌سنه باقدی . بر اوچ تکبیر کتیردی . وصوکره اوزون بردعا مرثیه‌سنه باشلادی . بومبارك آن زیارتده آغزینه دنیا کلامی آلمامق ایچون اوشاقله آرابه‌جی‌یه أل اشارتیله اورادن بریره آیرلاملرینی آکلاندی . بوکوچوجك پاندومیمادن صوکره ویرانه‌یه طوغری یورودی . قارانلغك کثافتی ایچنده غائب اولدی .

حاجینك بویله مجین دوه‌سی کبی صاغه صوله باش

ـاللایه‌رق کیجه قارانلغی ایچنـده کوزلرینك او کندن نابدید اولمسی فتاحله عثمانك مراقلرینی آرتدردی . بو خداملی حریف شیمدی اجنبیلره امرایده‌رك یرك آلتندن ناصل دفینه چیقاره‌جقدی ؟ بو اسرار انکیز فوق‌العاده کیفیتك صورت اجراسنی کورمك مراقی ، برده دفینه‌دن کندیلرینه‌ده برپای چیقاره بیلمك حرصی ایکیسنده‌ده آرامه تحمل براقمایوردی . کیجه‌نك آیازی ایچنده صیقی صیقی به‌الملرینی اوغوشدیره‌رق چابوق مسئله‌یی مذاکره‌یه کیریشدیلر . فتاح کوزلریله قارانلغك ایچنده حالا حاجینك غائب اولدیغی نقطه‌یی تدقیب ایده‌رك ، قیصق ویاواش برسسله :

— یاواش یاراش بو حریفـك آرقه‌سـندن وارەم باقه‌لم جینلرله نه‌دالاوره یاپیور ؟

— بو کیجه تنهالغنده آرابه‌یی سوقاق اورته‌سنده یالکز براقامام ... سن بوراده قال آرابه‌یی بکله . بن کیده‌یم .

— نیچون بن کیتمه‌یه‌یم‌ده سن کیده‌جـك ؟ سن آرابه‌جیسـك . ایشته آرابه‌کی بکله . بن واره‌یم باخه‌یم بوجنجی نه افسون اوقویه‌جق ؟ .

— اوغلان سن جنلی کورونجه عقلك باشقه طرفكدن قاچار كیده‌ر ... ظن دیوانه اولورسك ... جنلی کورمکه بوره‌كك دایانیرمی كه ؟..

— یاسنککی ؟

— بن مملکتده‌ده چوق کوردم . آلیشقم . بزم اوراده برجنلی قاواق واردر . كیجه‌لری اوراده جرید اوینارلر . یانسودن صوکره اوطرفدن کچن چارپیلیر ..

— یا سن چارپیلمادن ناصیل اورایه واردك ؟

— بزم کویك قوجه قاووقلی امیر خوجه‌سی بكا بر دعا اوکرتدی . اونی اوقویونجاق جنلر یانمه کله‌مز . بندن قورقار قاچار .

— بن هیچ کورمدم قویروقلومی که؟ نه‌شکل شی ؟

— کورسه‌ك عقلك ایشته اورا که قاریشیر . اونلر انسانه دورلو قیالده کوزوکورلر . بعضاً کوزل بر قیز کبی ... بعضاً طوموز کبی . فقط فتاح، حریف غایب اولدی . براق که کیده‌یم . ایزینی بوله‌مام صوکره ...

— مادام که جنلی دعاسی بیلیورمشسك . بکاده اوکره‌ت. شیمدی بوراده یالکز قاله‌جغم . یانمه کلیرلرسه اوقور قورتولورم .

عثمان فتاحك ألندن چابوق قورتولق ایچون مختصره مفید همان شو دعایی اویدورور !

— انی شوقول.. جنی خوغول.. هایدی چه‌قول...

بو اوچ بوغماقلی غریب دعایی چابوق چابوق برقاچ دفعه تکرار ایدر. وفتاحه‌ده ایتدیرر. درحال صاووشمایه باقار. فتاح آرقداشنك آرقه‌سندن حایقریر :

— عثمان دفینه چیقارسه بنم حصه‌مه مادیك ایتمه.. یاری یاری‌یه آله‌جغز ها !..

عثمان صوك سوز اوله‌رق شو جمله‌لری فیرلاته‌رق صاووشور :

— یوخ جانم مراق ایتمه.. نه بولورسه‌م یاریسنی سکا کتیره‌جکم..

آرابه‌جی کورونمه‌مك ایچون بونی قیصالته‌رق آدیملرینی سسسز فقط کنیش آته‌رق حاجی خورشیدك دالوب قارانلغه وجنلره قاریشدیغی جهته صالدیردی. قاراده یوزه‌رکی ایکی بوکلم قارانلغك ایچنی قولاچلایه‌رق سینه سینه کیتدی. همان اون بش یکرمی آرشین قادار اوکدن حاجینك قرالتیسنی فرق ایتدی. حاجی، ملاقی اوله‌جغی جنلردن قورقارکبی اطرافی دیکله‌یه‌رك و بر

شیئلك اوزرینه باصمقدن چکینیر ظن اولونه جق احترازلی آغیر آدیملرله کیدییوردی .

عثمانك قارالتیسی اوکندن غائب اولدقدن صوکره بر آرابه ایکی بیکیر ایله اوراده یاپه یالکز قالان فتاحك قلبنی بر غریبسیلك ، بر وهم دها دوزجه‌سی اینجه بر قورقو آلدی . اطرافدن بر قاچ جن ظهور ایدرسه نه یاپاجقدی ؟ کندیسی آناطولو اوشاغیدی . صاف اولدیغی قادار قوتلی وجسوردی . قارشیسنه برقاچ انسان چیقسه اولونجه‌یه قادار صاواشیر ، دالاشیردی . لکن جن تعبیری ذهنی بوزویوردی . جنه شیطانه قارشی بنی آدم قوتی نه پاره ایدر ...

أجنلی دفع ایتملك ایچون آرقداشندن شیمدی اوکرندیکی دعایی بویوك بر صفوتله تکراره باشلادی .

— ایزی چوقور ، ایچنه طو .. خول .. هایدی چه خول ...

عجبا بویله میدی ؟ قوهٔ حافظه‌سنه هیچ امنیتی یوقدی . قوناقدن بر دفعه کندیسنه ایده اصمارلامشلر ، او ایکنه آلوب کتیرمش ، بو غباوتنه هر کسی کولدیرمشدی . بویله یا کلیش آکلامق وایلك ایشتدیکی شیئی اونوتمق

دیکر شکله صوقوق یوزندن اوغرادیغی کولنج حاللر چوقدی .

بو مجرا وتنها ویرانه‌لر اورته‌سنده‌کی کیجه‌نك حزنی وجن پری قورقوسنی ذهنندن چیقارمق ایچون آرابه‌جی محاله چیقدی . قیرباجی آله آلدی . اونکله اوینایه‌رق، خیالاته دالدی . بولونه‌جق دفینه‌دن کندینه آیریله‌جق حصه‌یی دوشونیور، قارونلردن دها زنکین اولویور... سوره‌جکی ذوقلری، صفالری، بش آلتی یاشنده چوجقلرك صفوتلرینه مخصوص رنکلر ایچنده تخیل ایدییوردی .

ایکی حیوان کویا برطرفلرینه‌قونمش سینکی اوزرلرندن دفع ایتمك ایسترلر کبی بردنبره سیلکیندیلر . بو تیتره‌مه‌دن قوشومه‌لرك شاقیردیسیله برابر آرابه شدتلیجه صارصیلدی . بزم هودوك اوطاتلی خیالاتندن همان اویانه‌رق :

— ایری چوقور . ایچنه طوغول .. هایدی جه‌غول .. دعاسیله اطرافنه باقیندی . برشی سچه‌مه‌دی . فقط بر قاچ دقیقه کچر کچمز حیوانلرك ایکیسی بردن قولاقلرینی دیکوب اطرافی قوقلایه‌رق دیکله‌دکدن صوکره صانکه بیابانده تهلکه‌لی بر جاناوارك یاقلاشدیغنی خبر ویرر کبی آجی آجی کیشنه‌دیلر ... فقاح شیمدی بوتون

بوتون قوشقولاندی . چونكه او ، آنادولوده صیغیرلر، داوارلر ، آتلر ، هر كله‌لر ایچنده بویومشـدی . بویله مهم آنلرده اونلرك تهلكه‌یی خبر ویردكلرینی بیلیردی ، سریع بر نظر ایله اطرافنه باقندی . قارانلغه آلیشمش كوزلریله اوزاقده اوچ مختلف نقطه‌ده متحرك قرالتیلر فرق ایتدی . بونلر جنمیدی؟ انسانمی ؟ حیوانمی ؟.. بر كوز چاقیدن باشقه اوزرنده سلاح یوقدی . بوتون سلامتنی « ایری چوقور » دعاسنك مدافعهٔ معنویه‌سـنه حواله ایله بكله‌دی . فقط حاجی خورشید افندیله فتاح كیده‌لی خیلی وقت اولدی . نیچون عودت ایتمدیلر ؟ چیقاریله‌جق دفینه پك درینلرده‌میدی ؟ یوقسه دفینه‌نك بكجیسی اژدرها حاجی خورشیدك اوزون صقالنه حرمت ایتمه‌دن اوكا هجوممی كوسترمشدی؟ ثانیه‌دن ثانیه‌یه عثمانك اندیشـه‌سی قورقوسی بویومكده ایكن اوزاقدن اوزاغه قولاغنه بوغوق .. بوغوق سسلر كلدی . آدامی بوغیورلر؟ كیمی ئولدوریورلردی ؟ اوراسی ایصسز قبرلر قادار تنها ایدی . استمداداً نه قادار باغرلسـه اطرافه سس اولاشدیره‌بیلمه‌نك هان احتمالی یوقدی .

فتاح كمال صفوتیله برابر او آنك تهلكه‌سنی حس

ایتدی . عجبا بر آز اوزاقده حاجی ایله عثمانیمی بوغویور-
لردی ؟ آلتنده بر آرابه واردی . بوغانلرك امدادلرینه
نه صورتله یتیشه بیلیردی ؟ او سمتارده وقتیله اوشاقلق
ایتمش اولدیغندن اورالرك یابانجیسی دکلدی . صمیمیتی ایله
شهر امینی ضابطه مرکزلرینك اورایه اولان مسافه لرینی
حسابلایوردی . هانکیسی یاقین ایسه آرابه یی اورایه
سوره جکدی . او آنده بردنبره قارشیسنده ایری یاری
بر انسان قرالتیسی پیدا اولیویردی . آلنده ،
دمیرینك اوزرینده پیلدیزلرك پارلتیسی عکس ایدن
قینندن چکلمش بر قما واردی . زواللی فتاح بو آنی
هجومدن شاشیردی . بوتون صفوتی وجان هولیله « ایری
چوقور » دعاسنی بوغولور کبی و آکلاشیلماز بر تلفظله
بر قاچ دفعه چابوق چابوق اوقومق ایستدی . یونك
هیچ بر تأثیری اولمادیغنی واولامایه جغنی آکلایجه
آلنده کی قیرباجی قالدیردی . یالین قمایه قارشی اوجنه
ایپ باغلی بر دکنك پارچه سیله مقابله ایتمك اضطرارنده
قالدی . قمچیینی بو مساح متعرضك صورتنه شاقلاته جغی
اثناده آرقه دن ایکی آل اوزاندی . « بیل بن کیمم ؟ »
اویونه بکزه ر بر صورتده کوزلری اوزرندن باشنی

طوته‌رق فاحی آرابه‌دن آشاغی آلدی. همان آن واحدده
ایکی قوللی آرقه‌سنه چیره‌یه‌رك کوزلرینی بر قالین بز ایله
صیم صیقی باغلادیلر. اوززنده اوینایان اللرك کثرتندن
فتاح اطرافنده کیلرك دورت بش کیشی قادار اولدقلرینی
آکلایور فقط کور أبه کبی باغلی کوزلریله هیچ برینی
کوره‌میوردی. بوآغزینی، قوتلی اللرك اورته‌سنده
پك شدتله صاروصیله‌رق دیدیکله‌نیوردی. باغیرمق
ایسته‌دکجه آغزینی طیقایورلردی. اول امرده بوهجومدن
مقصد نه اولدیغنی آکلایامایان فتاح چوق کچمه‌دن حقیقته
ایردی. چونکه بر ایکی دقیقه ایچنده صوغان چوچوکی
کبی زواللی‌یی جاس جاولاق صویدیلر. فسندن یکی آیاق
قابیلرینه قادار پالطو، چاکت، یلك، پانطلون، فرنك
کوملکی، بویون باغی.. کوموش ساعت قوردون،
جزودانیله برابر دوقوز لیراسینی کیتدی. ایچ فانیله‌سیله
طونی چیقارمایه انصافی ایتدیلر؟ حیامی؟ هرنه‌ده‌نسه
اونلری براقدیلر. الی آیاغی قانیجه برایله صیقی صیقی‌یه
باغلایه‌رق بر ایکی تکمه ایله بیچاره‌یی کوتوك یوروتور
کبی بر طرفه یووارلادیلر. آرابه‌یه بیندیلر. حیوانلری
سوردیلر. دفع اولدیلر. آرابه‌تکرلکلرینك کورولتیسی

بوزووق قالدیرملرك اوزرنده آزاله آزاله ایشیدلمز اولدقدن صکره آل و آیاقلرینك صیقی باغلری ایچنده قونداقده چوجق کبی بدبخت فتاح حایقیره حایقیره آغلامایه باشلادی. فریادلرینه اطرافدن جواب کلمیوردی.

١١

فتاح یوزینی یرلره، طاشلره سورته سورته کوزلرینك باغنی آشاغی دوشوردی. کوزلری آچیلدی اماقرانلقده نه کوره جکدی؟ اطرافنه باقندی. آرابه نك یرنده یللر اسیوردی. اونی سوروب کوتوردکارینی ذاتاً بیلیوردی.

آل و آیاق باغلرینی کوشتمك ایچون قیوراندی، قیوراندی. موفق اوله مادی. اونلری چیقیق صارار کبی اویله مهارتله وچاپرازباغلامشلردی که خارجدن معاون آلمادقجه او مومیا صارغیلرینك ایچندن قورتولمق قابل دکلدی. فقط هوا صباحه قارشی آیازه چکدی. باغلرك ایچنده بر دون بر کوملکله فتاح تتره یور طونو یوردی. بو انسان اوغلو نه انصافسزدی. انسانك انسانه یاپدیغنی بعضاً جاناوار بیله یاپمقدن توحش ایدردی. نه وقته قادار بو اشکنجه یی چکه جکدی؟ عجبا حاجی

خورشید دفینه‌یی چیقاردیمی ؟ اوغرادیغی شو الیم حادثه مرحمة کندینه دفینه‌دن چوقده پای ویره‌جکلرمیدی ؟ دفینه‌دن حصه‌سی نه‌قدار چوق اولورسه‌اولسون اوحالده صباحی بکله‌مك بك مضطرابلی وحیاتی ایچون تهلکه‌لی اوله‌جقدی . فقط اوباغلر ایچنده نه یاپه‌بیلیردی ؟

دوشوندی . دوشوندی شوسه سیلیندیری کبی یرلره یووارلانه‌یووارلانه حاجی خورشیدله عثمانك صالدیردقلری جهته طوغری کیتمکه قرار ویردی . بو یکی یورویش اصولیله یول آلمایه باشلادی . خمور مردانه‌سی کبی آلتنده چامورلری یاصسیلته‌رق کیدیبوردی . بو راحت برطرز مشیت دکلدی . فقط کندینه برفائده‌سی اولدی . برچوق طرفی بره‌لنمکله برابر بو صیقینتیلی حرکتدن وجودی ایصندی . عادتا ترله‌یوردی .

تومسکلی بریره کلدی، چابالادی چابالادی . یوقوش یوقاری آلدیره‌مادی . برایکی دور چیقدقدن صوکره تکرار آشاغی یووارلانیوردی . ناچاراورادهاوطوردی . اطرافه قولاق ویردی . ایچه برمسافه‌دن سسلر ایشیدر کبی اولدی . خنجره‌سنك وار قوتیله باغیردی :

— عثمان ..... یاحاجی خورشید .. نره‌ده‌سکز ؟

دریندن جواب کلدی :

— بورادەیز . . . سن نرەدەسك ؟

کیجەنك سکوتی ایچندە بو سؤال جواب فریادی اطرافدە عکسلر یاپەرق ایکلەدی . چوق کچمەدن بر سس دها کلدی :

— فتاح سەمزە کل . . سەمزە کل . . .

کلەیم . . کلەیم . . . سز کلکز . . .

حاجی خورشیدك سسی :

— یاوروم . . یا فتاح . . شاقە ایستەمز . . آرابەیی کتیر . . آرابەیی کتیر . بن بیتدم . یورویەمم . .

— کلەیم . . باغلی‌یم . . باغلی . . .

سس کسیلدی . غالبا فتاحك معذرتنی آکلادیلر . کلیورلردی . تاك یری آغارییور ، اورتەلغە . کوندوز ایلك اسمر بیاضلغی سرمەیە اوغراشیوردی . بو آلاجە قارانلقدە فتاح اوزاقدن آدام آدام اوزرینە بینمش کبی بیاض ویوکسك بر کتلەنك کندی طرفنە طوغری تقربنی فرق ایتدی . موقعنی اونلرە سهولتلە تعیین ایتدیرمك ایچون سس ویرەرك :

— برآز دها صاغە کلیکز ، بورادەیم . .

بو اخطار اوزرينه كتله براز دها صاغه توجه ايتدي .
كليوردى . بو كلنك آرقه سنده كى اوقوجه يوك نه ايدى ؟
عجبا عثمان چيقاردقلرى دفينه يى مى صالالا صيرت ايتمش
كليوردى ؟ براز دها ياقلاشديلر . شيمدى فتاح كلنى
ايجه سچمه يه باشلادى . عثمانك آرقه سنده كى يوك دفينه
دكلدى . بعض شدتلى صاغناق وسيل زمانلرنده ، پاچالرى
چرمش حماللر صيرتنده سوقاغك بر ياندن اوبر طرفنه
كچن اهالى كبى حاجى خورشيد عثمانك صيرتنه بينمشدى .
مركوبك ايكى طرفندن ايجه باجاقلرى صالالانه صالالانه
كليورلردى .

بوتون بوتون ياقلاشديلر . عثمان صيرتنده كى بو حالى
يوكى يره براقدى . شيمدى كلنلر ، بومبار كبى صيم
صيقى باغلر ايچنده اوپ اوزون يرده ياتان وچهره سى
طانيناميه جق قادار چاموزلره بولانمش فتاحك او فجيع
حالنه باقوب شاشديلر . .

فتاح ده اونلرك قيافتلرينى كورونجه كندى فلاكتنى
اونوتاجق قادار بر حيرته دوشدى . چونكه بعض ياز
كونلرى هوا آلمايه فرزنك اوكنه چيقان خميركارلر كبى
ايكيسى ده بياض بر «ايش طونى» كوملكله قالمشلردى .

حاجی چوق بهارده صیجاق وطنلرینه عودت ایدر ایکن سورودن آیری دوشه‌رك قیشلاقده قالان زواللی بر لیلك کبی اینجه باجاقلری اوزرنده آیازدن تیتره‌یوزدی. صلاتله، طاعتله بر آلیش ویریشلری اولمایان خرسزلر بومصلی ذاته تبرعاً تسبیحنی، انعامنی، مسواکنی، تقویمنی براقمشلر، عقیم تپه‌لر کبی چپلاق اولان قافاسنی نزله‌دن صیانةً یالکز فسنی آلمقله بالاکتفا ایچلك تاقیه‌سنی اعاده ایتمك لطفکارلغنده بولونمشلر فقط قواف ایشی یکی مست قوندوره‌لره دایانه‌مایه‌رق اونلری آیاقلرندن صییرمشلردی. زواللی حاجی شیمدی آجی آجی کوله‌رك اختیار بر خیرپانی کبی صوغوقدن چکه‌سی طاقیردایه طاقیردایه صاغه صوله کوبك آتیور. سارقلرك آلمایه تنزل ایتدکاری عالی چورابلرله چامورلر ایچندن یورویه‌مه‌یه‌رك مطلقا بنه‌جك بر صیرت آرایوردی ...

تابوتسز قالمش بر مومیا کبی یرده یاتان، کوزلریله آغزندن باشقه بر طرفنی اویناتامایان فتاحلك باغلرینی چوزمه‌یه صالدیردیلر. لکن نه‌ممکن. بیچاره خدمتکارلر اوقادار صیقی کور دوکوملرك ایچنده‌یاتیوردی که بر آلت قاطعه اولمقسزین اونی او ایپ آغندن قورتارمق قابل

اوله‌میه‌جقدی. یا کارنده نه‌چاقی واردی. نه‌چپاق. عثمان بر مدت دوکوملری دیشلریله چوزمه‌یه اوغراشدی. موفق اوله‌مادی. نهایت کسکین برطاشی دستره کبی قوللانه‌رق ایپی ایجاته ایجاته قوپاردی. ارقداشنی قورتاردی.

حاجی زانغیر زانغیر تیتره‌یوردی. ایصینمق ایچون اللرینی آغزینه کوتوروب هوهلادقدن صوکره بربرینه سورته‌رك اوشاقلره:

— طورمایکز. هایدی چابوق آرابه‌یی کتیریکز...

امرینی ویردی. جاملری قاپانمش بر آرابه‌نك یوموشاق قطیفه میندرلری او عربانلغه قارشی زواللی آدمی بر آز متسلی ایدییوردی.

فتاح قونداقدن قورتولمش بر ببك کبی وجودینك مفصللرینی اوینانه‌رق حرکات بدنیه‌سنه برخللی کاوب کلدیکنی تجربه‌یه اوغراشیوردی. حاجینك اوامرینه مقابل فتاح باشیله نفی اشارتی ویره‌رك:

— آرابه‌یی آلوب کیتدیلر یه. آرابه یوق...

دیدی. هیچ بکله‌مدیکی بومنفی جواب قارشیسنده زانغیرتیسی آرتان زواللی حاجی:

— آرابه یوق؟.. آرابه یوق.. آرابه یوق؟..

جملهٔ منفیه‌سنی اوچ دفعه تکرار ایله عثمانك قوللری آره‌سنه نیم بیهوش ده‌وردی . حاجینك وفاتی فتاحك بك اوقدار اوموروننده دكلدی . او ، آرقداشنك قولاغنه اكیله‌رك :

— خریف دفینه‌یی چیقاره‌بیلدیمی ؟

— نه دفینه‌سی به ؟.. كورمیورمیسك جانلریمزی زور قورتاردق ...

اوچی نك ده بربرینه آكلاته‌جق اوكیجه‌یه عائد بك آجیقلی برەر سرگذشتلری واردی . فقط صره‌سی دكلدی . عثمان ، طونمش بر رفاعی درویشی بایغینلغیله قوللری آره‌سنده یاتارق آنا قوینی كبی اونلك سینه‌سندن صیجاقلق آرایان حاجی‌یی صاللایه‌رق :

— خورشید افندی قالق .. بایلیه‌جق . اویویه‌جق صره دكل .. حمزه بیچاره دوشونه‌لم ...

فتاح حالا وجود ادمانی‌یاپار كبی قوللرینی اویناته‌رق ، شیمدی سبق ایدن تجربه‌سی دلالتیله دیدی كه :

— حاجی اوشوبورسه شمدی بزدن چوزدیككز ایپلری اوكا صاره‌لم ، قالدیرم یووارلاغی‌ یرده یووارلایه‌لم . انسان حمامده كبی قیزشیور ...

حاجی بو اصول تسخینه اعتراض ایتمك ایچون كوزلرینی آچەرق .

— اولماز اولماز .. وجودم چوق ضعیفدر . طاشلره چارپار قیریلیر .

دیدی . ینه حركتسز قالدی . فتاح یوزینك چامو- رلرینی پارماق پارماق آلوب اورادەكی آغاجه سورتەرك :

— دها صباحك قارانلغندەیز . بورالری اجنبی ، خرسز یاتاغی ... بزی صویانلردن دها انصافسزلرینه چاتارسەق بلكه بو صبر تمزدەكی طونی كوملكی‌دە آلیرلر آنادن طوغمه قالیرز . بو نتسامەلی یردن بر آیاق اول صاووشمه‌یه باقەلم ..

بو حقلی اخطار او بیهوشیسی آرەسنده حاجینك قولاغنه تأثیر ایتدی . وهمان ینه كوزلرینی آچەرق :

— بالله بزم فتاح طوغرو سویلیور . قاچالم .

دیجه عثمان قوللری آرەسندەكی حاجی‌یی یكی آدیم آتمایه آلیشان چوجقلر كبی طوروجوق طوردورمایه اوغراشەرق :

— بز طابانلری قالدیرنجه شیمدی جادەیی بویلارز . سن بزم آیاغمزله یورویه‌بیلیرمیسك ...

— لا والله یالان قبول ایتمم. یورویه‌مم.

— أی ناصل اوله‌جق؟

— یورویه بیلدیکم قادار کیده‌رم یوروانجه نوبتله سزه بینه‌رم...

— بز کیرا بیکیری‌می‌یز باباجغم؟..

— بو آقشام حق بویله تقدیر بیوردی. نه چاره؟..

حاجی خورشیدسارقلرك انسانیهٔ براقمش اولدقلری بویوك بر مندیلی کوملکنك اوزرندن قوشاق کبی باغلایه‌رق انعامی، مسوا کنی، تقویمنی، تسبیحنی وعظه کیدن کرسی شیخلری کبی قوینته طولدورمشدی.

١٣

ایکی خدمتکار اوفاق برمذا کره‌دن صوکره طوپ قاپو جاده‌سنه چیقمایی تنسیب ایتدیلر. آرابه‌لرینی، اوستلرینی، باشلرینی بوتون‌وارلقلرینی اوراده صویونان بواوچ زوالی. خفیف وجودوسیلکیا اوله‌رق یالین‌آیاق طاشلرك چامورلرك اوزرندن سکه‌رك طوپ‌قاپی جاده‌سنه طوغری بر طیرسدر طوتدردیلر، دورت بش دقیقه قادار خفیف کوشکلی یوریشی کیتدکدن‌صوکره حاجینك

چاریندیسی طوتدی. بتی بکزی اوچدی. طیقانیوردی. آلتمش یاشندن صوکره بوبله یانغین نوبتجیسی آدمی اونك بنیه سیله توافق ایدر بر حرکت دکلدی. اختیارده خلجاندن چقه آثار کبی حاللر پیدا اولنجه کنج اوشاقلر شاشیردیلر. قوللری آره سنده اونی آییلتماغه اوغراشدیلر. حاجینك قوشامایه جغی ثابت اولدی. فقط اونك آدیمله ده یورونه مزدی. چونکه أیجه اورته لق آچیلوب سوقاقلر قالاباالقلاشنجه تیمارخانه (دوش) ندن فراراتمش اوچ دلی قیافتیله خلقك آره سندن کیدیله مزدی. عثمان اختیارك اوکنده بر آز أکیلدی. فتاحك یاردمیله حاجی آرابه جینك صیرتنه بیندی. زواللی عثمان قندیل کیجه لرنده قالابالق جامع قاپیلرینه دیلندرمکه کوتوروم طاشیان حماللر کبی آرقه سنده کی یوکیله ینه طریسه قالقدی. حاجی خورشید مرکوبنك بوکیدیشندن حینق حینق صاللانیور. صارصیلمه دن برباد اولویور، هیچقریقلره، نفس کسیکلکنه طوتولیوردی. فقط خلقك مراق وتمسخرینه اوغرامامق ایچون بوایکی باجاقلی دلدلك قوشماسنه تحملدن باشقه چاره یوقدی. برچیره ك صوکره حاجی خورشید، عثمانك آرقه سندن ایندی، ایپلرك

تضییقندن هنوز عضله، دامار و سڭیرلرینڭ صیزیلری صاووشمامش اولان فتاحه بیلدی. بو ایکنجی مرکوبك صیرتی اتلی، سمیز، ویموشاقدی. هم شاشیله‌جق شی فتاح راکبی صارصمادن اوقدار دوز کون وکوزل یورویوردی که عادتا راهوان کیدییور دینه‌بیلیردی. حاجینڭ طوتمش کمیکلری خدمتکارك یوموشاجق برسمر کبی طولغون ایلیق، کنج وجودی اوزرنده راحت ایتدی. جناب حقه بر ایکی صلواتله عرض شکراندن صوکره مرکوبنڭ اکسه‌سنی اوقشادی. فتاح:

— یاپمه حاجی خویلانیرم..

اعتراضنده بولوندی. اورته‌لق اییدن ایی آچیلیوردی. حاجی خورشید اطرافنه باقندی. بویوك بر تلاشله:

صباح نمازی کچه‌جك. هایدی اولادلر چابوق بر جامع شریفه یتشدیریکز. بوباشمه کلدم حقه چوق شکر نمازیمی قضایه براقمادم.

فتاح بردنبره خویسزلغی طوتمش بر بیکیر کبی راکبی برایکی هوپلاته‌رق:

— حاجی نمازلك شیمدی صیره‌سیمی؟ کیمسه‌یه ماسقارا اولمادن بر آیاق اول قوناغه واره‌لم..

حاجی — آمان اولاد اویله دیمه کناهدر. بو آقشام جامعی قورتاران جناب حقه عبادت ایدهلم. المنةلله. المنةلله..

واسع بوستانلر، میدانلر، ویرانهلر یدیدی. سفیل، فقیر، کیرلی، سوپرونتولی، ییقیق، دوکوک، چارپیق، طولامباج، دار سوقاقلره کیردیلر، کنج اوشاقلر سکز اون دقیقهده بریوکه مناوبه یاپهرق دونه طولاشه اوطه باشویه کلمشلردی. حاجی اورادهکی جامعی، چشمهیی کورنجه آلتندهکی بولارمیز مرکوبی طورطورمق ایچون چیرپینمایه باشلادی. نوبت مرکوبیتده عثمان بولونیوردی. زواللی دلیقانلی سواریسی بینك طاشنه ایندیرر کبی کیتدی جامعك مردیوننه یاناشدی. حاجی سلوك کبی یاپشدیغی دلیقانلیلرك صرتلرندن حرارتلرینی مصایدهرك برآز ایصنمشدی. آشاغی اینجهلیك باجاقلری اوزرنده ینه تیترهمهیه طوتولدی. فقط هر حالده ایفای صلات لازمدی. آبدست آلمق ایچون چشمهیه قوشدی. قول صیوامایه آیاق چیقارمایه حاجت یوقدی. ییقانمسی مقتضی عضولرینی قیش صوینك قامچیلری آلتنه اوزاتدی. وضوعنی بیتیردی. آرقداشلرینه صلات تکلیف ایتدی.

حاجی لاقیردی‌یی ایکی چکه‌سنك طاقیردیسیله حقیقةً لیلك کبی سویله‌یوردی . دلیقانلیلر ایکیسی‌ده یورغون صوك جماعت محلنه اوزانمشلردی بو تکلیفه جواب بیله ویرمه‌دیلر . کنجلرك غفلت و بی نمازلقلرینه حاجی اوزون برتأسف آهی چکه‌رك ایچری کیردی . جامعده تك توك جماعت واردی . هپسی اوقیش کونده یالکز طون کوملکله سوقاغه چیقمش بواوزون صاقاللی یالین قات مصلینك قیافتنه وتیتره‌مه‌سنه باقیور ، شاشیوردی .

جماعت داغیلدی . حاجی جامعدن چیقمادی . فضله نمازینه طوردی . سجده‌یه یاتدی . قالقمیوردی . اوچ ، درت ، بش ، آلتی ، یدی ودها زیاده دقیقه کچدی . حاجی آلنی ، سجده‌ده اویله بی‌حرکتدی . عثمان فتاحی دورته‌رك :

— حریف غالبا طوندی . یاتدی قالدی ...

— آه کاشکه طونسه‌ده جامعك تابوتلغنه براقسه‌ق ، بز صبرتمز بوکسز قوشه قوشه قوناغه وارسه‌ق ...

اوکیجه یدی قوله‌ده بویوکجه بریانغین اولدی . حالا دوام ایتدیکی‌سویله‌نیوروبواش‌بواش‌قهوه‌لری طولدوران حلق آره‌سنده‌حریقه‌دائردورلوسوزلردوران ایدییوردی .

بر آخورده ایکی اینکله بر مرکب یاتمش . بر کوتوروم قوجه قارینک یاری وجودی قاوورولمش فقط کندیسی حالا صاغ ایمش . مباحثلر آره‌سنده بویله بر حادثه‌نک اولوب اوله‌مایه‌جغی دعواسی سورولیوردی .

عثمانله فتاح‌لک یاننه قهوه‌دن ایکی کشی کلدی . آیازک شدتنه رغماً اونلرک بوخفیف کینشلرینه تعجبله صوردیلر :

— برادر سز یانغیندنمی چیقدیکز ؟

فتاح بوزمایه‌رق جواب ویردی :

— أوت .. افندم ..

— دیمک هیچ اشیا قورتاره‌مادیکز .

— هیچ ...

— جانکزی قورتاردیغکزه شکر ایدیکز .

بو سوزه جوابی نمازینی بیتیره‌رک قاپی اوکنه کلمش اولان حاجی بابا ویردی :

— بوزبیک شکر .. اولادم خدایه یوزبیک‌شکر ...

ایکی خدمتکار حاجی خورشیدک سسنی طوپوتجه سجده‌ده قاصقاتی طونه‌رق قالدیغنه عادتا حدتلندیلر ..

هیهات .. چاره‌سز .. بوثقالتی قوناغه قادار طاشیمایه مجبوردیلر . فقط طاشیمق نوبتی سنلک بمدر . ادعاسنه

قالقدیلر . حاجی ، یوموشاقلغی وراحوالنی حسبیله اولا فتاحك صیرتنه بینمك ایستەیوردی . فتاح نوبتی ایکنجی اولەرق آلمقده اصرار ایتدی . بیچاره عثمان ایلك بینك طاشنه یاناشەرق آرقەسنی حاجی یە عرض ایتمکه مجبور قالدی .

محلەنك صباح خلقی هپ قهوەنك اوکنه چیقارق بو انسانك انسانه حیوان کبی رکوبی تحفلغنی سیرایدییورلردی .

— واەزواللیلر حاله باقکز .. یانغیندن چیقمشلر ..

سوزلری تکمیل آغیزلری طولاشدی . اوسمت اهالیسنك انظار شفقتلری اوکنده تیترەشەرك اوچ چیلاق یوله دوزەلدیلر . . اونلر شیمدی قیش کونی بو دەقولنه قیافتلرینه تعجب ایدەجکلره قارشی ویریلەجك جوابی اوکرنمشلردی :

— یانغیندن چیقدق ! . .

اسکی زمانك هر منزلده بیکیر دکیشدیرەن تاتار آغالری کبی حاجی خورشید اون دقیقەده ، چیرەکده بر آلتندەکی خدمتکاری یکیلەیەرك چاپا جادەسنه چیقدیلر . یوزلرینی آقسرایه دوندیلر . اوطاتلی میداندن آشاغی کیدەبیلدکلری قادار حیزلاندیلر . . یولده بونلره تصادف ایدنلر کاه

آجیورلر . که کولویورلردی . اوغرادقلری تفسیراته حد ونهایت یوقدی . یانغین آله‌ولرندن قورتولدقلرینه ذاهب اولانلر ، خسته‌خانه‌دن چیقمشلر ظن ایده‌نلر ، تیمارخانه‌دن فرارلرینه احتمال ویره‌نلر چوقدی . غلای تعیشدن دولایی البسه‌لرینی ایچ کوملکنه قادار صاتمش اولدقلرینی تخمین ایده‌نلر بیله واردی .

حاجینك دورلو دورلو صوفیلق عادتلرندن بری‌ده کرك جر و کرك بینك صورتیله کندینی طاشیتدیغی حیوانلرك حقلرندن یارین آخرتده بری‌الذمه قالمق ایچون اونلرك امکارینه مقابل اوقومق وتسبیح چکمکدی . او کیجه کندینه مناوبةً بینك حیوانلغی خدمتنی کورەن عثمانله فتاحك حقوق نقلیه‌لرینی اوراد ایله تأدیه ایچون تسبیحنی چیقاردی . مریل مریل چکمکه باشلادی . حاجی معنویاتـه اعتقادده بوتون دنیایی کندینه‌اویغون بولسه بقاله، قصابه بورجنی بیله تسبیحله اوده‌مك طرفداریدی . لله‌الحمد استانبولك صوك ترقیاتندن اولان الکتریقلی تراموایلره‌ده یتشدی . بونلره بیندیکی زمان ، هوادن اوزانان بر فاچ تلك قوهٔ جریه‌سیله اوقوجه آرابه‌یی قوشدوران فرنکك عقلنه‌ده اوقوراوفلردی . آوروپالینك

حق ذكاسنه قارشی آخرتده مدیون یاتمق ایسته‌مزدی.
ذاتاً حاجی‌ده‌كی اوزون صقالك تماسیله اُكسه‌سی كیكیش
فتاحك قولاق آرقه‌سندن صوراتنه طوغری برده‌تسبیح
صاللانماسی انضمام ایدنجه مطیع مركوب سرتلشه‌رك:
— حاجی بابا شیمدی‌تسبیح میرلاثه‌نك صیره‌سیمی؟
قوی اونی جیبكه. بو كون صوغوقدن ئولمز ایسه‌ك
قوناقده چكرسك..
— قیزمه اولاد. سنك حقكی اوده‌مك ایچون
چكیورم..
— باباكك أشكی كبی صیرتمه یوكلندك. كوستریشلك
ضعیف اما آغیرلغك اوقه‌لی. كمیكلرك ایچمه باتیور.
بلمك اورته‌سنی چوكرتدك.. برده طورمش‌ده میر میر
ایله بنم حقمی اوده‌یه‌جك...
— جاهللك.. جاهللك بن بر تسبیح چكرم سكا
بیك ثواب یازیلیر...
— ایسته‌مم. ثوابك سنك اولسون. این صرتمدن..
حاجی ألیله اوته‌كی مركوبی چاغیره‌رق:
— كل عثمان.. فتاح یورولدی.
فتاح صرتندن خرار آتار كبی حاجی‌یی یره سیلكه‌رك:

— افندی، بزه دفینه‌دن حصه چیقاره‌جق دیرکن بوتون اوربه‌مزی، ساعت، قوردونمزی، پاره جزدانمزی، یکی پوطینلریمزی اوسته ویردك . . .

حاجی خورشید تسبیحلی النی قبله‌یه طوغری عابدانه قالدیره‌رق :

— کدرلنمه اولاد .. حضرت آبدال شیمدی اونلرك هپسنی بزه کوندره‌جك .. بو بر تجربه‌در .. بو بر امتحاندر ...

فتاح بیوك بر استهزا ایله :

— حضرت آبدال کیم ؟ . سنمیسك ؟ بابا کمی یوقسه ؟ . .

— حاشا .. حاشا بن دکل ... بن بر عاجز قول ...

عثمان فتاحك قولاغنه یاقلاشه‌رق :

— صوص به . . بو حریف نکبین دکل . . کیجه جنلرله قونوشورکن کوردم .

فتاح دقتلی و شبهه‌لی بر نظرله حاجی‌یی سوزه‌رك :

— جنلرله قونوشیورده بو صوغوقده نه‌یه بویله چاس چاولاق صوقاق اورته‌سنده قالدی ؟ بر جنلی چاغیرسون اونك صیرتنه بینسون ... بکا نه یوکله‌نیور ؟

عثمان فتاحك قولاغنه مصرانه بر شیلر فیصلدایه‌رق

كوكلنی یاپار. ینه حاجی یی نوبتله دوش تحمللرینه یوكله نه رك یوله دوام ایدرلر.

كوندوز اولور. چوق انسانه تصادف ایتمه مك ایچون جاده دن سولوكلی یولنه صاپارلر. بیك مشكلاتله خورخوری بولورلر، كوستردكاری، بویوك غیرته رغماً اوشاقلرده حاجی یی طاشی یه جق طاقت قالمەز. چشمه نك اوكنده را كیلرینی یكی آیاق برچوجق كبی یره باصدیررلر، حاجی بو دفعه انصافه كله رك:

— هایدی اولادلر قولتوغمه كیریكزده یورویه یم...

مسابقه دن مغلوب چیقمش بیتیك بر «بوقسور» حالسزلكیله حاجی ایكی طرفنده كیلرك قوللرینه آصیله رق یورومكه باشلار.. نهایت كوچ بلا قوناغی بولورلر.

١٣

اوچینك ده بویله اون قپانی دكیرمن ایشجیلری قیافتیله و آرابه سز عودتلری قوناقده هركسی مراقه، تلاشه دوشورور. آبدال حضرتلرینك نزد و لایتلرینه اعزام قلنان بو كوچك هیئت مرخصه نك عودتنی دورت كوزله بكله ین خانه صاحبی حاجی فرهاد وقومشو حافظ

اسحق افندیلر بوحاله نه معنا ویره جکلرینی بیله مزلر . اویله بر حسن نیت وصدق ایله مراجعتك بویله بر سوء نتیجه یه چیقماسنه نه دینیر؟ . حاجی فرهاد افندی مراقدن بویومش کوزلرینی حیرتله و بر آزده رقت ومرحمتله حج رفیقنه دیکه رك :

— یا حاجی خورشید ! حضرت آبدالی کوجندیره رك اسمایی اوستکه صحرانده غالبا ؟..

بوتون غیرت حیاتیه سنی صوك مقاومتنه قادار استعمال ایله اوحالده اورایه کله بیلمش اولان حاجی خورشید جواب ویرمك ایچون آغزینی آچار . فقط ایکی چکه سنك لیلك واری طاقیردیسندن باشقه لساننده آکلاشیلیر برسوز چیقماز .

همان زوالیلری صیجاق حمامه صوقارلر . طبیب جلب ایدرلر . ترله تیرلر ، اوچینك ده کوکسلرینه ، آرقه لرینه (وانتوز) لر اوررلر . بر مدت اونلری اویقویه ، استراحت مطلقه یه ترك ایدرلر . فقط اوشاقلر اویقویه وارمزدن اول داماد مدحی بك آرابه جی عثمانك یاننه کیده رك :

— عثمان آرابه یی نه یاپدیکز ؟

— آرابه حقنده معلوماتم يوق . بن آرابه‌يی فتاحه تسليم ايتدم. حاجی خورشيد افنديك آرقه‌سندن كيتدم . صوكره فتاحی صويولمش، ايپلره باغلی بولديغمز زمان آرابه ميدانده يوقدی .

داماد بك مختصراً فتاحی استجواب ايدر. خدمتكار حقيقتی اولديغی كبی سويلر . .

مدحی بك وقت كچيرمه‌دن دوغری شهزاده باشی مركز قوميسرينه مراجعتله وقعه‌يی آكلاتير. قوميسر درحال آرابه‌نك سرقت ايدلديكی جواره قريب مركزلر ايله تلفون مخابره‌سنه كيريشير . نهايت سيلوری قاپيسی مركزی مسئله‌يی شايان ممنونيت برصورتده حل ايدر . شويله كوروشورلر :

شهزاده‌باشی — برادر بوكيجه بالاقويوسی، چينار، ويران جامع طرفلرنده مهم برسرقت اولمش . .

— ناصل ؟

— اوچ كشی‌يی همان آنادن طوغمه صويدقدن ماعدا آلتلرنده‌كی آرابه‌يی‌ده آلمشلر . .

— نه‌وت معلوماتم وار . . بر چفت ، باقلا قيری

ایری ماجار بیکیری قوشولو ، ایچی نفتی قطیفه دوشه‌لی آوروپا کاری مکمل کنیش برقویه ...

مدحی بلك تلفونه قولاق ویره‌رك :

— نه‌وه‌ت .. نه‌وه‌ت تا کندیسی بزم آرابه ...

سیلوری مرکزی — مراق ایتمیکز . آرابه هیچ برضرره اوغرامقسزین بزده محفوظدر ...

— ناصیل أله ایتدیکز ؟

— آرابه کیجه صباحه قارشی یایلا طرفلرندن کچر ایکن دوریه قولنك نظر دقتی جلب ایتمش . چونکه آرابه‌یی قوللانانك سابقه‌لی مشهور اوچورتمه احمد اولدیغی دوریه‌دن طانیان اولمش . « طور » امرینی ویرمشلر . آرابه دها خیزلی قاچمایه باشلایجه دوریه‌نك شبهه‌سی آرتمش . تعقیبه باشلامش . یوللر بوزوق اولدیغندن آرابه سرعتله قاچه‌مامش . یایلا دوریه‌سی بزدن یاردم طلبی ایچون هوایه سلاح بوشالتمش . بزم کیلر سلاحك سسنه کیتمشلر . سارقلرده سلاحه طاورانمشلر . آرابه ایکی دوریه‌نك آره‌سنده قالمش . برقاچ أل (رووولوه‌ر) تعاطیسنده اوچورتمه احمد قولندن یارالانمش . فقط حیث مجروح اوله‌رق آرابه‌جی موقعنده یان یانه اوطوردقلری (طورنه)

حسنی ایله برابر فراره موفق اولمشلر . دوریه‌لر آرابه‌یی باصدیره‌رق ایچنده‌کی یاراصه علی ، طوربیل مصطفا ، قورت نیقولی‌یی دردست ایتمشلر . آرابه‌نك ایچنده‌ده مست قوندوزه ایکی چفت پوطین ، پانطالونلر ، چاکتلر ، پالطولر ، ساعت قوردونلر ، پاره جزودانلری وسائره بولونمش .

مدحی بك — مسافر حاجی خورشید افندیله ، بزم آرابه‌جی عثمان ، اوشاق فتاحك اشیالری ...

قومیسر تلفونله :

— ای صوکره ؟ .

— صوکره یاقالادیغمز اوچ شریری ، استجوابلرینی اجرادن صوکره دلیکه طیقدق . شمدی مدعی عمومیلکه کیده‌جك فذلکه‌یی یاپیورز ...

— آرابه بزم سمتدن معتبر برذاته واشیالرده اونك اتباعنه عائددر . عائدیت اثباتی معامله‌سنی بزه براقه‌رق شمدی آرابه ایله اشیایی مرکزه کوندریکز ...

قومیسر تلفونی قاپادقدن صوکره مدحی بکه :

— مساعده کزله ذات عالیکزدن برشی صوره‌جغم ...

— بویورك ...

.... بو سرقت كيفيتى كيجه ساعت قاچده وقوع بولمش ؟

— سيلورى قاپيسى مركزينك سويلديكى كى صباحه قارشى . . .

— عفو ايدرسكز بكم . . صباحه قارشى سزك قوناغك آرابه‌سى اوجهرا سمتلرده نه آرايوردى ؟

مدحى بك بورننك آلتنده همان برجيمديك قالمش قيرپيق بيغندن ، بو سؤاله برجواب بولمق ايچون ايكى تانى دها قوپاره‌رق :

— والله قوميسر بك كيفيتك اولياتنه بن‌ده پك واقف دكلم . مسئله‌يى بو صباح طويدم . ديمه‌م يالان سويله‌مش اولمام . چينار طرفلرنده ويران جامعده برآبدال ولى حضرتلرى وارمش . غالبا اسپانيول نزله‌سنه اوقورمش ، ناصل اولديغنى بيلميورم . بو نامله بزم قاين پدردن بر خيلى پاره طولاندرمشلر . . اختيار آدمك اسپانيول نزله‌سندن اودى قوپيور . بوخسته‌لغه طوتولمامق ايچون نه‌ايسته‌نيرسه كمال صفوتله ويرييور . . .

— او كيجه آرابه‌ايله كيده‌نلر آبدال ولى‌يه پاره‌مى كوتورمشلر ؟ .

— أني بيلميورم اما اوليه اولەجق ... يارەيى آبدالەمى ويرمشلر ؟ يوقسه خرسزلرەمى قاپدرمشلر ؟ اوراسنى بيلميورم ..

— بو سؤاللرملك ، دردست ايديلن ياراصه على ، طورپيل مصطفا و قورت نيقولينك استجوابلريله صيقى علاقه‌سى اولديغندن تنويرى خصوصى بزم ايچون مهمدر.

— قوميسربك، دون كيجه اوسته‌لره كوندريلوب ده آلتلرنده‌كى آرابەيى براقدقدن صوكرا ايچ كوملكنه‌قادار صويولمش بولونان آداملر صوغوق آلغينلغنى دفع ايچون شمدى قوناغك حمامنده استراحتده‌درلر. اونلرك عقللرى باشلرينه كلنجه البته‌وقعەيى برتفصيل حكايه‌ايده‌جكلردر. سزه خبر كوندەريرم . تشريف بويورورسكز. سويله‌يه‌جكلرينى ديكلر وايسته‌ديكلركزى صورارآكلارسكز.

— تشكر ايدرم افندم .

مدحى بك قوناغه عودت ايدر . هركس تلاشده بولور . خانه‌نك بويوك قيزى نازين خانم خسته‌لانمش دوندن برى قيريقلغى وارمش . بوكون حرارتى برآز آرتمش. جدى‌دن زياده نازه، مراقه بكزه‌ين برخسته‌لق فقط آنايه بابايه مرام آكلاتمه‌سى قابلمى ؟

بوتون محله اسپانیول دهشتیله تیتره‌یور . محله بکجیسی بیله اوکرنمش برکره صوریور :

— اسپانیولامی ؟

تصدیق جوابی آلیرسه قزغانی حاضرلایور .

چابوق حکیملر جلب اولونور . بویوك اهتماملر ایله مداواته باشلانیر . دوقتورلر تلاشی موجب بر حال اولمادیغنه اطرافی اقناعه تأمینه اوغراشیرلر . لکن محله‌یه خبر چابوق یاییلیر : « حاجینك بویوك قیزی اسپانیوله طوتولمش » بك چوق آغیزلر ، اوزون ، اوزون اووو خ خ خ ...

تشفیلریله آچیلیر . منتقم کوزلر ، آللی پوللی برتابوت چیقماسنه انتظاراً حاجی فرها افندینك قپیسنه دیکیلر .

حافظ اسحق افندی همان قومشوسنی تسلیه‌یه قوشه‌رق :

— هیچ مراق ایتمه برادر ، بز اخطار نامه‌ده‌کی دیمی دیه‌م ؟ فدیهٔ نجاتمی . تخلیص حیات اکسیسمی ؟ تعیین نامی مشکل ایشته او یازه‌یی تام وقتنده حضرتك قاصه‌سی اولان فرسوده زنبیله یازیردق . جناب آبدال قیزیمزی ئولومدن قورتارمایه بشیوز لیرا مقابلنده بورجلودر . بوندن شبهه ایدرمیسلك ؟

— حاشا .. فقط .. حاجی خورشید واوشاقلر ،

ازابه‌سز ، و بره‌ر طون كوملككه عودت ايتديلر. نه‌حال وقوع بولدى ؟ امانتى محلنه تسليم ايتديلرمى ؟ نه اولدى؟

١٤

حاجى خورشيد صيجاق حمامده راحتى بولونجه‌بول برترله‌مه ايله اوزون برداليش دالمش اوكله زمانه قادار دليكسز براويقويه وارمشدى. اونك قلبنده نمازوقتلرينى كنديسنه اخطار ايدن صانكه منبهلى بر ساعت واردى . نه‌قدار درين اويقوده اولسه صلات زمانى چالار اونى اوياندير ردى . بواعتبار ايله حاجى اوياندى. اوكله نمازينى حاملك صيرغوغلغنده ادا ايتدى . وقعه‌يى تنوير ايچون مراقدن طورامايان حاجى فرهاد افنديله قومشوسى حافظ اسحق افندى همان حمامه مصلينك يانته قوشديلر. حاجى اوزون اوزون دعالردن، تسبيحلردن صوكره، زائرلرينه برتبسم قبول كوستره بيلدى .

خانه صاحبى صورييوردى :

— ياحاجى خورشيد بونه‌حال ؟ سزى كيم صويدى بويله ؟ آرابه‌يى نره‌ده براقديكز ؟

حاجى اوفاق بردعا ميرلدادقدن صوكره :

— افندم الله امر ایدر ، قول یاپار . بو بر جلوهٔ الٓهیه .. آبدال ولی حضرتلری بو کیجه بزی بر امتحان اتمك ایستهدی . ایشته بو قادار ...

— فقط ناصیل اولدی ؟

— ناصیل اولدی ؟ اولدی .. قدرالله ...

— سزی کیم صویدی جانم ؟ .

— نه کزه لازم افندم بزی کیم صویدی ؟ صویدی .. صره‌سی کله‌جك هپسنی آکلاته‌جغم . .

— صره‌سی نه‌وقت کله‌جك ؟

— شیمدی بکله‌دیکم برشی وار ، اوظهور ایتسون ، اوندن صوکره ...

— نه‌در بکله‌دیکك ؟

— آرابه‌یی ، اتوابلری حضرت آبدال همان کیری کوندره‌جك . تام معناده بکا شیمدی معلوم اولدی ...

— ناصیل معلوم اولدی ؟

— آبدال ولی حضرتلری بالذات رؤیامی تشریف بیوره‌رق : « مراق ایتمه خورشید احوال مسروقه‌کزك هپسنی شیمدی قوناغه کوندریورم » بشیرنده بولوندیلر ...

— سزی صویان آبدال ولیمیدر ؟...

حاجی بویوك برغلیانله :

— لا .. حاشا .. لا ... حاشا ...

او اثناده ایچری خدمتکار احمد کیره‌رك :

— افندم مژده آرابه کلدی. اشیالرده‌هپ ایچنده..

— کیم کتیردی ؟

— پولیسلر ...

فرهاد واسحق افندیلر یك بویوك بر ه‌ر حیرت دینداراته ایله ایکیسی بر آغزدن :

— یا حاجی خورشید . . سن‌ده ولی‌الله نامزدی بر آدامسك .

حاجی همان سجدهٔ شکرانه قاپانه‌رق تکبیر کتیرر .

*
* *

آبدال ولی حضرتلرینك بوصوك کرامتی حضورنده، افندیلر ، کوزلر استغراقده ، پارماقلر دوداقلرده مبهوت قالیرلر. تکرار آمنا وصدقنا فقط نارین خانمك خفیفجه باشلایان خسته‌لغی بردنبره زیاده‌له‌شیر .. ولی حضرتلری عائله‌یی یك چتین بر تجربه‌وامتحاندن کچیرمکمی ایسته‌یور؟ اطبا صوك تقیداتله مشغول ایکن ایکندی اوزری پوسته موزعی حضرتدن بر مکتوب کتیریر. ظرفی آچارلر .

ایچندن خسته‌یه توتسو ویرملک ایچون اوفاق کسیلمش کاغدلر چیقار .

« اخطار نامهٔ مقفاده تعریف ایدلدیکی وجهله عمل اولونه . » قیدندن باشقه بر اشعار کورولمز . مصرح شرائطنه توفیقاً هراذان وقتی توتسولرده دوام اولونور . لکن غریب حال ، هر توتسودن صوکره خسته‌لنی دها وخیملشدیرون معکوس بر تأثیر کوریلور . پدر شفقتی غلیانه کلیر . زواللی حاجی فرهاد افندی آبدال ولی حضرتلرینک قدسیتی حقنده اشتباهی تهلکه‌لی کورمکله برابر کریمه‌سنک عاقبت مرضندن اندیشه‌یه دوشمکدن ده قورتوله‌ماز .

حاجی خورشیدایله آرابه‌جی عثمان و خدمتکار فتاحک جامده آقشامه قادار استراحتلرینه مساعده اولونور . او کیجه بو اوچ کشینک سرکذشتلرینی دیکله‌مک اوزره عادتا بر دیوان قورولور . پولیس قومیسری دعوت اولونور . چونکه حاجی وحافظ افندیلرجه بدایةً ایشلک کیزلی طوتولماسی مقرر ایدیسه‌ده آرابه ایله مقام آبداله کوندریلانلرک یالین آیاق باشی قاباق عودتلری محله‌یه دیدی قودی صالمش ، طالمک مراقنی آرتدرمش ، هورلو

تفسيراته ميدان آچمش ، ايشك خفى طوتوله‌جق يرى
براقامشدى . برده آرابه ايله اشيالرك عودتى كيمسه‌نك
همت معنويه‌سيله دكل آنجق پوليس قوميسرينك كياستى
اثريله اولديغى مدحى بكك قائن‌پدرينه واضحاً آكلاتدى .
بناءً عليه او آقشامكى اجتماعده قوميسرك حضورى
لزومنى بيلديردى . داماد نهاد و مدحى بكلرده حاضر
بولونور . آقشام طعامندن صوكره قوناغك بويوك بر
اوطه‌سنده سامعين طوپلانير .

مكيفاتدن يالكز چاى ايچمه‌نك كناهندن قورقايان
حاجى خورشيد افندى‌يى انشئه‌لندرمك ايچون بو ايچيكدن
تيتره‌دك الله بربرى اوزرينه برقاچ بارداق صونولور ...

غيچير غيچير آبدستيله يكى حمامدن كلمش بو مبارك
آدام الك يوكسك بر سديرك اوزرينه چيقار . مستلرينى
بربرينه سورنه‌رك اينجه بر غيچيرتى ايله دز چوكر .
وعظ ايدر كبى بسمله‌يله ماجرايى شويله نقله باشلار :

— بورادن آرابه‌يه بيندك . ربم قبول ايله‌سين
كذركاهمزده مقابره مصادف اولدقجه صاغه صوله فاتحهٔ
شريفه‌اهدا ايده‌رك يولمزه دوام وانجام قرب مقام آبداله
واصل اولدق . . . رب تمم بالخير . . آرابه‌دن ايندم .

وجهمی قبله‌یه دوندم . یورودم . یورودکجه مقاملك
حلاوتی ، هیبتی قلبمی صاردی . حضرتك معنویتی بکا
قارشی چیقدی . درونی برغرور وحبور ایله تیتره‌دم .
اخطارنامهٔ مقفاده توصیف بیورلدیغی وجهله قبرستانه
یاقلاشدم . قارانلغه کوزلرم آلیشدی . کوکدن ییلدیزلر
بکا یوللی اشارت ایدییورلر ، بایقوشلر خوش کلدك
دییورلر ، اطرافمده کوزلره کورونمزکلبلر اوروبورلر ،
مزارلردن اولولر کمیك قفالریله کولویورلردی . بر یتیم
آغلامه‌سی ، برفرقتزده والده نوحه‌سی طویدم . طوردم .
اولوم حیاتدنمی استمداد ایدییوردی ؟ حیات اولومه‌می
التجا ایله‌ییوردی ؟ بیلمم . .

سوقاقدن اعتباراً صایدم . دوردونجی وبشنجی
سرویتك آره‌سنه کلدم . ذاتاً یوزم مشرقه‌متوجهدی .
ایکی یانمدن ، بری دیو ، اوته‌کی جوجه ایکی کولکه ایکی
دایلی لیلی کبی صاغ وصولمدن یورودیلر . بکا غار ابدالك
مدخلنی اشارت ایتدیلر . فسبحان الله ، میدانده کولکه
واردی . جسم یوقدی . صانکه غیرمادی ایکی مخلوق ...
دلیللریمه اویدم . یورودم . یاقینمدن بلك حزین برلحن
ایله «سورة الفلق» تلاوتنی ایشتدم . سامعه‌می قرآن کریم

صداسی طولدورووایکن مشامه برمسك وعنبر قوقوسی یاییلدی . یوره كمدن معنوی برغلیان كلدی . « ومن شر غاسق اذا وقب » آیت كریمه‌سنی برلكده اوقودم . صانكه روحم كیجه‌نك اوقارانلغی ایچندن دیللر آره‌سنده بر منبع تجلیدن وصلتیاب اولمایه كیدییوردی . اطرافم مظلمدی اما كوكلم بر نور اولویوردی . او انشراح ، دها طوغروسی او خشیت معنویه ایله بر قاچ آدیم دها یورودم . غار آبدالك منفذ مهیبی قارشیمه چیقدی . كیجه قارانلغندن دها كثیف قطرانی بر دائرهٔ فاخره .. طوغروسی اوراده روحم ایركیلدی , چونكه كیجه‌دن دها كیجه‌یه كیره‌جكدم . بوتردد م‌أدیمدن ایلری كمیوردی . یورییوب كیره‌جكم ، باصه‌جغم یرلرك هر بر قاریش ترابی مبارك بنم ایچون مقدسدی . بلكه بر كستاخلق ایدرم قورقوسی قلبمی أزییوردی . بو اندیشه‌م جناب آبداله معلوم اولدی . یوموشاق ، معنبر بر أل صاغ اوموزیمه طوقاندی . طاتلی ، براق ، قدسی بر صدا :

— یورو : یا خورشید .. دیدی .

— لبیك یا آبدال . . .

نداسیله یورودم . غارك صاغ طرف جدارینه ألمی

اوزاندم . آدملری صایبوردم . . بر . . ایکی . . اوچ . . تمام بدنجیده زنبیل مبارکی بولدم . ألمی قوینه صوقدم . امانتی چیقاردم . بسمله‌یله زنبیل شریفه براقدم.

— اوخ . . خدمت نودیعه‌م ختام بولدی .

دیدم . سه‌وینمدم . قارانلق ایچنده بن اوانشراحده ایکن فسبحان‌الله بردنبره صانکه برق ایله ، رعد وقوع بولدی ، همان برشمشك چاقدی . آرقه‌سندن شارق ... شارق . برشی شاقلادی . یاقینمده بریره اینه‌دی صاندم . عجبا بر قصورمی ایتدم ؟ بو اشارت تأدیبیه بنم ایچونمی وقوع بولویور؟ دییوردم . فقط یالدیرملك اویك قصیر آن تنویرنده اطرافمده مشهودم اولان لطیف ودهشتناك منظره‌یی هیچ اونوته‌مایه‌جغم . . غارك الك ایلری عمقنده بر برینه غایتله صیقی صارلمش برغلمانله برحوری کوردم . بو ایکی جنت مخلوقنك شفاف وجودلری ایچندن روحلرینك یکدیکرینه صولتی فرق اولونیوردی . بو جنبش تذوق ایکی وجود مادی آره‌سنده اولسه برزله ، برمعصیت ، بلکه بر عار تشکیل ایده‌بیلیردی . لکن اونلر . . بری غلمان بری حوری واوراسی آبدالك مقـامی . . . بو منظره‌یه دیکر معنا ویرمك حضرتك قدسیتندن شبهه‌یه

دوشمك دكلميدر ؟ حاشا . . . انسان سطحی نظردر . هر شيئی اوستونكوری كورور . تعمق ايده‌مز . بو اوزون حياتده نظر بشر همان بر عمای دائمی حالنده بولونور . فقط نه غريبدر كه بنه اوعينی كوز برقاچ سنه‌ده كوره‌ميه‌جكی شيلری بر ثانيهٔ رؤيتده مشاهده ايدييور . ايشته بكاده اويله اولدی . اوشمشكك بك سريع ايشغنده بوايكی سكنهٔ جنتدن باشقه ايكی‌ده جهنم زبانيسی كوردم . بو ايكی عفريت غارك مدخلنده قارشی قارشی‌يه طورويورلردی . اونه دهشتلی قولاقلر ، اونه قورقونج دوداقلردی . شمشك ضياسی سونجه اولكندن كثيف بر قارانلق ايچنده قالدم . ملكلرك معانقه‌لری لطيفدی اماعفريتلرك قولاقلری نظردهشتم او كندن كيتميوردی . غاردن چيقمق ايچون مطلق اونلرك يانندن كچيله جكدی . يورومك ايسته‌دم . قورقودن باجاقلرم دماغمك ويرديكی « يورو » امرينه اطاعت ايتميورلردی . چونكه عفريتلرك دهشتلرندن بی خبرانه ايچری كيرمشدم . فقط شمدی بيله بيله اوكلرندن كچه‌ميوردم . كنديمی دورتدم . موشته‌لادم . خاير . . آياقلرم ما كنه‌سی بوزلمش برواپور كبی قوماندا آلمايوردی . عفريتلر خومورداتمه‌يه باشلاديلر . بن‌ده

صوغوق صیجاق فاریشیق تزلهمکه.. قورقودن بو کالیوردم . فقط ممکن دکل یاری بلمهدن آشاغیسی ایشلهمیوردی . آمان یاربی ایکی عفریت رؤیتندن بو حاله کلدم . یارین آخرتده زبانیلرك اللرنده نه یاپهجغز ؟ بو اضطرابم . . . وآیاقلریملك رأسمه عصیانی درحال حضرت آبدالهمعلوم اولدی . ایکی قوتلی قول بنی یاقالادی . غاردن طیشاری چیقاردی . بورنمی کریه بر قوقو صاردی . برده دقت ایتـدم که نه باقهیم . . . . عفریتـلك قوجاغندهیم . . اوساعتده کندیمی غائب ایتدم . نه قادار زمان بیهوش قالدم بیلمیورم . بنی تارتاقلادیلر اویاندم . کوزلریمی آچنجه کندیمی اوپ اوزون یاتمش بولدم . وجودمده کزینن برقاچ ال بنی چابوق چابوق صوییورلردی . تعجبله صوردم :

— امر حقمی واقع اولدی ؟ بوراسی تنشیرمی ؟ بنی غسل ایچونمی صوییورسکز ؟

بوسؤاله کولوشدیلر . جواب ویرمدیلر . تکرار ایتدم :

— سویلیکز ئولومیم ؟ دیریمیم ؟ بوراسی آخرتمی ؟ دنیامی ؟

یوزلرینی سچه‌میوردم . سسلرینی ایشیدییوردم .
بریسی جواب ویردی :

— حاجی بابا صوص . . سن ئولدك . بوراسی
آخرت... بواوربه‌لر ایله کومولورسه‌ك صوکره مزارده
اوزون سؤال جواب وار . .

— الله سزدن راضی اولسون.. دنیا مالی جیفه‌در.
بنی قورتاریکز... منکرینه سؤال جوابم قولایلاشسون...

— شمدی حرب زمانی سنی صاره‌جق کفنمز
یوق . طونکی کوملککی اوزرکده براقیورز . انسان
دنیایه چیر چیپلاق کلیر . بك صوی بولوندیغی ایچون
ضرری یوقدر . لکن بو یاشده آخرته جاس جاولاق
کیتمه‌سی عیبدر . . . بر ناظرك قارشوسنه ره‌دینغوتسز
چیقیله‌ماز ایکن الك بیوك دیوانه اوپ عریان ناصیل
کیدیلیر ؟

بنی صویانلرك ایکی جهان تشریفاتنه‌ده واقف کیمسه‌لر
اولدقلرینی آکلادم . منی بر جواب آلمق فلاکتندن
تیتره‌یه‌رك صوردم :

— ایمانی قورتاره‌بیلدمی ؟

ایچلرندن بریسی زیاده‌جه کوله‌رك :

— جيبلر كده كى پاره لركله ، اوربه لرك ويكى مست قوندوره لركدن باشقه هرشيئى قورتاردك . حتى انعامكى ، مسواككى ، تقويمكى ، تسبيحكى ده براقيورز . اونلرله برابر كومولهجكسـك . اجرك واردر .

— تشكرلر ايدرم . .

— نه أيى برآدامسك . قابا صوغان قادار قولاى صويوليورسك !

بنى يالكز ايچ چاشيرله براقدقدن صوكره ينه كوله رك :

— وظيفه مز ختام بولدى . بز كيديورز . الله تقصيراتكى عفو ومنكرينه سؤال جوابكى آسان وسنى ده بومزارلقه باش امام ايله يه . شمدى غسال كله جك . دقت ايت . اوستكده كيلرى چالديرمه . شوزمانده دنياده تولو صويوجيلره طون وكوملككنى قاپديرمامق برانسان ايچون آخرتده ايمانى قورتارمق قادار مهم ومشكلدر .

بو اخطارك عقبنده تسبيحى أله طوتوشديره رق :

— آل بونى دنياده تماملايه مادیغك درد وبلا قالديسه اونلرى ده آخرتده چك .

ديدكدن صوكره قهقهه لرله فقط روزكاركبى سرعتله صاووشديلر . بر مدت بكله دم . كلن كيده ن اولمادى .

ئولو أوشومز دیرلرلکن بن طونویوردم . بنی صیجاق صوایله غسل ایدرلرسه ایصینرم امیدیله انتظارم اوزادی، دیری أونده، ئولو مزارنده کرك .. بر آیاق اول آخرت بوجاغمه صوقولەرق اوبردنیانك مغفرت وراحتنه ایرمك ایسته‌یوردم . . آه آ کلادم، بونلر بکا هپ حضرت آبدالك جلوه‌لریدی. زمان اوزادی . صوغوق آرتدی. تیتره‌مه کذا.. آبدالك مرحمتنه التجاءً سویلیورم. جلوه صوغوقلاشـیور امتحان و تجربه‌نك برودتی ایلیکلریمه ایشله‌یوردی. ألمده‌کی تسبیحله «یاصبور» چکیوردم. بیلمم قاچ‌یوزی بولدی. اوآره‌لق یانمده بر قرالتی پیدا اولدی صوردم :

— بنی غسله‌می کلدك ؟

— سن کیمسك ؟

— مزاره کومولمه‌سنی بکله‌ین بر ئولو ...

— مزارکدن نه‌یه چیقدك ؟

— دها کومولمدم . . .

— ئولو لاف سویلرمی ؟

— حضرت آبدالك معجزه‌سیله بن سویلیورم . .

— وای حاجی خورشید ؟ . .

— وای اوغلم عثمان . . .

طانیشدق. عثمانده بنم کبی بر طون بر کوملك یللم یلالك ایدی .

حکایه‌سنك مهم قسمی بوراده ختام بولان حاجی خورشید صوصدی . یورغونلق آلیوردی. وقعه‌یی دیکلر ایکن ایکیده برده مخطره دفترینه بر شیلر قید ایدن پولیس قومیسری ناقلك برقاچ دقیقه دیکلنمه‌سنه مساعده ایتدکدن صوکره :

— حاجی افندی لطف ایدیکز بر شی صوره‌جغم . . .

— بیوریکز اولاد . .

— « غارآبدال » دیدیککز برده حضرت ولینك کندینی کورمدیکزمی ؟

— خایر افندم . .

— غارك عمقنده کورمش اولدیغکز حوری ایله غلمان خیالانمیدی ؟ حقیقتمیدی ؟

— حقیقت . . .

— أیجه امینمیسکز ؟

— امینم . . سزی شمدی ناصیل کوریبور ایسه‌م اونلری‌ده بویله کوردم . . .

— پك اعـلا .. بو حوری ایله غلمانی باشقه بر
برده كورسه كز طانیه بیلیرمیسكز ؟

— های . . های . .

— دیمك چهره لرینك اشكالی حافظه كزده مرتسم
قالدی . .

— تماميله . . .

١٥

شیمدی سرگذشتك كندینه عائد قسمنی نقل نوبتی
آرابه جی عثمانه كلدی . بو آناطولو اوشاغی عرقنه خاص
بر صفوت و مردلكله باشلادی :

— افندم بن ایلدیرغیچ بیلمم . بوره كمی اولدیغی
كبی آچیق سویله یه جكم . بز حاجی افندی یی دفینه چیقارمایه
كیدییور صاندق . نه اوله جغنی كورمك ایچون آرقه سندن
واردم . حاجی افندی قارانلقلره طولانیوردی . بن ده
آردینی براقمیوردم . آراده بر اطرافدن اونه بری شیلر
قاچیشیورلردی . جنمی ؟ شیطانمی ؟ انسانمی ؟ بیلمم .
اولاقورقدم . صوكره انسانه برضرر ایتمدكارینی آكلایجه
برآز جسارتلندم . برسسلر كلیور ، آكلایه مادیغم شیلر

اوقونیوردی . حاجی افندی‌یی اوقویوردی ؟ اونلرمی ؟ بوقسه هپسی برلکده‌می ؟ فرق ایده‌میوردم . . . خورشید افندی سرویلرك آره‌سندن چکدی، اوقارانلق مخزنك ایچنه طیقلدی . بن‌ده ایلریله‌دم. ایچریدن‌میرمیرلر طوپولیوردی. نه اولدیغنی کورمکی چوق مراق ایتدم. بردنبره بر کبریت چاقدم . وای آنام مخزنك آغزنده بر چیفت زبانی واردی . اما نه سز کوردکز ، نه‌ده بن‌دهان کوره‌یم. تا ایچریده برکوزل قیز ایله براوغلان صارماش طولاش اولمشلر بزه باقیورلردی . بونلری نه کوردم نه‌کورمدم بردن صورانده «شارق» پاطلانغیچیله بر شمار اینه‌دی . کوزلرم پاطلادی صاندم . وپوف دیه کبریتی‌ده سوندوردیلر . بنی بلدن قابدقلاین طیشاری آتدیلر. عقلم زبوانه‌سندن اوینادی. وجودیمی برزانغیرتی آلدی . (قل هوالله)ی‌یی اوقویوب اوفورمکه باشلادم .

عثمان اوقورقونج شیلری ینه کوریورمش کبی بر اورکونتی ایله کوزلرینی اوطه‌نك برکوشه‌سنه دیکه‌رك صوصدی . برمدت اوطه‌نك خارجنی دیکله‌دی .

قومیسر اعتقادسز آداملره مخصوص بر استخفاف تبسمیله :

— حاجی خورشید افندی دمیندن غارك ایچنده بردنبره شمشك چاقدی . برشی شاقلادی بیورمشلردی. بوبرق ایله رعدك نره‌دن طوغدیغنی شیمدی آكلادیكزمی؟

بر قاچ :

— خایر . .

صداسی طویولدی ، قومیسر دوام ایتدی:

— شمشـك : عثمان آغانك چاقدیغی كبریت . . شاقیرتی ده یدیكی طوقات . . . حاجی خورشـید افندی آبدال ولی حقنده او قادار اعظامكار بر اعتقاد مرضنه طوتولمش كه كبریت آلهوینی برق .. طوقات شاقیردیسنی رعد صانمش غلط حسنه دوشوبور . . . (عثمانه خطاباً) یكی اوغلم دوام ایت . . .

عثمان، آبدال ولی احینالیلرندن مملكتده‌كی جنلی قاواق غرائبنه آتلایه‌رق برچوق تفصیلاته كیریشمك ایسته‌دی ایسه‌ده قومیسر لاقیردیسنی بردن بودایه‌رق :

— مملكتده‌كی احینالیلری بوراده كیلره قاریشدرمه. دون كیجه نه كوردكسه یالكز اونی ، آكلات . . .

بوراده‌كی ماجرایی مملكتنك جنلریله تزیین ایده‌مدیكی ایچون بر آز نشئه‌سی قاچان عثمان آكلاتیوردی :

— صوراتمده یاطلایان طوقانك آتشنی سربنلندرمك ایچون قیرباچ یمش بر حیوان کبی کیجه قرانلغی ایچنده آیاقلرم نره یه کیدرسه طولانیر ایکن بردن آرقه مدن بری یاپشدی قوللرمی کیری یه چوردی . طولاب بیکیری کبی کوزلرمی بر بز ایله باغلادیلر . بن قوتم اولدیغی قادار ده پره نیورو ، اطرافده کیلره قرارلاماسنه تکمه آتیور ، باغیر ییوردم .

قالین برسس :

— اشکلنمه طور . . دیدی .

بن دها زیاده باغیرمق ایسته دم . او زمان غایت ایری و ناصیرلی برألك دورت پارماغی اکسه مه ، وباش پارماغی ده غیرتلاقمه یاپشدیغنی حس ایتدم . بونی کوبك آغزنده بر کدی ناصیل چیرپینیرسه اویله تیتره دم . تیتره دم . صفری توکتدم . سسم کسیلدی . نره دن چیقه جقدی که ؟ بوغازم طیقالیدی .

عثمان اومشکل آنی تخطردن صیزان یوزینك تولرینی سیله رك :

— آرتق « ویق » دییه مدم . بنی ئولوصویار کبی صویدیلر .

قومیسر :

— سنی صویانلرك چهره و قیافتجه ناصیل آدام اولدقلرینی هیچ سچه‌مدکمی ؟

— ناصیل سچه‌یم افندم کوزلرم باغلی ... قوللرم باغلی . . . الم ایرمز کوجم یتمز . . .

فتاحك ماجراسنی‌ده دیکله‌دیلر . قومیسر شناسی بك مخاطره‌سنه خیلی شی قید ایتدی . بوذات تورکجه‌یی برادیب‌قادار طوغری و یازوب اوقوره روجه وفرانسزجه‌یه آشنا ، آوروپاده منتشر پولیسه عائد آثارك چوغنی مطالعه ایله توسیع معلومات ایتمش ، ضابطه مأمورلریمزك آره‌سنده امثالنه تصادف اولونمق محال برنادرهٔ درایت وذکا ایدی .

خانه صاحبی فرهاد افندی‌یه خطابله :

— افندم بر شی استرحام ایده‌جکم . . .

— استغفرالله . . امر ایدرسکز . . .

اخطـار نامهٔ مقفا نامیله آبدالدن موورود مکتوبی کوره‌بیلیرمی‌یم ؟ . .

حاجی فرهاد افندی مشکل بر وضعیتده قالدیغنی کوستریر بر طورله ألارینی اوغوشدیره‌رق :

— امرکز باشم اوزرینـه لکن حضرت آبدال

ذات ولایتلرینه عائد هر نوع تحقیقات و تدقیقاتی شدتله منع ایدییورلر . بویوك کریمه‌م زیاده راحتسز ، آبدالك امری خلافنه حرکتله باشمه بر فلاکت جلب ایتمکدن قورقارم ..

قومیسر شناسی افندی اینجه بر تبسمله :

— عقیده‌کزی رنجیده ایتمك ایسته‌مم . فقط میدانده‌کی شو پك باهر جایدوداق آبدال ولی حقنده‌کی حسن نظریکزی بر آزاولسون بوالاندرمایورمی ؟

— افندم بو سرقتلر مقام آبدالك خارجنده ، اوزاغنده وقوع بولویور .. بو جنایتکارانه افعال ایله حاشا حضرت ولی آره‌سنده بر مناسبت تصوری قابل دکلدر .

— آبدال ولی قوهٔ قدسیه‌سیله جوارینی بو اشرادن نه‌یه تطهیر ایتمه‌یور ؟ بو آره‌لق پك زیاده یورغون اولان ضابطه‌نك باشنه بویله ایشلر چقاره‌جغنه معنویتیله بر آز بزه یاردم ایتسه اولمازمی ؟

— بز ضابطه‌یی فعالیته دعوت ایتمیورز . بزه کیمسه‌دن دعوامز یوق . . .

داماد مدحی بك عصبی بر تلاشله سوزه آتیله‌رق :

— دعوامز ناصیل یوق ؟ ضابطه‌نك همتی اولمایه‌یدی

بزم قوجه‌قویه قوشـولی حیوانلری و صـوبیلان اوچ کشینك اوربه‌لریله برابر کیتدی کیدردی .

حاجی فرهاد افندی‌یه معاونةً حافظ اسحق افندی باشلادی :

— بز اونی بونی بیلمه‌یز . ایشـته بن اورته‌ده عبرت . . اولا سزلك کبی اعتقادسزلق ایتدم . اوندن اوچ جنازه چیقدی . حضرت آبدال اخطارنامه‌سنده اعضای عائله‌مدن کیملری موته محکوم کوسترمش ایسه غایت ماهر بر آوجی کبی دانهٔ معنویتیله طیق طیق اونلری اوردی ، ده‌ویردی . دون کیجه خارجده بر خرسزلق اولمش ، بونی ولینـك معنویتیله قاریشـدرمامایدرلر . عقللریزلك ایرمدیکی شیلر حقنده استخفافله جاهلانه حکملر ویرمکدن چوق فنالقلر چیقار .

حاجی خورشید کیم بیلیر کیملرك حقلرینی اوده‌مك ایچون چکدیکی تسبیحی کسه‌رك :

— افندم . . بنـده‌کز قومیسر بکك بوراده‌کی حضورینی بر سـامع صفتندن دیکر دورلو بر رسمیتله تلقی ایده‌مم . . آبدال ولی حقنده رسماً بنـده‌کزی

استجواب ایدیورلرسه کندیلرینه ویره جك بر تك جوابم یوقدر ...

قومیسر مدحی بکه اوفاق بر اشارت ویردکدن صوکره:

— پکی افندم پکی ... اوزولیکز . آبدال حضرتلرینك ولایتندن شبهه یه دوشورمه رك نیمسه یی کناهه ، بلایه ، فلاکته صوقمق ایسته میورز . اخطارنامهٔ مقفایی بر وثیقهٔ رسمیه عدیله آلوب کیده جك دکلم . برکره اوقویوب ینه بوراده سزه اعاده ایده جکم . بلکه بو مبارك کاغده تماسدن حضرتك معنوی امدادینه یتیشیرده اعتقادمه قوت کلیر ...

خیلی مشکلات و مجادله ایله کاغدك قومیسر اوقوتدرلمه سنه موافقت ایدیلیر . شنامی بك ظرفی آلنه آلیر آلماز اولا اوزرنده کی پوسته تمغالرینه دقت ایدر . مکتوبك صاحبه دن پوسته یه ویرلدیکنی آکلار . فقط اطرافنده کیلری قوشقولاندرمامق ایچون دها بویله دقت ایتدیکی اوفاق تفك شیلری همان مخطره سنه قید ایدی ویرعز . شیمدیلك عقلنده حفظ ایدر .

مظروفی چیقاریر . ایکی اوچ دفعه بویوك بر دقتله

اوقور . خطی تدقیق ایدر . بو تعلیق قیرمه‌سنک هر کلمه و هر سطرنده‌کی شکلی اطرادسزلقدن بونک او خطه یابانجی ساخته‌کار بر آلت محصول تحریفی بر یازی اولدیغنه شبهه‌سی قالماز . بویوك بر نزاکتله ظرفی خانه صاحبنه اعاده ایده‌رك :

— افندم لطفکزه تشکرلر ایدرم . سؤالمی عفو بیورورسکز . آبدال ولی طرفندن بو بله مظروفاً بورایه باشقه شیلر کوندرلدیمی ؟

خانه صاحبی بر آز تردد له :

— توتسولر کلدی . .

— بو توتسولری ظرفلریله برلکده کوره بیله‌ بیلیرمی‌یم ؟ . .

قومیسره اخطارنامه مقفابی اوقوتدقدن صوکره هیچ بر مآل استخراجی قابل اوله‌مایان توتسولری کوسترمکده بر بأس یوقدی . توتسولر حرمدن کتیردلدی . قومیسر بك اولاینه ظرفك تمغالرینی معاینه ایتدی . بو دفعه ظرف طوپ قاپی پوسته خانه‌سندن کوندرلمشدی . تمغالر اورانك‌دی . بو شاشیرتمه قورناژلغه قومیسر بییق آلتندن کولدی . توتسی کاغدلرینی تدقیقه باشلادی . بونلر تحفدی . مجیدیه بیوکلکنده بر سطح مدورك اورته‌سنه

بر مهر سلیمان حك ایتدرلمش . بو ، بویوجی واوفو-
روجیلرك اوزرینه «موفق» یازمق ایچون انتخاب ایتدكلری
برشكل معروفدر . شكلك داخلی اوفاق اوفاق (ق) لر
(م)لر (س) لر قارغه‌جق بورغه‌جقلر ایله طولدورولمش .
مهر سلیمان بربری ایچنه كچیرلمش ایكی مثلث متساوی -
الاضلاعدن تشكل ایتدیكندن آلتی زاویه‌لی بر ییلدیزه
بكزه‌ر . شكلك هر كوشه‌سنه‌ده :

— كافر اسپانیول . . دفع اول ، دفع اول ،
دفع اول — دعاسی ، دها طوغریسی عبارهٔ غریبه‌سی
یازلمش . شكرجی مهرینه بكزه‌ین بو شكل ، توتسو
ایچون بر چوق كوچك كاغدلرك اوزوینه باصیلمش .

قومیسر بك لامبه‌یه یاقلاشه‌رق جیبندن(مونوقل)
قطعه‌سنده بر پرتوسوز چیقاردی . شكلی خرده تدقیقاتله
معاینه ایدر ایكن مدحی بك‌ده یاننده طوروبوردی .
بردنبره ضابطه مأمورینك ذكی یوزنده برتبسم موفقیت
بلیردی . یك یاواش برسسله مدحی بكك قولاغنه :

— طولاندیریجی‌یی یاقلادم . .

تبشیرینی میرلدادی . عینی زمانده اّلنده‌كی توتسولك

کاغدلردن بری چیره‌دست بر حقه‌باز مهارتیله همان جیبنه آتدی .

مدحی بك قومیسرك بو موفقیتنه ممنون اولدی . فقط کاسه‌سنه قارشی بویوك بر حیرته‌دوشمکدن‌ده کندینی آله‌مادی . شناسی بك بر توسزله مهر سلیمان شکلنه باقمقدن طولاند برینجی بی ناصل کشف ایده‌بیلمشدی ؟ اوراده اونك فوطوغرافیسی‌می واردی ؟ بو غریب کشفی چوق مراق ایتدی .

قومیسر بك حاضروندن مساعده طلبی نزاکتیله اوطه‌دن چیقدیغی وقت مدحی بك‌ده بو شدتلی مراقی حل ایتمك ایچون مرکزه قادار اونکله برلکده کیتدی . اوطه‌یه‌چیقدیلر . شناسی بك کنج ضابطك هانکی مراق سائقه‌سیله کندینه رفاقت ایتدیکنی آکلادی . الكراحت قولتوقلوسنه اوطورتدیغی مسافرینه سیغاره ویردی . قهوه اصمارلادی .

١٦

قومیسر بك ، پك متجسس بر نظرله یوز باقان مسافرینه :

— مهری معاینه‌دن طولاندیریجی‌یی ناصیل کشف ایده‌بیلدیکمی مراق ایتدیکز دکلمی ؟

— پك زیاده . .

— بر آز مساعده بیوریکز . پك کتوم اولمکز شرطیله شیمدی مراقکزی حل ایدرم . بویله اسرار انکیز ضابطه امورنده بو دقیقه‌ده کوروله‌بیله‌جك بر ایشی او بر دقیقه‌یه براقاملیدر . بر آز صمانیه مرکزیله کوروشه‌یم . . .

تلفون ناقلی النه آله‌رق مرکزی بولدقدن صوکره :

— قومیسر بك برادر سزمیسکز ؟

— بنده کزم . . سز کیم‌سکز ؟

— شهزاده مرکز قومیسری . . .

— خیر اوله افندم . . .

— بالا قویوسی ، چینار ، ویران جامع طرفلرنده ویرانه‌لرده یاتار قالقار آبدال ولی نامنده بر دیوانه ، بر مجذوب ، بر سرسری طانیورمیسکز ؟

— خایر . .

— ناصل اولور ؟

— طانیمیورم . .

حال بوكه ابدال ولينك شهرتى بزم سمتلره قادار ولوله صالدى .

— نه كبى ؟

— حريف اوپالغى طولانديرنجيه قادار تهديدنامه‌لرك اورادن بورادن يوزلرله ليرالر چكيور . بكا شو قادار ليرا كوندرمز ايسه‌ك اسپانيول نزله‌سندن ئوله‌جكسك . مأننده تهديدنامه‌لر كونديريور . تهديدينه قولاق ويرمه‌ينلرى حقيقةً ئولدوريور . .

— عجايب . .

— مسئله مهمدر . شيمديدن تحقيقاته باشلايكز . سزطانيمور ايسه‌كز بلكه معيتكزده‌كى پوليس افرادندن طانيانلر واردر . برده عثمانيه پوسته وتلغراف مركزينه اخطار ايديكز . « آبدال ولى » طرفندن مرسول قيديله بر مكتوب براقلديغى زمان كتيره‌نى توقيف ايتدرسونلر . طوپ قاپو مركزينه‌ده بو صورتله تبليغاتده بولونمكزى رجا ايدرم .

قوميسر تلفونى قاپايه‌رق مسافرينك قارشيسنه اوطورور . برر سيغاره تازه‌لدكدن صوكره :

— افندم بنده‌کزجه مسئله یاری یاری‌یه توضیح ایتمش دیمکدر .

مدحی بك تعجبله :

— نه صورتله ؟

— حاجی خورشید افندی کمال صفوتله حکایهٔ ماجرا ایتدیکی اثناده طولاندیریجینك اشکالی بزه خبر ویردی .

— وقعه‌یی بنده‌کزده برلکده دیکله‌یوردم اما بویله بر شیئك فرقنه وارەمەدم .

— شمشك چاقدیغی یعنی آرابه‌جی عثمانك کبریت یاقدیغی اثناده غارك نهایتنده کوریلن حوری ایله غلمان ایشته آرادیغمز اشخاصدر .

— یا مدخلك ایکی طرفنده‌کی قورقونج زبانیلر . .

قومیسر بك کوله‌رك :

— اونلر قارناوال زبانیلریدر ... اخطارنامهٔ مقفا بو کنجلك قلمندن چیقمه‌در . طرز عتیقده یازمق ایسته‌مش فقط موفق اوله‌مامش . شعرلرده نه وزن وار نه قافیه . . بزده شعر قولایلاشدقجه شاعر چوغالدی . لکن نظمك‌ده ناظمك‌ده نجابتی بوزولدی . مجموعه‌لرده

دقیقه‌ده‌اون مصراع سویله‌مك مسابقه‌لری قورولدی . نفی ایله ، ندیم بو کون کله ایدیلر محیطك یاوه کولمی تأثیریله بلکه اصالتلرینی غائب ایده‌رك دقیقه‌ده بر قوشمه سویله‌ین بر ه‌ر زه‌وره‌ك اولورلردی . بحثه رجوع ایده‌لم . بوفاجعه دها طوغروسی مضحکه‌لرك مرتبی ایشته او غلماندر . اغلب احتمال یاننده‌کی قیزده مترهسی اولمالی . زنبیل‌شریفه بر اقیله‌جق بشیوز لیرالی کیمسه‌یه قاپدرمادن آلمق ایچون او کیجه اوراده بولونه‌لری طبیعیدر .

— مهر ساپانده طولاندیریجی‌یه دائر نه علامت کشف ایتدیکز ؟

— بو پك بسیطدر . کلکز .

قومیسر بك جیبندن بر توسوزنی چیقاردی . ظرفدن آشیرمش اولدیغی تو تسولك مهری ضیایه طوغری یاقلاشدیره‌رق مدحی بکی باقمایه دعوتله :

— کوریورمیسکز ؟ مهرك آلت ایکی زاویه‌سی آره‌سنده کوجوجوك بر یازی وار ...

— ئه‌وه‌ت . . کوریورم . . .

— نه اولدیغنی اوقویه بیلیورمیسکز ؟

— یه . . یعقوب ...

— هاه يعقوب ...

— فقط بو يعقوب نه‌در ؟

— مهری قازان حكاكك امضاسی ...

— بوندن نه چیقار ؟

— نه چیقه‌جق .. مهر یكی قازلمش. حكاكی آرار بولورم. بو مهری كندینه‌اصمارلایان ذاتك اشكالی حقنده كندیسندن مكمل تفصیلات آله‌بیلیرم... غلمانك ثبوت هویتی حقنده بر ایپ اوجی‌ده بورادن ألده ایدلمش اولور... بوغلمان طولاندیریجیلق طوزاغنی هر نه قادار چینار طرفنده اوزاقلره قورمش ایسه‌ده كندیسی سزك سمتك یك یابانجیسی دكل . . اوراده‌كی خانه‌لرك ایچنی وعائله‌لرك احوال خصوصیه‌لرینی یاقیندن بیلیور. محله كزده شاعرلكه، محررلكه، غزته‌جیلكه اوزه‌نن یاخوداوبولده تأمین معیشته اوغراشان كنجلر وارمی ؟

— بیلمیورم . احتمال كه واردر . . .

بواثناده تلفون چاغیریر. قومیسر بك ناقلی آله‌رق:

— نره‌سی افندم ؟

— صحتیه مركزی ... شمدی آره‌مزده تحقیقات یاپدق. آرقداشلردن چینارلی آبدال ولی‌بی طانیانلر وار...

— حقنده نه دييورلر افندم ؟

— ويرانه ومزارلق قووقلرنده قيوريلوب ياتار .

مجذوب ، ســاليالى سوموكلى موندار حريفـلك بريسى ايمش. اويله اوته يه برى يه تهديدنامه يازه بيلمك اقتدارى شويله طورسون سويله نن لاقيردى يى آكلاماز وسويلدى يكى آكلاشيلمازمش . فقط ولايتى اوسمت قادينلرى بيننده پك معروف ايمش . نفسى، قولونجه، ايصتمه يه ، حواله يه ، صرعه يه ، خفقانه بره برمش . سويله مه ين چوجقلرك آغزلرينه ســاليا سندن بر پارمق ســوره رلر ايمش . طوغوراماياں كبه قادينـلرى چيكنه تيرلرمش . ياندينى قووغلك ياقيننده كى آغاجـلرك داللرى حاجت باغلرى دوكوملرندن كوزو كزمش.. اختصاصى قادين خسـته لقلرنده ايمش . اركك اوقوماز نازلانيرمش . جناب آبدال پك زندوستمش. كوزل برقادين كورديكى بيليشير. ساليالرنى صاليويرر ايمش . پك پاره عاشقليسى دكلمش . فقط ويررلرسـه آلمامازلق ايتمزمش. پاره لرنى نادراً قووقده كى زنبيله آتار واكثريتله بوينده آصيلى بر كيسـه نك ايچنده قوينـده صاقلارمش . بعض حشرى وهوبيا قادينلر آبدالى غيديقـلايه رق آووتوب كولدوره،

کولدووه کیسه‌سنده‌کیلری آشیریلرمش . آقشام اذاندن صوکره یاندیغی (این) ك جوارنده طولاشانلری چارپارمش. تیز الدن اولان تحقیقاتمز بو قادار . دها خبر آله‌جقلریمزی بیلدیررز .

-- تشکر ایدرم ...

قومیسر ناقلی محانه آصدقدن صوکره :

— دیمك آبدال ولی حضرتلری بوسبوتون مخیل بر ذات معنوی دکلمش.. فقط اونك معنویتندن بو صورتله بر استفاده یولی کشف ایده‌بیلمك‌ده ذکایه محتاج . بوولایت اویوننك ترتیبی قولای بر مصلحت دکل .. مثلا ایصدیلنجه صویك انبساط ایده‌جکنی همان هر کس بیلیر. لکن بو خاصه‌نك بر ماکنه‌یه تطبیقی جهتی دوشونن اون بیك‌ده بر کشی بولونماز. تخمینمز : جهله مرتب وقعه اکر اوغلمان بك ایسه باقه‌لم جابقینی ناصیل الده ایده‌جکز؟

ایرتسی صباح قومیسر سیویل قیافتله حکاکلر چارشوسنه کیتدی . توتسولك مهر سلیمانی کوسترەرك بونی حك ایدن یعقوبی طانیوب طانیمادقلرینی برقاچندن سؤال ایتدی . « بیلمیورز . » جوابنی ویردیلر . یکی جامع حوالیسنه ایندی . اوراده براسکمله، کوچك

بر مکعب جامکاندن عبارت دکانچهٔ صنعتی قبهٔ سما آلتنه قورمش چالیشان بر ایکیسنه عینی اسمی صوردی . عدم معلومات بیان ایتدیلر . مدرسه دیواری کنارنده بر اختیارجه‌سی یاریم اوقه وثیقه ا کمکنی بر کاغدایچنده اوکنه قویمش اولدیغی دورت زیتون دانه‌جکنه قاتیق ایده‌بیلمك ایچون بر معجزه دوشونور کبی طوریبوردی . قومیسر یاقلاشدی . سلام ویردی . حکاك مشتری کلدی ظنیله بر آز درلندی . طوپلاندی . أبی تعلیق بیلدیککنی آ کلانه‌رق کندینی مدحه باشلادی . قومیسر مهر سلیمانی کوستره‌رك :

— بونی قازان یعقوبی طانیورمیسلك ؟

حکاك بو سؤال قارشیسنده بر مهر سلیمانه برده سائلك یوزینه باقه‌رق شبهه‌لندی .

— بو حکاکلك قازانجی کوچوك بلاسی بویوك بر صنعتدر . بکاده بردفعه بویله بر مهر حك ایتدیردیلرده آلتی آی محکمه‌لره کیدوب کلدم . .

— بونده محکمه‌لك بر ایش یوق .. بو مهرك بر عینی دها قازدرمق ایجاب ایتدی‌ده حکاکی اونك ایچون آرایورم .

— بن ده قازارم . . هم دها اعلاسنی .. مهر سلیمان بویله می اولور ؟ بو اوئ پارهلق چوجق فیرلدا قلربنه بکزبیور .

— یعقوبی طانیورمیسك؟ اونی سویله ...

— خایر . . .

قومیسر کندی کندینه :

— ها بو چتین بر ایش . ایلك دیده کوچلکلره چاتیورز .

دیبه دوشونه دوشونه اوزادن آیرلدی . اوتواحیدن بر پولیس نفرینه تصادف ایتدی . کندیسی بیلدیرهرك :

— بوراده طانیدیغك بر حکاك وارمی ؟

پولیس نفری بر آز دوشونهرك :

— وار افندم . .

— صوریلان شیئی طوغرو سویلرمی ؟

— بنم خاطرم ایچون سویلر . . .

قومیسر مهر سلیمانی پولیس نفرینه اوزاتهرق :

— آل شونی . فقط دقت ایت غائب اولماسین . او طانیدیغك حکاکه صور . بو مهرده امضاسی اولان یعقوبی طانیورمی ؟ هایدی چابوق . .

پولیس نفری مهری آلدی. بر تمنا ایله غائب اولدی.
سکز اون دقیقه صوکره عودتله مهری اعاده ایده رك :

— طانیور افندم . .

— نره ده بولونورمش ؟

— افندم اسمنه صاری یعقوب دیرلرمش . اولجه فاتحده چالیشیورمش . شیمدی بشکطاشه کیتمش . تراموای موقفنه یاقین ، بورادن کیدرکن جاده نك صول جهتنده بر توتونجی دکاننك کوشه سنه بر جامکان قویمش اوراده چالیشیورمش .

قومیسر بك ایلك تصادف ایتدیکی بشکطاش تراموایینه آتلادی . موقفه وصولنده ایندی . جاده نك صول طرفنده کی دکانلری کوزدن کچیریر ایکن هیچ بوروالادن توتونجی دکانی وبر کوشه سنه اوطورتولمش کوچوك جامکانك اوکنده ، قیش کونشنك قوتسز ، حزین شاعلری آلتنده ایصنمه یه اوغراشه رق چالیشان سیره ك صاری صاقاللی ، اوچوق بکزلی ، ضعیف حکاکی کوردی . همان یاننه کیدره رك :

— مرحبا یعقوب افندی . . .

— مرحبا کوزم . بیوریکز . . .

حكاك زائرى طانيامشدى . كورديكى لاابالى طرزده مراجعته عينى صورتله مقابله ايله « بيوريكز » ديمش ايسه‌ده كانى اوطورته‌جق يرى يوقدى .

قوميسر مهر ساپانله مهور تونسى كاغدينى حكاكه اوزاته‌رق :

— بو مهرى طانيورميسكز ؟

حكاك كاغدك اوزرينه قيصه‌جه بر كوز آته‌رق :

— ئه‌وت طانيورم . چونكه بن قازدم .

— قازالى نه قادار زمان اولويور ؟

حكاك اوفاق بر دوشونجه‌دن صوكره :

— ايكى بوچوق اوچ هفته . . .

— سز طوغرو ئوزلو.. طوغرو سوزلو بر آدامه بكزيورسكز .

— افندم يالانه تنزل ايتمم . چونكه اوزرنده امضام وار. انكار ايتمكى دوشونه ايدم امضامى آتمازدم .

— سزه بونى حك ايتديرەن ذاتى طانيورميسكز ؟

— خاير هويتنى طانيمورم. كيم اولديغنى بيلمم ...

— شخصنى ، شكلنى ، قيالنى، قيافتنى بكا تعريف ايده‌بيليرسكز يا ؟

— های .. های ..

حکاك اوچ هفته اولکی خاطره‌سنی بوقلار بر آن
تفاصی وکوز قپیشدیرمه‌سیله بر قاچ ثانیه طوردقدن
صوکره :

— اللی .. اللی بش یاشلرنده قیر صاقاللی بر آدام ..

— خاطره‌کز سزی آلداتمایور یا ؟

— خایر . . خایر . . مهر بکا تحف کورونديکی
ایچون ، حك ایتدیره‌نه دقتلی باقدم .

— بومهری نه ایشده قوللانه‌جغنی صورمادیکزمی؟

— صورمادم . بوبوجی . . اوفوروکجی حریفك
بری اولمالی ..

— شکلی .. قیافتی ؟..

— اورته بویلی . . چوکوك آوورتلی ، قیافتی
دوشکونجه بر آدام ..

— تشکر ایدرم یعقوب افندی ..

— برشی دکل افندم ...

بو تحقیق نتیجهٔ قومیسرك فرضیه‌سنه موافق
دوشمه‌دی . او ، مهری حك ایتدیره‌نك پك کنج وهوبیا

بر مخلوق اولدیغنه قانعدی. فقط حکاکك اخباری بو ظننك ضدینی كوستردی.

۱۷

قومیسر، ابدال ولی نامنه معنویات خیالی اویناتان شریرك اثری كشفنه اوغراشیر ایكن حاجی فرهاد افندینك بیوك كریمه‌سی نادرین خانم ایدیلی باك دقتلی مداوات طبیه و ویریلن تسولره رغماً خسته‌لغنك اوچنجی كونی وفات ایدر. قادین خدمتجیلردن بری ده سرایتله كوچك خانمی تعقیباً عینی مرضدن كیدر. قوناغك ایچنی ماتمله برابر بیوك بر قورقو آلیر.

ابدال ولینك اوامری نقطه‌سی نقطه‌سنه اجرا اولوندی. جان باشنه طلب ایتدیكی بدل نقدی كوندرلدی. نیچون قوناغك ایچنه ینه اولوم كیردی؟ وفیات بو ایكی عددنده طوره‌جقمی؟ یوقسه بشه، آلتی‌یه، معاذالله دها زیاده‌یه یوكسه‌له‌جكمی؟ خانه خلق مدهش بر اندیشه‌یه دوشر. هر كس یاواش یاواش كندی جاننك قیغوسیله شاشیریر...

محله‌یه دورلو دورلو دیدی قودی یاییلدی. كیمی

ئولوم دجالی چیقمش دییور، کیمی ایوبده‌کی نیت قویوسنك صوینی قورودیغنی سویلیور، کیمی الکلی‌دده‌نك آلکاری تربه‌سنه دوندیکنی خبر ویرییور، کیمی زندان‌قاپیسنده‌کی بابا جعفر تربه‌سنه کونش طوغدیغنی، کیمی اوتلاقجیلرده برقاطرك اوچ باشلی برغریبه طوغوردیغنی، وقیز اوغلان قیزلرك بلاازدواج گبه قالدقلرینی ادعا ایدییوردی. بونلر هپ قیامت و حشر نشر علامتلریدی.

هله آبدال‌ولی‌وقعه‌سی اوقادار دالالاندی، بوداقلاندی، طانمز بر حال آلدی‌که هر اوغرادیغی مرحله‌ده بر کسوهٔ مبالغه علاوه‌سیله شیشه‌رك چیندن بورایه کلن بو حادثه بلکه بومرتبه دکیشمزدی.

چینارده ویران جامع مزارلغندن براولیا چیقمش، اورتالغی خراجه کسمش. یوزلیرا کوندرمه‌یی اسپانیول خسته‌لغیله چارپوب ئولدورییورمش.. پاره‌سی اولان ویرر قورتولور، اولمایان نه یاپه‌جق؟ دورلو ویرکولر، جبری اعانه‌لر، رسمی صویغونجلقلر ایله بزی بوحاله کتیرەن دیریلرك شرلرندن نره‌لره قاچه‌جغمزی بیله‌مزکن برده شیمدی باشمزه خراججی ئولولرمی چیقدی؟ حقه صیغندق. بزی سن صاقین ایکی کوزم دیم..

دیيورلردی .

بویوك همشیره‌سی نارین خانمك وفاتندن زیاده قوجه‌سنی قیصقانرق آتشیله یانان نرمین خانم پدرینك یازیخانه‌سنه آناختار ایدوره‌رق اخطارنامهٔ مقفالی چالمش بر صورتنی استنساخدن صوکره اصلنی یرینه قویمشدی . آبدال ولیدن کندی حقنده زایچه طلبی ایچون مصرح شرائطه موافق بر مکتوب یازدی . ایچنه بش لیرالق بر قائمه لف ایده‌رك کوندردی . مکتوبده‌کی الك بویوك استرحامی شو ایدی :

« زوجمی پك قیصقانیورم . قلم ذات ولایتپناهیلرینه معلومدر . حیاتك بو اشکنجه‌سنه تحمل ایده‌مه‌یه‌جکم . جاریه‌کزی یا بو جهنم عذابندن قورتاریکز یاخود لطفاً همشیره‌مکی اسپانیول خسته‌لغندن اولدوردکز . بکا ـ سه‌ودیکی بر قادین وارمیدر؟ نره‌ده‌در؟ مناسبتلری نه زماندنبریدر؟ بو سؤاللریمه عنایةً وتنزلاً جواب ویرر ایسه‌کز ثروت پدرمك الله کچیره‌بیله‌جکم قسمنی هدیةً ذات کرامتسماتکزه تقدیمه حاضرم ... »

بو استرحامنامه‌نك ارسالندن ایکی کون صوکره پوسته ایله جوابی کلدی . حضرت آبدال ، حیاتك ،

باخصوص كنجلكك بوكبی كچیجی آلامنه تحمل لزومی آغیر، متین، درین حكیمانه سوزلر ایله آكلاتیور لكن تسلی خق ایسه‌نده یالان باطل اولدیغندن صوریلان سؤاللره مسلك‌ولیانه‌سی ایجابی طوغری جواب ویرمك معذرتیله شویله دییوردی :

«خانم قیزم، زوجكزك سه‌ودیكی برقادین‌وارمیدر؟ آكلامق ایسته‌یورسكز . مدحی بكك بر دكل اوچ قاپاتمه‌سی وار. شیشلیده ،بشكطاشده، قاضی كوینده ... هانكیسنی سویله‌یه‌یم ؟ . اوچی‌ده سزك آلكزه صو دوكه‌مز مبتذل وخرج عالم متاعلر . . مدحی بك سزه بو اوچیله سداقتسزلك ایدییورسه كوزه آلدیردیغی بوقادار فدا كارلغی و مصارفه رغماً كندیسی اونلردن سكسان كشیله خیانت كورییور . »

داك ناموسكار، ذكی، جری بر اركك‌وعد صداقت آلدیغی بر فاحشه‌نك آلنده اوبونجاق، ایكیسنك آراسنده ماسقارا ، اوچنك اورته‌سنده دوبه دوز پ ... اولور . تحمل‌سزك ایچون نه‌قادار الیم اولورسه اولسون، قوجه‌كزی حالنه ترك ایدیكز . الله اونك ذوق وسفاهت

يوزندن بلاسنى ويرمش، صبرايديكز. جزاسنى ده كندى افعاليله تعيين ايتسين ..»

نرمين خانم بوسطرلرى، اوقوينجه بيلدى . باييلدى . قوناغى فريادە . يايغاره يه بوغدى . بك شماريق، زياده عصبى بر قادينمدى . آبدال لينلك بو حكيمانه سوزلريله متنصح اوله جق بر خلقت و تربيه ده دكلدى . ايكى آقشامدر قوناغك سمتنه اوغرامايان مدحى بك اوكيجه كلدى . بر قيزلجه قيامتدر قوپدى . آبدال وليدن جواباً كلن اومدهش اتهامنامه يى بكينلك آلنه طونوشديره رق :

— كيازه .. آل بونى اوقو .. باق ولى حضرتلرى عليهكده نه بويوريورلر ! .

— هانكى ولى حضرتلرى ؟

— چينارده .. ويران جامع قرشنده عزلتكزين جناب آبدال افنديمز حضرتلرى ...

— واى اوحريف سنكله بنم آره مزه ده مى كيرديمى ؟

— كيره ر ظاهر . چاپر .. چاپر .. جانم يانيور . قاچ زماندر سندن شبهه لنيورم . او بوره ك آتشيله وليدن صوردم . اوده بكا اولياجه جواب ويردى . اوقو .. اوقوده نه عادى ، نه سفيل برمخلوق اولديغكى آكلا . . .

— بابا كمدن بش يوز ليرا طولاندردقدن صوكره

همشیره‌ك نازبن خانمك وفاتنه سبب اولان اوجاقی
آبدالك دوبارالرینه اینانیورمیسلك ؟

— اوقوده جواب ویر . یالانمی سویلیور ؟ کرچکمی ؟
مدحی بك پارماقلری آره‌سنده تیتره‌ین کاغدی
عصبی بر استعجال ایله کوزدن کچیره‌رك :

— خبیث خلط ایتمش ... هپسی هذیان ...

— سن بنی اوچ قاریله آلداتدك اما اونلرده سکا
سکسان زنپاره ایله بویینوز طاقدیلر یا .. اووخ . . .

— نرمین کندیکه کل ... آغزکدن چیقانی قولاغك
ایشتسون .

— بن آغزمدن چیقانی قولاغمه کیتمه‌دن بیلیرم .

— بودالی بوداقلی افترایه .. بو بوینوزلو یالانه
اینانیورمیسلك ؟

— بوینوزلو سنسك . . . قوصقوجه اولیا یالانمی
سویلر ؟ . .

نرمینك بو غلیانی قارشیسنده بر فلاکت وقوعنی
محقق کورن مدحی بك ألنده‌کی کاغد ایله طوغری
پولیس قومیسرینك یاننه قوشار :

— آلکز شونی اوقویکز . .

قومیسر اوقودقدن صوکره :

— بو نه‌در ؟

— نه اوله‌جق . . زوجه‌م صداقتمدن شبهه‌یه دوشمش . آبدال ولی‌یه تحریراً مراجعت ایدر ، بو جوابی آلیر . . . الك محرم عائله ایشلریمزه آل آتان بو ساخته اولیاء . بو جانی حریفك سریعاً دردستیله عدالته تسلیمنی سزدن طلب ایدرم . . .

— بو مکتوبك ظرفی یانکزده‌می ؟

مدحی بك ظرفی اوزاته‌رق :

— آلکز . . .

قومیسر ظرفی دقتله معاینه‌دن صوکره :

— بو مکتوب ینه صماتیه‌دن پوسته‌یه ویرلمش . . .

— اوندن نه چیقار ؟

— نه چیقه‌جق . . صماتیه پوسته شعبه‌سی حاجی فرهاد افندی وعائله‌سی نامنه بو یولده مکتوب براقان شخصی یاقالامق ایچون تنبیه ایدر . ناصل اولیور ده شعبه‌لرك تکاسللی کورولیور . آبداله مکتوب کلیور کیدیور کیمسه‌نك خبری اولمایور ؟

— بیلمم تأکیداً ایشی آکلاتمالی.. اهمیت ومسئو. لیتندن بحث ایتملی ..

قومیسر اوچنجی دفعه اولەرق الندەکی کاغدی دقتله اوقودقدن صوکره :

— بك افندی اعتراف ایدەلم که اولدقجه مغلق بر مسئله قارشیسندەیز . جرأتی حسن نیتمه باغشلایکز . طوغری برجواب استرحامیله برسؤال ایرادینه مساعده بویورورمیسکز ؟

— های های .. نیچون طوغری سویلەمەیەیم ؟..

— عفو ایدرسکز . بوشیشلی، بشکطاش قاضی کوبی قاپاتمەلرینك اصلی وارمی ؟

بو سؤاله قارشی مدحی بك آفالالادی . مسئلەنك شاقه حیله، کوتورور جهتی یوقدی. جدی وصمیمی اولمق لزومنی حس ایدەرك جواب ویردی :

— بویله بر نقطەده بر پولیس قومیسرینه قارشی احوال خصوصیەمدن بحث ایتمك بکا بك غریب وکران کلمکله برابر اعتراف ایدەیم که آبدالك زوجەمه اولان افشااآتی عینی عیننه طوغرو ...

— نرەدن بیلیور ؟ ناصیل کشف ایتمش؟

— بنی چیلدیرتان جهتده اوراسی یا ؟

— تحف ! . . بو حریف حقیقةً قوهٔ قدسیه‌یه مالك ...

— اوچ مترسملك‌ده بربرلرندن خبرلری یوقدر . زوجه‌م ایسه هیچ برشی بیلمیوردی . ایسترمیسکز ... آبدال ولی جنابلری عائله‌م یوزندن توسیع تجارت ایتمك ایچون مترسلریمه‌ده برهر اخطارنامهٔ مقفا کوندرسین؟. قاپاته‌لرمده منکوحه‌م قادار بنی خارجدن قیصقانیرلر ... بربرلرینی طویارلرسه فلا کتدر .

— دورت قادینی بردن شوزمانده اعاشةً ، قلباً ، روحاً ، جسماً . اداره طوغروسی هرارککك کاری دکل . . .

— برینك وجودینی دیکرینه سه‌زدرمامك شرطیله سکسان قادینك کیسوی سوداسنی آلکزه طولایه بیلیرسکز . براركك ایچون بو نه عیبدر . نه ذلدر . فقط مسئله شمدی بوجهتده دکل .. اطرافمزی صاران معماده .. بز ولی‌یه آبدال دییورز . حریف بزی اوبره جه‌ویره مکمل طولاندیرییور . آبدال اومی ؟ بزمی؟ الله

بیلیر . حادثه دها تجمیع صفحه‌لره کیرمه‌دن بو جانی
ولی‌یی دست عدالته تسلیم ایتملی‌یز . .

پولیس قومیسری برملاحظه اشمئزازیله :

— اوطوموبیلکز بوراده‌می ؟

— ئه‌وه‌ت . . قوناقده . .

— امر ایدیکز حاضرلاسونلر . آرابه‌جی عثمانی
شوفورك یاننه وطورتالم . بزه یولی کوسترسین . ویران
جامع قربنه بالذات کیده‌لم . ابدالی و مقامنی کوره‌لم . .
بلکه برحقیقت کشفنه موفق اولورز .

١٨

همان یکرمی دقیقه صوکره مدحی بك و پولیس
قومیسرینی حامل شیق بر اوطو بالا قویوسی یولی
اوزرنده روزکار خیزیله اوچویوردی . ویران جامعه
کلدیلر . قبرستانله برله‌شن ویرانه‌نك اوکنده آرابه‌جی
عثمانك شوفوره اشارتی اوزرینه اوطوموبیل طوردی .
مدحی بك ، قومیسر ، عثمان اوچی ایندیلر .

زمانك صیجاق ، صوغوق ، روزکار کبی مؤثراتنه
اوزون سنه‌لردنبری امیدسز برمقاومتله قارشی قویان ،

ایچنی و دیوارلرینك سطحنی یابانی یشیلکلر بورومش جامع خرابه‌سی بر بیغین حزن حالیله کوزلری محزون ایشیوردی. بر چوق اذانلر، قامتلر، تکبیرلر، دعالر، مولودلر دیکله‌مش، او ییقیق دیوارلر شمدی توکنمز بر صبر و توکل ایله ابدیتك بوسبوتون انهدام فرمانی بکلیوردی.

دنیاده هر موجودك کاری یوق اولمق صره‌سنه انتظاردکلمیدر؟ بعض شیلرك اولومی نه‌اوزون سوره‌یور. و اولوسی نه‌قادار عصرلر کوزلر اوکنده طوروه‌یور. بعلبك، تب خرابه‌لری، انسان مومیالری، موزه‌لرده‌کی حیوانات مستحاثه‌لری، موت اجتماعی احتضارینی عصرلرله چکن ملتلر کبی...

اللهك بو خراب اوی بنه سکنه‌سز دکلدی. اطرافنی اولولر صارمشدی. بو قائم، مائل، ییقیق، یازیلی، چیچکلی کوفه‌لی طاشلرینك آلتنده طوپراق اولمش جسدلرك چورومش روحلری اطرافی دیکله‌یور، زواری کوریبور کبیدیلر. صانکه حیات اوراده معنویاتله مادیته آیریله‌رق تضاعف ایدییور. برقسمی میدانده قالیور، دیکری ماورای جهان اسرارینه قاریشیور. انسان

بر مزار کوردیکی وقت ایکی حیات دوشونیور. نه‌قادار سربست فکرلی اولسه ئولوملك اسراری او کنده ابر کیلیور. بو تضاعفی تصوردن کندینی آله‌میور. ایکی حیات که بری ایچنده بولوندیغمز آن ... دیکری، هر نفسده بزلغمزی جذب ایدن بر اسرار قوپوسی. فقط بو مزارلر کلنك چکنك نظرلری او کنده اوقادار اسکیمشدیلر که اونلره بر فاتحه اهداسنه هرکس اوشه‌نیوردی.

انسان خرابه و مزار کورمکدن نیچون حظ طویار؟ معموره‌لرك استقبالرینی کوردیکی ایچون دکلمی؟ عمرك صوکی، جهانك نصیبی بوندن باشقه برشیمی؟ هپ خراب اولمق ایچون یاشامیورمی‌یز؟

مدحی بك کنج، خودبین، خودکام، پولیس قومیسری مادیتپرست اولمقله برابر شهرك بو خراب باغرنده‌کی بو جامع ویرانه‌سی، او عصرلق مزار طاشلری، او اخرویت، اطرافده‌کی فقر و سفالت حزنی رقتلرینه طوقاندی. دالغین، ساکت یورودیلر.

هوا بولوطسز، جید، براق بر قیش کونیدی. کونش سمانك ماوی بلور قبه‌سندن آلتون قارغیلرینی

یاغدیرییور . اطرافی بویور ، سرمش چمن قالیچه‌لرینی صوم یالدیزلره غرق ایدییوردی .

کیردکلری ویرانه‌نك مزارلغه قاریشان قسمنده آغاج قادار بویومش تافلانلر وشمشیرلرك ، قیشین لباسندن صویونمایان هردم طراوتلی آخرت و جنت حیات جاویدانیسنه رمز و اشجارك یشیل کولکه‌لری موقعك معنویتی آرتدیرییور ، اورانك سکوتنه اسرار آلود بر تأثیر ویرییوردی .

نیاز کار قامتلرینی سمایه اوزاتان نازنین ، سرافراز سرویلرك آره‌سنه صیقیشمش بر دفنه آغاجنك رطوبتلی وقوقولو لوشلغی آلتنده حیوانات وحشیه اینه بکزه‌ر افقی بویوك بر چوقورك کنیش ، قارانلق آغزی کورونیدی . مغاره مدخلنی آندیران و دیری مزارینك اوکنده ، ایری بر طاش راوسنده قیصه فقط بویندن غائب ایتدیکنی آکنه‌دن قازنمش ، بوص بودارلاق بر آدام اوطوریییوردی .

مدحی بك اصولجه قومیسرك قولاغنه :

— ایشته بوراسی غار ابدال . . . کرمو کبی طاشك اوزرنده اوطوران ده ذات ولایتپناهیلری اوله‌جق . . .

حضرت آبدال رنکی وقیافتی کشف ایدلمکه محتاج ،

تا قولتوقلرینك آلتنـدن باغلانمش پارتال ، موندار بر شالوارك ایچنده وجودینك اوچ ربعی بوغولمش بر چوجق صفوت و معصومیتیله ، متوحش وغیر ممنون بر نظرله کلنلره باقیوردی . جلدی بیـاض وینـاقلری آغاجندن قوپمامش اولغون بر آماسـیه آلماسی قادار قیرمزیدی . فقط طورماز صیزان ایکی منبع کبی آقلری قانلی ایری کوزلرینك آقینتیلریله ، بورنو وآغزندن دائما کوپیرەرك طاشان افرازات وجهیەسنك کیرلری ایچنده ، رنکنك اوطراوتی ایکرنج برحال آلیوردی . یاشی قاچدی ؟ الله بیلیر . الك مدقق بر نظر بیله تخمین ایدەمزدی . او بویومش تکرار کوچـولەرك اختیـارلامقدن مسـافیت قازانمش بردورۂ مستثناده دمیرلەمش کبیدی .

پارماقلری کودوك ، یومرق یومرق بودوز الری صوصتەیه حاضرلانان بر بولدوق وضعیتنده ایکی یاندن کوکسنه طوغری صارقیق طوریپوردی . ینـه او بله بودور ، صوغوقدن شیشمش وقیپ قیرمزی قوچانی کسـیلمش ظن اولونان ، و طوپراغك رطوبتی ایچنه کومولمش آیاقلری طبیعتك صرم وکردیله الفت ایتمش حیوانی بر منظره آلمشـدی . موسمك تأثیرینه قارشی

بی حس بولوقان کوکس یاریسنه قادار آچیق باغرینک بینغیل بینغیل بنبه تی کورونیوردی . چهرهسی ایری، طوپارلاق، بورنی اوفاق صاقالی کوسه، بیقلری سیرهك و قیصهیدی . بیرغاجی کنیش آغزینك قالین و مور دوداقلرندهدنیایه دارغین باقان کوزلرینك خشنودسزلغیله هم آهنك بر صوموروتقانلق ، بر عدم تنزل ، بر صبر وتوکل طوری واردی. سیماسنك الك بارز مألی انسانلقله حیوانلق آرهسنده بر ابکمیت، بر عنوداق ، بر اوردم طویغازلق، دائمی وکثیف بر دالغینلق حالیدی .

قارشیدن ایکی زائرك کلدیکنی کورونجه صانکه چوقدندر اونلره دارغینمش کبی صوموروتقان چهرهسی بوسبوتون اکشیدی. کوزلری سوزولدی. کوچولدی. آغزی بر طرفه چارپیلدی . صالیاسی سیجیم کبی صارقدی. مبارك سکونی اخلال ایدیلن، روحی وحدتله مألوف بر عزیز بیکانهلکیله نظرینی اوزون مدت کلنلری رؤیت کناهندن صاقینمق ایچون لیمه لیمه ییرتیق یشیل بر صاریق پارچهسی صاریلی قوجه باشنی چهویردی .

مدحی بك ولی‌بی یاقیندن سوزهرك :

— حقیقةً غریب مخلوق . تحتی اوزرینه قورولمش قرون وسطی معبودلرینه بڭزییور ..

قومیسر بر آزدها یاناشارق :

— سلام علیکم آبدال حضرتلری . سن بو قبرستانڭ ولیسی میسڭ ؟

آبدال هیچ آلدرمادی . باشنی دها زیاده چه‌ویردی .

مدحی بك — حاله‌باق . بزه سنیڭ قادار اهمیت ویرمه‌یور .

قومیسر — جناب آبدال نه‌یه سویله‌میورسڭ ؟ بز اوزون یولدن سنی زیارته کلدك . معمالڭ آناختارینی بزه تسلیم ایتمه‌دن بو کون الیزدن قورتوله‌مازسڭ ..

بو عجایب آدام صاغیرمیدر ؟ یوقسه تورکجه بیلمیورمی ؟ سویله‌نن لاقیردیلره قارشی طاش کبی حسسز طورییور .

مدحی بك — قورنازلقمی ایدییور ؟ یوقسه حقیقةً مجذوبمی ؟

قومیسر — بو آنه قادار دیریسنی کورمدمکه اولیا بویله‌می اولور بیله‌یم ؟

مدحی بك — نه‌وقت صاغلغنده اعلان ولایت موفقیتی بوکا مخصوص بر شرف . . فقط اولیاده اولسه

بك پیس .. قوقودن یانئه وارلمایور . بوموندارلقده‌کی بر آدامك آبدستی نمازی، نیازی مقبول اولورمی ؟

— باقالم نماز قیلیورمی ؟

— نماز قیلمایان اولیا اولورمی ؟

— چوق... هر نماز قیلان ولی اوله‌ماز. هر ولینك ده نماز قیلمه‌سی ایجاب ایتمز . بونلردن بعضلری عبادت ایتمه‌دكدن باشقه مقدساته قارشی آغزه آلنماز كفرلر صاوورورلر. چارپیلمازلر . برشی اولمازلر .

— بوناصیل اولویور ؟

— بعضاً اك بویوك حكمدارلرك ندیملری ، دالقاووقلری واردر . پادشاهی اكلندرمك ایچون حضورده ایتمه‌كلری هذیان، ماسقاره‌لق قالماز . معفو كوریلورلر . بو نوع مجذوبلرده نزد الهیده اویله‌در. نازلری كچیور . بعض مملكتلرده بیسلك درویشلك صاییلیر. یالین آیاق، باشی قاباق، ألده تبر، بلده تیغ ، صرتده پوستكی ، یاغلی صاچلری لوله‌لوله اوموزلرندن صالقم صاچاق صارقارق، یا دوست ندا سیله كزن درویشلری كیدوب ده یاقیندن برقوقلامالی.. حمام یوزی كورمز . چاماشیر دكیشدیرمز . خان، كلخان، سوقاق، مزبله دیمز راست كلدیكی یرده

باتار. بولاشيق چوقورى كبى قوقار . الندەكى كشكول عمارتلره، قوناقلره لوقنطه‌لره هريره اوزانير. هرصاحب خير بونك ايچنه باشقه نوع بمش دوكر. پراصه‌ايله‌چورباء طـاتلى ايله طوله بربرينه قاريشير . بوخليطه‌يى هضـمه انجق اونى يمكه ادمان پيـدا ايتمش بر درويش معده‌سى تحمل ايده‌بيلير . كهله بو نوع درويشلرك الك صميمى يار وفاكاريدر. اوزرلرندن هيچ آيرلماز . آناطوليده بيتمز مظنه‌لر نشـانسز وكالاكبى بى زينت وشرف‌صاييليرلر . آينه‌روزده عزيزلكه ايرمكماو‌غراشان پاپاسلرك چوغى‌ده بوبله‌در . بيتلنمه‌يى عبادت صايارلر . اذاى نفس ايچون بو، انسانقانيله‌تغذى‌ايدن‌بوحشرلرك اوزرلرندن تكثيرينه اوغراشـيرلر. جناب مسيحك انجيلك هانكى بابنده بويله امر بويوردينى بيلمم معلوميدر ؟

— هردين نظافتى آمردر . « النظافة من الايمان » قولى‌ده بونى كوستەريور . بوقوقان حريفك اوزرنده البته بوجكى‌ده واردر. ايمان نظافتدن كليورسـه پيسلك مانع ولايت دكليدر؟

— الله ايله قوللك آرەسنه كيرلمز. انسانى ياراتان‌ده او، بيتى خالق ايدن‌ده.. ذاتاً بودنياده‌بربرينى يەين نه‌وار:

اویله دکلمی؟ سن ده سویله‌سه‌که ابدال ...

مدحی بك ابداله بك یاقلاشوب کوزلرینی کوزلرینك ایچنه دیکه‌رك :

— به حریف سویله‌سه‌که .. سن ولی‌میسك ؟ دلی‌میسك ؟

همان اوزاقلاشه‌رق :

— اوف ... بك فنا قوقویور . بورون‌دایانمیور . بزم حاجی خورشید مسلك وعنبر رایحه‌سنی بو حریفك عجبا نره‌سندن آلدی ؟

— کوزلر دارغین . قاشلر چاتیق . عبوست هیکلی کبی اویله طورویور . یوزندن بر عضبه اویناميور . . بومجذوبلر کندیلرندن صوریلان سؤاله جواب ویرمامکده بعضاً عنادجی بر حیوان قادار مصر اولورلر .

— برادر باقالم بو حریفك دیلی وارمی ؟ لاقیردی ایته‌سنی بیلیورمی ؟ اغزندن سوز آله‌بیلمك قابلمی ؟ چونکه بن صوراتنده کثیف بر حیوانیتدن باشقه برشی کورمیورم ..

— او حالده بونك اسپانیول خسته‌لغی فاجعه‌سنده بر دخلی اولاماز .

قومیسر صوك جمله‌یی بیتیرمه‌دن ابدال ولینك کوزلری سوزولدی . اغزی کوپوردی. آتشده قاینایان بر تجره کبی حریفه فیقیر، فیقیر برشیلر اولویوردی ..
ایکی زائر شاشیردیلر . قومیسر :
— عجبا صرعه‌سیمی طوندی ؟
— خایر .. خایر.. باقسه‌کزه کولویور... خوشنه کیده‌جك بر شی اولدی ..
— نه اولدی ؟
— غالبا بك حظ ایتدیکی بر کلمه ایشیتدی .
— اویله‌ایسه اذعانی، ادراکی وار دیمك ...
— بر حیوان قادار ..
— ایشتدیکی کلمه هانکیسی ؟ . .
— اوفیقیردامازدن اول نه‌دن بحث ایدییوردیکز؟
— اسپانیول خسته‌لغی فاجعه‌سندن . .
اسپانیول کلمه‌سنی ایشیدنجه ولی حضرتلری قومدیاده آبداله چیقان بر اویونجیمزك بلاهت مصنعه‌سنه آندیرر، جیلیز بر سسله هیچقیرر کبی کسیك ، کسیك ، بوغمق ، بوغمق برکوله طوتدردی .
آبدالك افرازات وجهیه‌سیله صالجه‌لانان بو کولیشنه

قارشی حیرتلری آرتان زائرلر بوحالی تفسیر ایچون بربرینه باقیشدیلر... ثه‌ووت اسپانیول کلمه‌سی بر افسون ، بر طلسم قوتیله ابداله تأثیر ایدییور ، ذوق ویرییور ، صرعه‌یه طوتولمش کبی اختلاجلر ایچنده اونی اوزون اوزون کولدورییوردی.

مدحی بك — تحف شی ... هیکلی سویلتمه‌نك آناختاریی بولدق .

قومیسر ابدالك قارشیسنه کچه‌رك :

— اسپانیول.. اسپانیول .. اسپانیول ...

ابدال ولی کولمه‌دن قاتیلیوردی . بر قولتوقلینك آرقه‌سنه، یاخود ماصه‌نك آلتنه صاقلانوب ده، ایکی اوچ یاشنده‌کی چوجغه قارشی انسان « بووو » دییه ایکیده برده باشنی چیقارنجه چوچق ناصیل بر صفوتله کولر ، ابدالده‌ده عینی حال ، عینی حظ طفولانه کولو-یوردی .

مدحی بك :

— دفینه‌نك طلسمنی بولدق . شمدی باقه‌لم ایچندن نه‌چیقه‌جق ؟

— ابدالی کولدردك . براز صیقیشدیرر ایسه‌ك

احتمال که شیمدی‌ده آغلاتیرز . کولدوروب آغلاتمقدن بشقه بوزءاللینك آغزندن برسوز آلامامقدن قورقیورم..

— ئه‌وه‌ت چوجقدن بدتر اطرادسز بر مخلوق ..

— طورکز... شوبولدیغمز آناختاری اونك طاش قافاسنی آچه‌بیلمك ایچون حسن استعماله اوغراشه‌لم ..

١٩

مدحی بك طویاجغی قوقویه تحمل متـانتیله ابداله یاقلاشه‌رق :

— اسپانیول . . اسپانیول . . هی‌هی .. هی‌هی ..

ابدال‌ولی بویوك برحظ و انشراح طوری وبودور پارماقلریله کندی کندینی غیدیقلار کبی یاپه‌رق :

— هی‌هی .. اسپانیو ... هی‌هی هی .. اسپانیو ... غیدی.. غیدی.. غیدی.. اسپانیو...

قومیسر کوله‌رك :

— بو بیچاره‌یی اسـپانیول خسته‌لغنك ئولدورمز، ذوقلی بر نوعنه آشیلامشلر ...

مدحی بك مجذوبی مونسـاندرمك ایچون غایت دوستانه کولر برچهره ایله :

— ولی سکا کیم غیدی یایدی ؟

— هی‌هی اسپانیو ...

— اسپانیولی یایدی ؟

— ها ...

— سن اوکا قاچ پاره ویردك ؟

— پاپا . . . یا . . وه‌یدی . . .

— سنمی ویردك ؟

— ها ...

— اسپانیول چوق کوزلی ؟

— هی هی هی ..هی کوزه ... غیدی.. غیدی .. غیدی ..

مدحی بك قومیسرك قولاغنه :

— ابدال بزمله چابوق باریشدی امان اورکوتمیه‌لم. مسئله آ کلاشیلیور . کوزل قارینك بری بونی غیدیقلا. مش.. قوینندن پاره‌لرینی آلمش .. بو مجذوب بیله شو حالنده قادینه مجلوب. آمان یاربی .. انسانلرك عقلیسی بودالاسی هپ بو سوداده . . قادینه ابتلا خسته‌لغی بر داهیه ، بر خمیله عینی شدتله مسلط ..

— پاره‌ك چوقمی ؟

— ها . .

— سکا پاره‌یی کیم ویرر ؟

— أللاه ...

— آللهمی ویرر ؟

— ها..

— پاره‌لریکی نره‌یه قورسك ؟

— جنبیل . .

— زنبیله‌می قورسك ؟

— ها . .

— دها نره‌یه قورسك؟

ابدال قوینی کوستردی . قومیسر :

— قوینکده پاره‌ك چوقمی ؟

— ها . .

— قاچ پاره‌ك وار ؟

ابدالك قاشـلری چاتیلدی. کوزلری دالدی . غالبا ذهننده‌ن کندینه پك زورکلن بر حساب عملیه‌سی یاپیوردی. نهایت یوزینی بوروشدیره‌رق جواب ویردی :

— أللی‌یوز ... بیك ... بیك .. بیك..

— او .. چوق پاره‌ك وار ...

— هی هی ..

— بزه پاره ویرسه‌که ..

ابدالك بردنبره یوزی اکشی‌یه‌رك :

— وی‌یم .. هادی دیت .. وی‌یم .. دیت ..

— اسپانیول کلسه ویررمیسلك ؟

— ها ...

— اسپانیول سنی ناصل غیدیقلایور . ؟

ابدال‌توکروك فسقیه‌سی کبی بوتون یوزینك صولرینی صالیویردی .. بیدیق پارماقلریله کندی کوکسی اوزرنده غیدیقلامه تقلیدی یاپه‌رق اینجه بر آت سسیله شویله کیشنه‌دی :

— هی‌ی‌ی ءىrrrrrrr ...

مدحی بك یواشجه قومیسره :

— بزم قان بدرك اللیشر ایراق قانه‌لری عجبا بوبودالانك قوینده‌می ؟

— هیچ ظن ایتمم .. اسپانیول اونلری اورادن چوقدن آشیرمشدر .

— اولا زنبیلی شریفی صوکره‌ده بوحریفك قوینی آرایالم . باقالم قاچ‌پاره و دها نه‌لربولورز ؟

ایکیسی فار دینیلن قووغه طوغرو یوروورلر ایکن ابدال فریاده باشلار :

— بنیم أویمه دیمه .. سنی چاپاریمها . .

قومیسر — ابدال باغیرمه . . زنبیل شریفه پاره قویه‌یه کیدییورز .

— ئه‌ه .. دیت .. طوی .. چوق طوی ...

— چوق قویه‌جغز .. چوق ...

— هی .. هی .. هی ...

مغاره اغزی کبی سیاه بر دەلیك . اسکی قوناق ویرانه‌لرینك اکثرنده کورولن بر مخزن بقیه‌سی .. بر آز باشلرینی أکه‌رك ایچری داله‌لق ایسترلر. فقط بورونلرینی رطوبتلی اویله‌موندار بر قوقو استقبال ایدرکه « أوف » استکراهیله برمدت طورمایه مجبوراولورلر. ابدال ولی حضرتلرینك بوکاشانه‌سی یاتاق اوطه‌سی ، صالون ، مطبخ ، خلا کبی اقسامه آیرلمامش اولدیغندن ذات ولایتپناهیلری ساده حیاتلرینك بوتون احتیاجلرینی عینی طونوز آلتنده‌کی عینی زمینك اوزرنده تسویه‌یه مجبور قالیورلردی. علم حالك خبرویردیکنه کوره اونلریالکز ملکلردرکه یمزلر ، ایچمزلر وارککلك دیشیلك آنلرده

اولماز. فقط دنیاده پاشایانلر ولی ونبی‌ده اولسه‌لر حیاتك قیودندن آزاده قالامازلر. یه‌سه‌لر پاشایامازلر. دنیایه گله‌لری مطلق میلی جنسی‌یه وسودا عملیه‌سنه متوقفدر. جناب خالق اویله تنسیب وترتیب بویورمش. خلقت محصو. لنك آناختاری ارککده، دنیایه چیقمق منفذی قادینده... شریتك ایلك منزلی رحم مادردر. بناءً علیه بابالریمز بزی کومن ایلك منزارجیلریمزدر.

قوقودن بونالە بونالە برقاچ آدیم ایلریلەدیلر. حاجی خورشیدك نه‌حسی معکوس بر بورنی ونه ششی بش کورەن عجایب کوزلری وارمش که بوراده مسك وعنبر قوقولری آلمش. حوریلر، غلمانلر فرشته‌لر کورمش..

یدی سکز آدیمدن صوکره فی‌الحقیقه دیوارده ایری بر چیوی‌یه آصیلمش پارتال بر زنبیل کوردیلر. حاجینك شرافت اسناد ایتدیکی بو حصیر طوربه او قادار بیس دی که اللرینی سورمکده اوزون بر تردد کوستردیلر.

بو زنبیل شریفك ایچنده اولمایان یوقدی. بوراسی حضرتك دولابی، صاندیغی، قاصه‌سی (غاردروب) ی، کیلری، هر شیسیدی. اوراده کیرلی چاشیرلری واردی.

آرقه‌سنده کیلرك تمیز اولدقلری دوشونیلورسه کیرلیلرك نه حالده بولونه‌جقلری قیاس ایدیله بیلیر .

آبدال ولی قیشین یالین آیاق کوکس باغری آچیق کزه‌رك حفظ الصحه‌جه طبیعته موافق یاساردی . معده‌سنی پیشمه‌مش شیلر یمکه آلیشدیرمشدی . زنبیل شریفندن اکمك قیرنتیلری ، لخنه قوچانلری ، اسپاناق کوکلری ، پراصه صاپلری ، بایر طورپلری ، خاووجلر ، شالغاملر چیقدی . قارنی آچیقدیغی وقت بونلری اکمکسز حیوان کبی کمیرردی . حضرت ؛ آت ، بالق طاووق بوله‌مادیغندن بیلمه‌یه‌رك آکل النبات بر حکیم اولمشدی . آتلردن ده آلنه‌جق‌یرسه بلکه چیك یمکدن چکنمیه‌جکدی .

جناب آبدال (دیوژه‌ن) ك ترجمهٔ حال ومسلك فلسفیه‌سنی اوقومادن جهانه رغماً کلیوندندی . برچوق نقاط نظردن اوده‌بر تورك (دیوژه‌ن) ی ایدی . یونان فیلسوف کلبیسنك بزمکندن دها تمیز کیندیکنی ، دها ای یوب ایچدیکنی کیم ادعا ایده‌بیلیر؟ دیوژه‌نك آیاغنه اسکندر کبیر کلمش ایسه بزمکینك مقامنه‌ده آرابه ایله پاره‌لر کونده‌ریلیور ، احوالی تدقیقه مدحی بلك کبی ، زمانك مقبللری ، پولیس قومیسرلری کلیوردی .

ازنك ایله بونك شو فرقی وار ایدی که یونانی فیلسوفلك فنز ایله آدام آرامه‌سی ، لزومسزلغی آ کلا- دیغی کونی آلندن طاسنی آتمه‌سی نوعندن منقبه‌لرینی‌مصوره اك بویوك موزه‌لرده ، (پوسه‌ن) (سالواتورروزا) (قاره‌ل دوژاردن) عیارنده اك بنام رسامارك فیرچه‌لرندن چیقمه تابلولر کوروله‌یکی حالده بزمکنی طانیان بیله یوقدی. فقط شیطمزك بویوك آدامار حقنده‌کی قیدسزلغی یالکز آبدال ولی‌یه مخصوص بر فلا کتمیدر؟ کابی دکل انسانی فیلسوفلرنمزه بیله مثالاك ویرن وارمی؟

بوزنبیله مبارك دیه‌لك او پاك ، قدسی کلمه‌یی کیرلتمك اولوردی . موندار زنبیلك اك آلتنده یشیل بر چاناق ایچنده طاحینی رنکی یك فنا بر شیئه بکزه‌ین قویی بر مایع کوردیلر .

مدحی بك بویوك بر استکراهله :

— یوف .. بو نه‌در ؟

قومیسر بورنی چاناغه یاقلاشدیره‌رق:

— مستکرهات آنالیز ایدن دوقتورلر کبی بزده بوزنبیلده نه کورور ایسه‌ك تدقیقه مجبورز .

قویو مایی معاینه‌دن صوکره دوام ایتدی:

— بویله حریفك بوقوتمش حصیر بوفه‌سنده نفیس بون بونلر بولونه‌جق دکل یا. (بولاما) ولایتپناه افندیمز چیلك حاووجله شـالفامی تناول بویوردقدن صـوكره بو (بولاما) ایله آغز طاتالیلایورلر .

-- شـاقه بر طرف جنـاب آبدال طوروپ ایله خاووجله بو ، بورون دایانماز قوقولرك ایچنده یاشـایور اما وجودی بینغیل بینغیل .. چهره‌سی قان قیرمزی ، بز بیوب ایچمه‌ده استانبوللك الك آریستوقراتیق صنفنه منسوبز. الك نفیس ، الك قوتلی یمكلر ایله بزه بر دورلو رنككمزی برینـه كتیره‌میورز . بیلمم صحیون اطبـا بو تضادی ناصیلی ایضاح وتفسیر ایدرلر ؟

— عفو ایدرسـکز . آبدال ولینك برزوجه‌سیله اوچ متره‌سی یوق . هیئت اجتماعیه‌مز ایچنده‌کی موقعی معیشهٔ همان سوقاق کوپکلر ینککندن فرقسز .. کار وکسب دوشونمز .. سیاست نه‌در بیلمز . حرص جاه هیچ عقلنه اوغراماز . فرقـه دالاویره‌سـیله قطعیـاً مشغول دکل... نه‌بولورسه یر، ایچر، یاتار، قالقار . هر ویرانه اونك خاص باغچه‌سی، هرقووق کاشـانه‌سیدر . اونك یك سـفیل کوردیکمز بوسـاده ، وهمان حیوانی

حیاتنده اویله بر بختیارلق کیزلی که الك نافذ کوزلر کشفدن عاجز .

— آبدال ولیده، ینه احتیاج فردایی دوشونمك حسی وارکه لزومنده یمك ایچون بوفیرتنه‌لری زنبیلنه صاقلایور .

— آتی‌یی دوشونمك طویغوسی بعض حیوانلرده ده واردر . قارنجه‌لری قوندوزلری بر طرفه براقه‌لم . قارنلری طویدقدن صوکره فضله قالان کمیکلری، اکمکلری کوپکلرك، یری قازوب کومدکلرینی چوق کوردم .

بورونلرینی طیقایه طیقایه ماشه‌کبی دکنکلر قوللانه‌رق زنبیلی شریفك ایچنی اییجه قاریشدیردیلر . آراشدیردیلر . ییه‌جك نامنه یمز شیلر، ال سوریلمز پاچاورالردن باشقه تدقیقله مشغول اولدقلری مسئله‌یی تنویره خادم هیچ برشی بولامادیلر . نتیجهٔ تحریلری بویله عقیم چیقنجه مدحی بك :

— برده آبدالك اوستنی آرایه‌لم .

— اونك اوستی زنبیلدن پیس ..

— چاره‌یوق . مادامکه بورایه قادار کلدك . بر ایپ اوجی یاقالامادن کیتمه‌یه‌لم .

آبدالك يانته دونديلر . مسئله يالكز اونك موندار وجودينه أل سورمك استكراهنه قاتلانمقدن عبارت دكلدى . دارلتمه‌دن ، باغيرتمه‌دن اونك قويننى آرامق لازمدى .

قوميسر غايت ملتفت وكولر بر چهره ايله بوجانلى مزبله‌يه ياقلاشه‌رق :

— ولى طور .. آچ قوينكى .. چيقار كيسه‌كى .. ايچنه پاره قويه‌جغز ..

ولى بردنبره خويلانه‌رق آغزى كوپوره كوپوره :

— هادى .. ديت... ايشته‌م .. بن پايه‌ايشته‌م .. ديت... اودان چكى .. ايشته‌م ...

يالواره‌رق چوق اوغراشيرلر . آبدالى كيسه‌سنى چيقارمايه ارضا قابل اولماز . بر آز دها اوستنه وارنجه حضرت اوچ ياشنده برچوجق واويلاسيله آغلامايه باشلار .

مدحى‌بك برچاره بولمق انديشه‌سيله قيرپيق بر قاچ تل بييغنى قاريشديره‌رق :

— تحف شى.. اوكوزكبى لحنه قوجانى كميريبورده پاره‌يه استغنا كوستريبور .

— ایشته ایشلك اصلی فلسفه‌سی اوراده‌یا .. بونك یه‌جكی شیلر هپ سوپرونتولكده مبذولاً بولونور. البته مصرفی، خانه ایجاری یوق .. پاره‌یی نه‌یاپه‌جق ؟..

— اویله ایسه بونك تام ولایتنده عالی نیچون طولاندیرییورلر ؟

— بونك اوندن قطعیاً خبری اولاملی ...

— فقط اسپانیول دنجه‌كه‌ویش كتیرییور.. بومسئله‌نك آناختاری بونك (اسپانیو) دیدیكی قاریدن چیقه‌جق . . زورله قوینی جیبلرینی یوقلایه‌لم.. بلكه اوكا دائر اوزرنده بر اماره ألده ایده‌رز .

— اویله برقادین، بوآبدالك اوزرنده ، ظن ایتم كه اوجی كندینه قادار اوزانه‌بیله‌جك برصررشته براقسین..

— نه‌واسطه ایله تدقیق مسئله ایده‌جكز؟ بواینده، اوراده‌كی زنبیلده پیسلكدن باشقه برشی یوق... بن آرقه‌سندن قوللرینی طوتارم سز قوینی جیبلرینی آرایكز..

مدحی بك بردنبره ولینك قوللرینی آرقه‌سنه چردی. حضرت بوزاغی كبی انجه‌لی قالینلی حیوانی برصدا صالیویر ر. جیبلرندن پاتاتس قابوقلری، اسپاناق صاپلری كبی بر آلای سوپرونتیدن باشقه برشی چیقماز . بوینه

قالین بر سیچیمله آصیلی کیسه‌نك ایچنی قاریشدیریرلر . بوزلك ، غروشلق ، اونلق غایت موندار کاغدنقداولەرق جناب ابدالك اوزرنده یدی غروش اوتوز پاره‌دن زیاده دنیالق ظهور ایتمز .

بوتحری اثناسنده قوجه‌ولی جراحاوکندەسنتی اجرا ایدیلان بر چوجق کبی باغیریر . چیر پینیر .

مسانکه ختان ختام بولور . فقط قوجه معصوم جایقیرمق حزینی آله‌ماز . کندینی تعذیب ایدنلری تحقیراً موراره موراره باغیریر :

— أشششك . آآنی ... مامون .. بوطومی یه ! .. بوطومی یه ! .. بوطومی یه ! ..

او غیظ ایله ، آغزلره قورشون آقیدلمق جزاسنی ایجادایدنلره حق ویردیره‌جك کفرلره باشلار . مقدسات دینیه‌اوزرینه داغلری طاشلری تیتره‌ته‌جك بر کستاخلقله صاووردیغی هذیانلری بوراده تکراره بر مسلمك دکل هیچ بر ملحدك قلمی جسارت ایده‌مز .

مدحی بك :

— نه غلیظ مخلوق ...

— دیدیکنی بیلمیور . زواللی‌یی چوق ازعاج ایتدك ...

او آره‌لق پژمرده اصناف قیافتلی اختیارجه بر آدم پیدا اولور. کویا حایقیران قوجه سیغیرك جوابنی ایشتمش کبی سس کلن جهته قیشارق :

— بك افندیلر آبدال ولی مغاره‌دن بر ذاتدر. ایلیشمیکز . أنی دکلدر . صوکره‌نتامه‌سنی چکرسکز

قومیسر — سز بو سمتلی‌میسکز ؟

او آدام — نه‌وه‌ت ..

— بو آبدال ایله کوروشمکه کلوب کیده‌نلری هپ طانیرمیسکز ؟

— طانیرم فقط اونی کورمکه کلنلر چوقدر . بعضاً اوزاق محله‌لردن طانیمادیغمز انسانلر کلیر .. اوقوتمق ایچون ، حاجت ایچون ایصتمه باغلاتمق ایچون کلیرلر ... کلنلرك چوغی قادیندر .

— بو آبدال ولینك اسپانیول .. اسپانیول دیدیکی قادین کیمدر ؟ طانیورمیسکز ؟

آداجغز کوله‌رك :

— افندم جناب آبدال تکمیلی قادینلره بو نامی ویرر . اونك مبارك معصوم لساننده (اسپانیو) دیمك قادین معناسنه‌در . اونك ایچون بوتون قادینلر اسپانیودر .

مدحی بك — بو معمانك ایچندن شمدی چیقمکز باقه‌لم ..

قومیسر — قادینلر کلوب بونك قوینندن پاره‌سنی آلیرلرمش .

اوآدام — اویله‌لری ده واردر. آلیرلر ..

قومیسر — آبدال سس چیقارمازمی ؟

او آدام — قادینلره قارشی چیقارماز ...

مدحی بك — دیمك مظنه‌لغیله برابر زنپاره‌لغی ده وار ...

اوآدام — اونك قلبنده کوتولك یوقدر . عشق الهی واردر . کیمه کوچه‌نوبده کوکل ایدرسه او کیمسه فلاح بولماز.. سزك أییلککز ایچون سویلیورم. بونکله اوغراشمایکز ...

مدحی بك — قیزنجه اولیالغه یاراشماز پیس لاقردیلر سویلیور .

او آدام — جلالاننجه سویلر افندم . .

مدحی بك — بویله سوپروتی یین ، یاتدیغی یره یسته‌له‌ین، تعفندن یاننه وارلمایان، الهی، انسانی مقدسات اوزرینه کفر ایدن، حیواندن دها موندار بر دلی‌یه

ولایت بابه‌سی و بره‌رك طاپینمق، اوندن کرامت، شفا، شفاعت اومق بزم مملکتك ذهنیتنه مخصوص خسته‌لقلردندر.

۳۰

مدحی بکله قومیسرك او کونکی تحقیقلری آبدال ولی‌یی بره کوکه سوودرمکدن، بك موندار بر حیوان اینی کورمکدن ایلری کیده‌مه‌دی. نظرلرنده یالکز شو تحقق ایتدی که او مصنع طولاندیریجیاق کیفیتی بو متعفن وقارانلق مزبله‌نك ولیسی طرفندن ترتیب ایدیله‌مز. آبدالك شایعهٔ ولایتی اوکنه قره‌کوز پرده‌سنی قوره‌رق بو منفعت قومدیاسنی اوینایان بر صنعتکار وار. بلکه شیمدی قومیسر ایله مدحینك کیرشدکلری بو تحقیقاتی آرقه‌لرندن آدیم آدیم تعقیب ایده‌رك اونلرك صفوتلریله اکله‌نیور. فقط اونی ناصل یاقه‌لامالی؟ میدانده ایز اوله‌رق حکاك یعقوبه مهر سلیمانی قازدیرتان قیافتی دوشکون اختیار ایله اوچورتمه احمد قومپانیه‌سندن دردست ایدیلن براصه علی طوربه‌لی مصطفا، قورت یعقولی بو اوچ سارق وار.

حکاك یعقوب مهری قازدیرتانی تکرار کوروره

طلاق ویریله‌جکنی فقط اسمی، هویتی قطعیاً مجهول اولدیغنی
سویلیور.

مذهبی عموم ملتک طلبنامه‌سیله مستقلکه سوق اولونان اوچ سارقک استجوابلرنده آبدال ولی طولاندیریجیلغی وقعه‌سیله بونلرک هیچ بر مناسبتلری تبین ایتمه‌یور. ایکیسی فرار ایدرک ایش شهرینه او آقشام صماتیه طرفلرنده بریرینک بر دوه صویمق ترتیباتیله قسمته کلمشلر فقط مانعلر ظهورینه تصورلرینه موفق اوله‌مایه‌رق عودت ایدرلر ایکن دیوان جامع شریفنده حاجی خورشید ایله آبری آبدی عثمان وفتاحه چاتمشلر. اوکیجه بلا نسب بوش دونمامک ایچون ذوالملیاری صویوب صوغانه چویردکدن صوکره آرابه‌یی ده آشیرمق ایسته‌مشلرسه‌ده حاجی خورشیدک زعمنجه آبدالک همت معنویه‌سیله یاقه‌یی الله ویرمشلردر.

بو ایشلک ایچنده برده آکلاشیلماز بر معنویتک پک مهم رولی واردر. اختیارنامه مقفاده اولومه محکوم کوستریلان صاپه صاغلام اوچ جان، هادیه، سعدیه، انور، فدیه نجانک کوندرلمه‌سندن دولایی خسته‌لانوب خسته‌لانوب بری برینک آرقه‌سنه صاپیر صاپیر اولویورلر.

بو ناصیل اولویور؟ ابدالك ولاتی نامنه کرامت اظهار ایدن
او مختفی شخص قبل الوقوع بو اوچ موتی نصیل کشف
ایدییور؟ یاره کوندرلمه‌دن کوندرلمه‌دن زه‌لی بر معصوم
یاوروجقله او کنج آنا بابا بونه اوله حکارمیدیر؟ طولاندیر
بر محتاج ایچون کرامت اظهارینه جناب عادل حقیقی
مساعده ایدرمی؟

بو کرامت اویونی یالکز حاجی فرهاد افندینك
قپانغنده پاره‌لا قلفی، صحتی، ایفای وعده‌کی اصابتی
قطعیتی غائب ایدییور. طلب اولونان بشیوز لیرا کونده‌
رلدی. فقط عائله‌نك بویوك قیزی نازین خانمله بر خدمتجی
قادین نیچون وفات ایتدی؟ بشیوز لیرا اجرتله قازانیلمق
ایستەنیلان صحابت معنویه‌نك بویله ضدی ظهور ایدرسه
ضرر وزیان کیمدن دعوا اولونه‌جق؟

صمانیه پوسته شعبه‌سی آبدال ولی طرفندن مرسول
مکتوب بر اقانی یاقالا‌تمق اوزره امرلی ایدی. قومیسر
شناسی بك آبدال ولی ایله مکاتبه ایتمکه وسیله بولمق ایچون
حاجی فرهاد وحافظ اسحق افندیلرك اعضای عائله‌لرندن
بعضلری نامنه زایجه‌لر ایسته‌دی. زایجه‌لر مظروفاً ویریر
ویریر کیده‌رلکن بونلری پوسته شعبه‌سنه براقانی یاقالاءق

قابل اولامیورردی . مکتوبلر مرکزه کوندرلمك اوزره چانطه‌یه قونه‌جغی اثناده آبدال واینک ظرفی پوللانمش وتعفالانمش اوله‌رق دیگر مکاتیب اوه‌سنده ظهور ایدییوردی . بونی اورایه براقان و بالخصوص پوللایان ، شعبه مهریله تعفالایان کیمدی ؟ بونده أل چابوقلغمی واردی؟ کرامتمی ؟

قیمت مقدره‌لی اولمایه‌رق کوندریلن ایچی پاره‌لی مکتوبلر کیمه تسلیم اولونیوردی ؟ بوخصوصده استجواب ایدیلن موزعلر شوجوابی ویرییورلردی :

— بز شعبه‌ یه کلن هرمکتوبی مرسل الیهنه تسلیم ایتمکله وظیفه‌دارز .

— نامنه کلن مکتوبلری آبدالك ألنه‌می ویرییورسکز؟

— نه‌وه‌ت ...

— اوحریف اوقومه بیلمز ..

— اوبزه عائد برکیفیت دکل ..

— آبدال بومکتوبلری کیمه ویرییور ؟

— جانی کیمی ایستر ایسه ...

بو آبدال ولی مسئله‌سنك پك قاریشیق وعقل ایرمز جهتلری چوقدی . شهزاده باشی قومیسرینی

شـیمدی الك زیاده اشـغال ایدن مهم کیفیت بوایدی .
آبدال ولینك غاربنـه کیدوب کانلری تدقیق و پوسـته
شعبه‌لرینی و موزعلرینی قونترول ایله چوق اوغراشدی.
ابتدادن بك بسیط کوردیکی بو کیفیته دائر برایپ اوجی
یاقالایه‌مادی. نهایت ایشلك ایچنه برآزده معنویت، کرامت
قاریشمش اولدیغنی قبوله یاناشمقدن باشقه چاره قالمامش
اولدیغنی بر صره‌ده دعوا کندی کندینه توضیح ایتدی.

خاتمه

بر صباح کنج بر ذات پولیس قومیسریله خصوصی
ملاقات طلبنده بولونور . قومیسر قبول ایدر . ایکیسی
بربرینی احوال روحیه مدقق نظریله ایچه‌دن ایچه‌یه سوزرلر.
بو دورت ذکی کوز ایلك تلاقیده آکلاشیرکبی اولورلر.

زائر اورته بویلی، ضعیف، اسمر، سریع حرکتلی،
تتیك کوزلو ، غایت عصبی یکرمی بدی ، یکرمی سکز
یاشلرنده سه‌ویملی بر کنج . . آرقه‌سنده یکی ایچی طیشنه
دونمش هنوز حاوی اوزرنده بر البسـه . . . فقط تمیز

سوپرولو، ئوتولو.. بر آز طارازلانمش بویون باغیسی، آیاقلرنده‌کی قاباآماشه پوطینلری، یپرانوب پیرانوب قالبلانمش شی کندینك معیشة رفاهده اولمادیغنی کوستریور.

سریع نظری ثانیه‌ده اوطه‌نك هر طرفنی طولاشه‌رق سوزه باشلادی:

— افندم سزه کندی کندیمی تقدیم ایدیورم. محرر نزهت علوی...

قومیسر برباش اشارتیله قیصه‌جه:

— تشکر ایدرم دیدی.

— افندم سز برضابطه، دها طوغروسی برعدلیه مأموری وعادتا برحاکم سکز. اللرکزده‌کی قانونه تطبیق حرکت ایدرسکز. فقط دنیاده قانونك قورتارهمادیغی پك چوق مظلوملر، معصوملر بولوندیغنی بیلیرمیسکز؟

قومیسر جواب ویرمدی، دیك بر نظر ایله مخاطبنه باقدی.

نزهت علوی دوام ایتدی:

— ایشته اونلردن بریده بنم.. بن برجنحه بلکه‌ده برجنایت ایشلهدم. سزه تسلیم نفسه کلدم. بنی عدالتك پنچه‌سنه ویرمزدن اول دعوامی دیکله‌مکزی،

لهمه شهادت ایدن جانلی و ثاقی کورمکزی انسانیت نامنه استرحام ایدرم .

بو صوك جمله‌لری سویلر ایکن نزهت علوی‌نك سسی تیتره‌یور ، سیاه ، ذکی کوزلری نمله‌نیوردی . بو صمیمی تأثر قارشیسنده قومیسرلك‌ده بوکی دعوالری دیکله‌مکدن قانقسامش قلبنه بر أزیکلك کلدی . محرر متزاید بر تأثرله سویلیوردی :

— بیلیورم قانون بنی عفو ایتمه‌یه‌جکدر . بن سزك وجدانکزده اوفاق برملجأ بولمایه کلدم . قانون جانی‌یه مجازات ایدرکن بعضاً قلب بشری‌ده براز أزدر . بویوك متفکرلرك ، پك حساس یوکسك ذکالرك آغیر جزالره قارشی پروتستولری ، طغیانلرینی کوروب اوقومشسکزدر . الله ، سوء افعاله منهمك ، قصورلو ، ضعیف یاراتدیغی انسانلرك جزالرینی چوق دفعه ینه اویله سیئاته مائل بنی نوعنه حواله ایدییور . قومیسربك بو عدلی حیاتکزده شاهدی اولدیغکز فجایعدن وجدانکزی تیترتمش اولانلری یوقمی ؟ قانون اونی محکوم ایدرکن قلبکز هیچ برصوچلو ایچون :

« — واه زواللی !.. »

مرحمتیله، شفاعتیله حایقرمادیمی؟ قورتارهمادیغکز
معصـوم برمجرم ایچـون متألم اولدیغکز واقع دکلمیدر؟
«سیئات سیئاتدن طوغار» دیرلر. امین اولکز هر زمان
اویله دکل . . بعضاً حسناتدن سیئات وسیئاتدن حسنات
طوغویور. ایشته بنم جریمه‌ده فنالق شکلنده بر أییلکدر.
افندم بودنیاده مسعودلر وار. بدبختلر وار. اکر سیاناً
هرکسی ممکن مرتبه عینی حاله یاقلاشدرمق ایسترسه‌کز
مسعودلرك سعادتلرندن لزومی مقدار چالوب بختسزلره
واوزواللیلرك مشـاقندن آلوب اوته‌کیلره حقجه تقسیم
ایتمك لازم کلیر . لزومندن فضـله دویانلرك عـددی
نه‌قادار تحدید ایدیلیرسـه آجلرك مقداری‌ده اونسبتده
آزالیر . امین اولکز قومیسر بك جنـایات بشریه‌نك
چوغنده، بی‌اشتراك وبی‌جرم کورونن دیکرانسانلرك‌ده
مجرملر قادار دخل وتأثیرلری واردر... هیئت اجتماعیه‌نك
کوزل چیچکلر ایشلنمش قانونیت قاناواسـنه یالکز
یوزندن باقاملی، استحقار منفعت، بی‌طرفلق، انصاف،
حقانیت کوزیله ایچه‌دن اینجه‌یه اونك ترسـنی‌ده تدقیق
ایتملیدرکه ایشله‌مه‌نك یوزنده‌کی، کوز آلدانان اوامتزاج
الوانی حصوله کتیره‌بیلمك ایچـون ایپلکلرك اوجـلری

نره‌لردن طولاشدیغی وشکلك ترسنده نه‌کور دوکوملر، نه‌قاریشقاقلر، نه‌چیرکینلکلر، نه‌قابالقلر بولوندیغی آکلا-
شیلسون.. ایشته بن سزی انسانیت وعدالت حقیقیه‌نامنه، بو ایشلمه‌نك ترسنی کورمکه دعوت ایدییورم. کوریکز، ایشیدیکز، دوشونکز. صوکره بنی ایسته‌دیککز عدالت زبانیسنك اَلنه تسلیم ایدیکز...

کنجك حالنده‌کی غلیان و سوزلرنده‌کی صمیمیت قومیسره تأثیر ایتدی. لکن جدیت رسمیه‌سنی بوزما-
یه‌رق صوردی:

— بنی نره‌یه دعوت ایدییورسکز؟

— بنده‌خانه‌کزه... تنزلاً برلکده ایکی شیشه بیرا ایچمکه...

قومیسرك قاشلری بردن چاتیلدی. قارشیسنده‌کی بوسینیرلی کنج بر ماجراپرست، برجرأتکار، برنیم‌دیوانه اوله‌بیلیردی. باشقه‌سنه ضیافت چکه‌جك قادار برسعهٔ حال ایچنده بولونمادیغی قیافتندن آکلاشیلان بویله براحوالی مشکوك ومجهولك بیرا دعوتنه همان اجابت ایده‌مزدی. بوکا صفت رسمیه‌سی‌ده مانعدی. سرتجه بر چهره ایله جواب ویردی:

— عشرت معتادم دکلدر . دعوتکزی قبول ایده‌مم . فقط نه قادار مدت ایسترایسه‌کز بوراده سزه حصر زمانله دعواکزی دیکله‌یه بیلیرم .

بك انتظار ایتمدیکی بویله بر جوابك ناخوش تأثیریله نزهت‌علوی ، یرندن قالقدی . یورودی . نیازکار ومتألم بر طور ایله قومیسرك اوکنده طوره‌رق :

— قومیسر بك افندی حضرتلری بنده‌کزی طانیه‌مادیکز . فقط خیلی زماندنبریدر ذهنکز بو حقیر ایله مشغول اولویور ...

قومیسر مخاطبنك یوزینه بردفعه دها دقتله باقدی . قافاسنده درحال شفق آتدی . وشیطانکنجی قاچیرماق ایچون یرندن فیرلادی . اورطه قاپیسنك اوکنی کسه‌رك !

— آ کلادم دیدی . ابدال ولی وقعه‌سی ...

— اوت ...

— فقط حکاك یعقوبه مهر سلیمانی قازدیرتان سز نه‌یه بر اختیاردی ؟

— او قاتل پدرمدر ...

— دیمك سز صوکره بو ایشده مدخلدارسکز ؟

— خایر او زواللینك برشیدن خبری یوقدر . بن

اوکاویله برشی قازدرتماسنی سپارش ایتدم. بو مهور سلیمان تمغاسنی نه ایشده قوللانه‌جغنی بیله‌میوردی . او کونی بشکطاشده ایشی وارمش. اوراده کچرایکن حکاک یعقوبی کورمش . اوکا حك ایتدرمش ،

— دیمك بو کون بورایه تسلیم اولمایه کلدیکز؟

— ائوت.. لکن عرض ایتدم یا بر شرطله..

— بویله بر مسئله‌ده مجرم شرط درمیانه صلاحیتدارمیدر ؟

— خایر فقط او مجرمی سز یاقالایامادیکز. او کندی آیاغیله کلدی . بویله بر مجرمك وجدانکزدن شفاعت ایکله‌مکه حقی اوله‌مازمی؟ دعوامی دیکلیکز . حکمکزی صوکره ویریکز. قاچیورم. قاچه‌یه‌جغم. امین اولکز . سزه مسکنمی، عائله‌می خبر ویره‌جکم . بوندن صوکره هردقیقه سزك ید ضبطکزده‌یم .

— ابدال ولی‌یه بو قادار مهارتله ولایت رولی اویناتان ، ایسته‌دیکنی ئولدوره‌ن ، ایسته‌دیکنی دیرلتن ذاتدن قورقه‌یه ، شبهه‌یه نه‌یه حقم واردر . شیمدی سزه‌ده بر شرط تکلیف ایدیورسکز . تکلیفکزی قبول ایتمز ایسه‌م نه یاپه‌جقسکز ؟

نزهت علوی کمال مطاوعتله بوینی بوکه‌رك :

— هیچ برشی یاپمایه‌جغم .. تسلیم اولدم . بیوریکز ، حکم نظام ، لازمهٔ عدالتنه ایسه اجرا ایدیکز ..

— ایشته تکرار سویلیورم بن سزدن قورقارم . سز پنجره‌دن‌ده قاچار ، دامدن‌ده فرار ایده‌بیلیرسکز . سزه قاپی باجا اولماز .

— قومیسر افندی بن جانی دکلم ، کوز باغیجی ، جن ، پری دکلم ..

— یاپدیغکز شیلری انجق کوز باغجی ، جن پری یاپه‌بیلیر . تهدیدنامه کزدن صوکره حافظ اسحق افندینك قوناغندن چیقان اوچ جنازه‌نك ، بو اوچ جنایتکزك حسابنی عدالته ناصل ویره‌جکسکز ؟ بو صورتله بورایه کلوب تسلیم اوله‌کزده احتمال که نتیجه‌سندن عقل ایرمز شیلر چیقه‌جق بر صنعه‌در .

— بنم نه عدالته نه کندی وجدانمه قارشی ویرمکه مدیون اولدیغم بر حسابم ، کناهم یوقدر . دعوامی دیکله‌مدن ، بنی استجواب ایتمه‌دن علیهمده حکم ویرمیکز . بعض دعوالر حکام اوکنه چیقمه‌دن یانغین سوندیریلور کبی باصدیرلمالیدر . ایشته بوده اویله . .

اون بر یاشنده بكرى ازاله ايدلمش بر قيزك كنديدن
كوچك ایکی يتيم قرده‌شنی بسله‌مك فداكارلغيله برلذت
جنسيه طويمقسزين فحشه حصر وجود ايتديكنی محكمه
حضورنده تشهيردن انسانيت ايچون نه شرف مأمولدر؟ قوميسر
بك افندی دفتر خاطراتكزده يكانه قالاجق بر وقعه
قارشيسنده سكز . مزخرفاتی آقيتمق ايچون نه‌دن
قاپالی لغملر ياپيورلر؟ چونكه اولوشياتك آچيقدن جريانی
انظاری ايكرندير. صحت عموميه‌يی افساد ايدر. معايبمزی
رذائلمزی ، دناءتلريمزی صاقلايان جدارلری ،
ديوارلری اورته‌دن قالديررسه‌ق انسانلغمزدن ، كندی
كنديمزدن استكراه ايده‌رز. دكل يالكز جمعيت بشريه‌دن
الك ياقين اقربامزدن حتی قابل اولسه كندی نفسمزدن
كيزله‌يه‌جك عاديلكلريمز ، فنا فعللريمز واردر. بن ايكی
معصومی قورتارمق ايچون انسانيت كوستردم . كنديمی
فدا ايتدم . شمدی مقابلةً سزدن انسانيت بكليورم .
صوكنه قادار دعوامی ديكله‌مه‌دن عليمده بر حكم
ويرميكز . هر دعوانك شواهدی ، وثائقی اولور .
اونلری بورايه كتيرمك اوياميه‌جغندن لطفاً سزك اورايه
كلمكزی استرحام ايدييورم .

دليقانلينك سوزلرندن اويله مؤثر بر صميميت فوران ايدييوردي كه قوميسر امنيتسزلك كوستر ديكنه شمدي ندامتله باشني او كنه أكدي . بر مدت دوشوندي. صوكره جواب ويردي :

— پكي تكليفكزي قبول ايديورم .

نزهت علوي مقام تشكرده ضابطه مأمورينك ألني اوپمك ايستهدي. فقط قوميسر أل ويرمدي. دليقانلي منتدارانه بر صدا ايله :

— شيمدي بنده كزه مساعده بيوريكز . آقشام بشده كلير ذات عاليكزي بورادن آليرم .

— كيده جكمز بر اوزاقمي ؟

— خاير .. بورايه اون دقيقه سورمز .

— قوميسر كولهرك :

— آراديغم كلك بوقادار ياقينمده ايمشده خبرم يوق ...

— اوككلك ارتق وجدانكزك قاپانجه سنه دوشمشدر. ايستهديككز آنده اوني عدالت قفسنه طيقه بيليرسكز.

*
* *

او کیجه سلیم پاشا یوقوشنده ، دووت ، ایش اوطه‌لی بر اوجکزده، فقیرانه لکن تمیز وطبیعتجه ترتیب ایدلمش بر مزه صوفره‌سنك باشنده قومیسر شناسی‌ بکله نزهت علوی قارشی‌قارشی‌یه تنها ، صمیمی بر مجلس محبت قورمشلردی .

ایلك بیرا قدحلرینی ألیرینه آلنجه نزهت علوی مسافربله طوقا ایده‌رك :

— انسانیتك خلاصی شرفنه ...

قومیسر كوله‌رك !

— اویله اولسون ...

بارداقلرك یاریشیر محتویاتنی دكدكدن صوكره أو صاحبی :

— سوزیمه كولدیكز ؟.

— انسانلرك هانكی شیدن خلاصنی تنی ایدییورسكز ؟

— ینه انسانلردن ...

— قوی ضعیف مسئله‌سی ...

— نه‌وه‌ت ...

— فقط بو ، طبیعتده وار . . بوتون حیوانات آره‌سنده شدتله حكم فرما برقانون...

— اویله اما حیوانلرك دینلری، پیغمبرلری، کتب منزله‌لری ، مرتب قانونلری، عدالت‌نامنه محکمه‌لری ، مشروطیتلری ، مساوات حریت ادعالری یوق . قوی ضعیفه تصادف ایدنجه پارچه‌لایوب قرنی طویوربیور... بو قانون طبیعتی تصحیحه اوغراشمق بودالالغی هیچ بر حیوانده کورولمیور . جمعیت بشریه زمان تشکلندن بری بر طاقم فنالقلرك زبونیدر . قانونلر بر قسم قلیلك سعادتلرینی تأمین نقطهٔ نظرندن تنظیم ایدیلیور. چونکه عمومك بردن رفاهنه احتمال کوروله‌میور . انسانلرك قسم کثیرینی همان حیوانلره یاقین آغیر ، اوزون مساعی ایچنده چالیشدیروب بونالتمق صورتیله قسم قلیل و کزیده‌سنه راحت، رفاه ودورلو دورلو سفاهتلر تأمین ایدیلیور . قانونلرك، بشریتك بو رفاهدن بی نصیب جفاکار قسمنك تعدیل مشاقنه اوغراشیرکبی کورونمه‌سی اوسته‌لقلی بر صنیعه‌در. فنالغك الك مهم قسمی دائما ابقا ایدلمك صورتیله قانون تنظیمه چالیشیلدیغی یعنی حاکم صنفلر صمیمی اواادقلری ایچون مسئله دوزه‌له‌میور . شیمدی کوزلری آچیلان محکوملر ، حاکملر ایله موقعلرینی دکیشمکه اوغراشیورلر .. باقه‌لم ایش نه‌دهشت آله‌جق ؟ ..

نزهت علوینك بو سوزلرندن چیقه‌جق فلسفه
ونتیجه‌یه انتظاراً قومیسر بلا اعتراض مراقله دیكله‌یوردی.
بر ویرداق دها بیرا ایچدكدن صوكره خانه صاحبی دوام
ایتدی :

— بنده كز متأهلم. بری قیز دیكری اوغلان ایكی
چوجغم وار . یعنی عائله باباسی‌یم . معیشتجه كیمسه‌یه
محتاج اولماقله برابر حسب الزمان دارده‌یم . محررلكه
سلوكم یك ده كندی آرزو مله دكلدر . برایش طوتمق ایچون
سرمایه ایستر . بر مأموریته كیرمك ایچون بویوك بر
حامینك التماسی لازم . بنده ایكیسی ده یوق . محررلك
بنم كبیلری ایچون آچیق بر قاپیدر . بو قاپیدن بنده
دالدم . علی كل حال چكینیوردم . اسكی محله‌مزده قاپی
یتیشیك بر قومشومز واردی، كومروك مستخدمیندن
صفر افندی . بو آدم برقاچ زمان اول بورادهكی كوچك
اوینی صاتدی . آلدیغی پاره‌نك اوزرینه بر مقدار دها
علاوه‌سیله صاری كوزل طرفلرنده دها كنیش و كوزل
برمسكن ایدیندی . بو محله‌ده ایكن كندیسیله قومشو
كبی دكل عادتا خصم اقربا درجه‌سنده بر صمیمیت و
تكلیفسزلكله كوروشوردك . بوذاتك حوریه ، نوریه ،

مصطفا اسمنده اوچ اولادی واردی ، بنمکیلرله برابر
مکتبه کیدرلردی. کیجه کوندوز بزم چوجقلر اونلرده ،
اونلرکی بزده ایدی. بربرندن آیرد ایتمز ایدك. صفر
افندی عائله‌سی صاری کوزله نقل خانه ایلدکدن صوکره
بزده اوی دکیشدیردك . خورخوردن بورایه کلدك .
معیشت عائله‌سی بزی اودرجه بونالندی که اولدن او قادار
صیقی فیقی کوروشور ایکن محله‌لریمز آیرلدقدن صوکره
ایکی عائله بربریزی اونوتدق. صفر افندی وفات ایتمش ،
اولری یانمش ، بر ویرانه‌یه طاشینمشلر . والده‌لری ده
ویرانه‌ده رحمت رحمانه ایرمش. چوجقلر سوقاق اورته‌
سنده قالمشلر . بیچاره یتیملر خورخورده‌کی اوده بزی
آرامشلر. بوله‌مامشلر. باشقه اقربالری ده یوق. بویونلرینی
بوکوب فاتح جامع شریفی جوارینه چکیله‌رك اوراده
کندیلری کبی ؛ بی‌مسکن بیکس ، تصادف ، زواللیلره
ناصل بر ملجأ لطف ایلرسه، قالدیرم اوزرنده ، آغاج
قووغنده ، دکان بودرومنده یاتان اطفال سفیله کروهنه
قاریشمشلر . صوك اقرباسی اولان پدرینك وفاتیله
سوقاقده قالمش بیوایه فقط مسلك سفالتده تجربه دیده
امینه اسمنده بر کوفه‌جی قیزی صفر افندی زاده‌لره دیلنمه

تعلیم ایتمش. آووج آچه‌رق چینمه‌یی اوکرنمشلر قومیسر
بك افندی. هانیا بلدیه؟ هانیا انسانیت؟ هانیا شفقت
عمومیه؟ هانیا حریقزده‌لر ایچون طوپلانان اعانه‌لر؟.
اوشنمه‌دن یارین اقشام اوسمتلری بر طولاشکز. استانبولدن
وجودلری قالدیریلان سفیل کوپکلرك موقعلرینی کیملره
ترك ایتمش اولدقلرینی کوروسکز. بر کوز فاتح طرفلرندن،
یانغینك، سفالتك، ضرورتك، آچلغك هر آدیمده بر
قارشیمه چیقان مائل لوحه‌لریله کوزلرم کوکلم قاراره
قاراره پر تأثر ودالغین کزر ایکن او گیجه صوغوقدن مورار-
مش کیرلی، مینی مینی بر أل اوزاندی:

— افندی چوجقلریکك باشی ایچون بویتیمه اون
پاره‌جق ... دییوردی.

یوزینه باقدم، بر پاچاورا پارچه‌سنه صاریلی، حیاتك
دها مبادیٔ انکشافنده فقط اویاشده آووردلری چوکمش،
نشئه‌سز، قدید، حزین بر سیما.. انسانیته قارشی مشتکی،
سرزنشکار او کوچك سیاه کوزلر مخاطبنی متأثر ایتمك ایچون
آره‌لق دوداقلرینك اوزرینه داملە داملە حزن آقیتمه‌سنی
اوکرنمش، او بوکوك بو یونك اوزرندن بکاباقان معصوم
لکن بو پك بر دیلنجی قادار جلب مرحمت صنعتکارلغنی پیدا

ایتمش او کوزلری کوزلرم همان ایصیردی . بو کوچك دیلنجی‌یی بن طانیوردم. هم ده یاقیندن ، أیی طانیوردم . آمان یاربی کیمدی؟ بنم اویله سفیل بر چوجقله نه طانیشیقلغم اوله‌بیلیردی؟ بردنبره عقلمه کلدی :

— نوریه سنمیسك ؟

استفهامیله حایقیردم. هواده اینجه بر یاغمور واردی. موشامبه‌مك قاپیشونی باشمه چکیریلیدی . یالکز بورنمله آغزم کورونیوردی. سسمدن چوجق ده بنی طانیدی. اوتاندی ، قورقدی . صولوق یاناقلری پنبه‌لشدی. تیتره‌یوردی. قاچمق ایسته‌دی . بیلکندن یاقالادم ، یوق . . خایر ... بن دوستم صفر افندینك قیزی نوریه‌نك آلنه بر اونلق ویره‌رك اورادن صاووشه‌مازدم. اویالکز باباسنك دکل بر آزده بنم قیزمدی . کیرلی یاناقلرینی اوقشایه‌رق همان صوردم :

— هانیا آبلاك حوریه ؟

او ، کیم‌بیلیر نه‌زماندنبری یوزینه دکمامش بو صیجاق دست شفقتك تأثیریله آغلایه‌رق جواب ویردی :

— بوراده . .

— کوچك قرده‌شك مصطفا؟

— ئولدی ...

— نرەدە ئولدی ؟

— سوقاقدە ...

— آجلقدنمی ؟

— هم آجلقدن هم‌ده بوغماجه اوکسوروکندن ...

ابلاملە دیلندك کوچك قردەشمزە آقداردن علاج آلدق اما ایی اولمادی. هوا روزکار وصوغوقدی. یاتاجق یریمز یوقدی .

مصطفاجق کیتدیسە بو ایکی قیزی قورتارمق بنم ایچون بر وظیفهٔ انسانیە ایدی . لکن بن کندیمککیلری یولیلە بسله‌یه‌میوردم . بونلره ناصیل باقەبیله‌جکدم ؟ الله کریم دیدم. نوریەیه :

— هایدی بنی حوریەنك یاننه کوتور .

نوریه بر آز دوشوندی . بو تکلیفمی قبوله بیلمم کوچوجك عقلندن ناصیل مانعلر کچیوردی . پارماغنی دوداقلرینه کوتوردی. طفولانه برملاحظەدن صوکره:

— بکی آرقەمدن کلکز . دیدی .

یورودك. جامع حولیسی وخارجنك نەقادار قویتو یرلری ، محفل مردیوەن آلتلری، مدرسه ، تربه ، کپی

مشتملاتك ایزبه دیوار آره‌لری وارسه هپ اورالری
برابر طولاشدق. حوریه‌نك نیچون بویله گیزلی، یرلرده
یورد طوتدیغنه بن شاشیوردم . خیلی طولاشدق .
قیزی بوله‌مادق. اورادن دوه اوغلو طرفنه‌یانغین یرلرینه
ایندك. شمدی بورالرده‌کی‌باجا ایچلرینه، محترق مسجدلرك
مناره مردیوه‌نلرینه، عرصه‌لرده آغزلری آچیق قالمش
مخزنلره بورباقیوردق. حوریه‌نك نیچون بورالرده بولونه-
بیله‌جکنه گیتدکجه حیرتم آرتیووردی . قیزك ایزینی
اورالرده‌ده کشف ایده‌مدك. ینه فاتح جامعنه دوندك. بو
سفر خلالر طرفنه گیتدك . خلادیوارلرینك خارجی
بر قیوریمنده حوریه‌یه راست کلدك . کاشکه کلمسه‌یدك .
اون آلتی اون یدی یاشنده، کوزلرندن یکی بلوغنك آتشلری
صاچیلان بر کوفه‌جی اوغلانی قیزی کوشه‌یه صیقیشدرمش،
تجربهٔ جنسیه‌یه یکی باشلامش پك گنج بر خروس
چیرپینمه‌لری و ییلماز ، یورولماز حمله‌لرله اوزرینه
صالدیرییور. حوریه وار قوتیله بو عاشقانه صولتلری
دفعه اوغراشه‌رق :

« — اولماز .. اولماز .. کچن دفعه‌ده بنی آلداتدك.
پاره ویرمدك !. پشین ایسته‌رم ...»

دییوردی. بولو حه‌قارشیسنده باشم دوندی. معنویتم بولاندی. انسانلغم صارصیلدی. اخلاقزی دوزلتمکه سنه‌لرله‌اوغراشیر موفق‌اوله‌مایز. فقط افساده پك قیصه آنلر کفایت ایدییور. برنجیسی ایچون طبیعتده کوزل مثاللر، موده‌للر بولمق، هوکرداونلری نفسمزه تطبیق ایتمك نه‌مشکلدر. و، بونه آزثمره ویرر اوزون مساعی‌یه محتاجدر... ایکنجیسی ایچون هرطرفده سوء امثال دوپ دولودر. فساد کندی کندینه اولویور. ایی اخلاق و تربیه انساندن انسانه زور کچیور. لکن تعفن اخلاقی نه چابوق بولاشیور، مملکتلری، عرقلری برباد ایدییور. بیتربیور. یومروغمی قالدردم. همان کنج خروسلك اوزرینه یوررودم. بوپاره‌سز زنپاره‌نك کوزی قیزمشدی. یومروغمه میدان اوقویارق بکا دوندی:

— افندی‌سن نه‌قاریشیورسلك؟ بن‌بوقیزی سه‌وییورم. بزبربریمزه نشانلاندق یاقینده اوبنم‌قاریم اوله‌جق.

دیدی. کوفه‌جی اوغلانی بومداخله‌مدن پك مغبر اولدی. آغلایوردی. اکسه‌سنه بر شامار یاطلاته‌رق اونی دفع ایتدم قیزی قولندن یاقالادم. شاشیردی بنی برد نبره طانی‌یه‌مامشکن شیمدی بیلدی. محجوبیتندن

عارندن قیزاردی . آقالالادی ... شمدی بوپوستاله،
بو کوچك سفالت فاحشه‌سنه نه‌معامله یاپمق لازمدی ؟
اونی دوکوب ثولدورملیمیدم ؟ یوقسه عفومی ایتملیدم؟
حوریه قومرال صاچلری، ایری تحریللی ثه‌لا کوزلریله
مادی معنوی اولوث، او سفلیت ایچنده یه‌نه کوزلدی .
او آنده‌انسانلغم بکا :

— بو ایکی سفیل یاوروبی قورتار !

خطابیله باغیرییوردی . ثه‌وه‌ت ایللك یاپیله‌جق شی
بوایدی. اوته‌سی صوکره‌دوشونیله‌جکدی. باباللق آمریتیله
قیزلره باغیردم :

— هایدی باقه‌لم اوکه دوشکز ...

هیچ سس چیقارمه‌دیلر . درحال امریمه اطاعت
ایتدیلر. بر قاچ زماندر الفت ایتمش اولدقلری اوحیات
سفیله‌نك چکلمز محنتلری، محرومیتلری، اضطرابلری یاننده
بلکه کندیلرینه خوش کلن ذوقلری‌ده واردی . بویله
سوقاقلرده سفیل ، ذلیل فقط حر بر حیاته آلیشمش ،
او سرسریلکك طادینی طاتمش چوجقلری خانه‌لره
آلوب ده منتظم معیشت و تربیه بویوندروغی آلتنه صوقونجه
ممنون اولمازلر . قابیسنی آره‌لق بولونجه قفسلرندن قاچان

قوشلر کبی ایلك فرصتده فراره قدم باصارلر .. اونلری او تمه‌قاندم. سمته‌طوغرو کیدییوردق. یورور ایکن دربن بر دوشونجه‌یه‌دالدم . باشیمه پك بویوك بردره آلدیغمی آکلاوردم . سوقاغك وطبقهٔ سفلیه‌نك هر درلو لوث چرکابیله کیرلنمش، آشیلانمش بو ایکی مصابی دده‌شیلمش بوایکی عفونتی أوه کوتوروییوردم . اونلری حریمه صوقاجقدم . یاشیجه همان اونلره یاقین نور کبی پاك معصوم ایکی اولادم واردی. بن‌خانه‌مه قولهرا، وبا وبلکه دها مدهش برشی صوقاجقدم .ذهنمه فنالق کلدی. سوقاق اورته‌سنده طوردم. اونلرده طوردیلر . دماغمی صاران دهشتلی اندیشه‌لردن بی‌خبرمحزون، متحیر یوزیمه‌باقیشیور- لردی. چهره‌لرنده اویله بر معصومیت ، نظرلرنده آنا باباحمایه‌سنه اویله‌حزین براحتیات مألی‌واردی که‌بر دورلو:

— هایدی چوجقلر نصیبك سزی آتمش اولدیغی کازیره دونکز. پشیمان‌اولدم. سزی حمایه ایده‌مه‌یه‌جکم..

دیه‌مدم تکرار :

— یوریکز . .

امرینی ویردم . یولمزه دوام ایتدك . أوه کلدك . رفیقه‌مه‌وقعه‌یی تکمیل‌فجاعتیله آکلاتدم. چهره‌سی فنا

چانیـلدی . لکن اوده بو مغدور طـالع ، بو معصـوم
بیکسلری قوللرندن طوتوب سوقاغه آتهمادی . قاری قوجه
بزم یورکلریمز بویله بر معامله‌یه متحمل دکلدی . بو خیرلی
صوکندن نه فلاکت چیقارسه چیقسون وظیفهٔ انسانیه‌
مزی نهایته قادار ایفـایه قرار ویردك . بزم چوجقلر
وفا ایله ملك مکتبدن کلنیلر . صفر افندی زاده‌لری ،
بواسکی ارقداشلرینی اوموندار حالده کورونجه شاشیردیلر .
فقط ینه فووانله بوبونلرینه آتیلمق ایستـه‌دیلر . منع
ایتدك . چونکه اونه کیلر بیتلی واویوزایدیلر . اوزواللیلرده
مادی معنوی ساری هرشی واردی . اونلرده تمیزله‌نوب
تعاملیه پاقلانجه‌یه قادار اویله طاشقین مودت در آغوشلرینه
مساعده ایتمدك . . زوجه‌م اونلری چابوق تطهیر و تداوی
ایتدی . ایکیسـنی‌ده بزمکیلرله برابر مکتبه ویردك .
رفیقه‌مك الك درین اندیشـه‌سی ، حوریه‌ده‌کی سـقوط
اخلاقینك جسماً وذهناً اولان درجه‌سنی آکلامق وبو
(قانسه‌ر) اوزرنده دواملی بر قاطع عملیه‌سی یاپمقدی .
قیزجغزی أبه‌یه طبیبه کوستردك . مع الأسف ، جبر کورمش
بکارتی قالمامش وحتی اوزونجه بر استعمالدن بعض صیزنتیلر ،
التهابلر ، تخرشـلرله معلول قالمش اولدیغنی آکلادق .

بو نابالغ معصوم چغزك خون عفتنی کیمدن دعوا ایده جکدك؟
طالعسز قیز هیئت اجتماعیه مز ایچنده تادینلق شرفنك مهر
افتخار وتصدیقندن محرومیتك کندیسی ایچون نه بویوك
بر فلاکت اولدیغنی بیلمیوردی . زوجه‌م اونی اوفاق
اوفاق استجوابلر ایله اعترافلره دعوتله شو حقیقتلره
ایرمش :

قارلی، صوغوق، اوزون قیش کیجه‌لرنده کوك یوزی
طاوانندن باشقه صیغینه‌جق مسکنلری، مأمنلری اولمایان
ابریلی اوفاقلی، بالغ نابالغ سفیل چوجقلر جامع حولیلرنده
قوبتوبرلر، ویرانه‌لرده روزکاردن محفوظ دیوار دیبلری،
کوشه‌لر، باجا ایچلری، مخزنلر انتخابیله طوپلادقلری
تخته وکاغد پارچه‌لرندن آتش یاقه‌رق اطرافنه دیزیلوب
ایصینیرلر و صوکره اوجاقلرك کنارنده یورغانسز،
یاصدیقسز علی طوپراقلره اوزانوب اویورلرمش. آتش
سونوب کیجه‌نك آیازی آرتنجه ایصنمق ایچون بربرلرینه
صارلمق احتیاجنی طویارلر و بو صیقی درآغوش آننده
خارجده سونن آتش قلبلرنده پارلایه‌رق قیزلر اوغلانلره
مترس اولورلرمش . آنا بابا محبت صیجاقلغندن محروم
بو سفیل سوقاق اولادلرینك باشقه برقلبده ملجأ آراملری

واونیم عریان ارککك دیشی وجودلرك بربرلرینه شدتله
تماسلرندن حسیات جنسیه‌نك ایرکن اویانماسی طبیعی
دکلمی؟ حوریه ایلك عاشقندن بهای بکارتی اوله‌رق سکز
غروش مهر معجل آلدیغی وبك خوشلانمادیغی بو معامله‌ده
کوچك قرده‌شلرینی بسله‌مك احتیاجیله برای تجارت دوام
ایتدیککنی و مصطفانك خسته‌لغنده چوق پاره لازم اولدیغی
بوتون صفوت وصمیمیت طفولانه‌سیله آکلاته‌رق زوجه‌می
آغلاتمش ...

صانکه وقعه‌یی برینك سویله‌مك، اوته‌کینك دیکله‌-
مکدن حرارت غریزه‌لری آرتدی. بارداقلرینی طولدور-
دیلر. برر سیغاره یاقدیلر. قومیسر بك:

— بو مسکنسزلك سفالتی غلطه، بك اوغلی جهتنده
چوقدر. یالکز چوجقلر دکل بویوکلرده واردر. اوراپه
بوراپه قویتو یرلره، بودروم مردیوه‌نلرینه کوپکلر کبی
قیوریلوب قیوریلوب یاتارلر. آلتلری چامووردر.
اوستلرینه یاغمور، قار یاغار.. بویله سرسریلری بر
زمانلر طوپلار سوره‌رایدك. فقط نه‌یه؟ هر حالده بابالرینك
چفتلکلرینه دکل... چوق دفعه آچ یاتارلر. لکن فرصت
بولونجه چفت یاتارلر. انسانلر وحیوانلر ایچون میلی

جنسینك اجباری هرشیدن قوتلی، هر احتیاجدن بی آماندر.
اون اون ایکی یاشنده چوق فاحشه بیلیرم. بونلر هپ
قارین طویورمق احتیاجیله فحشه اوقادار ایرکن
باشلامشلردر.

— مساعده بویوررسه کز چوبقلری چاغیره یم.
حکایه‌لرینك بعض قسملرینی کندی مظلوم و معصوم
آغزلرندن دیکلیکز...

نزهت علوی کیتدی. بش دقیقه صوکره آرقه‌سنده
بر صره یه دورت چوجقله عودت ایتدی. رسم تقدیمه
باشلایه‌رق:

— صفر افندی زاده حوریه خانم، همشیره‌سی
نوریه، بنده‌زاده‌کز ملك، برادری وفا نزهت...

چوجقلرك هپسی تقدیم صره‌سیله قومیسر بکله أل
طوتوشدقدن صوکره قارشیده بر سدیره دیزلدیلر.
دوردینك‌ده یوزلری کوزلری، قیافتلری اوقادار تمیز
وطورلری تربیه‌لی ایدی‌که أو صاحبه‌سنك اوایکی اویوز
سوقاق چوجغنی آز وقتده کندینه‌کیلره بکزتمکده‌کی
مساعی و موفقیتنی تقدیر ایتمه‌مك ممکن دکلدی.

حوریه اون‌بر یاشنده‌بك کوزل برقیزدی. کندنده

بویویوب کوچولمش حالی واردی . سفالت اوکا دورلو آجیلر طاندرمقله برابر چوجقلغه عائد چوق ضعف ، دانسزلك و نقیصه‌لرینی‌ده تصحیح ایتمشدی .

نزهت علوی :

— هایدی قیزم حوریه سر گذشتکزی مختصراً بك افندی‌یه آکلات . .

امرینی ویردی . قیزجغز پك محزون بر ادا ایله باشنی اوکنه اکدی . صوکره دالغین نظرینی حاضرون اوزرنده طولاشدیردی . مؤلم خاطراتی طوپلامایه اوغراشیر کبی دوشوندی . کوچك همشیره‌سی طوقوز یاشنده‌کی نوریه‌نك یوزینه باقدی . ایکی یتیم کنج تأثرده کوستردکاری بویوك غیرته رغماً کوزلرندن یووارلانان بر قاچ ایری دامله‌یی ضبطه قادر اوله‌مادیلر . بواویله جدی بر حزن ایدی که‌دها دیکله‌مه‌دن سامعلرك ده کوزلری صولاندی .

کوچك عمرینك بو یأسلی حکایه‌سنی حوریه‌یه دفعاتله حکایه ایتدرمشلردی . چوق اوینادیغی بر (پیه‌س) ده مهارت پیدا ایدن بر صنعتکار کبی بو فجیع سرگذشتی نقلده اوکا ملکه کلمشدی . آغیر .. دالغین ، مأیوس فقط

بویوك آدام كبی ادب، اركان وسلاستله باشلادی :

— افندم بابامله آننه‌م قول جنسی دیلر . بری سلاملقده اوبری حرمده ذوالفقار پاشانك قوناغندن یتشمشلر. بابام آننه‌می چوق سه‌ومش. پاشادن ایسته‌مش فقط پاشا ویرمامش . چونكه كندی آلمق نیتنده ایمش. آننه‌م پك كوزل برقادینه‌ی افندم. صوكره بابامله كیزلیجه سوز براكی ایتمشلر. قوناقدن قاچمشلر .. نكاحله بربرینی آلمشلر. پاشا ایكیسنه‌ده غضب ایتمش. برحبه ویرمامش. بابام كومروكه كیرمش. چالیشمش . اوبارق دوزمش . دنیایه بز كلمشز. بن .. (آلیله كوستره‌رك) بو نوریه، ثوان الك كوچك قرده‌شمز مصطفاجق ...

مصطفاجغك اسمی آكیلیركن ایكی همشیره برده‌ر آغلامه هیچقریغی چیره‌رك اللرینك ترسیله كوزیاشلرینی سیلدیلر. بواوفاق ماتمدن صوكره حوریه دوام ایتدی :

— بابام بویوك براو آلدی . خورخوردن صاری كوزله طاشلندق . باغچه‌مز كوزلدی . جومبه‌مز، جهان نمامز واردی. بویكی أویمزی نه‌كوزل دوشه‌تدك افندم . هر كلن بكه‌نیردی . بابام هر زماندن چوق پاره قازانیوردی . بیسوب ایچه‌جكمز بولدی . بز مكتبه

كيدييوردق . بردنبره بابامه برخسته‌لق كلدی. طوروب طوروركن بتی بكنزی قاچيور بيليوردی. قلب خسته‌لغی ديپورلردی . آننه‌م حكيمه كيزلی كيزلی قونوشوب چوق آغليوردی. بر كون اوستی أورتولو تسكره ايچنده أوه بابامزك أولوسنی كتيرديلر . كومروكده ايش كوروركن دوشمش روح تسليم ايتمش افندم. بابامی ييقاديلر . تابوته قويديلر . خواجه‌لر ، آداملر كلدی . قاپينك اوكنده دعا ايتديلر. آلديلر كوتورديلر افندم. تابوتك آرقه‌سندن آننه‌م حايقيردی . حايقيردی . باييلدی . قونو قومشو طوپلاندی . آييلتديلر. بنه باييلدی. بابام مزاره كيتدی علتی آننه‌مه براقدی . طوروب ، طوروب شيمدی او باييليوردی افندم . آننه‌م خسته‌لاندی . دوشككدن قالقه‌ميوردی . قومشو خانملر نوبتله كلوب اوكاچوربا پيشيرييورلردی . بر كون يانغين وار بوتون استانبول يانيور ديديلر . يانغين يورودی . يورودی بزم محله‌يه قادار كلدی . قپ قيزيل آله‌ولر اوبله قوشويورلردی كه انسانلر اوكلرندن زور قاچيورلردی. جان جانه باش باشه ايدی . هركس كندی اشياسنی قورتارمايه اوغراشيوردی. بزه هيچ باقان يوقدی. بز اوچ چوجق آننه‌مزك

یاتاغمی اطرافنه طوپلاندق : «هایدی آننه‌جکم قاچالم .
یاناجغز.» دییه یالواریپوردق . آننه‌م بنده بابام ایچون
آغلیوردی : «اوئولدکدن سوکره بکا هیچ بر شیئک
لزومی یوق . أوده یانسین . . جاییر جاییر ایچنده بزده
یانوب قورتولالم .» دییوردی . مصطفاجق آناسنک
بوینه صاریلدی : «آننه‌جکم . . آننه‌جکم . . بن یانمق
ایسته‌مم . پک قورقویورم . هایدی قاچالم .» دییه
یالواریپوردی . آننه‌م اوغلونک رجاسنه دایانامادی .
مصطفانی باغرینه باصدردی . سن قورقمه یاوروجغم
هایدی قاچالم . دیدی . مصطفاجق بابامه پک بکزه‌دیکی
ایچون آننه‌م اونی چوق سه‌وردی . آننه‌م دوشکدن
زورله قالقدی . بر یورغانه صارلدی . بزده ألاریمزه بر
ایکی یاصدیق ، کچه پارچه‌لری آلدق . بزم یاقین بویوک بر
بوستان واردی . هرکس اورایه قاچیوردی . بزده
اونک برطرفنه صیغندق . چوق سورمدی . بزم أو چیرا
کبی طوتوشدی . اوطه‌لرک یاندیغنی ، دیوارده بابامک
رسمنک آله‌ولرک ایچنده غائب اولدیغنی اوزاقدن کور-
یور ، چیرپینه چیرپینه آغلیوردق . ایرتسی کونی
اولدی . بزم یانیمزده برایکی قیریمتیدن باشقه برشی

يوقدی. بز بردنبره فقرا اولمشدق افندم . مصطفاجق: « آننه فقرا اولمق نه دیمکدر؟» دیه صوربیور، آننه‌م: هانیا آقشام اوستلری بزم قاپی‌یی چالان اوستی باشی پارچه پارچه دیلنجی بابا یوقمی، ایشته بزشیمدی اویله اولدق . دییوردی .

یانغین کوندوز یاندی. کیجه یاندی . ایرتسی کونی اولدی حالا یانیوردی. بز، استانبولده هیچ أو قالمادی ظن ایتدك. چونکه اطرافمز کوز آلەبیلدیکی قادار ویرانه اولمشدی. یالکز باجالر کوزوکیور، هر یاندن دومانلر توتیوردی . بیلمیورز قاچ ساعت اولمشدی . بز هیچ برشی یه‌مه‌مشدك . أوده بابامزك کتیردیکی پاصدرمه‌لر، پینیرلر، تره‌یاغلری، قورو اوزوملر، انجیرلر واردی. هپسی هپسی یاندی افندم . مصطفاجق قرنم آچ دییه آغلیور، آننه‌م أوزولیوردی . بز یانیمزه هیچ پاره‌ده آلمامشدق .. اوچ قرده‌ش بزم کوچوجولك قومباره‌لریمز واردی . بابام هر کون ایچنه پاره آتاردی . (ایچی چکه‌رك) اونلرده یاندی افندم، بنم، نوریه‌نك مور تافتا بایراملقلریمز . ایشله‌مه‌لی بله‌رینلریمز، مصطفاجغك (ماره‌ن) یاقه‌لی انوابی، روغنی پوطینلری هپ .. هپ

کول اولدی افندم . بلدیه‌دن قورو اکمك طاغیتدیلر . بر پارچه زیتون ویردیلر . بزچوق آجدق . قاپیشه‌قاپیشه یدك . آننه‌م یه‌دی افندم . آجدی اما ایچی آلمیوردی . اوچ کون .. دورت کون .. بش کون اولدی . بز حالا ویرانه‌لکده‌ایدك . یانغینك قیزغینلغی کیتدی شمدی طوڼو-یوردق . نره‌یه کیده‌لم افندم بزیرمز یوقدی که . بعضلری جامعلره ، مدرسه‌لره طاشنیورلردی . آننه‌مزك قیلدا-نه‌جق حالی یوقدی . هم خسته ، هم آچ ، هم اوشویوردی . ضعیفلادی کورسه‌کز .. بر اقشام اوزرینه بردنبره فنالق کلدی . بزی آیری آیری چاغیردی . قوقلادی اوپدی . کوزینك یاشلری بزم یوزیمزه بولاشیوردی . لاقیردیسی آکلاشیلمایور سسی بویله اینجه‌جك ایبلك کبی چیقیوردی . ویرانه‌لرده دها قادینلر واردی . بکا اورادن برقومشو چاغیریکز دیدی . کیتدك . بیلدك بیلمدك : خانم ، آننه‌مز پك خسته سزی چاغیرییور دیدك . بر قادین کلدی . آننه‌م اونك قولاغنه برشیلر سویلدی . خاتون منديلنی چیقاردی . هم آننه‌مك هم‌ده کندیسنك کوز یاشلرینی سیلدی : « آه خانه‌جغم آلدن نه‌کلیر ؟ بنم باشمده‌ده وار دورت دانه ..» دیدی . بونه‌دیمکدی ؟ بز آکلایه‌مادق .

قادين كيتدى. ينه كلدى. آننه‌مه بر اوفاق كاسه چوربا كتيردى. آننه‌م يه‌دى. بزه ايچيرتدى. اوقادين آره صيره كلوب آننـه‌مه باقيوردى . بيلمم قاچنجى كليشيدى . آننه‌مك آرتق بكزى قاچمش، قاچمش سسى كسيلمشدى. اوقادين اوته كيلره :

— هويتشكز بوزواللى قادين كيديور ..

ديه حايقردى . برقاچ قادين دها كلدى. آننه‌مك اطرفنه ديزلديلر. يايموق بولديلر. آغزينه صو داملاتديلر. آننـه‌مك وجودى بردنبره برقاچ دفعه قيميلدادى . بز أبى اولدى قالقيور صاندق.. صوكره چوق اوشويور كبى دوداقلرى تيتره‌دى . تيتره‌دى يوزى بالمومى كبى اولدى. كوزلرى آره‌لق قالدى. ارتق هيچ قيميلدامادى. قادينلر آننه‌مك چكه‌سـنه بر منديل باغلاديلر . باش اوجنـده اوقوديلر. صوكره يورغانى يوزينه قادار چكديلر . هر طرفى اورتوب كيتديلر. مصطفاجق «آننه‌مه نه اولدى؟ بن قوينه كيره‌جكم» ديه آغليوردى. باشه چيقامادق . يورغانى قالديردى. كيردى. آننه‌سنى اوپدى.. اوپدى.. بزده صـارلدق أوپدك . آننه‌مك يوزى بوز كبيدى . ارتق او بزه صـاريلمايور ، أوپمـه‌لريمزه هيچ جـواب

ویرمیوردی. بزه دارلدی صاندق. اغلاشمه‌یه باشلادق. قادینلر کوردیلر. قوشدیلر. بزی اورادن چکدیلر. آننه‌مزك یاننه صالیویرمه‌یورلردی. مکرسه آننه‌مز ئولمش. هیچ کورمدك. ئولو ناصیلی اولور بیلمیوردق افندم. صوکره بابامی قویمش اولدقلری کبی برتسکره کتیردیلر. آننه‌مزی ایچنه یاتیردیلر. کوتوردیلر. برده‌ها کورمدك. او، آخرته کیتمش. اورایه کیده‌نلردن نه خبر کلیرمش. نه مکتوب افندم... بز اوچ چوجوق سوقاق اورته‌سنده قالدق. قومشولریمزك هربری جامع ایچلرینه، مدرسه‌لره، چادرلره اورایه بورایه داغلدیلر. بزه برقاچ کیجه صره ایله باقدیلر. آللریمزه یالکز قورو اکمك ویریپورلردی. نهایت:

— بزم کندی چوجقلر بزه باقمه‌یه قدرتمز یوق. بونلری بلدیه‌یه تسلیم ایده‌لم. دیدیلر..

بلدیه نره‌سیدی؟ اوراده بزه نه‌یاپه‌جقلردی؟ قورقدق. برصباح ایرکندن اوچمز فاتح جامعنه طوغری قاچدق. اوراده.. بوراده کزیندك. برقاچ ساعت صوکره قرنیمز آجیقدی. اون پاره‌مز یوقدی. جامع میدانلغنك بر کوشه‌سنه چکیلدك. آغلاشیوردق. یانمزه بردیلنجی

تیزی کلدی. لیمه لیمه اوستی باشی لش کبی قوقویوردی، بزه: «نه‌اغلایورسکز؟» دیدی. «آنامز، بابامز أولدی. أویمز یاندی. سوقاقده قالدق. قارنمز آچ.. پاره‌مز یوق» دیدم. کولدی. «اوستکز، باشکز ترتمیز هم ده یکی.. اونلری صاتکز. قاچ کون سزك قارنکزی طویورور.» دیدی. «اونلری صاتالم ده چیپلاقمی قالالم؟» دیدم. «بونلری صاتار. اسکیسنی آلیرسکز. هم کیینیرسکز. هم ده سزه چوق پاره قالیر. قاچ کون قارنکز طویار...» دیدی. «بزاثوابمزی صاتالم» دیدك. قیز کیتدی. اوکان اولدی. ایکندی اولدی. آچلقدن بایلیوردق. مصطفاجق چوق آغلیوردی. اوقیز شیطان کبی ینه اوکومزه چیقدی. شویله قونوشدق:

او — حالا آچمی اوطوریورسکز؟

بن — أوت.

او — آچلقدن أولدکدن صوکره بوکوزل اثوابلریکز نه‌یه یارایه‌جق؟ بوراده هرکون آچلقدن قاچ کشی أولویور. کلکز باقکز ایشته بر دانه‌سی اوراده... دیدی.

کیتمه‌ك باقدق. اون التی اون یدی یاشنده دلیقانلی بر دیلنجی بره یاتمش یوزی، کوزلری آننه‌م کبی اولمش

دبه‌له‌نیوردی . خلق باشنه بریکمش . اکمك ، پاره
ویریبورلردی. فقط اوآلمیور . یمیوردی . بزده اویله
اوله‌جغز دییه قورقدق. قیزه صوردم :

— سنك آدك نه ؟

— امینه.. بنم ده آنام بابام اولدی. سوقاقده قالدم..
بر ایکی دفعه اولره اولادلغه آلدیلر. فقط هم طویونجه‌یه
قادار یه‌جك ویرمه‌یورلر، هم ده دوکویورلر. قاچدم...

— بوکون اثوابلریمزی صاتالم.. اوپاره بیتدکدن
صوکره نه یاپارز ؟

— دیله‌نیرسه‌کز . . . بویله کوزل ییکی اثوابله
دیله‌نیرسه‌کز پاره ویرمزلر.. هم سن پك کوزل قیزسك.
دایقه‌سانلی زنکینلر سکا چوق پاره ویررلر . هیچ آچ
قالمازسك.. اوته‌کی قرده‌شلریکی ده بسلرسك... چبركین
فقرایه آجیمیورلر قرده‌ش ...

حکایه‌سنك بو نقطه‌سنده حوریه یوزینی ایکی
اوجنك ایچنه صاقلادی. هیچقره.. هیچقره‌اغلادی...

دیکار کن قومیسرك تأثردن رنکی اوچویور، اوکنده‌کی
بیرانی مزه‌لری اونوتیور ، هنوز ایکی نفس چکدیکی

سیغاره‌سی بوتون کول اولوب یره دوکولویوردی ، حزنله أو صاحبنه دوندی :

— حسب المسلك چوق فجایع کوردم . لکن بو قادار آچیقلیسنی بویله بر معصوم آغزدن دیکله‌مدم .
دیدی .

حوریه هیچقیریقلرینی تسکین ایله ینه باشلادی :

— وقت کچدکجه آچلغمز آرتیور دایانیلماز بر راده‌یه کلیوردی . انوابلریمزی صاته‌یه راضی اولدق . امینه بزی مالطه چارشیسی دیورلر اورایه کوتوردی . ایچلری قونسوللر ، آینه‌لر ، قاریوله‌لر ، دوشمه‌لر ، اثوابلرله دولو بر دکانه کیتدك . اوراده قرانتسه بر آدام اوطوریوردی :

— صالح افندی بوچوجقلر یانغیندن چیقمشلر . ییه‌جکلری یوق . اثوابلرینی صاته‌جقلر دیدی .

صالح افندی بزه دقتله باقدقدن صوکره :

— خرسزلق مالی دکل یا ؟

امینه — خرسزلق دکل .. کورمیورمیسك کندی اوستلری . بونلری آله‌جقسك . دها اسکیلرینی کیدیره‌جکسك . اوسته پاره ویره‌جکسك ...

بزی دكانك آرقه‌سنه كوتورديلر . چوربالريمزه
يوطينلريمزه وارنجه‌يه قادار صويديلر. آرقه‌مزده اسكی
انتاريلر، ياموقلری چيقمش موندار خرقه‌لر كيديرديلر.
چپلاق آياقلريمزه بروز ده‌ليك شيپيديق كچيرديلر .
آلنمزه‌يه ترتيق پيرتيق پس پس، سكزاون دانه بشلك كاغد
ويرديلر . اونلرك ايكی دانه‌سنی‌ده امينه‌جكدی آلدی .
صالح افنديننك كوزی مصطفاجغك يكی كولوتيله قازمير
پالطوسنده ايدی. چوجق اوشور ديه اونلری صاتادق
افندم. نوريه ايله بن او قيافتله تماميله بروز ديلنجی چوجغی
اولدق . امينه هانيدی شمدی كيده‌لم برابر ديله‌نه‌لم
ديدی. بزم پاره‌مز وار ديلنمه يز .. ديدك. بز او پاره‌يی
هيچ بيتمه‌يه‌جك قادارچوق ظن ايديوردق. حالبوكه
اوچ دورت دفعه بينير اكمك يدك بيتدی افندم. او آقشام
قارانلق اولدی . امينه بزی جامعده قويتو مخزن كبی
بر يره كوتوردی : « سسكزی چيقارمايكز . قيومه‌لر
دوگاسونلر . صوكره بزی قوواورلر » ديدی . آلتمزده
قالين خالی واردی اما اوستمزده يورغانيمز يوقدی.
بربريمزه صوقولدق. اوراده‌سينندك. صباحلين پك ايركن
قاچدق.. آرتق پاره‌مز قالمامشدی . ديله‌نيوردق اما پك

عجمی ایدك. یالواره یالواره دیلنمه‌سنی بیلمیوردق افندم. یالکز اوجمزی آجوب طوروپوردق. کیمسه یوزمزه باقمیوردی. گچوب کیدییورلردی. برکون یاشلیجه تمیز پاق کبار خانمك بری اوکمده طوردی. نازك نازك یوزمی اوقشایه اوقشایه یانندەکی قادینه:

— باقسه‌کزه قردەش. نه کوزل قیز. بر آدام اولادینه بکزییور. یوزی قیزارەرق دیله‌نیور زواللی جغز. دها ییرتیلمامش. (بکا خطاب ایده‌رك) قیزم سنی یانمه اولادلق آلسه‌م کلیرمیسك؟. دیدی.

بنده — کلیرم افندم اما ایکی قردەشم دها وار. اونلری‌ده برابر آلیرسه‌کز...

صوکره او خانم یانندەکینه:

— یا قردەش.. دیلنجی براولسه شکرله‌بسله‌نیر... الحمد الله‌لك ناغد ویرەرك یورودیلر...

ایکی آقشام صوکره قیوم بزی بوزولدیغمز یرده کوردی. الندە صاپلی سوپورکه واردی. اوزریمزه یورودی. بز اوکندن قاچارکن یتشدکجه آرقەمزه یاپشدیرییوردی. مصطفاجق قاچامادی دوشدی. ایکی طوقات یدی. بورنی قانادی.. ایرتسی آقشام آرتق

سوقاقده قالمایه باشلادق. دیلنديكمز پاره بزی بسله‌
میوردی. كیرلی كیرلی انجق بش آلتی اوتلق قازانیوردق.
اكمك پینیربك بهالیدی افندم. امینه بزه پازارلردن، زه‌رزه‌.
واتجیلردن صوغان، خاووج، یمش چالمه‌سنی اوكره‌تدی.
محله آره‌لرنده قاپیلری چالیوردق. بزه ویردكلری طاش
كبی اكمك قیریتیلرینه چالدیغمز شیلری قاتیق ایدییوردق.
مصطفاجغك اوربه‌لرینی چوقدن صاتدق افندم. اوده یالین
آیاق باشی قاپاق بیس بر دیلنجی چوجغی اولدی. زواللیجق
چالار ایكن بجره‌میور طوتولیور، فنا حالده دایاق
ییوردی. آرتق ویرانه قوووقلرینی او ایدیندك. اوراده
بزم صاقلی آغزی قیریق دستیلریمز، چاناقلریمز، پاسلی
تنكه‌جكلردن تپسیلریمز، اسكی حصیر، كچه پارچه‌لرندن
شیلته‌لریمز واردی. لازم اولونجه اونلری چیقاریردق.
الیمزه كچیره‌بیلدیكمز قیریتیلرله آتش یاقه‌رق اوغلان،
قیز قارمه قاریشیق بوقوووقلرده یاتیوردق. هپمز
آناسز، باباسز، هپمز سفیل، چیپلاق، آچدق، هپمز
كیده‌رك دها اخلاقسز، عارسز، حیاسز اولویوردق.
چونكه بر بریمزدن هپ فنا شیلر.. اوكره‌نیوردق..
دیلنجیلكدن قازانه‌مازایسه‌ك چالیوردق. اویله‌ده طویماز

ایسه‌ك پاره ایده‌بیلیرنه‌مز وارسه صاتیوردق ... اوه‌ت افندم بر لقمه اکمك ایچون هرعاری قبول ایدییوردق.

چوریه بنه یوزینك قیزارتیسنی ایکی آووجیله اورته‌رك بر آغلامه صاغناغی کچیردی. آغیر آغیر ینه باشلادی:

— ایچمزده اوکسورمه‌ین، اویوز اولمایان، دها دورلودورلو دردلرله خسته‌لانمایان یوقدی. آنالریمز بزی سوقاقده طوغورمادی افندم. بز، هپ او سفیل چوجقلر اولرده دنیایه کلدك. آنا قوینده بویودك. وجودلریمز اوسفالته تحمل ایته‌یوردی. هرکون اوراده، بوراده ئولن برایکی دانه‌مزی تابوتلره قویوب کوتوربیورلردی. چوجقلق . . هرضرورته راضی ایدك ئولمك ایسته‌میوردق. مصطفاجق خسته‌لاندی. اوکسورویور، اوکسورویور، یوزی قیزاریور، کوزلری قان چاناغی کبی دیشاری‌یه اوغرایور بوغولیور، کیدیبور کبی اولویوردی. بر دیلنجی صدیقه ننه واردی. مصطفاجغی اوکا کوتوردم: «آناجغم دیدم. کوچك قرده‌شم خسته‌لاندی اولویور، برعلاج بیلمزمیسك؟» چوجغی معاینه ایتدی: «وای زواللی یاوروجق بودها آنا قوزوسی، نه‌ده کوزل طوراماجق براوغلان . . بونجغز بوغماجه اوکسوروکی

اولمش. . بو خسته‌لق صوغوقده دها بدتر اولور. بونی
ای ایتمك ایچون قاپالی بر أو، صیجاجق بر اوطه‌لازم. آه
بو یوقسزلق یوزندن قاچ دانه‌اولاد کومدم. یوره‌کم بوفقه‌در.
ایچم کوتورمز . کبار انسانلر بزی بویله صوغوغك،
چامورك ایچنده کوروب کچرلر . صانیرلرکه بزی الله
طاشدن یاراتمش، هر جفایه دایانیرز. خسته‌لق بزم ایچون
دکلدر. بز هر کون بیوکمز، کوچوکمز سوقاقلرده سوروسورو
أولورز. بزی آییران قاییران یوق. ربم انصاف ویرسون
اونلره... وارمی قیزم یکرمی اوتوز غروشلك، بوچوجغه
علاج یاپالم ؟ » دیدی . او آقشام ییه‌جك آلمق ایچون بیله
پاره‌مز یوقدی . آرقه‌مدن طولاشان بر بکر واردی.. :
« بن سکا اوتوز غروش بولورم اما بر شرطله .» دیدی.
حوریه بو شرطك ایضاحنی هیچ قریه‌لرینك ایچنه قاپاناره‌رق
دوام ایتدی :

— قبول ایتدم . اوتوز غروش آلدم . بر ماناو
حسن واردی . صدیقه ننه کیتدی . اوکا یالواردی .
دکاننك آلتنده‌کی بودرومی بر ایکی کیجه ایچون بزه
ویردی. دورت، بش آیاق مردیوندن اینه‌رك دولاب
قاپیسی کبی کوچوك، قیریق، چارپیق بر قاپیدن کیردکدن

صوکره بوراسی آلتی طوپراق ، بر چوجق بیله آیاقده سربست کزینه‌مه‌یه‌جك قادار طاوانی باصیق پنجره‌سز قاپ قارانلق بر یردی. صدیقه ننه‌ده بروبرانه قوووغنده یاتیوردی. یاتغین یرلرنده یاریسی یانمش کوچك بر اوت میندر بوله‌رق اونی کندینه دوشك یاپمشدی . بو یاتیق میندری بوردرومه طاشیدق. بویوجك قیریق بر چاناغمز واردی . ایچنه کول دولدوردق . کومورجیدن اون غروشه بر اوقه کومور آلدق . تخته پارچه‌لری دال قیرنتیلری طوپلادق . آتش یاقدق . صدیقه‌ننه کیندی آقداردن علاج آلدی. مصطفاجنی اوت میندره یاتیردق. بوردرومك قاپیسنی قاپادق. سوقاقده قالدیغمز دنبری دورت طرفی قاپالی بر یرده ایشته اوکیجه یاتیوردق . اوراسی بزه حمام کبی صیجاق وسرای قادار شرین کلدی. صدیقه ننه آقداردن آلدیغی اوتلری تنکه مشربه‌سنك ایچنده قاینـاندی . اونی صیجاق صیجاق مصطفاجغه زورله ایچیردك . چونکه بوغازندن کیتمه‌یوردی . قوجه‌قاری قرده‌شملك بوینته . کوکسنه سیاه بولاماج کبی برشی سوردی . هپ خرقه‌لریمزی چیقاردق ایصینسین دیبه خسته‌جغك اوستنه أورتدك. صباح اولدی. لکن مصطفا.

جق أبی اولمادی . دهـا چوق ، دها بوغوق بوغوق
اوکسوریـیوردی . بکا ، صدیقه‌ننه‌یه بنی أبی ایدیکز دیـیه
یالواریـیوردی . مصـطفاجغك نه علاجی واردی ، نه
یه‌جکی . اوتوز غروش بیتدی. بش اون پاره طوپلامق
ایچون صدیقه ننه، بن، امینه دیلنمه‌یه چیقدق . نوریه‌یی
خسته قرده‌شنك باشنده براقدق. صاقین بورادن بریره
آیرلمه ، صو ایسـترسه چوجغه ویر . دیدك . چونکه
صـودن باشـقه زواللی‌یه ویره‌جك برشـیئمز یوقدی،
افندم . اوچ دورت سـاعت دیلندك. اوچمز انجق اون
یدی دانه اون پاره‌لق کاغد طوپلایه‌بیلدك. نوریه قوشه
قوشه، همده آغلایه آغلایه یانیمزه کلیوردی. «قرده‌شکی
نیچین یالکز براقدك؟» دییه بزاوکا داریلیوردق. اوبزه:
« آمان قوشکز. مصطفاجغه برشی اولدی. یوزی کوزی
موراردی . چیرپیندی چیرپیندی. آرتق قیملدامادی .
یالواردم. یالواردم بکا جواب ویرمدی . آغزی آره‌لق
دورویور . کوزلرینك یالکز آقیله باقیور.. » دیدی .
آغلایه آغلایه هپ بودورومه قوشـدق . صـدیقه ننه
مصطفاجغك یاندیغی اوت میندرپارچه‌سنی قاپینك آیدینلغه
دوغرو چکدی :

— واه اوغل‌جق مصطفا .. او كيتمش جنت باغچه‌سنه ... قاووشدی .. اناجغكزه .. باباجغكزه .. قورتولدی بزم كبی اوشومكدز. آچلقدن، دیلنمكدن...
دیدی. همان قویننـدن كيرلی منديلنی چيقاردی . بوكوچك ئولونك يوزينه أورتدی .»

حوريه ، نوريه، وفا نزهت. ملك، شمدی‌يه قادار برفاجعه صحنه‌سنده‌كی (فيكوران) لر كبی سسسز طوران بودورت چوجق مصطفاجغك ئولومنه درين درين ، كوكس چكيره‌چكيره آغلامايه باشلاديلر... خزنله دولان معصوم قلبلری طاشيوردی .

حوريه منديلنی كوزلرينـه كوتوره كوتوره دوام ايتدی :

— صـديقه ننه : « وارەيم حكومته خبر ويره‌يم ديلنجی ئولوسنی بلديه قالديرر.» ديدی. كيتدی. چوق سورمه‌دن كلدی : « سويلدم قالديره‌جقلر . » ديدی . بر ساعت بكله‌دك ... اوچ دورت ساعت كچدی. آقشام اولويوردی كيمسه كلمدی. قارشيمزده‌كی توتونجی‌دكاننده ديوارساعتی واردی. اوكا باقه‌رق‌وقتمزی آكلايوردق. يوزندن منديلی آچوب آچوب مصطفاجغی اوپيور، ينه

قاپاپیوردق . او بزه باقیور كولومسه‌یور كیبیدی . بیلمم قاچ ساعت كچدی . آقشامه طوغرو دورت حمالك صرتنده قارا موشامباقاپلی قوجه بر تابوتله ایكی افندی كلدی . بودورومه اكیله‌رك : (بوراده چوجق اولوسی وارمش) دیدیلر . ایشته بوراده یاتیور . دیدك . او افندیلردن بری اوت میندره یاقلاشه‌رق مصطفاجغك یوزندن منديلی چكدی . صدیقه ننه‌دن صوردی :

— بو چوجق نه‌دن ئولدی ؟

— بوغماجه اوكسوروكندن ... اصلی صورارسه‌ك آچلقدن ، یوقسزلقدن ...

ألنده‌كی كاغده برشی یازدقدن صوكره :

— قالديریكز ... دیدی .

تابوتك آغزینی آچدیلر . ایچنده ، بیاض كیره‌چلره بولانمش ایكی چوجق ئولوسی دها واردی . مصطفاجغی ده اونلرك یاننه اوزاتدیلر . اوزرینه دها كیره‌چ آتدیلر .. حیاتده بربرینی طانیماز ایكن ئولومك قردش ایتدیكی بو اوچ یاوروجق یوردسز قالدقلری بودنیادن قویون قویونه آخرتده‌كی اولرینه كیتدیلر افندم .

*
* *

مصطفاجغك ماتميله كوزياشلرى طورمايان بودورت
چوجقى اوطه‌دن صاوردقدن صوكره قوميسر پك تأثر :

— چوريه‌سر كذشتنى صميمى بر حرارتله طوس
طوغرى حكايه‌ايتدى. قضا زده غفتنك الك مؤلم نقطه‌لرينى
بيله كچمدى. سويله‌نه‌بيله‌جكى قادار آكلاندى . بو
صميميت و صفوت بكا چوق طوقوندى . سز اون بر
ياشنده ديبورسكز اما قيز فضله كوستريبور ..

— اون بر ياشنده‌در. فقط كوربوز چوجقدر.
بوفاجعه‌نك استماعى ايكيسنى‌ده يورمشدى . بره‌ر
سيغاره ياقديلر. بلانكلم دومانلرى چكوب صاليوره‌رك
هواده طولاشان سياه زيتى زاقلرى ، حلزونلرى سير
ايله صانكه تمديلى حزنه اوغراشيورلردى. نهايت نزهت
عثوى آغير آغير ديدى‌كه :

— بو چوجقلرى سفالتدن ، ئولومدن واوندن
دها بدتر اولان چركاب رذائلدن قورتارمق ايچون
آبدال ولى نامنه او طولاندريجيلقى ارتكاب ايتدم .
دنياده‌كى بوتون سيئات تدقيق ايديلبرسه يوزده طقسان
طقوزينك يوقسزلقدن ايلرى كلديكى آكلاشيلير. بيله‌م بو
ايشده بكا رحمانى ؟ يوقسه شيطانى‌باردم ايتدى؟ حاجى

فرهاد افندیدن بشیوز لیرایی قوپاردم ...

قومیسر حالا سیغاره دومانلرینك حلزونلرندن کوزلرینی قورتارهمایهرق :

— برادرسکا زواللی آبدال ولینك کندینه کفایتدن عاجز اولان معنویتی دکل طوغریدن طوغری‌یه جناب حق یارده ایتمش دییه‌بیلیرم . ثروتی اوچ مترهسنه یتیشوب ده آرتان مدحی بکك ودنیالغی اوندن فضله اولان قائن بدری حاجی فرهاد افندینك آووچ آووچ ناحق یرلره اسراف ایدیلن لیرالرندن بشیوز دانه‌جکنی بویله بر امر خیره صرف ایتمك ایچون آلارندن قوپارمق و جدانمجه سرقت صاییلماز . بو بر کناه دکل بویوك بر ثوابدر . چوق زنکینلرك قاصه‌لرینی طولدوران ثروتلرك نره‌لردن کلدکلرینی تدقیق ایدرسه‌ك طاغده‌کی حیدودلری حقلی چیقاره‌جق مؤسف حاللره تصادف ایده‌رز . الك مدهش خرسزلقلر قانونك حمایه‌سیله ارتکاب اولونانلردر . ایشته بونك ایچون بشرك حالی دوروله‌میور . آله‌و اوستنده بر قزغان صو کبی فیقیرفیقیر قایناییور . وکیم‌بیلیر . دها قاچ زمان بوغلیان دوام ایده‌جکدر ...

— شمدی ، مراقکزی موجب اولان برقاچ نقطه‌یی ایضاح ایده‌یم . .

— برادر بنده مراق قالمادی . ذهنمی حزن دولدوردی . قره‌موشامبالی تابوته دیگر ایکی ئولو چوجغك یاننه یاتیریلان مصطفاجغك کیره‌چلی بیاض وجودی هیچ کوزمك اوکندن کیتمه‌یور . . مع‌هذا آکلاتکز حکایه تمام اولسون . . .

— پدرم مرحوم زماننده‌نبری عائله‌مزك برترزیسی واردی . کوموش اندازه نیقو. مغازه‌سی محمود پاشاده پك مشهوردی . پدرك ارتحالندن صوکره چوق سورمدی . ترزی‌ده وفات ایتدی . اوچ اوغلو اوچ قیزی قالدی . صولو مناسترده اقامت ایدرلر . ایشلری بوزولدی. مغازه‌یی اداره ایده‌مدیلر . اوغلانلر باشقه ایشلره کیردیلر . قیزلر خدمتجیلکه کیتمه‌یه مجبور اولدیلر . نیقو عائله‌سیله عائله‌مز أبی طانیشیر . أبی کوروشور . أبی سه‌ویشیر . . .

نیقونك اورتانجه قیزی (آلنی) حافظ اسحق افندینك قوناغنده خدمتجیدر. خانه‌ده اولانی بیتنی بکا آکلاتیر . شمدی نقل ایده‌جکم شیلر هپ آلنی‌دن روایة‌در. حافظ

اسحق افندینك طورونی مرحومه هادیه‌نك دادیسی
شهناز او سنه‌ده کوچوك بر خانه‌ده همشیره‌سیله اقامت
ایدن آرابه‌جی عارفی سوه‌ورمش. قوناقدن ییه‌جکدن
ایچه‌جکدن نه آشیره‌بیلیرسه دوستنك اوینه طاشیرمش.
آرابه‌جی عارف او آره‌لق محله‌ده شدتله حکم سورەن
اسپانیول نزله‌سنه طوتولمش. شهناز سرایته اصلا اهمیت
ویرمه‌یه‌رك قوجاغنده‌چوجقله کونده‌برقاچ دفعه‌سه‌و کیلیسنی
استفساره کیتمه‌دن طورامازمش. بر کون خسته‌یه زیاده
حرارت باصمش ، قوناقدن چالوب کوتورمش اولدیغی
شروبله شربت یاپمشلر چوجق بن‌ده ایسته‌رم دیه
طوتدرمش . دوشونجه‌سز جاهل شهناز مریضدن
آرتان برقاچ یودوم شربتی عینی‌بارداقله هادیه‌یه‌ایچیرمش.
مسموعم اولان شهنازك بو جاهلانه جنایتی اوزرینه
دوشوندم . اسحق افندی زاده انور بکك کچن سنه
اوده صوغوق آله‌رق ذات‌الرئه‌یه طوتولدیغنی پك کوچ
قورتولدیغنی وحالا تمامیله افاقت بوله‌مادیغنی و زوجه‌سی
سعدیه‌نك‌ده مزمن بربرونشیتدن مضطرب اولدیغنی
بیلیوردم. هادیه آرابه‌جی عارفك اوندن قوناغه خسته‌لق
کوتورورسه سرایت تهلکه‌سنه الااول معروض قاله‌جقلرك

آناسیله باباسی اولدیغنی کشف ایتمك نه کسکین بر ذکایه نه ده کرامته محتاجدر . بو کشفمدن استفاده ایتمك یولنی دوشوندم. همان او کونلرده صولو مناستره ترزی نیقو عائله‌سنی زیارته کیتمشدم. عائله‌نك بویوك اوغلو میخال واورتانجه‌سی کیریاقو ایله کزینه کزینه ویران جامعه کلدك. یولده مکتب ارقداشلرمدن علی رضایه تصادف ایتدم . مکتبده ایکن چوق سه‌ویشیردك. برقاچ سنه صنفلردن دوندیردی . زواللی چوجق صمانیه پوسته شعبه‌سنه موزع اولمش ... اوده بوینده پوسته چانطاسیله بزه التحاق ایتدی ، آبدال ولینك مقامنه قادار کلدك..

— کافی.. ذهنمده‌کی معمانك کلیدینی آچمق ایچون سز ألیمه بر دکل برقاچ آناختار ویردیکز . پوسته معاملەسنه وارنجه‌یه قادار هر شی حل اولدی . غارك قاپیسنده‌کی زبانیلر ترزینك اوغوللری میخال ایله کیریاقو ایدی . دکلمی ؟

— ئه‌وه‌ت... یوزلرینه برر ایری وقورقونج قارناوال یوزلکی کچیرمشدك .

— ألی واسطه‌سیله اسحق افندینك قومشوسی

حاجی فرهاد افندینك خانه‌سنده اولوب بیتنلری‌ده بوتون خبر آلیوردیکز .

— طبیعی . . حاجی خورشید افندینك حکایه‌سنی آبدال ولی حقنده‌کی قوی ایمانی، مدحی بکله نرمین خانمك قاوغالرینی هپ کونی کونه .. عینی عیننه اوکره‌نیوردم ...

— عثمانك چاقدیغی کبریتك آیدینلغیله غارده کورونن حوری ایله غلمان کیملردی ؟

— نرزی نیقونك کوچوك اوغلو استفانی ایله نشانلیسی فوطینی .. محلك تنهالغی حسبیله هپ اونلری او کیجه برابر آلمشدم.. ایکی زبانی ایجه سرخوشدیلر. اوینادیغم بواولیا قومدیاسنك اساسندن یعنی زنبیله براقیلان شیئك پاره اولدیغندن بیله خبرلری یوقدی . . آبدال ولینك معنوینی اوکیجه بزی خورشید افندیله ایکی خدمتکاری صویان خرسزلرك تعرضلرندن قورتاردی . سرقت فارك خیلیجه اوزاغنده وقوعه کلدی . بزم اونلر ایله قطعیاً اشترا کمز یوقدر. بن بشیوز لیرانی جیبمه قویوب وار قوتمزی باجاقلرمزه ویره‌رك اورادن صاووشور ایکن سارقلراو اوچ زواللی‌یی صویمقله مشغول ایدیلر

اویله عادی بر کیجه حیدرولغنده اشترا کم اوله‌مایه‌جغنی بن سویله‌مه‌دن وجدانکز تصدیق ایدر .

— شبهه یوق .

— خارجدن باقیلنجه بو طولانغیریجیلق کیفیتی بر جنایت کبی کورونور . چونکه ایشـلك ایچنده ئولنلر وار. حال بوکه، تصنیع ایتدیکم بو ولایت وقعه‌سی جریان ایتمامش اوله ایدی ئولنلرینه ئوله‌جکلردی . بن یالکز توتسو کوندردم . داخلاً قوللانیله‌جق علاج ویرمدم. اخطارنامهٔ مقفاده طبیب جانبنه و مداوات طبیه‌یه مساغ کوستردم . خسته‌لره دوقتورلر جلب ایدلدی . فن طبك صوك تداوی چاره‌لرینه توسلدن کیری طورولمادی. ئولدولرسه اجللریله ئولدولر . بو طـولانغیریجیلق بکا آبدالك ولایتندن سانح اولدی . حافظ اسـحق افندینك قوناغندن چیقـه‌جغنی تخمین ایتدیکم اوچ جنـازه‌نك اصـابت ظهورنده بکا معین اولان طـالع حاجی فرهاد افندینـك قوناغنده بشـیوز لیرایه سـیغورطه ایتدیکم حیاتلری قورتارمق لطفنده بولوندی. ایپلکمی بازاره چیقاردی .

⁂

ایرتسی کونی نزهت علوی پولیس قومیسرندن شو تذکره‌یی آلدی :

« عزیزم .

«سز، وجدانجه معذور و معفو لکن قانون نظرنده محکوم سکز. بن او قانونك احکامنی حرفیاً اجرایه مأمور، بناءً علیه سزی توقیفه مجبورم. ایکی آتش آره‌سنده قالان محارب بر عسکر کبی وظیفه‌مله وجدانمك تهدیدلری اورته‌سنه صیقیشدم. وظیفه‌مه اطاعت، وجدانمی دیکله‌مکدن اقدمدر. چونکه مع الاسف هنوز بشریت وجدانلرك یاراندیغی قانونلرله اداره اولونه‌جق قادار ایلریله‌مه‌دی. ایلریله‌یه‌یدی حبسخانه‌لر مکتب اولور، هیچ بر قوماندان معیتنه اوور امرینی ویره‌مز، انسان اوغلو سلاحیله انسان قرده‌شنه نشان آلیرکن قورشونی نره‌یه صیقدیغنی دوشونور، اولاد بشرك قوللری باجاقلری اوورانلر و اوورولانلر ایچوندە انسانیةً عار اولان کلبچه‌لردن بوقاغولردن قورتولوردی.»

« بوکون حسب الوظیفه، عفتسز «خرسز» سرسری بر قیزی توقیفه مجبور قالدیغم زمان بوزواللینك بودور.

ومده آچلقدن حالت نزعه کلمش بر قردهشجکی بولونمق احتمالنی دوشونه‌جکم . »

« وظیفه‌مه صادقم . فقط وجدانمی‌ده چیکنه‌مك ایسته‌مم. قانون سزی توقیفمی امر ایدییور .، وجدانم اطلاقکزی . . . هر ایکیسنه‌ده حرمتمی کوسترمك ایچون شیمدی‌مقام عائدینه‌استعفانامه‌می تقدیم ایدییورم.»

« هر حکومت آدمی نم کبی قانوندن آلدیغی امری منفعتندن زیاده وجدانیله اولچه‌رك تطبیق ایلمکی بیلسه‌یدی بوقادار اوزون مدت وحالا سیئه غالب ، فضیلت مغلوب موقعنده قالمازه انسانیتك عتشنج یاره‌لرندن چوغی التیامه یوز طوتاردی .»

سابق پولیس قومیسری

شناسی

هکبه‌لی آطه ١٦ شباط ١٣٣٥

— بیتدی —

افسونجی بابا

محرری :

حسین رحمی

طابع و ناشری :

ابراهیم حلمی

استانبول

کتابخانهٔ حلمی — ابراهیم حلمی

۸۱ - باب عالی جاده‌سی - ۸۱

[اورخانیه مطبعه‌سی]

۱۳٤۰

افسونجی بابا

۱

آدینه دور دلارا دیبوبده بوکونه قادار هیچ بر کولر یوزینی کورمدیکمز زماندن اول فضلی پاشاده‌کی بیك بر دیره‌کده قزاز ایپك، ایپلك أکریرلردی.

بیك بر دیره‌ك! صایان یوقیا.. بوعدده پك مبالغه اولسه کرك ... حقیقتی آکلامق ایچین بو ستونلری صایمق، صایدرمق نیتنده دکلز. مراق ایدنلرك کیفلرینه‌ده قاریشمایز ...

بورطوبتلی تاریخی مخزنك لوش سرینلکی ایچنه‌ایکی ارمنی دلیقانلیسی ألمسکه‌لرینی قورمشلر ایپلك‌أکریپورلر. دنیادن زیاده آخرت حیزینه‌داخل، یاری‌قارانلق‌بوکنیش چوقورك ایچنده‌کی یکنسق مشغولیتلرینك اوصانجنی‌دفع ایچین بوغازلرینی ییرته ییرته شرقی سویلیورلر . فقط

نه‌بسته‌ده اصول وار ، نه کفته‌ده معنا ..

آغوب کیرقوره‌قارشی موسیقی‌ده تفوق ادعاسنده‌در . کیرقور دائما :

ظو بکا نه اولدی بن بیله‌مم
اسکی حالمه هیچ کوره‌مم

کبی میخانه بیاتی عامیانه شیلر اوقور . آغوب دده افندی ، نیقوغوص آغا کبی استادلرك آغیر شرقیلرینی تغنی مراقنده‌در . آغوبك آرتین آغا اسمنده بر خواننده قومشوسی واردر . بو مراق کندیسنه اورادن کلیور . هر آقشام پنجره‌دن قومشوسنی دیکلر . ایشسز کیجه‌لرینی آرتینك تغنی مجلسنده کچیریر . اصولندن ، دوم تکندن بعضاً ده مزه‌سندن ، برقاچ تکندن استفاده ایدردی . خواننده آرتینك مشقندن عودتنده آرقداشی کیرقوره تازه تازه پارچه‌لر کتیریکی‌ده اولوردی .

اوصباح ایکی آرقداش عصرلق طونوزلرك آلتنده ألمکه‌لرینی چویررلرکن هر کونکی آهنکلرینه کیریشدیلر . خیلی باغریشوب چاغریشدقدن صوکره کیرقور :

— آخبار آغیر اوسته ایشی قیاق برشرقك یوقدر ؟

— هه، واردر.

— سنك ايچكده اولان برشيدن بن نه ذوق دويارم كه.
براق طيشارى چيقسين ... كيفلانه‌لم .. هايدى اوقو ...

بو تكليف قارشيسنده آغوبك غروروله كوكسى
قاباردى. ألنده آرتق پارماقلرينى ياقاجق قادار كوچولمش
جيغاره اوجنى يوته‌جق كبى صوك براشتها ايله صيقى صيقى‌يه
بر قاچ دفعه داها چكدكدن صو كره:

— اوقويه‌جغم، لاكين باداوا اولماز...

— بو آقشام صندليق بورننده آلتيق بر تك دوز
اكرام ايدرم...

— قولاقلركده اكرامك قادار بويوك اولسون ..

— طو، هايدى يچيمسزلنمه .. ظيرلايه‌جقسه‌ك ظيرلا ...

— سن باباكى ظيرلات آخبار ...

— ايرحمت اولسون جانه ... بابام سنك قادار
موزيكى بيلمز ايدى كه...

— هانكى باباك؟ اوزون قولاقلى .. سمرلى ..

— بههايدى اوقو .. بوتون كچمشكه اوقورمشيمدى ...

— دون آقشام بولاماج يدك؟ نه‌يدك؟ آغزك چوق
طانليلاشمش...

— آغزیکك طادینی ویررم شیمدی ...

— هه آغزکدن بال شکر آقور ...

— دون آقشام بنم زدده اولدیغمی بیله ایدك نه‌دن بوقادار باللاندیغمی خیبده‌نی آعنار ایدك...

— زدده ایدك؟ دون کیجه ینه دوستکه کیتدك ؟

— هه .. لافی ایشته تاس تمام اوستنه ووردك.

— برارمنینك بر روم قاریسنه بوقادار قیپاق علاقه قویماسی أنی معنا دکلدر. چاقارسك آغوب؟..

— هه بولورسه‌م چاقارم...

— بوش لاف ایتمه.. بوایش ایچین سکا بیت نصیحت ویرمشم.. بوقوجه کاهك کمه صیچانینك قفاسنه بکزیور. اورایه هیچ برلاف کیرمه‌یور...

— ینه نازك بر سوز ایتدك . کمه صیچانینککی دنیاده‌کی قفالرك الك سرتی‌در صانیرسك؟

— شیمدی سرتی یوموشاغی براق..اوقویه‌جقسك؟

— آلتیق کوکلم اولدی.. اوقویه‌جغم...

— هایدی به اوقو کویك بوقو...

آغوب دیلمینك اوجیله دیشلرینك آره‌سندن توکروکنی فیسقیه کبی قرشی‌یه فیرلاتیر. سسنی آحمق ایچین بر قاج

دفعه اوكسورور. نهايت آغير برمقامله باشلار:

میخانه‌می بو ؟ بزم کرخانهٔ عجمی؟
طولوم پینیری‌ی؟ یوقسه اسکی قشرمی؟
صاتیلمش لباده‌ده بوستانی جمالك
اشك چمنستانده هیچ خیار یرمی ؟

کیرقور بوتون استهزاسیله:

— چوش اوغلم آغوب، قارشـیمده طورمشسلك، نه بیچیم لافلر ایدیـیورسك؟ هیـچ بویله آغیر شرقینك ایچنده اشكك، خیارك یری اولور؛ بونلرادبدن طیشاری لافلردر. وسته‌ك آرتین آغا سکا بو شرقی‌یی بویله‌مرکب ایله، خیار ایله نچدی ؟

آغوب بردن حدتلنه‌رك:

— هه نه‌سویله‌سه‌ك حقلك وار. بن‌ده طورمشم‌ده سنك کبی یاوان، خیشیر بر حریفه ایچه مقـاماتدن بیت اوقوردم.

— پاطایجان طاواسی کبی بردن پارلامه اویله ... عیب دکل آ آغنامادم .. طولوم پینیری ، قشر پینیری ، خیار... قارنك آجیقدی ؟ نه‌اولدی؛ کرخانه، میخانه.. ایشـك ایچنده یالکـز تراطورا کسیك ... اونی‌ده بن

قویه‌یم تام اولسون...

— سنك تراطورك کیرمه‌دکدن صوکرام ذاتاً لافك طادی کلمز... بیلیرم: باباك اسکی پیازجیدر...

— نی مراقه قویدك ... آرتین آغا سکا بوشرقی‌یی بواوقودیغك یچمده... طبق بوطوناده کچدی ؟

— یوق طبقی بویله دکل...

— میخانه‌یی، کرخانه‌یی، خیاری، اشکی‌سن اویدوردك؟

— هه جانم طور... برآز دیکله‌که آغناده‌یم...

— ایشته طوردم. لافکه بکله‌یورم...

— آرتین بو شرقی‌یی برتورك (خاننده)سندن آلمش کندی مجموعه‌سنه ارمنیجه حرفاتله یازمش ... اوکه مجموعه‌سنی آچوب‌ده بکا بو شرقی‌یی اوقودیسه بونك (کوفته) سندن نه بن بر مفهوم آغنادم. نه‌ده آرتین کندیسی آغنادی ... کندیمزی چوق زورلادق . معنا چیقمایور. دوبه دوز مفهومسز بر شیدر ... صوکره بو(کوفته)یی بن‌ده دفتریمه کچدم. أوه کلدم. صباحه‌جاق اوغراشدم. بیتلری آنجاق به آنجاق بوقادار غوستوسنه قویه‌بیلدم .. ایشته نهایت شیمدی برشی آغناشیلیور . شعرالتی قرازلغه بکزه‌مز. پك زورلقلی اینجه بر ایشدر.

شویله ایدرسك لاف نافیه‌سی بوزیلور . بویله ایدرسك
سوز ترازیدن دوشر . صاغه قاچارسك اولماز . صوله
کیدرسك اویماز . الماس ایشله‌ین برقویومجی دقتیله هر بر
لافی تارتارق ، قنطارلایه‌رق تاس تمام برینه چیوی کبی
میخلامالی . شیمدی بوشرقینك اصلنده میخانه واردر.
کرخانه واردر. اشك ، بوستان ، خیار ، پینیر ، چمنستان
هپسی موجود... فقط بوایشی ایلك ایدن خیمبیل شعرا
هیچ بر لافی برینه قویمانی بیله‌مه‌مش. بوتون مفهومسز
سوزلر چارداغندن صارقان توخوملق آصمه قاباغی کبی
بچیمسز بچیمسز نپه شاغی صاللانیور. یاراشغیله جمله‌سنك
مقاماتی بوله‌رق برر برر یرلرینه اوطورتدم . شرقیده
اشك واردر ، آخور یوقدر . کل بابا که سلام سویله ..
ظو بوحیوانی بن بردنه صوقدیم : بوستانه قویدم . بیت
غوستوسندن دوشدی . آرایه برده قوجه بر خیار
یرلشدیرمش. بونی کیم ییه‌جك؟ نهایت ناچارقالدم. اویدی
اویمادی خیاری مرکبه یدیردم. لاف ترازیدن دوشدی.
دوشمدی ایشته بو ایشی بویله ایتدم ؟

— پك کوزه‌ل ایتمشسك ...

— خیاره یر بولدق . شیمدی میدانده قوجه بر

اشك قالدی . بو مردحیوانی ظیرلاتمادن نره یه قویسه ق عجب ؟ میخانه یه کوتورسه م اولور :

— چوش اول آغوب .. اشك میخانه ده نه یاپه جق ؟ غزل باغیره جق : براق که اوراده اشکدن بدتر ظیرلایانلر واردر . فقط سوزم اوکا صانکه اونلر ایشته انساندر . اشکله بر آغاز اولمق ایستمزلر . . کشی زاده لکلری بوزولور...سن بو حیوانه شیمدی مناسب بر یر بول...

— طو بولدم . بو اشك بنی زور ایله شعرا یاپدی . ایشته اونی چمنستانه قویدم ...

— غوستوسنده برایش ایتدم صانورسك : بو حیوان بلبلدر . یاخود اونه وشرقی باغیران بر قوش جنسندندر که چمنه قویدك ؟

— قوزیجه آله جق دکل یا آخبار : البته بر طرفه صیغدیره جغم ... بن اونی چاره صالدم . نازك نازك اوته رك اوتلاسین ... شیمدی باقه لم شرقیدو زنه یه طارتی یه صیغمایان باشقه آیغیری لافلر واردر ؟

— طولوم پینیری ، قشر پینیری ، بونلری کیلاره یوقسه دولابه قویه جغز ؟

— اونلر قولای ، هیچ بر یر بوله ماسه م قارنمه

قوردم . برآزده اكمك اولورسه خيار ايله‌أبى‌قاچار ...

— آغوب زه‌وزكلكى براق . بو شرقى‌ده‌كى قوجه اشك معده بوزور .. بو حيوانى اوندن بوتون بوتون چيقارسه‌ق اولماز ؟

— شرقينك قادروسندن طيشارى ايده‌جكسز ؟

— هه ...

— بو اوله‌ماز آخبار . بز بو ايشى آرتين آغا ايله چوق دوشوندك . آرتينه مركبى لافدن طيشارى ايده‌لم ديديسه‌م بيليرسك بكا نه‌جواب ايتدى ؟

— سويله‌كه بيله‌يم ...

— اسكى عثمانلى شعراسنك مراقيدر . هر شرقى‌يه برقاچ اشك باغلارلر .. بونك‌ده برچوق مثالسنى كتيردى . اوقويه‌يم‌ده ديكله :

(اشك) چشمم حضرتكله بينغير بينغير آغلايور ..
لانغه‌نك بوستان دولابى ماتم ايله چاغلايور ...

صوكرام افندم :

(اشك) الى جكمه كوكل نافله شيدر ..

و

هپ آه ايدوب ظيرلارسك كوكل اشكم دورماز .

وداها بويله اشكلی بیتلر بیك دانه واردر . هپسنی بر آرایه طوپلاسه‌ك قوجه بر كروان اولور . آخورلر آلماز . . ظو بو نه مراقدر ؟ نه غوستودر ؟ آرتین آغا ایله چوق دوشوندك . شعرا لافنه هیچ عقل ایرداخبار؟ حریف آنظوروتی یوتمش . قفایی طوتمش ، فکرینه هرنه‌كه كلدیسه لافدر ده‌یی میدانه قویمش . سن بن سویله‌سه‌ك كیمسه قولاق آصماز . لاقرده اون پاره ویرن اولماز . آغوبی كیرقوری كیم آلیر ؟ كیم صاتار ؟ دیكله بنی كه بر آز ادب اوله‌سك .

— ایشته دیكله‌یورم . سن ده لافه بر باشلادكمی قفا پاطلاتیرسك ، نه ایسه دوام اول ... دیكله‌یورم ...

— آرتین آغانك دفترینی باشندن دیبینه‌جك مطالعه ایتدك . اسكی درین عثمانلی شعراسنك غوستولرینی آرادق . اونلكی زمانك بیتلری هپ « دیوانه عاشق » « آشفته قازی » « قنبور فلك » واپچكیلردن عراق ، باده ، شراب ، حیوانلردن اشك ، بلبل ، آهو ، جیلان ، یلان ، چیچكلردن كل ، سنبل ، یاسمین ، لاله ایله دولودر . اویله شیمدیكیلر كبی شامپانیه ، غازوز ، كوراسو ، شارتروز ، ویسكی ، قونیاق ، بیرا وقوقولردن قاملیا ،

لیلاق، چایرقوقوسی، آتکنسون، لوبن فلان بیلمه‌یورلر..

— هر زمانك شاعر شعراسی لافنی وقتنك کیدیشنه اویدورور . ایشته اصل قورنازلق‌ده بونده‌در .

— شیمدیکی زمانه‌ده اویله دیبسز ، قیاق درین شعرا وارایمش که سکسان قولاچ آشاغی اینسه‌ك لافك دیبی بولونماز ایمش ...

— بو یکیلردن فکریکه هیچ برشی صیندیره‌مادك؟

— بونلرك دیدکلرینی کندیلرندن باشقه کیمسه آڭلایاماز ایمش...

— آرتین آغا ایله‌سز بونلری دفتره چکوب غوستویه قویسه‌کز اولماز ؟

— هه برآز اوغراشدق . لاکین بزم حسابه ، بزم قنطاره کلمیور . . بونلرك کوفته‌لری بزم هوالردن مقام طوتمایور .. آقوردایه اویمایور . یالکز آلافرانقه طونایه کلیور . بو یکی شاعر شعرانك ایچنه اویله جاقه‌لی سوز دوغورانلر وار ایمش که فرنکلرك مشهور شعراسی کوسه‌در ؟ موسه‌در ؟ غوغودر ؟ هوغودر ؟ نه‌در ؟ ایشته بو قیاق حریفلر مقابرلرندن قالقوب‌ده بو بیتلری اوقویه‌جق اولسه‌لر حاریان قاڤوب شاشارلرایمش که عجب

بولافلری ایدن بزیوقسه توركلردر؟ آییردایده مزلرایمش...
اوقادار أنكینه ، درینه وارمشلر ، دییه اوطورمشلر...

— بوش لاف ایتمه آغوب . . بیلیرسك مایموندن
بویوك آیی واردر .. دنیادر بوهر آیغیردن داها آیغیری ،
هر دیبسزدن داها دیبسز بولونور ... أنكینه چیقوب ،
درینه واروب ده نه یاپه جقلر كه ؟ طوریك اولایه جقلر ؟

— آخبار بو نازك ایشك ایچنه بر ده طوریك
صوقار ایسه‌ك نه آلتیق لافلر طوزلو لا كردایه دونر .

— طوریكه بكنمدك ؟ نه نه وبالق ایسترسك ؟

— بچیمسزلنمه ظو .. بویله یوسكك لاف ایدركن
طوریكك ، پالاموطك نه صره‌سی واردر ؟ سویله باقه‌یم
آرتین آغادن كچدیكك بو میخانه شرقیسی هانكی
مقاماتندندر ؟

— اوشاق ...

— اوشاغه بكنمم . آشاغی هوادر ..

— هه بن ده بیلیرم . مقاماتك اتباعی طاقمندندر ..
بیاغی شیدر . فقط اشكلی شرقی‌یه ده اوشاق مقامی
اویار . اویله دكل ؟.

— آغیر آقصار داها یاراشیقلی دوشمز ؟.

— سن هراشکی آغیر آقصارصانیرسك؟ مصر مرکبی واردرکه بیکیری آردنده براقیر .

— ظو دیوانه اولمه . مصرك اشکی مصرده کیدر. صیجاق هوا ایستر . چونکم سترهسی بیاضدر . بورایه کلیرسه قولاقلری اوکنه دوشر.. تورکجه بیلمز؛عربجه، انکلیزجه آغنار ...

٣

— دیوانه دیدکده فکریمه کلدی . هانی بورایه کلن اوقاچیق حریف اوچ کوندر کوزوکمهیور .. نه اولدی عجب ؟

— مراقه قالمه .. « قوریوغنی فکرینه کتیرهن تیلکی‌یی کورور .» دیرلر . نرهده ایسه بوکون یارین ظیب دهیی قارشیمزه چیقار .

— بهآخبار اوحریف نهبیچیم بودالادر؟ آغنایهمدم. بك عقللی برآدام چالمیصاتمق ایستر ...

— ذاتاً هردیوانه بویلهدر . اك اك بودالالر عقللی قورومی صاتارلر .. کورونورکه بوحریفك بینی اوچ یوز درهم اکسیکدر ...

— حریفك قفاسنی قنطاره اوردك كه درهمیله لاف ایدییورسك ؟

— ظو او ، سوزك پك‌سنكیدر . بر آدامه بش پاره‌لق عقلی یوق دیرلرسه بو فیأتی دارینك أستیاطوری قویدی صانیرسك ؟

— نه اوزاتمه بەقرداش، بزینه دیوانه‌مزه كەلم .

— هەهه لاف ینه اورایه كەجك آ .. بو دیوانه شو اوطوردیغمز مغاره مردیوه‌نینك اوست باشندن كورونور . آیاغنی برنجی باصه‌ماغه ایندرمزدن اول اوزون‌اوزون دوشونور . صاغنی آتسین؟ یوقسه صولنی؟ بوكا بر دورلومه قرار ویره‌مز . دوشونور . دوشونور . نهایت جیبندن بر كتاب چیقارر . صانكه او كونی مردیوه‌ندن هانكی آیاغنی اول آتمق داعما اوغورلو اولدیغنی او كتابده یازییور ظن ایدرسك . افندم الن نهایت بویوك بر جسارتله آدیمی آتار . بش آلتی باصه‌ماق اینر . ینه طورور . اطرافنه باقینر . دیكلر .. دیكلر .. صانكه صانیرسك كه بوشلق ایچندن اوكا لاف سویله‌ین خیالاتلر واردر . آربه ایچنه دالمش قومرو كبی دوشونور .. میرمیر ایدر . هایدی بابام باقارسك كه ایندیكی باصه‌ماقلردن

تلاشه ایله تکرار یوقاری چیقار . یا کلیش برایش ایتمش اولدیغنی اوزمان آغنارم . ایشـته بویله اینر چیقـار . صباحلاین کلمش ایسه مؤذن خوجه مناره‌ده اوکلنی باغیریر . سنککی نهایت آشاغی اینه‌بیلیر . ینه چاقیر کیف سرخوش کبی یالپالانه‌رق اطرافنه توحاف دیکیز کلیر . ینه کوروئمز آداملرله‌قونوشور . نه‌دیدیکینی‌ایشتمم . یالکـز دوداقلری اوینـادیغنی کورورم . صوکرام بو مخزنك دیوارلرنده برشیلر اوقور .. دیره‌کاری بربرز صایار . آغنامق ایسترکه جملهٔ عالمك دیدیکی کبی بیك بردانه‌در ؟ یوقسه‌ا کسیکی‌واردر . قیافتلرینه باقیلیرسه عقللی صانیلیر بعض افندیلرده بو حسابی بندن صوردیلر . دیدیلرکه : « — اوسته قزاز بو دیره‌کلرك هیچ حسابنه اوطوردك؟ بیك بردر؟ طورغوسنی سویله‌یم . هیچ صایمادم . آنام بکا دیدی که : « — آغوب‌سن بیك بردیره‌کده برآلتنده چالیشورسـك . صـاقین عقلـکه اویوب‌ده دیره‌کاری صایمایه‌سك . اوغور دکلدر . قرق ییلده برقوجه قاری سوزی دیکله‌مك لازمدر دیرلرسه ایشته بن‌ده دیکله‌دم . صایمادم . طو بن بو دیره‌کلرك چتله‌جیسی‌یم ؟ کلن کچن صاییسنی بندن صورار . . ایشته کورونورکه اوچ یوز

دانه بیله‌م یوقدر . یدی یوز بری نره‌ده ؟ تواریخده اویله یازور ایمش . آغنادم‌که تواریخ دینلن دوزمه کتابده چوق بوش لافلر واردر . کوزلریمزك اوکنه‌کی بودیره‌. کلره « بیك بر » دەنی بر ادعا قور ایسه کوزلریمزك اوکنده اولمایانلر ایچون نه قانتیلر آتماز .. بعضاً بورایه یهودی ترجمانلرله برابر سیاح فرنکلر کلیرلر .. هپسی‌ده اوکلرینه برر کتاب آچارلر . بو دیره‌کلرك دیبلرینی قاریشدیررلر .. اورته‌لرینی اوقشارلر . تپه‌لرینه باقارلر ... صوکرا کتابی اوقورلر . ترجمانه صورارلر . یهودی اونلره اویله مارطاواللر آتارکه خوشلرینه کلیرسه آووچله بخشش طوقه ایدرلر . بو بزم قزازجیلق‌ده برزه‌نا عتدر صانکم ؟ وقتیله نه‌یه فرنکجه اورکه‌نوب‌ده ترجمان اولمادق ؟..

— اویهودیلردن هیچ صوردك ؟ اولدن بوراسی نه ایمش عجب ؟

— هه صوردم . بوراسی جنویز پادشاهلرینك شراب مخزنی ایمش ...

— وای کوپوغلو حریفلر وقتیله اماده شراب ایچمشلر آخبار ...

— بونده ایچلری شراب دولو برقاچ فوجی براقمش اوله‌یدیلر ...

— آخبار قاچ بیك سنه‌لك شراب.. یودومنی آلان آه آمان آمان باغیروب دوریلیر ایدی .

— کیرقور ایشك شوراسنی ایجه فکر کده صاقلا که بورایه برفرنك کلوب‌ده دیره‌کلری صایار ایسه بوحسابی بوشنه یاپماز . مطلق بوندن بر آوانتا چیقاریر .

— آخبار لاقمه قانارسك ؟ بزم اودیوانه دیدیکمز حریف‌ده بودیره‌کلری بوشنه صایمایور . کونك برنده بوندن قوصقوجامان بر ایش چیقاره‌جقدر . دیوانه اودکل .. بزز ...

— اویله آغنایورسك ؟

— هه ...

کیرقورسسنی ایندیره‌رك اطرفه متجسس باقیشلرله :

— آلتیقه‌پاره ؟ یعنی اسکی (مسکورات ؟) مجوهرات الماس ؟ نه چیقاره‌جق عجب ؟

— ظو بن بیلیرم ؟

— بیلمه‌یور ایسه‌ك بیلمه‌یه اوزغاشه‌لم . بوحریف دیوانه دکلدرده کندینی عالمه کأنه او طرزده یوتدرمق

ایستر اوماسین ؟

— دوبه دیز دیوانه‌در ؟ یوقسه‌م بویله کوسته‌ریش ایدور. کشف ایده‌مدم ..

باقه‌م یری قازاجق ؟ دیواری اویه‌جق؟ نره‌دن مال چیقاره‌جق ؟ بزده قوناز اوله‌لم . ایشلك دقتنده اولمایور کبی طوردم ...

— شمدیلك بریری قازدیغی یوق . یالکز دیره‌کلره اوقویوب ، اوقویوب پوف ایدور ...

— ئه‌ه بوندن نه چیقار ؟

— نه چیقاجغنی کوره‌جکسز اخبـار .. آمان آمان یهودیلر دویماسین .. اونلر قورناز ملتدر . افسونی بو حریف اوقور . دفینه‌یی چیفیتلر چیقاریرلر . صوکرام بزه قارشیدن پارماق یالامق قالیر ...

— ئه‌ه یهودیلرك قورنازلقلرینی بیلیرم . بن جاهل قالدم . فقط بویوك بابام بدروس آغا علما برآدام ایدی. او ، پك چوق تواریخ اوقومش . بزه آغنـادر یدی که جنبرلی طاش اولدن برنجی بوغومندن تا تپه‌سـنه قیدار یکپاره آلتون ایمش ..

— صاحی دییورسك آغوب ؟

— ظو بویوك بابام یا"ن سویلر هیچ ؟.

— بن شیمدی یه جلك ایشته بونی هیچ دویمامشدم.

— سنك نه دویدیغك وارکه خیمبیل ...

— نم بیلدیکم جنبرلی طاش دیبندن تپه سنه قیدار مور قیرمزی برقیادر .. بونك آلتونی نره یه کیتمش ؟ یهودیلر آشیرمش ؟

— پاطلامه .. صبراول .. آغناتاجغم ...

— آمان چابوق ایت ...

— تا یکیچری زماننده یهودیلر بر کیجه هر کس اویودقدن صوکرام بالاطدن قالقمشلر .. چنبرلی طاشه کلمشلر . آلتونلری أریسین ده یی چنبرلینك آلتنه قییاق آتش یاقمشلر ...

— وای باباسنك جاننه به .. صوکرام ؟

— صوکرام افندم برطاسم وارمش .. اونی بوزامامشلر . آتشك حرارتندن آلتون طاشه دونمش ... جنبرلی یه دقت ایدرسك شیمدی .. یوقاریدن آشاغی قیدار قهفه طاواسی کبی ایس ایچنده در .

— بوایشی اسکی یهودیلر ایتمشلر ؟

— هه .. شیمدیکیلرك بویوك باباترینك دده لرینك

دده‌لری ...

— یکی یهودیلر چنبرلی طاشك آلتنه بر آتش داها یاقسه‌لر طاشی ینه آلتونه دوندیره‌بیلیرلر عجب ؟..

— یکی یهودیلر طلسم ایشیله اوغراشمیورلر. اونلر مالیه‌یه، پیاچه‌یه‌صوقولدیلر آلتونك اصل معدنی بولدیلر..

— آغوب بو دیره‌کلرك دیبلرنده چوق آلتون واردر دیرسك ؟

— کیم بیلیر ؟

— فرنکلرك کتابلرنده بوکا داير نه‌یازلمش که ؟

— بن نه‌چاقارم که ...

— بوکادایر اولان اصل معلومات دیوانه‌نك کتابنده اولمالی ...

— بنم فکریمه‌ده بویله کلور ...

— آه آه .. طور.. کچن کونی بوراده بن یالکز ایدم . دیوانه حریف‌ینه کلدیسه تا شورایه، دیبه‌قارانلغه کیتدی . دیواره برشیلر یازدی .

— هانکی دیلدن یازدی ؟

— هانکی دیل نیتنه اوقور ایسه‌ك اوچیقور !.

— اویله شی اولور هیچ ؟

— هه لاقمه اینان . بر آز عثمانلیجه‌یه بکزییور . برپارچه ارمنیجه‌یه آندیرور . رومجه‌یه‌قاچیور .. چونکیم بن هر دیلدن برقاچ حروفات طانیرم .

— بو لافلرك‌یك عجایبمه کلور . شیمدیك سن بو یازیلره اوقویه‌بیلیرسك ؟

— نه‌قالین قفاسك‌به .. هه دیدك آ ..

— آغنات بکا .. نه‌یازور ؟

— قاف آصا کی پوستکی کبی شیلر ...

— پوستکیدن نه‌چیقه‌جق صانکیم ؟

— تورکلر ایچون پوستکی بویوك برشیدر . نه‌چیقارسه اوندن چیقار . پوستکی‌یه چوق اختبار ایدرلر . سوقاقلرده « یادوست » باغیران صاچاقلی درویش بابالر یوقدر . ایشته اونلر پوستکی‌یی صیرتلرنده طاشیرلر . پادشاهلر ، شیخلر هپ اوکا اوطورورلر ..

— آخبار اوصاچاقلی ، پوستکیلی بابالر « یادوست » ده‌یی کیمی چاغیریرلر ؟

— أللرینه کیم برمانغیر ویرر ایسه اونلرك دوستی ایشته اودر .

آغوب تلاشله‌باشنی قالدیروب تکرار اوکنه‌باقه‌رق

یاواشجه :

— آمان کیرقور !..

— ظو نه‌وار ؟

— کلور ....

— کیم ؟

— ایشته اودیوانه ....

کیرقور کوزونك اوجیله مردیونه باقه‌رق:

— هه کوردم ..

— کندیسنه باقدیغمزی هیچ چاقدرمایه‌لم . باقه‌لم ینه نه‌ایش ایده‌جك ..

— کوزومك براوجنی اوکا دیکدم . اوبراوجنی یره ویردم ...

— قورناز اول .. طیناز کبی طور ..

— طیناز قورناز اوله‌یم ؟

— هرایشدن اول شیمدی صوص پوص اول ..

— لاف ایدر کبی یاپه‌لم که بزم کندیسنك دقتنده اولدیغمزی چاقماسین ...

٣

فی‌الحقیقه مردیوه‌نك اوست باشنده قوجه فسی‌قبه‌لی برصحن قاپاغی کبی قولاقلرینه قادار صوراتنك یاریسنی أورتمش ، قیرصاقالی کوکسنه اینمش ، جبه‌یه بکزه‌ین اوزون ، کنیش پالطوسی طوپوقلرینی دوکن وایری ، یووارلاق یوهو قوشی کوزلو برانسان قارالتیسی پیدا اولور .

اورته اویونده بوکوجی مضحکه‌سنه چیقار کبی اسرار انکیز طورلر ، سینسی ، سینسی باقیشلرله بیك‌بر دیره‌کك قوبو لوشلقلرینی سوزه‌رك ارمنیلری قورنازجه تدقیقه باشلار ..

کیرقور بك یاواش :

— آغوب ..

— هه ...

— دقتلی دقتلی بزه دیکیز ایدور ...

— هه کورورم ...

— نه‌ایده‌لم که بزم اونی کوزه‌در اولدیغمزك فرقنه وارماسون ...

— شرقی باغیره‌لم ...

بو ایکی دلیقانلی یوزلرینی مخالف طرفه چه‌ویرر کبی یاپارلر. خیزلی خیزلی الـمکه‌لرینی چه‌ویره‌رك ایکیسی بردن باصو ، پریمو بر آهنکله تورکویه کیریشیرلر :

آمان آمان بیزدیق
آمان آمان بیزدیق
طوپمزده صیزدیق
طوپمزده صیزدیق
جویز ایچی بادمده
شام فیسدیق ..

ارمنیلرك کندی تعبیرلرنجه طیماز کورونمه‌لرندن امنیته کلمش کبی بو اسرارلی آدام آغیر آغیر بش آلتی باصه‌ماق اینر . دورور . کوزه کورونمزلری کورویور ، اونلرله سلاملاشیور کبی طورلر آلیر. کاه اینجه تبسملرله کوزلری سوزولور ، کاه کوچوك بر انفعال ایله قاشلری چاتیلیر . ایضاح ، استیضاح حرکتلرنده بولونور. باقانلری مراقه دوشورمکدن باشقه بر مآل استخراجی قابل اولمایان برپاندومیما اویناْر ..

آغوب داها پستدن :

— بوحریف ظیر دیوانه‌در؟ یوقسه‌م بزه قاندرمق ایچون بویله ایدور؟

— بن بیلمیرم آخبارکه نه‌خلط ایدور؟

— اوقورناز ایسه بز اوندن داها آتیق اوله‌لم. چاقدرمایه‌لم ..

ارمنیلر ینه أز کیلی مقامدن شرقی‌یه کیریشیرلر:

ظو بن طوله یه‌مم
آفی‌یه هیسچ کله‌مم
بن اولانی دییه‌مم
ادبدر سویله‌یه‌مم
قیز قوزی قیردق
اینجیر ایله فندق
جویز ایچی بادم‌ده
شام فیسدیق ..

صاقاللی ینه اطرافی افسونلامه‌یه بکزه‌ر سوزکو-نلکلر، بوفلردن صوکره بردنبره برشیدن أورکمش کبی مردیوه‌نك اینديکی‌قسمنی ترس‌یوزی چیقمایه باشلار...

کیرقور — وای کچمشنه به حریف أورکدی .. سندنمی؟ بندنمی؟

آغوب — ظو صوص اول ...

صاقاللی اوفاق برتوقىدن صوکره آغیر آغیر رقص ایتمکله یورومك آره‌سنده مجذوبانه بررفتارایله ینه ایتمکه باشلار ..

کیرقور — ینه اینیور ...

آغوب — طور باقه‌لم اینه‌جك یوقسه‌م ینه بردنبره پشیمان اوله‌جق ؟

ارمنیلر ینه باشلرینی معکوس جهته دوندوررلر . شرقی طوتدررلر :

بن شاقه‌یه کله‌مم
ادبدر سویله‌یه‌مم
لامبه‌یی قیصدیق
آتش کبی قیزدق
قیز قوزی قیردق
بوغاز ایچی کردان‌ده
طوپ فیسدیق

زائر ، قزازلرك کندیله مشغول اولمادقلرینه قناعت کتیرمش کبی مردیوه‌نی اینر . دیره‌کلر آره‌سندن بو یر آلتنك شرق جهتنه دوغری یورور . یره ، هوایه او کنه ،

آرقەسنه، صاغنه، صولنه آهسته آهسته کوز کزدیره‌رك دولاشیر .

کرقور — ظو بونه آرایور بویله ؟

— هوا ...

— بو قوجه دنیانك اوستنده هوا بوله‌مادی‌ده دیبنده آرییور ؟.

— دیوانه بال قاباغندن اولور صانیرسك ؟

زائر بردنبره طورور . ارمنیلره دوغری متجسس برنظر فیرلاتدقدن صوکره شاپشال پالطوسنك یان جیبندن بر کتاب چیقاریر . بر مدت قلبی اوقور . دیره‌کلرك آرەلرینی آدیملامایه باشلار . صاغه صوله زیقزاقلادقدن صوکره دیوار ایله زمینك خط فاصلنی قاریشلار ..

آغوب — کورورسك یره پارماق قاریش ایدور .

— پولیسه خبر ایتسه‌ك عجب ؟

— نه‌ده‌یی ؟

— عجایب ترتیب حریفك بری بیك بر دیره‌ك دیبنی پارماقلایور ده‌یی ...

— آواللاّمه آخبار . شو دیوانه حریف ادبدن

طیشاری بویله برایش ایدورسه بوندن بیك بردیره‌كك لاموسنه بوكدر كلیر صانیرسك ؟

— براق كه بیك بر دیره‌كده آردندن كوتو لاف سویلنمه‌مش خیرلی برشی دكلدر ..

— طو نه‌دن ؟

— بوراسی پاره‌سز خوارده‌لرك سودا یریدر . أللرینه‌نه‌كچرسه بورایه‌آشیررلر.. اوستندن یاغمورصیزماز. آلتندن چامور طوتماز ...

— هیچ یرك دیبنده خیندم اولور ؟

— ایكی كوكل برلك اولدقدن صوكرام صمانلغك سیرانلق اولدیغنی بیلمزسك ؟..

بوآره‌لق زائر دیواره یاقلاشیر . قورشون قلمیله برشیلر یازمایه باشلار .

آغوب — آخبار زه‌وزه‌كلكك لزومی یوق. حریف آدیم حسابنی ایتدی . كتابه باقدی . یرلری قاریشه اووردی . شیمدی فكرینی دیواره یازور. هپ بونلری بوش ایشدر صانیرسك ؟

— أی بوندن نه‌چیقه‌جق ؟

— جینویزلرك بونده كیزله‌دكلری بردفینه اولمالی..

— ظو بویله بردفینه وار ایسه هوایه باقوبده یره قاریش ایتمکله بولونور ؟

— او کتابده نه‌یازوربیلیرسك ؟ حریف بوایشلری کندی‌فکرندن‌ایتمه‌یور . کتابك‌تعریفنه، راجوننه کیدور .

— بوحریف پاره‌لری آشیرمادن کیده‌لم . حکومته خبر ایده‌لم ...

— صوص اول خیمبیل . . سنك جزا داریه‌سنده (موصطانتیق) دیدکاری او کوزلکلی آدامك قارشیسنه هیچ چیقدیغك واردر ؟

— چوجقلغمده ویلانقه بوستانندن خیار آشیردیغم زمان بنی قره‌قوله کوتوردیلر . خیار یرینه اونده برایکی زورلو طوقات یدم . کوزلرمدن چنکانه کوروکی کبی آله‌و چیقدی . خیرسزلغه توبه ایتدم . بوندن غیری حکومتله بر آلیش ویریشم اولمادی ..

— بو ایش چوجق ایکن خیار یمکه بکزه‌مز . موصطانتیق انسانه لاف اوقیدار اینجه یاموق ایپلکنه آییرد ایده‌رك صورارکه قارشیسنده جوابه دورامازسك . شیطان طرفکدن آبوقات طوتسه‌ك ایشك ایچندن چیقا-مازسك . بو ایشی حکومته اخبارلار ایسه‌ك صوکرام نه

اولور بیلیرسك ؟ « اوچکز اورتاق اولدیکز . بیك بر دیره‌كك دیبنی آچوب پارەلری چیقاردیکز . اوچ پایه آییره‌رق یوتدیکز » دیرلر. آلتیق سنك ایشلك یوغیسه : « ظو افندم بو حریف یردن پاره چیقارمادی . هوایه باقدی . اورته‌لق یری قاریش ایتدی . ده‌نی امن الله چاغیرطور ..

قزازلر بو مجادله‌ده ایکن او عجایب زائر بسبللی اوکونکی تدقیقاتی اتمام ایله کنابی‌جیبنه قور. بر وزی یرده ، اوته‌کی هواده ، آدیمنی آتمق ایچون آیاغنی هر قالدیریشنده باصه‌جغی نقطه‌یی کوچاکله تعیین ایدر کبی ترددلر ایچنده داندینی تره‌للی غریب بر یورویشله چیقار کیدر ..

ایکی‌قزاز بوأجنلی‌بوزمه‌سی صاقللینك بیك‌بردیره‌کی بویله مراق ویریجی صورتده‌کی سبب زیارتی حقنده درین درین نظر استیضاحله باقیشدقدن صوکره کیرقور دیرکه :

— بن بو حریفه بر لاغاب قویه‌یم ؟

— هه دی باقه‌لم ..

— بیك بر دیره‌ك ته‌آطوروسنك قاووقلوسی ..

— بزده اور کستراسی .. اویله دکل ؟..

— بو صالاق اختیار قیپاق بر اویون ایده‌جك اما باقه‌لم نه وقت ؛

ایکی دلیقانلی مردیوه‌نه کوزلرینی دیکرلر.. حریفك چکلدیکنه قناعت کتیردکدن صوکره اونك دولاشدیغی یرلری آدیم آدیم آراشدرمایه، تدقیقه باشلادیلر. یری آدیملادیلر. دیوار دیبلرینی قاریشدیردیلر. فقط مراق وشبهه‌لرینی حله مدار اوله‌جق بر أماره‌جك بوله‌مازلر. نهایت دیوارلری دقتله کوزدن کچیره‌کچیره زائرلك یازیلرینی بولورلر. فقط بو خطلردن بر مآل استخراجی بو ایکی جاهل قرارك خرجی دکلدی. بوندن « هیه‌روغلیف » وخط میخی کبی عتیق خطوطك حل وقرائتیله متوغل متخصص عالمانك بیله بر مآل چیقاره‌بیلمه‌لری ممکن کوروله‌میوردی.

بو یازیلر وفق، یاخود طلسم، غریب بر جبرك غیر معروف اشارتلرینه بکزه‌ر: بش نجمه، قاز آیاغی، آناختار دیلی، طراق، قاعده‌سی هوایه قورولمش چادیر، برچوق منحنی، منکسر، أکثه بوینه جیزکیلر آره‌سنده بوروکفلری، هه‌لر، واولر، فارغه‌جقلر، بورغه‌جقلر،

عبرانی حروفنه، مهرسندیانه ، عقربه ، یبلانه، ینکجه، آختابوطه مشابه غریبه‌لردن متشکلدی .

الك اوقوناقلی یازیلری قرائتدن عاجز بو ایکی قزاز چیراغی ، کوزلری اوکندهکی بو مشکل حرفلرك اسرار حلی کندیلرینه مافوق‌الطبیعه معنوی بر قوت یاردیمیله ملهم ومنکشف اوله‌جق ایمش کبی واهی بر امید ایله خیلی مدت مجالەمکه اوغراشدقدن صوکره آغوب :

— نلو برشی چقه بیلدك ؟

— بو یك درین بر ایشه بکنزور آخبار، بوندن نه جنجی خوجه برشی آغنار . نه پاپاس ، نەده خاخام ...

— وای ؟ ..

— وای یا.. نەصاندك‌که ؟.. سن برشی چاقدکسه سویله ...

— آوالم صوصتی . . بوکا اشمارنامه دیرلر .

— نه که اشمار ایدورسه آغنات باقه‌یم ..

— او قاز آیاقلرینی کوروسك ؟

— هه ...

— ایشته اونلر یاواش یاواش کلورز دیمکدر ...

— ظو آغوب فکریکه‌حاریان اولدم .داهانه‌دییور؟

— شوینکجی کوردك؟ ییلانك قوریوغنی ایصیرمایه کیدورسه .. ییلاننده حرصلانه‌رق دونمش اوکا یکیز ایدور . .

— هه فقط بوندن نه‌چیقار ؟

— ظو بو اشارت: « أکسه‌مدن کلیرسه‌کز سزه صوقارم .. » دیمکدر ...

— آخبار قیپاق طرافتسك ... شو قاپلومبغه‌دن نه معرفتلی لاف چیقاره‌جقسك ؟

— بونده‌کی دفینه‌نك طلسمی قاپلومبغه‌در . «بورایه بو حیوانك قاتی آقیدیر ایسه‌کز طلسمك اوچقوری چوزولور » مفهومنه‌در ...

— بو دفینه بر طون ایچنده طوروركه اوچقوری چوزولسون ؟

— الك قیپاق دفینه‌لر طون ایچنده صاقلیدر ..

— بوش لاف ایتمه آخبار ، شیمدی طون موداسی کچدی . بوتون ماللر میدانده‌در .

ایکی قزاز بومجهول اشارتلرك اوکنده بویله‌غریب ادعالرله آقشامی ایدرلر ...

٤

ابو الفضل انوری کیمیای باطل مراقلرندن متوفی نصرالله افندینك اوغلیدر . خوبیر سمتنده ، گنیش باغچه اورته‌سنده ، مخزنلی ، بوستان قویولو ، دهلیزلی ، موصاندیرالی بر قوناقده بویودی . تعریف ایدرلر . اسکی زمانك علمازاده‌لری وارمش . لازملی ده‌اوطوروزلر کن کندی وجودلرندن فیشقیران بر کورولتودن قورقه‌رق :

— آننه‌جکم . . دادیجغم . . اوطوراق بکا بوم دیدی . . .

فریادیله قاچارلرمش . انوری ایشته بو نسلك پارلاق نمونه‌لرندندر . قوصقوجه اوغلان ایکن اوچقوری کوکسنك اوزرنده دوکوملنمش بر دون ، باشنده قولاقلرینك یاریسنی اورتن بر پاموقلو تاکیه ، ألنده دکنك ، دائما حرم صوفالرنده طوپاچ چه‌ویرر ، سلاملغه برمسافر کلدیکنی کورسه مابین قاپیسندن دیلنی چیقاروب : أوعدیرقاچار ... اون آلتی یاشنده آنجاق (والذاریات)یه چیقار . یکرمی بش اوتوزنده حالا نامنه چوجق دینیر . دادیسز آیاق یولنه ، لالاسز صوقاغه کیده‌مز . کیتسه‌ده

ایکی تخته آشـیری بر یرده غائب اولور . کندینك یرده اولدیغنی کسدیره‌مز . اسمنی صورصه‌کز جواب ویرمکه اوتانیر . وجودنده‌کی بعض عضولرك آدینی بیلمز . کردکه کیردیکی کیجه ینکه‌قادینك ویردیکی تعلیماتی درس گیبی حرفی حرفنه‌أزبرلر . ایکی کلمه‌سنی اونوتسه ناصیل حرکت ایده‌جکنی شاشیریر . اللرنده رهنما کتابلریله سیاحته چیقان « طوریست »لر کبی زفاف عالمنك الك خلجانلی اسرارینه یبانجی بر ألك لطف دلالتیله ایرر . قادینه ایلك صارلدیغی زمان باباسندن او کرندیکی دعایی اوقور .

جمعه ایرتسیلر اوغورسزدر . صالی کونی ایشه باشلامز . آیك صوك چارشنبه‌سنی صایار . محرمك اوننه قادار آز صوایچر .. قربان بایرامنده کسیلن حیوانلرك قانیرینه پارماغنی باطیریر . دامغا کبی آلنینك اورته‌سنه باصار . جنلردن ، پریلردن ، شیطانلردن اودی قوپار . چارشنبه قاریلرندن ، قاره قونجلوسلردن تیتره‌ر .

پدری نصرالله افندینك قوناغنده کیمیاخانه‌سی و کیجه کوندوز ایشلر کیمیا کرلری واردی . صورت استحضار وترکیبلری بویوك اسرار صاییلان جوهرلر اذابه‌ایدیلیر . خلیطه‌لر یاپیلیر ، بوته‌لر دوکولوردی .

نصرالله افندی آلتون ترکیبیله، هردرده دواولان وعمر بشری الی‌نهایه تمدید ایدن شمشیرك طاشنی یاخود اکسیر اعظمی بولمایه اوغراشیوردی. اسرارك محافظه‌سی ایچین بر آلتی مخزنلرنده چالیشان کیمیاکرلرك صاقاللری آغاریور. سنه‌لردنبری اوجاقلر یانیور، بوته‌لر قاینایور. افندینك بوسرداشلری دورمایوب چالیشیورلر. فقط نه آلتون اعمال ایدیله‌بیلیور، نه‌ده دوای کل اکسیر اعظم بولونویوردی.

کیمیاجیلر یك اوزون سنه‌لرله سورەن بوموفقیتسزلکلرندن فتور کتیرمه‌یه‌رك وتحری اصوللرینی دکیشدرمه‌یه‌رك عینی طرزده‌کی مشغولیتلرنده دوام ایدییورلر. دائما هندلی بر درویشك کراماتلی آغزندن ایشیدیلن ترتیبات، عتیق کتابلرده کورولمش معما کونه ترکیبات اساسلری اوزرینه کیدیلیور.

شرقدن، مغربدن، جنوبدن صرتلری پوستکیلی، الّلری تبرلی، لوله لوله اوزون کیرلی صاچلی سیاحلر کله‌رك نصرالله افندینك خانه‌سنده قوناقلایورلر. طغارجقلرندن، کشکوللرندن چیقاردقلری نبات قورولرینی، اکسیرلری، جوهرلری، توزلری هدیه‌لری آلتوندن

غالی مبادله‌لرله خانه صاحبنه کویا تبرع ایدییورلر.. بونه‌لر زردن قیمتدار کیمیویاتله‌دولویور. فقط ممکن دکل آلتونك سر ترکیبنه ایریله‌میوردی.

نصرالله افندینك همان امیدسزلکه دوشه‌جکی صره‌لر اولویور. لکن ینه دنیانك براوجندن اوموزلری جیلان ده‌ریلی، جذبه‌لی صالقم صاچاق بر کرامت و اسرار بر درویش ظهور ایدییور، یکی بر شوق وغیرتله ایشه باشلایه‌جق افشا آتده بولونیور.

بو نوع کیمیاارباننجه معدن جوهر، معدن خام ناملریله معدنلر ایکی‌یه آیریلیر. معدن جوهر حرارتله خاصهٔ اصلیه‌لرینی غائب ایتمه‌ینلر، معدن خام یاخود شبه معادن حرارتله خاصهٔ تغیره دوچار اولانلردر. معدن خام، معدن جوهرله تماسدن تکمله مستعددر. بوایکی نوع معدنك جمله‌سی‌ده عینی اساسلردن وجود بولمش اجسام مرکبه‌در. هرمعدن معدنلرك الك اصیلی اولان آلتوندن ـ اونلرك فکرلرنجه ـ محتوی اولدیغی کوکورد ایله جیوه‌نك آز چوق قبالقلرینه نظراً اوزاقلاشیر. هر تغیر کوکورده جیوه‌نك اوزرینه ایدیلن معامله‌دن قابل حصولدر.

ایکنجی اصولده معدنلری بر صورت صمیمیه‌ده

آلتونه بویامقدر . ایشته بو وجهله سقوف زرین
بونوندقدن صوکره اکسیر اعظم کشف اولونه‌جقدر .
درویش جبلی‌نك قولنجه یتمش بیت تورلو نباتاتك
ایچنده یالکز برنوع اوت واردر . ذاتاً نباتات معدنك
نشو ونما خاقته دونمش جنسیدر . اصلاً هیسی
بردر . بواوت طوپراقدن آلتون اوزنی سوزوب بلع
ایده‌رك یتیشیر . حار و معتدل منطقه‌لرده بولونور .
فقط اصل نشوونما یاتاغی (بزم الست) طاغنده هدهد
یایلاسیدر . تورلو رنك وشکلده یتیشدیکندن آرامقله
کشف اولونور . فقط بو (بزم الست) طاغی آسیا
قطعه‌سنك نره‌سنده‌در؟ درویشك بوجوغرافی ایضاحاتی
پك قاریشیقدر. ایچندن چیقلماز . (بو نبات‌الذهب) ك
(خضرالیاس) کیجه‌سی کون دوغمادن صباحه قارشی
قوپاریلانلری مقبولدر. بو اوتدن ییه‌ن حیوانلرك آتلری،
یغلری ، کمیکلری آلتون کبی صارارر . بعض قصاب
دکانلرنده بویله آلتونی رنك آلمش قویونلر ، صیغیرلر
کورولور . بو آتلر یدی تورلو خسته‌لغه دوادر . دمیر،
قلای ، جیوه ، کوکورد هپ بر آراده اذابه ایدیلوب
بو اوتدن نصابی مقدارنده علاوه اولونورسه آلتون

کوچه‌لری حصوله کلر ...

بونباتك درهمی آلتوندن بهالیدر .. فقط هراذابه‌ده یا بر آبدستسز ألك تماسندن و یاخود عامللرك قلبلرینه فسق و فجور کلمه‌سندن ایشه شیطان قاریشیر ، ترکیب فساده اوغرار . بوته‌ده‌کی خلیطه‌ده آلتوندن اثر کورولمز .

ابوالفضل انوری بویله بر خانه‌ده و بو ذهنیتده بر بابانك تربیه‌سی آلتنده یتشمشدی . نصرالله افندی مرحوم آلتونك ترکیبنی بولمق ایچون بوتون آلتونلرینی صرف ایتمکله برابر ینه‌اوغلنه کچینه‌جك قادار برمیراث براقدی . لکن زواللی انوری بو کوچك ثروتله برابر باباسنك جنتندن بویوك بر قسمنه‌ده وارث اولدی . مرحومدن قالان کتبخانه‌ده‌عقللری زیوانه‌لرندن چیقاره‌رق‌اوقویانلری کولونج دلیکلره سوق ایده‌جك نه جلدلر واردی .

(علم الکهانه) (علم الخواص) (علم الرقی) (علم‌العزائم) (علم‌الاستحضار) (علم‌دعوة‌الکواکب) (علم‌الغلقطیرات) (علم‌الاخفا) (علم‌الاختیارات) (علم‌القرعه) (کتاب‌تجارب‌العرب) (مثلثات ابن‌محفوف) (کتاب زنانی) (علم‌الطیرة والزجر) والخ‌ره انورینك علم و عرفان دولابی عصرلرك توزلری آلتنده اویویان

بو کتابلرله دولو ایدی .

ابوالفضل انوری ایچین بو دنیا یوزنده وقوعه کلن هر حرکتك سعد ونحس یعنی اوغورلو اوغورسز اولمق اوزره ایکی معناسی واردر. روزکارك اوغولتیسی، آغاجلری تحریکی ، بر قوشك اوتوشی ، قاپی غیجرتیسی ، کوپك هاولامه‌سی و بوتون بو نوع سسلر ، حرکتلر خیر ویا شردن خبر ویرن برر فالدر . انسان اوغورسزلقلردن قاچوب راحت یاشایه‌بیلمك ایچون طبیعتك بو اخطارلرینی آکلایه‌رق هر فعل وحرکتنی « سعد » چرچیوه‌سنه اویدورمایه چالیشمالیدر والا که محو وپریشان اولور ...

انوری یاتاقده کوزلرینی آچینجه صباحه مخصوص دعایی اوقور . صاغ طرفندن قالقار . اولا صاغ آدیمنی آتار .. هر اشیانك هر هانکی بر محله وضعنده کوزه‌دیله‌جك اوغورلر ، اوغورسزلقلر واردر . قولبلو ، کوشه‌لی شیلر هپ قبله‌یه چوریله‌جك ، ماشه هیچ بر وقت دیکلکنه قونمایه‌جق ، تجردلر، لکنلر یوز اوستی قاپانلمایه‌جق، اوطه‌لرده، مطبخده اشیانك یرلشدیرلمه‌سی اویله خصوصی بر ترتیب و قانونه تابعدرکه هر نه زمان بونك خلافنده حرکت ایدلسه اوك افندیسی مسامحه‌کارك

باشنه قیامتلری قوپاریر .. هر ایشك دقیقه و ثانیه‌سیله کونی ، ساعتی کوزه‌دیلیر . بعضاً الك مبرم ایشلر اوغورلو ساعتنه مصادف اوله‌مامسندن دولایی هفته‌لرجه ، آیلرجه تأخیر ایدیلیر .

انوری صباحلین مردیوه‌نك صاغ طرفندن وهر آدیمنی (علم‌الطیرة والزجر) لك احکامنه اویدیره‌رق اینر . سوقاق قاپیسندن چیقارکن «طلب یمن» دعاسنی اوقور .. صاغنه صولنه اوفلر .. ایلك نظرده کوره ، طوپاله ، چولاغه حاصلی سقط بر مخلوقه تصادف ایدرسه تشأمله تیتره‌ر . او کونی الك مستعجل ایشلرینی ترك ایدر ...

انوری أولمش پدرندن برقاچ درجه داها فضله آبدال اولدیغی ایچین اوزون بر ثبات و کیمیا عنصرلریله مجادله‌یه احتیاج کوسترن آلتون اعمالی جهتنه مراق ایتمدی . او طلسملره قاپیلدی . بعض شیلرك اوغورسزلقلری بر طاقم افسونلر وطلسملرله قابل ازاله اولدقلرینی کتابلرده اوقودی . نسخه‌لرك ، طاشلرك ، طوپراقلرك ، اوتلرك حاصلی بوتون اشیانك طلسم خاصه‌لرینی تدقیق ایتدی . بوتون دردلری ، فلا کتلری ، بلالری دفع وخیرلر ، اوغورلر ، سعادتلر جلب ایدن طلسملر بولدی . قوله‌را ، وبا ،

قودوز کبی دهشت سرابتلریله علم وفن عالمنی صارصان
الڭ بویوك داهیه‌لردن ، بر کاغد پارچه‌سنڭ اوزرینه
(عاشق یولنی شاشیردی) (اندیشه)(آختاپوط)(صویولی)
(بش بجه) کبی کولونج شکللرله برقاچ قارغاجق بورغاجق
چیزمك وبو طلسمی اوزرنده طاشیمقله مصونیت قابل
اوله‌جغی اعتقادینه دوشـدی . وبو ایمانی یڭ ایلری
کوتوردی . مثلا هر اموزده موفقیته ایرمك وخصمنه
غلبه ایتمك ، خیرسزلرك تجاوزلرندن امین اولمق ،سوقاقده
قضایه اوغرامامق ، دکیزده بوغولمامق ، حریقده یانمامق ،
زهرلره قارشی معافیت قازانمق ایچون اوزرنده طاشینه‌جق
برر طلسم واردی . بو طلسملره مالکیتدن صوکره
حکیمه ، علاجه ، سیغورطه‌یه ، وملحوظ تهلکه‌لرك هیچ
برینه قارشی تدبیر آلمایه لزوم قالمایوردی . چونکه ترسیم
فننده پك عجمی سرسم برقفانك محصول غرابتنه بکزه‌ین
اوشکللرده‌کی مستقیم ، منکسر ، منحنی ، چیزکیلرك ،
نقطه‌لرك ، دائره‌لرك ، زاویه‌لرك هربری برجلر ایله ،
ییلدیزلرله فلکیاتك عقل آلماز بی انتها اسراریله
مناسبتداردر .

طلسم وافسون علمنده بو تجربی اثناسنده نهایت

انورینك آلنه قسطنطنیه‌ده‌كی بوتون مطلسم دفینه‌لری
خبر ویره‌ن بر كتاب كچدی . بو پك مهم اثر اسكی
روجه‌دن عربجه‌یه وصوكره تورکجه‌یه ترجمه ایدلمشدی .

انوری بو كتابك هر صحیفه‌سنی حافظه‌سنه نقش ایده‌رك
اوقویه اوقویه او زوالليجق یاریم عقلنی ده بوتون بوتون
غائب ایتدی .

كشفلری مشكل یرلرده مدفون بو خزینه‌لرك ملكلردن ،
جنلردن ، شیطانلردن بكجیلری واردی .

طلسمنامه‌نك عباره‌لری تیزلی اشارتلر ، استعاره‌لر
ورموزلرله حلی پك مشكل بر شفره صورتنده یازلمش
اولدیغندن تفهمی الهام وكرامته محتاج سطرلرده نه چاره
انوری چوق زورلق چكیور ، بر مأل یاراشدیروب
تطبیق ایدنجه‌یه قادار بینی وقانی وجودندن صبزارجه‌سنه
تره‌یوردی ..

بو كتاب ، بروج اثنی عشره تطبیقاً اون ایكی فصل
اوزرینه ترتیب اولونمشدی . قدسی مشعله‌لرندن
استفاده ایچین درین شیخلره مراجعت ایتدی . بعضلری
بنه رموزاتنه جواب ویردیلر . وبعضلری كتابك اشعارینه
تطبیق عملدن حذر بیان ایتدیلر . چونكه بعض طلسملرك

ضبطندن دفینه‌یی قورتارمق ایچین انسان قربان ایتمك لازم کلیوردی .

نهایت انوری کندی کندینه حل مشکله‌اوغراشمغه قرار ویردی . بر چوق استخاره‌لره یاتدی . یاری عالم معناده ، یاری عالم حقیقتده بدنجی فصلك بر قسمنی ، کندی زعمنجه تنویره موفق اولدی .

خزینه ادرنه قاپیسیله طوپ قاپی آره‌سنده مدفون ، فقط آناختاری بیك بر دیره‌کده بولونیوردی .

ابوالفضل انوری تدقیق وتحقیقلرینی‌اتمام ایچین بیك بر دیره‌که دوامه‌باشلار . صاغدن اوچنجی صره ستونك شرق جهتنده‌کی غایه‌سنده ، کمرك دیوارله‌التصاقی حذاسنده جنوبدن شماله دوغرو یدی قاریش صایدقدن صوکره عمودی بر استقامتده اوچ آدام بوبی یوکسه‌لنجه جداره کومولو بر خاچه تصادف ایدیلیر . ایلك نظرده‌بوصلیب فرق ایدیله‌مه‌دیکی صورتده دیوارك اونقطه‌ده‌کی سطحی کسر کبی برآلتله قازینمجه شکل بهمه‌حال میدانه چیقار . خاچك تقاطع نقطه‌سی مرکز فرض اولونه‌رق ، ینه‌یدی

قاریش قطرنده بر دائره رسم ایدلمیدر . بو دائره ایچنده یونانی حروف واشارات مخصوصه ایله دفینه نك آناختاری کوریلور. موجبنجه عمل اولونه.. دفینه نك اون دوردنجی عصر هجری ابتدالرنده بر مسلم ألنه کچه جکی مبشردر... دینیلیوردی . وداها شو غریب تصریحلر واردی:

بو طلسمك اطرافنده دائما ایکی ملکله ایکی شـیطان دولاشیر .. ابلیسلر ملکلرك متیقظ بولونمادقلری برزمانی کوزه تله یه رك طلسمه فرجه یاب وصول اولمق ایسترلر.. لکن ملکلر هر آن اشتباه اوزره درلر. دفینه نك صاحب حقیقیسی اولاجق مسلمك ظهورینه قادار شـیطانلرله مبارزه ده بولونه رق خزینه نك مقدرینه تسلیمنه یاردیم ایده جکلردر،

لاهور وماهور اسـمنده کی بو ایکی ملك بنی آدم شکلنده وانسانی بر ایشله مشغول کورینورلر . شیطانلر ککره ایله مکره نامنده اولوب انسـان ، حیوان تورلو اشکال وصورته کیره رلر ...

بیك بر دیره کده کی شفره حل ایدیلوب ادرنه وطوپ قاپیلری آراسنده کی محله کیدیلنجه اشارت اولونان موقعده طولی برآرشوندن دون اولمایان بر ییلان ،یشیل،صاری، سـیاه رنکده اوچ عقرب ، بر قاپلومبغه ، بر قوربغه

أولدوریله‌رك دفینه‌یی طوتان طلسم بوزوله‌جق ...

*
* *

ینه بر کون آغوب ایله کیرقور او بویوك بیزانس صو صهرنجینك دیره‌کلری آراسنده قلین کمرلرده عکس یاپه‌رق پرنشئه تورکی سویله‌یه سویله‌یه ألمکه‌لرینی چه‌ویرمکده ایکن یارانلغه کیریشدیلر ..

آغوب — آنامز بابامز بزی وقتیله مکتبه ویردیلر. اوقومادق . بویله جاهل جهلا قالدق . قوجه‌قاری سیتمه یتك ، اکمك قور ایدی . موروقده أليمه کونده‌لکمی ویریردی. بن سوقاق قاپیسندن چیقوب کوشه‌یی دونجه‌یه قدارده أکسه‌مدن باقارلر ایدی ... بن مکتبدن اول ویرانه‌لکه کیده‌ردم. اوراده برقاچ خایلاز ایله‌داها برله‌شیر، چوقوره فیندیق آتار ایدك .. نه طاتلی اویون ایدی.

— هه ویرانه‌ده‌کی چوقور اویونلری چوق طاتلی اولور ایدی ...

— آخبار کچمش زمان.. لازی بك درینه کوتورمه.. ویرانه‌لکی ، چوقوری کیچ . . جیجوقلغمزی ، کیزلی اویونلریمزی عقلمه کتیرمه...

— قورقما .. قورقما، سنی اوتاندیراجق لاف ایتمم. بن سوزك سویله‌نیر سویلنمز طرفلرینی بیلیرم ...

— بوقالین قافام مکتبده اوقونان شیلرك هیچ برینی ایچنه آلمازدی . بزه درس دەیی بر طاقیم مارطساواللر آغناتیرلردی...

— هه هه بیلیرسك بر کون جوغرافی درسنده خوجا نه دیدی ؟

— بن دیکله‌مز ایدم که نه‌دیدیکنی بیله‌یم. اودیر - لانیرکن بن صره‌نك آلتندن سینك آولار ایدم ...

— بو دنیایه فن کلامنجاس کراتهٔ ارض دیرلر... قوصقوچامان، یوص یووارلاق مه‌فره‌ط بریومورطه‌در. طوپمزده ایشته بومورطه‌دن طوغمشزدر.

— آخبار آغزیکی طوپلا ... بز چاپقین ، پیچغین، جنابت شیلر ایسه‌كده ایچمزده عزیز انسانلرده واردر. هپمزك بر کراته‌دن طوغمش اولمه‌مز لاموسه طوقانیر برلافدر...

— نه‌ه هایدی جانم هر لافده لاموسله ، عرضه پارماق آتمه... خوجه دیمزدن‌اول طوپمزك‌ده‌بویورطه‌دن چیقمش اولدیغمزی بیلمیوردم صانیرسك؟

کیرقور ابوالفضل انورینك دیواره جیزمش اولدیغی قارغەجق بورغەجقلره، قابلومبغەلره باقەرق:

— آغوب!..

— هامه...

— قاپلومبغەده یومورطەدن چیقار؟..

— هرشی اوندن چیقار دیدك آ...

— سن قاپلومبغەنك (ایستوار)ینی بیلیرسك؟

— ایشیتمەمشم ...

— بن بویوك آنامدن دیكلەدم ...

— دیکه بنده ایشیتەیم ...

— قاپلومبغه اولدن انسان ایمش...

— لاف دەیی طورمش قارشیمده، نه مارطاواللر ظیرلایورسك؟

— طو دیکله... هم انسان همده زەناعت صاحبیسی ایمش.

— هه سویله کوپوغلو نه ایش طوتمش؟

— خمیرکار ایمش.. بویوك بر کناه ایتمش، آصفاص خمیر تکنەسی صیرتنه یوکلەتەرك اونی قاپلومبغەیه چەویرمش. چاییره صالیویرمش...

— یاربم کناهی نه‌ایمش عجب ؟ اوقه‌لغه‌ا کسیك خمور قویمش؟

ایشته اویله بر ایش ایتمش...

— حقسزلق ایده‌نلری آصفاص بویله برر برر چارپمادقدن صوکرام بودنیا دوزه‌لمز..

— فقط چوق دفعه اولان قیباق حقسزلقلره هیچ طینمایور...

— هه اما اونك سببی واز...

— نه‌درکه؟

— جناب مولام بزی حمید زمانینك استبدادندن قورتاروب‌ده جمله‌مزه مجنونیت احسان بویوردیسه آلتیق آره کزده قانون قویه‌رق اداره اولونوکز .. دیدی . کندی قاریشمدی .

— اوکه قاریشمادیسه ایشته بویله اولدق ...

— نه‌اولدق آخبار؟ بلکم بر ایشیتن اولور . حمید کیتدیسه اونك یرینه ادارهٔ اوفلیه کلدی .

— هه آغناشیلورکه بوده پك زورلو بر مرددر . لکن نره‌ده اوطورور؟ داها صوراتنه کورمه‌مشم...

— بختلی سك که کورمه‌مشك... کوره‌نلرك عقللری

آردلرینه قاچور ..

— چوش سنك عقلك دیدیكك یردهدر ؟ سویله كندی كندینهاورایه قچدی یوقسهم سن كندی الكله قویدك ...

— شیمدیجك بولافلری براق ... قاپلومبغه مزه كله‌لم .

— هه فقط سن لافی اوزاتدك . قاملومبغه اولدن خمیركار ایمش . ظو نه كرك ؟ سكازه ناعتنی صوران واردر ؟ چوجوق ایكن بوماصالی قوجه ننه‌ك فكریكه قویمش ایسه سن‌ده حالا اونی اورادن چیقاره‌مامشسك ...

او اثناده مردیوه‌نك اوست باشندن مخزنك لوشلغی ایچنه دوكولن آیدینلغك اورته‌سنده بر كولكه‌صاللانیر .. بر قاچ ثانیه صوكره ابوالفضل انوری اوزون صاقالی ، نارین اندامیله بویلو بوینجه كورونور ... آدیملرینی بر آز هوپلار كبی آته آته هرباصامافده صاغنه صولنه میل‌ایله دیكله‌نه‌رك دهوه یوروپوشیله اینركن آغوب :

— كیرقور .. كلور ..

— هه كورمشم طینمه ...

كویا كله‌نك هیچ فرقنده دكللرمش كبی الكه‌لرینی چه‌ویره‌رك تور كویه باشلارلر :

بز پنایيره کیتدك
آه نه‌ايشدركه ايتدك
مومی شامدانه دیکدك
ظو بايلدق ده‌بيتدك
کفلەنەلم کوله‌لم
بويازه أوله‌نه‌لم
کل چيقالم يوقوشی
خياردن اولور تورشو
قور يوق صاللايان قوشو
ده‌کيز دريايه قارشو
أوت که کفله‌نه‌لم
بويازه أوله‌نه‌لم

انوری او عجايب، غريب صالينتيلی رفتار ايله‌دالغين دالغين ارمنيلرك يانندن کچركن :

عين وميم‌ودال کيم چشم ودهان وزلفيدر
دل خواص عشقه بواوچ حرفله ايلر عمل

طلسملی کمره دوغرو يورور ...

آغوب — اوستمزه کفر ايتدی؟ بابامزه‌سوکدی؟ آنامزه خيزلاندی ؟ نه ايتدی؟ آغادك ؟

— عين ، ميم ، دال اوقودی...

— صوکرام ؟

— چشمه‌یه کیتدی...

— داها صوکرام ؟

— حرفلرك اوزرینه عمل ایتدی ...

— قیافتی افندی‌یه‌بکـزه‌ر آما آغزی‌بوزوق‌تربیه‌سزك بریدر...

انوری اشارت پارماغیله بر بر دیره‌کلری صایمایه باشلایه‌رق :

— اهل تحقیقه کوره‌تواریخده مسطور اولان‌عدد ایکی یوز یکرمی دورتدر . فقط کل کله‌لم بن صاییورم، صاییورم ایکی یوز یکرمی یدی ظهور ایدییور .. اوچ فضـله ... بنمی‌یم یا کیلان تاریخمی ؟ چیفت عددك تکه تحولنده دائما شئامت واردر...

کیرقور — وای بابا سـنك جانته به .. بوحریفك اوکنه بر پوستکی قویسه‌ك قیللرینی صایه‌جق...

— علمالر هپ بویله‌در . بر انجیر یرلرسه چکیر-ده‌کلرینی‌حساب ایدرلر...

— ظو شو قادار وقتدرکه بونك بوراسنده ایپلك

بوكه‌رز... هیچ بودیره‌كلری صایمق، بونلر ایله تكمی؟ چیقتمی؟ اویناموق فكریمزه كلدی؟

— بن بو حریف ایله لاف ایده‌جكم...

— ظو دیوانه‌لك بولاشیر ده‌یی قورقمازسك؟

— بولاشیرسه بولاشسین به... بوقارانلقده اوطوروب ایپلك قیویرمادنسه طوپ طاشنه كیده‌ر . . دیوانه قارداشلریمزله‌هپ براراویه‌را باغیریرز .. شیمدیجك بوكدرلی دنیانك صفاسی یالكز تیمارخانه‌لرده قالدی ...

آغوب ، انوری‌یه یاقلاشه‌رق :

— افندی بابا ...

انوری ، درین بردقت ، سوز كون برتبسم ، آغیر برتلفظله :

— وای اولاد ...

— سز بودیره‌كلره صاییورسكز :

— ئه‌وه‌ت .. ئه‌وه‌ت ... لكن تاریخده مسطور اولان عدد ٢٢٤ ایكن بن هرتعدادده ٢٢٧ بولویورم.. حسابی دوزه‌لتمك ایچین شیمدی بو اوچ فضله دیره‌كی نره‌یه قویه‌جغز ؟

آغوبك حیرتدن كوزلری بویویه‌رك :

ـــ افندیم براقکز یته یرلرنده طورسونلر. بوقوجه دیره‌کلر نره‌یه قونورکه؟

ابوالفضل انوری قاباره‌رق :

ـــ اولماز . . . یا تاریخی تصحیح ویا دیره‌کلرك عددلرینی تنزیل ایتمه‌لی . . .

ـــ افندیم وقتنده خوجه‌م بکا تواریخ دنیلن کتابلرده چوق یاکلیشلقلر اولدیغنی سویله‌مشدی . بو یاکلیشلقلر کتابدن کتابه کچیور ایمش .. بونده‌کی دیره‌کلرك ۲۲٤ اولدیغنی یازان تاریخجی بورایه کلوب ده دیره‌کلری صایه‌رق یازمامش ، باشقه بر تاریخده کوردیکنی کندی کتابنه کچیرمشدر ..

کیرقور ـــ طوروکز که بن ده دییه‌یم ... بو ایشه دائر قیباق معلوماتم واردر ... بنم ایراحتلی بویوك بابام بیصاماتیا مکتبنده (ایستوریا) خوجه‌سیدی . محروم بودیره‌کلرك صایسنی تواریخده ایکی یوز اوتوز کورمش اولدیغنی بیان ایده‌ردی ...

انوری ـــ هاه اولاد صحیح خبر سنده . . ایشته بو دوغرو .. چونکه رکز ستون و معماری تناظرده تك عدد اولماز ...

— بن معماری تناول ایتمدم . بیلمم . . . بویوك بابام یتمش بشنده که‌بردی . اویاشه‌جق کیمسه اونك آغزندن بریالان ایشیتمه‌دی .

— شمدی بو آلتی‌دیره‌ك بورادن نره‌یه غائب‌اولدی؟

کیرقور — افندی‌خرسزلر چوغالدی . چالمشلردر . جامعلردن برر برر خالیلری ، سجاده‌لری ، چینیلری آشیرییورلر . بویله کیدرسه برکون باقه‌جقسکزکه ، آیا-صوفیه‌نك یرنده تملدن باشقه بر شی کوروله‌یه‌جك ، روملرده درددن قورتوله‌جقلر سزده . . .

انوری بردنبره سوزی کسر . کوزلرینی بایغین بایغین اوزاق لوشلقلره دیکر . مبهم برخاطره‌یی دعوت ایدر کبی آلتنی اوقشایه‌رق طلسملی دیواره دوغرو یورور .

آغوب شاشقین شاشقین آرقداشنه باقه‌رق :

— بوحریف ظیردلی .. ینه عقلنه نه‌کلدی ؟.

— اوبزمله لاف‌ایدرکن دریتلره باقور .. کوزلرینه باشقه شیلر کوزوکور . . .

— ظو بوییك بردیره‌کك دیبنده شیمدیجك بزدن باشقه کیم وار ؟

— آخبار اوته‌کیلر سکا بکا کورونمزلر . یالکز

دیوانه‌لره اشهار ایدرلر ...

— نه‌ایسه بز بوحریفك قفاسنه کوره کیده‌لم. بزه هرنه‌که سویلر ایسه (هه) دییه‌لم. بلکم بش‌اون غروش اوکه باقار ...

انوری اوچنجی صره‌ستونك شرقی نهایتندن وکمرك دیوارله برلشدیکی حذادن ، جنوبدن شماله دوغرو قاریشلامه‌یه باشلار. صوکرا آیاقلرینك اوجیله یوکسله‌رك یوقاریده برشیلر کورمکه اوغراشیر... دیواره طیرمانمق ایستر کبی بوحرکتلری تکرار ایدوب دورور کن :

آغوب — بوحریف اونده نه ایدورکه ؟

کیرقور — کدی جکره باقار کبی طاوانده برشیئه آتیلمق ایسته‌یور ...

— طاوانده نه‌وارکه ؟

— هیچ جانم . ، بلکم بر قاچ اوروجك ، بورتو بوجك ...

— یاردیمه کیتسه‌ك خوشلانیر عجب ؟

— هه بر دنه‌یه‌لم باقه‌لم . بزی قوواجق ؟ بوقسه‌م کیتدیکمزه خوشلانه‌جق ؟..

ایکی ارمنی دلیقانلیسی توحاف بر یوز بوروشوقلغی

ویانیرو بر محجوبیتله انوری یه باقلاشه‌رق صاحبنه قارشی کوچوك و قیصیق سسنی چیقاران کوپك تبصبصیله :

— أفندی بابا خدمتمزه قبول ایدرسه‌کز یاردیمه کلدك ..

انوری برقاچ آدیم کریلر . لوشلق ایچنده بایقوش کوزلری کبی پارلایان ایری‌مدور کوزلکلرینك آلتندن باقارق عربی‌العباره برقاچ جمله‌لك بردعا اوقودقدن‌صوکره:

— یاردیمه‌می کلدیکز ؟ روحکزی بکا تسلیم ایدیکز ....

ارمنیلر شاشیره‌رق :

— روحمزی‌سکا تسلیم‌ایده‌لم. صوکرام بز که‌به‌ره‌لم؟

— شیطانمیسکز ؟ ملکمیسکز ؟ سویله‌ییکز .

— نه‌شیطانز ، نه‌ملائکه‌یز ..،

— یا نه‌سکز ؟

— ایکی باجاقلی ، ایکی قوللو برقفالی انسان اوغلی انسانز .. کورمورسك ؟

— چاکها کز دست عشقش درکریبان منست..
هرطرف راهست کز جانان سوی جان منست ...

— افندی بابا بز بویله أله‌نیقه دیلدن برشی چاقمایز.

بزه یا تورکجه یا ارمنیجه سویله ..

انوری جیبندن بر تقویم چیقاریر ساعتنه باقه‌رق :

— تثلیث شمس بزحل ، تحویل زهره بقوس ، استقامت عطارد ...

آغوب — دعا دیدی ... آمین ...

کیرقور — آمین آللهم آمین ...

انوری — صوصکز . اشرف ساعته اوچ دقیقه وار ... صوکره قونوشه‌لم .

کیرقور — نه‌دیدی ؟ نه‌دیدی ؟

آغوب — اوچ داقیقه‌دن اشرف بك کله‌جکدر . صوکرام قونوشه‌لم . دیدی ...

ارمنیلر متحیر، انوری‌بویون بوکوك دالغین.. اوچ دقیقه سکوتدن صوکره :

طلسمنامه‌یی اوقویه‌رق :

— ککره ایله مکره بوایکی شیطان علیه‌اللعنه مکر ایدرلر . بز ملکنز دیرلر ... سویلیکز نه‌سکز ؟

آغوب — افندی‌بابا انسان‌اولدیغمزه داها ایناًمادك؟ شیطان اوزون قوریوقلو اولور . باق بز طبقی سکا بکزه‌رز ...

— آدیکز ؟ . صانکز ؟

— آغوب ایله کیرقور ...

— الف حرفلرك الك اولوسیدر . اونی بن سکا

یرەیم ... الفی لامە تحویل ایت .. مدی یرینە کتیر..

آغوب اولور ...

آغوب — آل لافی اوطور آشاغی . . بو آدام

واش یاواش بنی لاحنە کرەویز یاپەجق ...

انوری — شیطان دکلسکزده نیچین یرك آلتنده

وطوریيورسکز ؟

آغوب — افندم بوراسی کنیش وسرینڈر. کیراسی

وقدر . بز بونده ایپلك بوکەرز ... زەناعتمز بودر ...

انوری — ایپلك بوکمك بهانه .. سز بوراده باشقه

یش ایچین اوطوریورسکز ...

کیرقور — یوق افندم بز لاموسلو چوجوقلرز .

مکریکزه کوتوشیلر کتیرمیکز. بونده کیزلی برایشمز

وقدر ..

انوری — سز بوراده برشی بکلەیورسکز ...

آغوب — بوراسی طونوزایلەطاش دیکرەكوقوپ

ورو طورپاقدر .. بونده بکلەنەجك نەوارکه ؟..

انوری — طلسم ...

آغوب کولر وپارماغیله دیواری کوستره‌رك :

— طلسمی ایشته اونده‌کی ییلان ایله قاپلومبغه بکله‌یور ...

انوری بردنبره آغوبك بیلکلرندن یاقلار. درین‌دن درینه براستفهامله کوزلرینك ایچنه باقه‌رق :

— ه . ایشته یاقه‌لادم ... سز مطلق بمطلق یاملك سکز یاشیطان ... یااضلاله کلدیکز؟ یاامداده‌کلدیکز...

کیرقور — بز اغلاله کلمدك . امداده کلدك ...

انوری — سویلیکز ملك‌میسکز ؟

آغوب — انسان اولدیغمزه ایناغیورسکز .. بزی شیطان بلله‌مدنســه ملك چاغیرماکز داها خوش اولور .

انوری — ملـکلرك‌قویروق صوقوملر اولمازایمش...

کیرقور — بوایشــدن هیچ معلوماتمز یوقدر .. شیمدی‌یه‌جك یوقلامامشم . ترجوبه‌سنه وارمامشم .

انوری آغوبك کیریسنه ألنی صالدیره‌رق :

— مساعده ایدرسه‌ك باقه‌یم ...

ارمنی کنجی ایکی آدیم کیری‌یه سکه‌رك :

— چك ألكى اوندن بهآدام، فكرى بوزوق بر انسانسك نهسك ؟ ديمه باقوبده ملك اولديغمى آغنايهجقسك؟ هيچ انسانك لاموسى دلكنه طوقانيلير؟ قوريوغم نرهمدهدر؟ شيمدىيهجك هيچ مراقايدوبده آرامامشم ...

٦

ابوالفضل انورى ذهندن اعلال وادغام يايهرق :

— آغوب ، لاغوب ، لاهوپ ، لاهور ..

آغوب — هه كورورسك ؟ برآغوبدن نهقيدار لاف چيقاردى ؟

انورى دواملة :

— حسينى ، لاهورى :

تودر سخن شدى ولذت از شكر شد
تولب نشودى وسيرانى از كهركم شد

آغوب — آمين ...

كيرقور — آمين .. آمين ...

انورى — عارفه تعريف ايستهمز. آكلادم . سز لاهور ايله مأمورسكز ...

آغوب — بونلرده کیم ؟

انوری — طلسمنامه‌ده مصرح ایکی ملك ...

کیرقور — ئه‌وه‌ت .. ئه‌وه‌ت ملائکه‌ز ... فقط سزه اویله دیمکه اوتانورز . سز عارفلی وظرافتلی سکز نه‌اولدیغمزه آغنایورسکز ..

انوری — لاهورایله ماهور بکا یاردیمه کلدیکز...

آغوب — هه ئه‌وه‌ت ...

انوری — خوش کلدیکز ، صفا کلدیکز ...

کیرقور — خوش بولدق . صفالر بولدق .

انوری — نه‌ایش ایچون یاردیمه کلدیککزی البته بیلیرسکز ...

کیرقور آغوبك قولاغنه :

— ایشی بوقلاتمایه‌لم . عجبا شیمدی نه‌دیسه‌ك ؟

آغوب — طلسم ایشی ایچون کلدك ...

انوری — طلسمنامه‌ده هر نه‌یازییورسه دوغرولغنه شهادت ایدرمیسکز ؟

کیرقور — شاهدلك ایده‌رز هپسی طورغودر .

انوری — ملکلر سز کوکك قاچنجی قاتندن ایندیکز ؟

کیرقور — بز کوکك اك اوستنده (پارادی) ده

اوطورورز . غایت هوادار . بوتون دنیـا آیاق آلتنده طاباق کبی کورونور...

انوری — شیمدی کافرلر اسرار سماویه والٓهیه‌یی کشف ایچون طیاره‌لر ایله تا اوراره چیقیورلر .

آغوب — هه نه‌وه‌ت کچنلرده برانکلیز طیاره‌سی تا یانمه‌جق کلدی . ایچنده ایکی ضابط اوطورویوردی . بندن جنتك یولنی صوردیلر . بیلیرسك سویله‌مك ایچین بزه اذن یوقدر . آکلاشیلور که اوراسی ده‌هب انکلیز مملکتی در ده‌یی اورته‌سـنه بارياق دیکه‌جکلر . برتکمه ووردیسه‌م دکزك دیبنه‌جك کیتدیلر ...

انوری — نعوذ بالله .. نعوذ بالله .. شـیمدی بز دفینه‌مزه باقه‌لم ...

آغوب — بو آرادیغکز دفینه‌چوق پاره‌در؟ طلسم کتابنده نه‌یازییور ؟

انوری — حسابسز ... بر آلتون بوزاغی ، ایچی طیم طیقیز فستق کبی عتیق مسکوکات ، یاقوت ، زمرد ، الماس ، فیروزه دولو ...

آغوب — بوندن بزه‌ده پای وار ؟

انوری — بن اوقادار دنیالغی‌نه‌یاپه‌جغم . بکا یاردیم

ایدك . یاریسی سزك ...

کیرقور — آلتون بوزاق ... بونی کیمه صاته‌جغز؟ حکومت بزه یاقه‌لاماز صوکرام ؟

انوری — بن کیمیا کرم .. بوزاغی‌یی پارچه‌لار صوکره طاوایه قور أریدیرم ...

کیرقور — وای باباسنك جانه‌به.. بوچوجقلغمده دیکله‌دیکم ماصاللر کبی برشیدر .. یاباتارز . یا چیقارز . سویله باقه‌لم . بز سکا نه بیچیم یاردیم ایده‌جکز ؟

انوری دیواری کوسته‌ره‌رك :

— ایشته شوراده ، اوچ آدام بویی یوکسکده دیواره کومولو ، موزائیق برخاچ وار . اونك اطرافنی قازی‌به‌جغز . میدانه برطاقیم یازیلر چیقه‌جق. طلسمك تعرفه‌سی اوراده ...

ارمنیلر باشلرینی کوسته‌ریلن یره دیکه‌رك :

— پکی اما اورایه ناصیل یتیشه‌جکز ؟... بونده مردیوه‌ن یوقدر ... کتیریرسه‌ك شبهه‌یه واریرلر.. بونك بوراسی بابامزك أوی دکلدر .

انوری — سز ملك‌سکز . البته بوکا بر عقل دوشونورسکز . کوکلره اینوب چیقان مخلوقات

بوقادارجق بریره یوکسله‌مزلرمی ؟

آغوب — ملائك پاساپورتمز اوزریمزده یوقدر . شیمدی‌جك بونده برر انسان کبی یاشایورز . هم کیمسه‌نك کوزی اوکنده اوچامایز . بوکا اذن یوقدر . سز هیچ ملائك اوچارکن کوردیکز ؟

انوری — خایر ...

کیرقور — بز سزه انسان کبی یاردیم اتمکه کلدك . سز بزدن انسانلق قوتنك اوستنه چیقان خدمتلر ایسته‌میکز ...

انوری — اویله ایسه ذکی برانسان کبی دوشونوب بکا سویلیکز . مطلوب نقطه‌یه قادار ناصیل یوکسه‌لهلم ؟

آغوب — خاچك بولوندیغی یر اوچ آدام بوبی یوکسکلکنده دییورسکز ...

انوری — نه‌وه‌ت ...

آغوب — بری بریمزك اوزرینه چیقسه‌ق اوورایه‌جق یوکسه‌له بیلیرز عجب ؟

انوری — آفرین لاهور أبی دیدك ...

کیرقور — کیم کیمك اوستنه چیقه‌جق ؟

انوری — بن الك آلتده أزیلیرم . چوق آغیرلق

قالدیرامام ...

آغوب — اویله ایسه سن اك اوسته چیق ...

انوری — چوق یوکسکده دورامام باشم دونر .

کیرقور — اویله ایسه نه بچیم ایش کوره جکسز ؟ بابا یا نره بینه جکسك .. یا بز سکا بینه جکز بونك باشقه تورلوسی اولور ؟

آغوب — بابا اورته قاته چیقسین اولماز ؟

انوری — هاه باق ایشته بو اولابیلیر ...

آغوب دیوارك مطلوب اولان حذاسی اوکنده دورارق انوری یه :

— بابا هایدی کل اوموزیمه چیق ...

انوری — بن مایمون دکلم . اوموزیکه ناصیل چیقه یم ؟ سن یره اوطور . بن اوموزیکه چیقه یم . صوکره قالق ...

آغوب — بن دوه دکلم که یوکلندکدن صوکرام قالقه یم ...

کیرقور توحاف بر تبسم واطاعت امرایدر براشارتله آغوبه :

— لاهور سن بر آزأ کیل . بن بابایی سنك

اوزریکه یوکله یه‌یم . صوکرام سن بلکی دوزه‌لت .. یاواش یاواش بن ایکیکزك اوستنه چیقه‌یم . باقه‌لم بابانك دیدیکی یرده استاوروز واردر ؟ بوقدر آغنابه‌لم ؟..

آغوب أ کیلیر . کیرقور أیجه بر اوغراشمه ایله انوری بی آرقداشنك ایکی اوموزی اوزرینه باصدیرارق آیاقده دور دورر ... وصوکره صورار :

— بابا ناصیل‌سك ؟ کندیکی أیی قانطارلا که بن‌ده سنك اوستکه چیقه‌جغم ...

انوری کوچوك بردعا اوقویوب بیتردکدن صوکره خفیف یالبا ووراراق :

— انسان انسانك اوزرینه چیقنجه نه‌قادار یوکسه‌لیورمش .. ارتفاع برآز صفره‌مه دوقونیور اما ضرری یوق . موازنه‌می غائب ایتمه‌مکه اوغراشیرم . ماهور هایدی سن‌ده چیق ...

ماهور آدینه جواب ویره‌ن کیرقور بر جانبـاز چویکلکیله انورینك اوموزلری اوستنه قادار طیرمانیر . آیاغه قالقار . .

انوری — ماهور، ملك اولمه که رغماً اماده آغیر ایمشسك‌ها ... اوموزلریمی جوکه‌رتدك ...

کیرقور — بابا، بری کلوب بونده بزی بویله کوروسه اوست اوسته نه‌دن بیندیکمز ایچون البته سبب صورار.. ایشیمزی چابوق کوره‌لم. سویله شیمدی نه یاپه‌جغز ؟

انوری — صاغ جهتدن کمرك دیوارله التصاق نقطه‌سندن صوله دوغری قاریشلا... تمام یدنجی قاریشده خاچی آرا ...

ارمنی :

— مك ، آرغو ...

دییه برقاچ دفعه یدی یه قادار قاریشلادقدن صوکره :

— بابا بونده دیدیکك استاوروز یوقدر ...

انوری جبه‌یه بکزه‌ین کنیش یالطوسنك یان جبندن برچکیج چیقاروب ماهوره اوزاته‌رق :

— آل بونکله دیوارك او نقطه‌سنی قازی. خاچ مطلقا میدانه چیقه‌جقدر. بن بورادن دعاسنی اوقویورم...

ماهور دیواری برقاچ دقیقه چکیچله‌دکدن صوکره:

— بابا سن آشاغیدن نه قادار افسونلاسه‌ك یاره ایتمز. بو دیوار طاش کسیلمش، بوکا قورشون کولله بیله ایشله‌مز. بوفیندیق چکیجیله بوراسی قازیلیر هیچ ؟..

بواثناده بیك بر دیره‌کك مردیوه‌نندن پات‌پات اینن

آدیم سسلری دویولور...

سکز دوقوزیاشنده چوجغنك ألندن طوتمش صاقاللی بر افندی دیره‌کلرك آره‌سندن ایچری یورور...

چوجق — افندی بابا، بوراسی نره‌سی؟

افندی — اسکی زمانده صو صارنیجی ایمش..

چوجق — هانیا صو نره‌ده؟

افندی — صویی قالمامش اوغلم...

چوجق دیره‌کلرك آره‌سندن بردنبره دیوار کنارنده‌کی انسان ستونی کوره‌رك:

— آ افندی بابا باق.. باق بوراده جانبازاوینایور..

انوری — بونلر کیم؟

ماهور یاواشجه:

— بونلر پاره‌سز سیرجی... بورایه کیرمك ایچون (آنتره) یوقدر. جاهل علماهر کس کلیرلر، برتورلو بیچیم لاف ایدرلر کیده‌رلر. کیمی صارنیج دیر.. کیمی حبسخانه دیر... کیمی بر آلتی کارخانه‌سی دیر... نه بوراسی‌ده هپ بو کیم لافلری قالدیرر صانکیم... بری برینی اوقشامق ایچین قارانلق کوشه‌لره سینرلرده اولور. بز کوروروز، لکن کأنه کورمه‌مش کبی یاپارز. چونکیم هر کوردیکمز ایله

درده کیرسه‌ك آقشامه‌چاق غوغا ایتملی... ظو بودنیانك زنپاره‌لری، اوروصپولریله باشه چیقیلیر هیچ ؟

بردنبره انورینك دیزلرینه شدتلی بر تیتره‌مه عارض اولور.

ماهور — بابا صاللانمه... نه‌اولویورسك؟ شیمدی یانغین یرنده‌قالمش سقط‌باجا کبی هپ یره ده‌وریله‌جکسز..

انوری ألیله ، کان چوجقلو افندی‌یی کوستره‌رك :

— آه افسون کسیلدی ... طلسم چیلق اولدی . ماوی کوز..ماوی کوز..اوغورسزدر. ایشیمزی بوزدی..

انوری ییقیلیر.. کیرقور اونك اوستنه ، آغوب الك آلتده دبه‌له‌نیر ... اوچی برر کولچه حالنده طوپراغه سریلیرلر . .

کیرقور — کرده شیمدی باباسنك شراب چاناغنه ایتمه . . . بیلمز ایدم . ماوی کوز صاحیدن اوغورسز ایمش ... کمیکلرم آچیلیر قاپانیر صاندالیه کبی بربرینك ایچنه کیردی.چیقدی. نره‌مدن سقطلاندم‌داها فرقنده دکلم ...

آغوب — بن اوسته کلدم. برآز آشیغم اوینادی. فقط ینه یرنی بولدی...

کیرقور — سن پاموق شیلته کبی اوزریمزه یاتدك. آلتده قالانك جانی چیقسین دیرلر.. جانم چیقمادی. بابام اونی قاویجه برچینله‌مش.. فقط تورشولق طوریکه دوندم. بابا سن ناصیل‌سك؟ آشیغك، کوره‌کك، دیش قاپاغك برنده‌در؟

انوری بر دعا مرلدایه‌رق أل، باش اشارتلریله جواب ویرر..

آغوب — اوقویور؟ یوقسه‌م جان چکیشیور؟

کیرقور — بابا کندیکه کل... استاوروز اوزرینه شاقه اولماز. انسان بویله چارپیلیر. بلك قیوریق، حالا یان‌یاتیورسك؟ قوریوق صوقوملك دیبکه کیردی؟ نه‌اولدی؟

چوجق باباسنك قولندن چکه‌رك:

— افندی بابا، باق جانبازلر دوشدی...

کیرقور — هایدی ایشکنزه... ایشته کوروروسکز. سزك اوغورسز ماوی کوزلریکزك دردینه اوغرادق..

چوجغك باباسی بر انفعال چانقیلغیله:

— ماوی کوز اوغورسزمی اولورمش؟

کیرقور — بیلیرم بن؟ بابا افندی بویله دیدی. ودیدیکی‌ده طوغری چیقدی. صانورسکزکه صباحلین

سزی کفلندرمك ایچین بز بوراده جانبازلق ایدوروز؟

افندی — یا نه آرایورسکز اوچ آدام بوبی‌یو کسکلکده؟ بری بریکزك اوستنه نیچین چیقدیکز؟

کیرقور آغوبه دونه‌رك :

— سویله‌سه‌که نیچون چیقدق بری بریمزك اوستنه ؟

آغوب — افندی بابا سویله‌دی . بز چیقدق . . .

چوجغك باباسی :

— اوغلان او مشهور بودالالردندر . . .

کیرقور انوری‌یه دونه‌رك :

— باق نه‌دییور ؟ سنك بودالا اولدیغکك اصلی واردر ؟ بوقدر ؟ آغنات ...

انوری — دائما حمقا عرفایه دخل ایدر ...

کیرقور چوجق باباسنه :

— ایشته باق ایپ اینجه بر لاف ایتدی ... هیچ بودالا بویله اله‌نیقه لاف دییه بیلیر . سن داها عقللی ایسه‌ك آغنا باقه‌لم که نه‌دیدی :

انوری — ماهورسوقاق آداملر بله چکه‌یاریشدرمه.. بری سکا بودالا دیرسه : « ایوالله »دی کچ .. براق که او آدام کندینی سندن داها عقللی صانه‌رق افتخار

ایتسین.. ماوی کوزلولرله قونوشمق انسانی عقبه یه اوغراتیر...

چوجغك باباسی :

— اوچ آدام بویی بوکسکلکندہ کی طونوزی چکیجله نه یه قازییوردیکز ؟ نه وار اوراده ؟ بن شیمدی کیدوب بلدیه یه خبر ویره یم ده سز قره کوزی ، ماوی کوزی کوروررسکز ؟

کبرقور — او قازدیغمز یرده استاوروز واردر.. شیمدی بوراسی تورکلرك اولمشدر . خاچلك اوراده طورماسی کناهدر. بابا افندی سویله‌دی . اونی سوکمه یه چیقدق . . (انورینك قولاغنه اکیله‌رك) ناصیل ؟ اویدوردیغم یالانه بکندك؟ صاقین بو ایشك ایبنده دفینه واردر دیمه یه سك، صوکرام هپمزی دلیکه قورلر ...

چوجغك باباسی :

— سن اویله خاچله‌ن پوطله‌ن بابا کی قاندیر .. سز اورادن آنتیقه ، یك قیمتدار برشی سوکویوردیکز ؟ موزائیقمی ؟ چینیمی ؟ آلتونمی ؟ کیم بیلیر ؟ حکومته خبر ویره‌جکم ...

افندی چوجغك قولندن چکه‌رك یورور .. اونلر مردیوه‌نی چیقارلرکن آغوب :

— اون پاره‌لق بر آواننا یوزی کورمه‌دن درده کیردك ... صاحی‌ماوی کوزلولر بلالی اولویورلرمش...

انوری — یالکزماوی کوزلو دکل.. کورمدیکنزمی؟ ببکلرینك اورته‌سنده کدی کوزی کبی بررصاری(الف) واردی . ایشته اوغورسزلق اونلرده‌در. یوقسه‌هرماوی کوزلو انسان اوغورسز اولماز ...

کیرقور — الفی‌اوقومادم‌اما کورونورکه‌اوحریفك صوراتنده برجانبتلك ، بر صاقارلق واردر. افسونجی‌بابا آلتیق بن‌سنك هرسوزیکه ایناننه‌جغم... دیدیکك چیقور... بزه بر کوز آتدیسه بیلدیریمه اوغرامش مناره کبی یره دوشدك . .

آغوب — شیمدیجك بوش لاقلری براق. حریف آرقه‌سنده‌ایکی‌بلدیه‌چاووشیله‌کلیرسه‌بزی‌رئیس‌بکك‌قارشیسنه استینقاده چیقاریرلر . . بیلیرسك ؟ باباکك آدندن ، آناکك کندن باشلار . اویله اینجه ترتیب شیلرصورارکه عقلك باشقه طرفکه قاچار . خام خوم ایدرسك.جواب بوله‌مازسك دیه‌جك . . سنی خیرسز اوغلی خیرسز صانیرلر ... شوراده ایپلکمزی بوکرکن باق‌نه دردلره اوغرادق..هایدی‌آلمکه‌لری، ایپلکلری طوپلایوب بورادن

سیویشه‌لم .. برقاچ آیده بو سمتك جوارندن کچمه‌یه‌لم .

انوری — بنی بوراده براقوب بریره کیده‌مزسکز.
بن آدیم آنه‌جق حالده دکلم ...

کیرقور — آه‌آه بوده قییاق لاف ..نه‌ایسته‌یورسك
بابا ؟ سنی صبرتیمزه بیندیروب کیده‌لم ؟ باق بزه نه‌بویوك
ضرر ایتدك . ایشیمزدن اولدق . بر داهاده بو طرفلره
کله‌مه‌یه‌جکز ؟ . ایشته بو ایشدن بش‌اون‌پاره آلیوردق.

انوری کیرقورك آرقه‌سنی اوقشایه‌رق :

— ماهور سن کدرلنمه . جناب حق سزی بکا
کونده‌ردی . رزقکزی‌ده اوزریمه فرض ایتدی . بن
سزك قازانجکزی ایکی قاتلی اوله‌رق تأدیه ایده‌رم .

آغوب — بابا پاره‌ك واردر ؟ یوقسه‌م دفینه‌یی
چیقاردقدن صوکرام اوچلانه‌جقسك ؟

انوری جیبندن شیشکین بر جزدان چیقاروب
کوستره‌رك :

— سایهٔ رسول کبریاده‌جیبلرم، چکمجه‌لرم‌دولودر.
ایکی ارمنی بربرینی دورترلر . هر ایکیسی‌ده بویوك
برحرصله کوزلرینی جزدانه دیکه‌رك :

— شاقه دکل به ... اونده برقاچ یوز لیرا وار ..

(صوکرا انوری‌یه خطاباً) بابا افندی قبول ایدرسه‌ك بز سنك خدمتنده قالیرز ...

انوری — کیفیت بنم قبولمده ، سزك رضا کزده دکلدر ... مقدر اولان شی کندی کندینه اولور ...

کیرقور — صبیر تیمزه بینه‌جکسك ؟ نه‌یاپه‌جقسك ؟ اوحریفلر کلمه‌دن هایدی بوندن کیده‌لم ..

انوری — مراق ایتمیکز . کلسه‌لرده اهمیتی یوق .. بن بر افسون اوقورم . اوحریف مردیوه‌ندن اینرکن دوشر باجاغی قیریلیر ...

آغوب — افسونی شیمدیدن اوقوده باجاغی قیرلمه‌دنسه بورایه کلمه‌سینلر داها أیی اولور ..

انوری سینیرلنه‌رك :

— لاهور مقدری تغییر کیسه‌نك حدی دکلدر.. بناءً علیه کلسینلر ، کیتسینلر ، اولسون ، اولماسین ، دیمه .. کیمه امر ایدییورسك ؟ آمر حادثات ناصل ایسترسه اویله اولور ...

آغوب — بو دیدیکك لافلرك چوغنی آکلامامشم.. لکن کلسین ، کیتسین ، اولسون ، اولماسین دیمه‌یه‌یمده یانه دییه‌یم ؟

انوری — بلکه کلیر بلکه کیدر ، بلکه اولور ، بلکه اولماز دی ...

کیرقور — افسونجی بابا پکی سویله‌دیکلك کبی دییه‌لم . لکن بوراده چوق دورمایالم . بلکم اوماوی کوزلو حریف یاننده ایکی قومیسیون چاووشیله برابر شیمدی کلیر .. بلکم سنك اوقودیغك افسون طوتماز. حریفك باجاغی قیرلماز ... بلکم بزی رئیسك قارشی‌سنه کوتورورلر ... بلکم ...

انوری — یتیشیر ... هایدی بریکنز بنی صیرتنه آلسین ، اوته‌کی کیتسین برکرا آرابه‌سی چاغیرسین .. سمته دوغرو چکه‌لم ...

آغوب — هایدی کیرقور آل بابایی صیرتکه . بن کیده‌یم آرابه چاغیره‌یم ...

کیرقور — بابایی سن آل‌سه‌کده آرابه‌یه بن کیتسه‌م اولماز ؟..

آغوب — سن آلسه‌ك داها لایقلی برایش اولور.

کیرقور — بن بیلمم شمدی‌یه‌جك صیرتمه انسان بیندرمه‌مشم ...

آغوب — بن بیندیرمه‌شم دیرسك؟ بنی کیرا بیکیری

صانورسك ؟

کیرقور — بوایش سنك بڭم دیمه‌مزله اولماز . بابایه صورالم.. هانکیمزه ایسترسه اوکا بینسین... بابا هانکیمزه بینمك ایسترسك ؟

انوری — او بنم ایسته کیمله اولماز. قسمت هانکیمزه ایسه اوکا بینه‌رم ...

آغوب — کیرقور هایدی وبر صرتکی .. ایستر ایسه‌ك اوزریکه برده سمر قویایم ...

کیرقور — سمری بابا که قوی آخبار . . ماوی کوزلو حریفك بلاسندن قورتمایه ایدم . بن بابا افندی‌ی سکا بیندیرردم آما چابوچاق بوندن قاچمق لازمدر .

کیرقور انورینك اوکنده أ کیله‌رك :

— بابا قسمت بکا ایمش هایدی بین باقه‌لم ...

انوری جیبندن تقویمله ساعتی چیقاروب باقه‌رق :

— سکز دقیقه بکله ... حیوانه بینمك نحس ..

— بن حیوانم که بولافی ایدورسك ؟

— کونش جدی برجنه یعنی کچی اوغلاغنه بینیور!..

کیرقور حیرتله :

— کونش کچی یاوروسنه بینیور ؟

— نه‌وه‌ت ... اوبينسه‌ين . . . بن سكا صوكره بينه‌جكم ...

آغوب — بن كيدوروم. بر آرابه‌چاغيره‌يم.. (كير قورك قولاغنه) كونش‌لكچى ياوروسنه بينيور، باباده سكا بينه‌جك. فقط دقتنده‌اول بوغازيكى صيقماسين. بوحريف صانديغمزدن زياده ديوانه‌در .

٧

حيوانلرك آليناريننك مثلثلرى، قوير وقلرى، يله‌لرى معاينه ايديلوب اوغورسزلقدن برى اولدقلرى تبين ايتدكدن و آرابه اوكنده ينه بش اون دقيقه اشرف ساعت بكله‌دكدن صوكره بينرلر ..

خوبياره‌ده‌كى أوك اوكنده دورورلر... چات چات قاپى.. ينه ارمنينك برى باباى يوكله‌نير. ايچرى كيره‌رلر. طاشلقدن برقاچ قادين سسى بردن قوپار :

— آ آ آ افندى‌يى آرقه‌ده كتيرييورلر.. آزواللى آدام نه‌اولدك ؟ هرآديمده اشرف ساعت بكلركن ينه بر اوغورسزلغه‌مى اوغرادك ؟.. ناهور ، ماعور افندى‌يى اوطه‌سنه چيقاريكز ؟

آغوب بویوك برحیرتله کیرقورك قولاغنه :

— ظو شاشیردم . بوقاری آدیمزی نره‌دن بیلور؟

قادین — بن سزك آدیکزی بیلیرم .. سز بورایه كلمزدن اول افندی سزی فال کتابنده بولدی. آقشامه برابر آلوب ئه‌وه کتیره‌جکنی سویله‌دی . بریکز لاهورسکز ، بریکز ماهور .. انسان شکلنه کیرمش ملکلر ... ئه‌ویمزه اوغورلر ، قدملر کتیردیکز ...

کیرقور یاواشجه آغوبه :

— یا بونلرك ئه‌وجك طوپی‌ده دیوانه‌در ویاخود کیم بز دلیردك .. بوبابا تکین برآدام دکلدر . بزه ملائك دیئورلر .. ایچمه شبهه کلورکه عجبا اویله‌یز ده‌یی ؟.. هیچ خبریمز یوق ایکن بز فال کتابنه نره‌دن کیرمشز ؟ نه‌کوپوغلو ایشدر ؟ دور باقه‌لم صوکی نه‌چیقه‌جق ؟..

بابایی اوطه‌سنده برسدیرك اوزرینه اوزاتیرلر .. قیصه بویلو ، اوزوم کوزلو بیاض ، یووارلاق ، قانی صیچاق اوتوز بشلك برخانم‌باش أورتوسیله اورته‌ده دولاشیر...

خانم — لاهورماهور قارنکز آچمی ؟ سویلیکز .. صیقلمایکز . بوراسی یابانجی یر دکلدر ..

ماهور — خانم افندی آچلقدن باغیرصاقلریمزمانی

باغیریور . افندی بابای بیك بر دیره‌كك تادیبندن تادنیا بوزینه قیدار صیرتمده چیقاردم . حیوانه بینر كن بردعا اوقونورمش .. ایشته اونی اوقودی . صیرتمه چیقدی ...

خانم — آلتون بوزاغی دفینه‌سی نه‌اولدی ؟

لاهور — استاوروزی بولمق ایچین بری بریمزك اوزرینه چیقدق . چوجغیله‌برابر ماوی كوزلو بر حریف كلدی ...

خانم — كوز بیكنك اورته‌سنده كدی كوزی كبی صاری‌الف واردی ...

ماهور — خانم افندی سن‌ده بزیله برابر ایدك ؟ نه‌بیلورسك ؟

خانم — بن بیلیرم ... آرتق‌او آلتون‌بوزاغی دفینه‌سی چیلق اولدی ... شیمدی باشقه‌سنه باقه‌لم .. سز آرتق افندینك یاننه قاپیلاندیكز . بوراده قارنیكز دویار . جیبلریكزه پاره دولار . دائما افندیله برابر بولونور ، نه‌دیرسه اونی یاپارسكز .. بو آدام بویوك افسونجیدر . نهایت یردن بویوك بر دفینه چیقاره‌جغندن امین‌اولكز . اونك یاننده سزده احیا اولورسكز ...

ماهور — بویوك آنام اوریاسنده كورمشدی . بنم

بك زنكين بر آدام اوله جغمی سویلردی ... ایپلك بو كمكدن
أكمكمزی پك چیقاره میورز . ایشته بزه ده بویله بر یاغلی
قاپی لازمدر ...

ارمنی دلیقانلیلری افسونجی یه قاپیلاندیلر ...
مكمل قارینلری دویوردی . جیبلری ، وعد ایدلدیكی
كبی پك پاره ایله دولمایوردی اما بوسبوتون خرجلقسزده
قالمایورلردی . لكن نه‌وك ایچنده بعض اسرار دوندیكنی
ارمنیلر حس ایتدیلر ..

زینب خانم انورینك ایكنجی قریسیدی . برنجینك
وفاتنده برقیز قالمش ، مولوده .. شیمدی اون دوقوز
یكرمیسنه باصمش ، اوكی آنا ، اوكی قیز آره‌لرندن صو
صیزماز بر محبتله باغلاشمشلر . شیطان قولاغنه قورشون
پك أیی كچینیورلر ....

افسونجی بابا بر بودالا ، بر مجذوب ، پك دربدر قفالی
بر مخلوق اوله بیلیر . فقط زینبله مولوده شیطانه بكزیيور-
لردی . بو مجنونك اعتقاد ایتدیكی غرائبه اونلركده
صحیحاً اینانمه‌لرینه احتمال ویریله‌مزدی . لكن نه‌دن
ایناتیر كورونه‌رك آدامجغزی بوتون اوجنتلرنده تشویقه ،
تشجیعه اوغراشیورلردی :

ارمنی دلیقانلیلرینك ذهنلری بونقطه‌دن غیجیقلانمایه باشلادی .

بر کون ماهور آرقداشنه :

— بزی بورایه کوکدن اینمه بر ملائك دەبی قبول ایتدیلر ...

— هه ...

اوقاریلر بیلمزلرمی که بز ملائك اولمقدن چوق اوزاق چاپقین ، جنابت ، کناهکار خایطه‌لریکز ...

— نه کرك ؟ ملائك دەبی بزی بونده اکرامه قویدیلرسه خایبر بز شیطانز دیه‌جك دکلزآ .. هیچ آغیر برایش یوقدر .. یر ، ایچر بونده اوطوروروز ..

فقط بوئه‌وده براسرار دونور .. دفینه مه‌فینه دیر ایکن بوایشك دیبندن برکون برقیامت پاطلایه‌جق ... اینانیرسك که بوحریف عاقبت یردن بردفینه چیقارسین...

— کیم بیلیر ؟ نه‌یوق دیه‌بیلیرم نه‌هه دیه بیلیرم . باقه‌لم قسمتمزه نه‌چیقه‌جق ؟..

لاهور ایله ماهوره خانه‌نك سلاملق جهتنده براوطه ویرمشلردی . اوراده یاتوب قالقیورلردی .

انوری کتبخانه‌سنده کیجه‌له‌یور ، هانکی ساعتلرده

اویودیغنی کیمسه بیلمه‌یور . بعض آقشاملر زانغوج
کبی صباحلره قادار صوفالرده دولاشیور . زوجه‌سنك،
قیزینك بی‌وقت اوطه‌قاپیلرینی وووره‌رق اونلردن‌مناسبتلی
مناسبتسز شیلر صوروبوردی ..

برکیجه افسونجی فاره قاچیرمش کدی کبی ئه‌وك
صوفالرندن قوشـوب مردیوه‌نلرندن اینوب چیقدقدن
صـوکره بیتاب برحالده لاهور ایله ماهورك قاپیسنی
ووردی . دلیقانلیلر کوزلرینی اوغوشـدیره‌رق درین
اویقودن قالقدیلر .

ارمنیلری قوللرندن طیشاری چکه‌رك :

— لاهور ماهور بکا یاردیمه کلیکز ...

— نه‌وارکه ؟

— خیالات قاچیردم ...

— نره‌یه قاچیردك ؟ دونکه قاچیردك ؟

— بن بعض مسئله صورمق ایچین خیالات دعوت
ایدرم .. بیلیرسـکزیا خیالات جسم لطیف اولور ..
اونلر روزکار کبی یورورلر. بوعادتا پاط پاط قوشدی .
قاچارکن مردیوه‌نده آیاغی‌سندله‌دی ... کوت‌دوشدی.
ینه کندینی طوپارلادی . آرقه‌سندن قوشدم . برکولکه

آلت قات پنجره‌سندن باغچه‌یه آتلادی ...

— خیرسز اولماسین ؟

— خایر ئه‌وك هرطرفی افسونلی ، طلسملیدر . بورایه خیرسز کیره‌مز ... بعض انسانلر (علم‌الاخفا) ایله جسمانیتدن روحانیته انتقال ایدرلر ... کوزلره کورونمز اولورلر . اونلر سنی کورورلر ، سن اونلری کوره‌مزسك ... بوعلمك سرینه بن ده‌واقفم .. ایسته‌سه‌م شیمدی کوزلریکزك‌اوکندن غائب‌اولورم . بنی کوره‌مزسکز . فقط بن سزی کورور ایشیدیرم .. بعض کیجه‌لر خبریکز یوق‌کن اوطه‌کزه کیره‌رم . بوتون سویله - دکلریکزی دیکله‌رم . سز کندیکزی یالکز ظن ایدرسکز . هیچ بر شیدن خبریکز اولماز ...

کیرقور بویوك بر تلاش واورکمش کوزلرله :

— اختیار هپ بو لافلری صاحی سویله‌یورسك ؟ بزم‌اوطه‌مزه کیجه کلدك ؟ نه‌ایدوب نه قونوشور ایسه‌ك کوروب دیکله‌دك ؟

— دیکله‌مدم . چونکه سز ملکلردن تجسد ایتمش روحلرسکز . سزده فسق و فجور اولماز . شیمدی سز بنی دیکلیکز . (علم‌الاخفا) ده بر دعا واردر . اونك

بر نقطه‌سنی یا کلیشی اوقویان روحانیتده ایکن وقتسز جسمانیته دونی‌ویرر ... ظن ایدرم که بو قاچیردیغم خیال او قبیلدندندر . بکا روحاً ملاقی اولدی . قونوشورکن غیرارادی تجسد ایتدی... صوکره کندینی بیلدیرمه‌مك ایچین اوکمدن قاچدی . آمان آرایه‌لم . شیمدی باغچه‌ده اولسه کرك . باغچه افسونلیدر . بر یره قاچه‌ماز .

ماهور — افندی بابا جسمدن روحه کیرمك ، روحدن تکرار قالبه اوطورمق ، کوزه کورونمك ، کورونمه‌مك ، شیطان اولمق ، انسان اولمق بویله لافلردن بز هیچ برشی آکلامایز... انسان دایی‌ما کوزه کورونور... کبه‌ریرسه کومولور .. برده روح واردر دیبورلرسه انسان مفات اولونجه بوده مزارده اوطورور ؟ نره‌یه کیدر؟ بیلمیورز. فقط لافی اوزاتمایالم. باغچه‌ده طوتوله‌جق بر آدام وارسه هایدی یاقه‌لایه‌لم ....

بر آل فنه‌ریله اوچی باغچه‌یه چیقارلر . کوشه‌یی ، بوجاغی ، آخوری ، کومسی ، آغاچلرك آلتنی اوستنی هپ آرارلر . بر شی بوله‌مازلر ...

نهایت باغچه‌دن سوقاغه آچیلان اوچ قاپینك معاینه‌سی اثناسنده بونلردن برینك سورکوسی و قول دمیری

آچیلمش اولدیغنی کورورلر ... او آره‌لق ئه‌وك پنجره‌لرندن‌ده بر مراتی دویارلر ..

ارمنیلر قاپی‌یی کوستره‌رك :

— بابا ایشته اثباتی اوزرنده سنك روح دیدیکك مرد بو قاپیدن چیقمش کیتمش ... بسبللی بورایی افسونلامه‌یه اونوتمش اولمالیسك ...

انوری جیبندن بر تباشیرچیقارير . قاپینك اوزرنده بر رمل آتار ... دوشونور . سویله‌نیر .

لاهور — هه بابا اویاپدیغك سقا تباشیری حسابنده نه دییور ؟

بابا — خیال متجسدك بورادن چیقدیغنده شك واردر ...

ماهور — اشك واردر ، قاطع واردر بزه اینان اول‌كه او کوپوغلو خیالات بوندن چیقمشدر ...

ئه‌وه کیررلر . انوری حرمه چکیلیر . ایکی ارمنی اوطه‌لرنده :

— ای ماهور بو ایشه نه دیرسك ؟

— بن چوقدن چوجغك آدینی قویدم ..

— نه قویدك ؟

— بو ئەوە کیرەن نه خیالاتدر؟ نه روحدر ؟ نەدە خرسز ...

بر اداره لامبەسنك ایسلی ، قسوتلی کور آیدینلغنه کومولو اوطەنك بر کوشەسندن افسونجی بابانك سەسی :

— روح دکل ، خیال دکل‌دە یا نەدر ؟

لاهور نفسنی یوتەماز بر خلجانله :

— اوخ مەغا بابا سن بوندەسك ؟

کوشەدن بر پردەقیمیلدادی. افسونجی‌قوجەصاقالیله میدانه چیقارق :

— بورادەیم ... بن کلوب سزی دیکلەرم . دیمه‌مشمیدم ؟ (علم‌الاخفا)ایله کوزلردن سر اولدم. ایشته شیمدی کورونویورم ...

ماهور حیرتلر ایچنده تیترەیەرك :

— آه بابا سن‌ارنلرك ارنی‌ایمشسك بز آغنایەمادق. عاف ایت ...

— بو أوه کلن خیالات دکل‌دە یا نەدر ؟

لاهور کلبی بر تبصبصله :

— ایشته بن‌دە اوکا دوشونویوردم ...

— نه اولەبیلیر ؟

— بابا افندیمز البته سز بزدن أیی بیلیرسکز ؟ نه حدیمزه که بز بو ایشی کفشه اوطوره‌لم ...

— هر صنف مخلوقات بری برینه دوشماندر . بن غیرجسمانی اولدیغم وقت بنم‌اونلرك‌ایچنده خصومتکارلرم واردر ... فساد قاریشدرمایه نه‌ویمه کلیورلر ...

ارمنیلرك ایکیسی بردن :

— هه نه‌وه‌ت.. نه‌وه‌ت‌هیچ شبهه‌سزکه دیدیککز کبی اوله‌جق ...

— قلبکزی (آمنت) دن آییرمایکز ...

— باش اوستنه .. هیچ مراقه قالمه‌یکز ...

— کیجه‌کز خیرلر اولسون ...

افسونجی بابا آغیر آغیر یوریدی . اوطه قاپیسندن چیقدی ...

ارمنیلر مجهول برقوت قارشیسنده سینمش قباحتلی ایکی چوجق کبی غریب اشمئزازلر ایچنده آفال آفال بری برینه باقه قالدیلر .

آغوب الك پس سسیله :

— ظو بو نه ایشدر ؟

— کوچك دیلمی یوتدم ...

— بن بویوکنی طوله کبی ایصیردم ...

— بو حریف ایستەدیکی وقت انسان اولور .. ایستەدیکنده ایروزکار اولور ..

— صوص اول .. بلکم ینه بونده یانیمزدەدر . بزه دیکلەیور ...

— کرامت کرامت دیرلر ایدی‌ده بوش لاف دەیی بن ایناغاز ایدم ..

— أی شیمدی ایناندك ؟

— ظو سن ایناغادك ؟

— فکرم دیمه قاچدی ...

— کورمورسك ؟ ایشته بوحریف اولیادر ...

— اولیا اولەایدی بزی ملائك صانیر ایدی هیچ؟ برمدت درین درین دوشونورلر .. یوكك ایچنی ، پردە آرالرینی، قاپی آرقەسنی، اوطەنك هرطرفنی کوزدن کچیریرلر ... برشی آکلایەمازلر ..

آغوب — کیرقور بوایشلك ایچنده بر اورروصطو - بوغلولق واردر .

کیرقور شاشقین شاشقین اطرافنه باقەرق :

— ظو بابانك اولیا اولدیغنه ایناغایورسك ؟

— قاچ دفعه سویله‌یه‌یم؟ نه‌لو اکر کیم اولیا اوله‌یدی اینانیر ایدی که بز ملائکه‌کز ؟

— بزی بونه‌ولك قاریلری ده اویله صانورلر.. اونلرده بودالا دیرلر دیرسك ؟

— صانمورلر اویله صانور کورونورلر ...

— نه‌ایچون ؟

— نه‌ایچون ؟ بیلیرم بن ؟..

— بو ایشـك قوقوسی صـوکرام درد یاپه‌جق .. ملائك ده‌یی بزه بر قازیق آته‌جقلر اوجی بورنمزدن چیقه‌جق ...

ینه دوشونورلر. آغوب ایلك شاشقینلقدن آییلمایه اوغراشه‌رق :

— چوجق اولمه کیرقور آتـن کمیکدن چاتیلمش برانسان پوف‌ف‌ده‌یی کوزاو کندن غیب اولورهیچ؟

— ناصیل قایب اولدوغنی دمیندن کورمه‌دك ؟

— کوردم فقط بودالا صاندیغمز آدام بزه‌منشور برحقه‌بازلق اوینادی ...

— ناصیل ؟

— صانورم که بزاوطه‌یه کیرمزدن‌اول اوه کیروب

پرده آرقه‌سنه صاقلانمشدی . چونکیم حاجیواد کی
پرده‌دن چیقدی . .

— بویله‌در دیمه‌یه جسارت ایدورسك ؟

آغوب کیدوب اوطه قاپیسنی سورمه‌له‌یه‌رك :

— ایدورم.. اولیا ایسه پرداها چیقسین کوره‌یم..

یوك قاپیسی طرفندن اوفاق بر غیجیرتی اولور . .
ایکیسی‌ده خلجانله صوصارلر .. کوزلری بویویه‌رك ،
کوکسلری اینه چیقه بکلرلر . غیجیرتی کسیلیر . هیچ
بر سس دویولماز . هیچ بر حرکت کورولمز . لکن
کیجه‌نك مبهم برقورقو ویرن قارانلق سکوتی ینه شبهه‌
لرینی غیجیقلار ...

آغوب تیتره‌ك برتلفظله :

— کیرقور ، او ، ینه بونده‌در . بزه دیکله‌یور...
باقه‌لم کندیسنك اوزرینه فنا برلاف ایده‌جکمز ؟ ایتمه‌یه‌
جکمز ؟ اوکا بکله‌یور ...

اوزون‌مدت کیجه‌نك سکوتی‌دیکلرلر. بابانك‌روحی
تجسد ایتمز . افسونجی اورته‌یه چیقماز . لکن اونك
بو کرامتنی تصدیق ویا انکار خصوصنده متردد قالیرلر .

بلکه ایشیدیر وهمیله آجی ، مستهزی بر سوز صرفندن چکینه‌رك شبهه‌لر ایچنده دوشکلرینه اوزانیرلر ...

٨

ایرته‌سی صباح بوایکی ارمنی دلیقانلیسی آره‌سنده ، افسونجی ـ بابا اولیادر . دکلدر ـ شکلنده برادعادر باشلار . . حقیقتك قطعیاً ثبوتی ایچین یکی بر کرامت وقعه‌سنه انتظاری موافق کورورلر ...

اوکیجه‌دن صوکرا افسونجی بابا بر قاچ کون هیچ میدانه چیقماز . ارمنیلره یملك، توتون پاره‌سی بش اون غروش خرجلق ویررلر . و مقابلةً اونلردن هیچ بر خدمت ایسته‌مزلر . .

اوطورمقدن جانلری صیقیلان لاهور ایله ماهور بر کون حرمدن :

ــ افندی بابا نره‌در ؟

سؤالنه جسارت ایدرلر و :

ــ اعتکافه کیردی ...

جوابنی آلیرلر. بوکلمه‌اونلره معمائی برلفظدن باشقه برمعنا افاده ایتمز ...

بویوك برمراقله بری برندن صورارلر :

— طو (ایتیکاف) نه‌سیدر عجب ؟

— حمامدر ؟ کیلاردر ؟ یوقسه‌م بر عیبلق یردر ؟ نه‌بیلیرم بن.. شیمدی‌یه‌جك هیچ دویمادیغم برلافدر...

سوقاغه‌چیقمق ایچین‌خانمدن اذن‌ایسترلر. بومساعده آقشامه مطلق ینه اورایه عودت ایتملری شرطیله دریغ ایدلمز ...

چیقوب کزه‌رلر. آقشاملری ینه کلیرلر.. او آره‌لق ابوالفضل انوری عائله‌سی مهم برمسئله‌دن دولایی بویوك براوزوتی کچیرییوردی .

مولوده‌یی نورالله حسیب اسمنده برکنج طاشقین بر آتشله سه‌وییور ، قیزده عینی شدتلی محبتله مقابله کوسته‌رییور فقط افسونجی بابا بوازدواجه راضی اولما- یوردی . چونکه اولاً استخاره‌سی اویغون کلمه‌مش ، ثانیاً بابانك شخصنامه تعبیرایتدیکی کتابك تعریفاتنه‌نظراً نورالله حسیبك وجهی، بدنی تشکلاتی هیچ بریمن افاده ایتمه‌یورمش ، ثالثاً ازدواج طلبی فلکیاتك افراطله نحسی زمانه مصادفاً وقوع بولمش ایمش ..

نورالله حسیب سربست قفالی ، آچیق فکرلی بر

زمانه کنجی اولدیغندن بو واهی، بو کولونج عذرلر قارشیسنده بیلمایوردی . افسونجینك تعصبنی قیرمق یاخود اونی اغفالاً مقصدینه موفق اولمق ایچین هر تورلو مجادله‌یه قرار ویرمشدی ...

دورت بش کون صوکره افسونجی بابا ألنده یکی بر طلسمنامه ایله اعتکافدن چیقار . بو مبارك کتاب نه بیزانس دورندن بحث آچیور ، نه‌ده قارئی هنده ، چینه کوندرییور. دفینه، طلسم هپ استانبولده.. انورینك دده‌سندن قالمه صحیفه‌لرینی کووه‌لر یمش کتابلره نظراً بونده‌کی مندرجات همان دومانی اوستنده دینه‌جك قادار تازه. . عادتا یکرمی بش اوتوزسنه‌لك برشی... چیقاجق دفینه نه آلتون بوزاغی، نه‌ده قرون وسطایه متعلق مسکوکات.. سلطان حمیدك اوائل سلطنتنه عائد طغرالی بزم صاری لیرالریمز ...

فقط حیرت! ناصیل اولمشده انوری اویله قیمتدار بر اثرك کتبخانه‌سنده‌کی موجودیتندن او زمانه قادار بی‌خبر قالمش. ظن اولونورکه معجزه‌لی برأل، اوکونلرده بومبارك طلسمنامه‌یی کتیرمش بابانك أل اوزاته‌جغی بر رافه قویمش... شبهه یوق بونده مافوق الطبیعه براشارت،

بر کرامت وار ...

کتـاب نسخ قیرمه‌سی بر خط ولعل ایله یازلمش . صحیفه‌لری چوق دکل، افاده ساده... یالکـز شاشیله‌جق جهت بونده‌ده لاهور ایله ماهور اسـملی ایکی ملکدن بحث اولونماسـیدر . اوقونه‌جق تعریفاته حرفیـاً تطبیق حرکت اولوندیغی تقـدیرده فن وعقل بشرك قبـول ایتمه‌یه‌جکی برطاقم خوارق کوستریله‌جکی وعداولونیور...

بوطلسمنامه عادتا کوچك بر رومان...

ایشته خلاصهٔ مندرجاتی شو :

« عبدالله قارونی نامنده شاملی بر تجار استـانبوله کلیور. برقاچ مهم، بویوك تجارت ئه‌وی آچیور.ایشلری او قادار یولنده کیدییورکه عظیم برثروت یاپیور. حقیقةً قارونه دونیور.. استانبولده کندی سنیله غیر متناسب بر قادین سه‌وییور. دوستلرینك شدتلی تنقیدلرینه رغماً اونکله أوله‌نیور.»

« عبدالله قارونینك أولمش ایلك حرمنـدن برده یتیشکین اوغلی وار . محمد قارونی پك یاقیشیقلی دورت قاشلی بر جوان ... اوکی آنا ایله اولاد آره‌سنده معتاد اولان کچیمسزلکه رغماً بوایکیسی پك أیی امتزاج ایدییورلر.

بری برینك سوزندن چیقمایورلر ، سه‌ویشیورلر .. بوفضله محبت بدرك بر آز یوره‌کنی بولاندیرییور. فرصت دوشوروب دوشوروب کوزەتله‌مه‌یه باشلایور. نهایت بر کون ایکیسنی نامشروع بر درآغوش حالنده یاقه‌لایور.. فقط بوباصقینك دوسته،دوشمانه‌قارشی شیوعندن چکینديکی ایچین رذالتی هضـمه مجبور اولویور ... لکن اضطرابه اوزون مدت تحمل ایده‌میور. خسته‌لانیور. علی حاجب اسمنده صادق بر اوشاغنی دوشکنك باشنه چاغیرییور. اونی ابن‌المحشور نامنـده خـداملی بر مغربی‌یی بولمایه کونده‌رییور. حاجب خسته‌دن آلدیغی تعلیمات موجبنجه حرکت ایده‌رك برقاچ هفته صوکره خداملی‌یی دوشکك اوکنه کتیرییور...

عبدالله قارونی ابن‌المحشوره دییورکه:

— بوتون اموالمی نقده تحویل ایله طلسـملایوب کومه‌جکسك.. زوجه‌مله اوغلمه‌بر حبه براقمایه‌جقسك..

درویش صورویور:

— بونقود الی‌النهایه مدفونمی قاله‌جق؟

— خایر یکرمی بش اوتوز سنه صوکره براهل خیرك ألنه کچمك اوزره طلسملایه‌جقسك..

مغربی، خسته‌نك آرزوسنی یرینه کتیریر.. طلسمنامه یدی قات موشامبایه صارلمش بر کتاب شکلنده حاجبه تسلیم اولونور... ابن‌المحشور صادق خدمتکاره شو تعلیماتی ویرر:

— وفاتمك تقربنی حس ایتدیکك وقت سن ده بو کتابی بر اهلنه تودیع ایله اوکا عینی تعلیماتی ویره‌جکسك.. یعنی اوده بونی اولومندن اول، امین اولدیغی آخر بر کیمسه‌یه تسلیم ایده‌جك.. وهیچ بریکز طلسمی بوزه‌رق دفینه‌یی چیقارمق تشبثنه قالقیشمایه‌جقسکز. کتابی یالکز امانةً محافظه ایده‌جکسکز.. بر کون کتاب اونی طاشی‌یان آدامك اوزرندن کندی کندینه غائب اوله‌جق... وکیدوب دفینه‌یی چیقارمایه مستحق اولان ذاتك کتبخانه‌سنه کیره‌جك...

خسته وفات ایدر. درویش سیاحته چیقار. حاجب موشامبالره صاریلی طلسمنامه‌یی حمائلی کبی بوینه آصار..

متوفی عبدالله فارونینك زوجه‌سیله اوغلی بو ایشده بویوك بر حیله سزه‌رك حاجبی یاقالارلر. دعوالره قالقارلر. محکمه محکمه سورونددورورلر. لکن بو اسرارك کنهنه ایرمکه موفق اوله‌مایجه نهایتده شنیع بر جنایت اسنادیله

صادق خدمتكاری یدی سنه حبسه محکوم ایتدیررلر..

دیندار حاجب بو فلا کته متوکل اولور .. کیمسه ایله کوروشمز، حمائلی بوینندن آییرماز. بش وقت نمازینه بش داها قاتار. کندیسنك مهم بر امر حقی ایفایه مأمور اولدیغنی حس ایدر. کیجه رؤیالرنده کندیسنه بعض اسرار منکشف اولور..

محبوسیتنك اوچنجی سنه سنده خسته لانیر.. بوینندەکی حمائلی محبوس آرقداشلرندن هانکیسنه تسلیم ایده جکی خصوصنده متحیر قالیر . اطرافنده هیچ امنیته لایق بر چهره کورەمز. نهایت استخارەیه یاتار. عالم معناده آق صاقاللی بر پیر کورونور. کندیسنه شو توصیەده بولونور:

— اوچ کون‌ه قادار حبسخانه‌یه خفیف بر محکومیتله بشیر عنبری اسمنده بر محکوم کله‌جکدر . حمائلی اوكا تسلیم ایت ...

فی الواقع رؤیاده سویله‌نن شی اوچ کون صوکره عینا ظهوره کلیر. حاجب طاسمنامه‌یی بشیر عنبری‌یه تسلیم ایدر . کندیده جانب حقه یورور ...

*
* *

بو تفصيلات طلسمنامه‌يه تذييل ايدلمش . كيمك أليله ؟ معلوم دكل ... وبو كتاب نه صورتله ابوالفضل انورينك كتبخانه‌سنده ظهور ايدييور ؟ بو جهتده قارانلق ... فقط افسونجى بابا درويش مغربى ابن المحشورك دفينه‌يى تصرفه مستحق كوستر ديكى ذاتك ايشته كنديسى اولديغنى وبناءً عليه كتابك بريد معنوى ايله كتيريلوب كتبخانه‌سنه براقلديغنى ادعا ايدييور .

اصل طلسمنامه متنى‌ده شودر :

« ودخى معلوم اوله‌كه شهور عربيه‌دن برينك جمعه ايرتسى‌يه مصادف اولمايان يدنجى كيجه‌سنده صورت بشرده رونمون لاهور ايله ماهور نامان ملكلر رفاقتيله متقى، مصلى بر ذات يوله روان اوله‌لر .. برابرلرينه‌اون قولاج اوزونلغنده قالين ، قاوى بر اورغان ، بر كوچك فنه‌ر ، بر بخوردان ، وافر عود آغاجى ، قرص وبر دولو كلابدان آله‌لر .

اثناى راهده تصادف ايده‌جكلرى آشنالر ايله سلام وكلام ايتمكسزين طوپقپودن خارج سوره چيقه‌لر .. وجهۀ عزيمتلرينى تقيه‌جى محله‌سنه چوروب تكين جوارينه حين تقربلرنده قالين برر ياغلق ايله كندى كوزلرينى

صـيقيجه باغلايوب برى برينـك أللرندن طوتەرق بكله‌يه‌لر ..

ولى‌اللهدن بر ذات كلوب الك اوكده كينك ألند. طوتەرق بو اوچ كوزى باغلويى يارىم ساعت سـورەن بر مقـامه قاداريده‌جك و اوراده آزاد كلمه‌سنى بالتلفظ چكيلوب كيده‌جك . . . يدكده كيدلديكى اثناده زنهار ياغلغى صييروب يدن ذاتى كورمك مراقنه قالقيشلمايه زيرا نعوذ بالله درحال متجاسرك كوزلرينه عمى طارى اولمق محققدر .

بو اوچ كيشى اول مقامده فنارلرين ياقوب غربه توجهله يورويه‌لر . اوچ اختيار انجير آغاجى كوره‌لر . بو آغاجلرك آره‌سنده بر تخته صندوق واردر . قپاغين آچوب درونده محبوس بولنان اوچ قاپلومبغه‌يى خارجه صاليويروب آزادايده‌لر . بر آزداها مشيتدن‌صوكره بر دوت آغاجنه راستكلورلر . بو آغاجك آلتنده اوزون بر حيا ياتور . ييلان أولودرقورقمايه‌لر . بو مارأولوسين يدى پاره ايليوب برابر آله‌لر .

بو دفعه شمال جهتنه يورويه‌لر . يدى بيك آديم مسافه قطع ايتدكدنصكره جسيم دورده وعميق برقيويه

تصادف ایله‌یه‌لر . واول مقامده فنارلرین سوکوندروب
قیونك آغزنده اشبو دعایی اوقویه‌لر :

ایها الروض اعطینی طریقاً انا ارید المرور بین الاسد
والنحر وانا ایها الحیوانات المبارکه صدیقاً لکن .
فلا تقطعننی ازباً ازبا وبین لی کیف اذهب الی
کوشك الذهب فانی سآخذ الطاسم من اغاق الحمامات
البیض اللاتی فی قفص الالماس ..

وبعده اورغنك بر اوجنی ماهورك بلنه صیقیجه
باغلایوب دیکر اوجنی اوراده‌کی انجیر آغاجنه صاره‌رق
ویواش یواش دعای شریفی اوقویه‌رق آنی بئرك تادیبنه
تنزیل ایده‌لر واوزرینه یدی پارچه بیلانی برر برر آته‌لر .
قیونك اغزنده بخوردانده عود آغاجی وقرصلر
یاقه‌لر ودائما ایچرویه کلابدن کوزل قوقولر سرپه‌لر ...
ماهور دیلندن دعای شریفی هیچ براقمایه . اوراده
اك بویوك دنیا مقامنه ایره .. شویله‌که :
کندیسنی منور ، مشمس ، مفرح ، بی انتها بر

چایرلقده بوله‌جق وایلرویه باقنجه. بك هیبتلی بر ارسلان ایله بر قاپلان کوره‌جکدر. قورقماسون دعایی اوقویه‌رق بو ایکی مبارك حیوانك اورته‌سندن کچسین ..

ارسلان ایله قاپلان ماهوره بر جهت اشارت ایده‌جکلردر. اول طرفه یوروسون یوروسون اوکنه بر آلتون کوشك چیقار. کوشکك آچیلمش زمرد قپوسنك ایکی قنادی یاننده ایکی پری پیکر طورور. آنلره سلام ویروب یورویه، بو آلتون کوشکك مرصع سقف دلاراسنده معلق الماس قفسك ایچنده بیاض کوکرجینلر واردر. طلسمنامه اونلرك بویونلرنده آصیلیدر .. دعایی اوقویه‌رق طلسملری آلوب عودت ایله‌یه. دفینه‌نك صورت کشف واخراجی اشبو طلسمنامه‌ده مصرحدر ..

اشبو تعلیمات موجبنجه عمل اولونه. زنهار قلبه شك وشبهه کتورولمه‌یه ..»

ابوالفضل انوری، بیك بر کیجه ماصاللرینی خیالاتده سونوك براقان بو سطرلری اوقوینجه قلبنه هیچ شك وشبهه کتیرمدی. اهمیت فوق العاده‌سی حسبیله مسئله‌یی ممکن مرتبه عائله‌سی خلقندن کیزلی طوتدی. فقط طلسمك کشادینه آناختار خدمتی کوره‌جك اولان

لاهور ایله ماهوره آچیلمایه مجبور ایدی . بوارمنی ملكلره ، معنوی بر آلك كتبخانه‌سنه براقمش اولدیغی طلسمنامه‌نك مآلنی سطر سطر ایضاح ایدوب‌ده بو ایشه صیوانمق لازم‌كلدیكنی سویلدیكی وقت دلیقانلیلر افسونجی بابای بوتون بوتون چیلدردی ظنیله قارشیسندن قاچمق ایسته‌دیلر . لكن بو آبدال آدامده بعضاً الك عقللیلری تسخیر ایده‌جك بر فسونكارلق پیدا اولوردی .

كوزلرینی سوزه‌سوزه اوزون صاقالنی صیوازلایه‌رق:

— چوجقلر ، دیدی ، سز كندی مباركلككزی بیلمه‌یورسكز . بویله ایشلره دائما شیطان قاریشیر . ایشته ابلیس علیه‌اللعنه قلبكزه وسوسه قویدی . بو شیطانی وساوسی آتكز ایچكزدن ... بو خزینه‌یی آره‌مزده تقسیم ایده‌جكز ، سزه حلال من‌الله بیكلرله ، بیكلرله آلتون حصه دوشه‌جك . بو آلتمش ییللق قفام وبو بیاض صاقالمله معاذالله تعالی بن سزی ضررلی بر یوله سوق ایدرمی‌یم؟.. دنیا یوزنده اویله مقدس قویولر موجوددر كه بونلرك ایچندن جنته‌جهنمه یول واردر . آره‌نلردن بعض ذوات بو واسطه ایله آخرته كیدوب كلمشلردر ..

انوری ادعاسنی اثبات ایچون بر چوق كتاب اسمی

صایوب خارق‌العاده وقعه‌لر آکلاتدقدن صوکره دوام ایتدی :

— بریکز ایشته بویله مبارك بر قویویه اینه‌جك .. ایکیمز آلمزده ایپ ایله قویونك آغزنده بکله‌یه‌جکز ... بونده خوف ایده‌جك برشی یوق .. شیطان سزك ملك کوزلریکزك اوکنه پرده کرییور ... ییرتیکز پرده‌یی ، قوویکز ملعونی ...

جاهل ارمنیلر بو اقناعیاته بوتون بوتون قاپیلماسه‌لرده یاواش یاواش کندیلرنده بو سوزلری بوسبوتون رد ایده‌جك قوتی‌ده غائب ایدییورلردی . آنالری ، بابالری ، پاپاسلر اونلره کوچکلکلرندن بری بوکا بکزه‌ر بر چوق معجزه‌لر آکلاتمامشلرمیدی؟ بناءً علیه بوماصالك یوزده بش طوغری اولماسی احتمالی یوقمیدی ؟ بلنه ایپ باغلایوب‌ده کنیش وقورو برقویویه اینمك اوقادار قورقوله‌جق تهلکه‌لی بر ایش‌ده دکلدی . معیشت بلاسیله شیمدی‌یه قادار بوندن یوز قات بلالی شیلره کیریشمشلردی . دفینه چیقماسه بیله بو املك وفداکارلقلرینه مقابل بابادن بش اون لیرا قوپاره‌جقلرینه‌ده شبهه ایتمیورلردی . بناءً علیه طلسمنامه موجبنجه حرکته قرار ویردیلر ..

٩

بر عربی آینک نهایتنده ایدیلر . کیره‌جك شهر عربینك یدیسی جمعه ایرتسنه تصادف ایتمه‌یه‌جکنی حسابلا- دقدن صوکره اون قولاج اوزونلغنده‌کی قالین ایپی ، کوچك فنه‌ری ، بخوردانلغی ، کلابدانلغی ، قرصلری ، عود آغاجلرینی حاضرلادیلر . معین وقتی بکله‌دیلر .

آیك یدیسی بر جمعه کیجه‌سنه راست کلدی .. بو حسن تصادفی انوری بویوك بر فال خیر صایدی ..

— یاتصودن صوکره صورت بشرده روغمون ایکی ملك ایله متقی ، مصلی ذات خوبیار سـ‌تندن طوپقپویه دوغری یوله روان اولدیلر . کیمه تصادف ایتسه‌لر باشلرینی اوبر یانه چویردیلر . کندیلرینه خطاب ایدنلره جواب ویرمدیلر . ناقیه‌جی محله‌سی یولنی طوتدیلر . تکیه جوارینه یاقلاشنجه کور أبه اوینامق زمانی کلوب کلدیکنی بری برندن صوردیلر .. کوچك بر استشاره‌دن صوکره جیبلرندن بو ایش ایچین حاضرلامش قوجامان قالین یاغلقلری چیقاردیلر . هرکس کندی کوزینی کندی باغلادی . کندیلرینی یدوب کوتوره‌جك ولینك تشریفنه

انتظاراً مزارلق دیوارینك اوكنه صیره‌لاندیلر .

ماهور كندی آنا دیلیله ملك قرداشنه شویله فیصلایوردی :

— ظو بو دیوانه‌یه اویدق . كوزلریمزی كندی ألیمزله باغلادق . قربانلق قویون كبی بونده بكله‌یورز . بزی كوتوروب قویویه آته‌جقلر ؟ نه یاپه‌جقلر ؟. كله‌جك حریف بلكم بوندن داها دلی‌در .

ابوالفضل انوری ملكلری قوللرندن دورته‌رك :

— بوراده دنیا كلامی جائز دكلدر . بری بریكز ایله سویله‌مه‌دن قونوشكز ...

لاهور — ظو سویله‌مه‌دن قونوشولور هیچ ؟

انوری — قلب لسانیله تكلم ایدیكز ...

ماهور — قالب لسان بوده هانكیسیدر ؟

او اثناده انورینك ألنه بر أل یاپشدی . اوده لاهورك ألندن طوتدی . لاهورده ماهورك كندن .. هویغویغوجیلغه چیقان طوربالی كورلر كبی برینك آیاغنه بر طاش تصادفیله اوغرادیغی صدمه‌دن اوچی بردن صارصیله صارصیله یورویورلردی .

كیتدیلر .. بو كورأبه آدیملریله خیلی یول آلدیلر ..

بدبجیلری ولی‌نك ده‌می كوزلری كورمیوردی؟ تومسكلره چاتیورلر. چوقورلره كیروب چیقیورلر. وجود وجوده، قفا قفایه قارامبول یاپیورلردی .

ماهورك ایچنی قورت یمكه باشلادی . كندیلرینی چكوب كوتوره‌ن ولی نه شكلده بر مخلوقدر . اونی كورمك ایچین یوره كندن قاباران مراقه غلبه ایده‌مه‌یه‌جك بر حاله كلدی ... كوزلرنده‌كی قالین مندیلی بر آز صییروب باقه‌بیلیردی. لكن باقمق جرأتنه قالقانك درحال كور اوله‌جغی خبر ویرلمشدی . بو مدهش تهدیده رغماً ارمنی مندیلی آزیجیق كه‌وشتمك ایچین أل قالدیردیغی اثناده پارماقلرینك اوزرینه سسسز فقط بر چكیسج كبی قاتی ، عادتا جلدینك اوزرینه قان اوطورتان بر یومروق یدی . مرلتی نوعندن ارمنیجه بر كفر ایله ألنی چكدی . او زمان آكلادی كه كندیلرینی یدن ولی بر كشی دكلدر و هپسی‌ده پهلوان قوتنده كیمسه‌لردر.

ماهورك یوره كنی جدی بر قورقو تیتره تمكه باشلادیغی اثناده نسبةً دوزلك بر یرده طوردیلر .. اوزاقجه بر مسافه‌دن قولاقلرینه :

— آزاد ....

سوزی کلدی .. باغلرینی چوزدیلر .. خفیف بر مهتاب آلتنده مبهم برقیرلق منظره‌سی ایچنده بولوندقلرینی کوردیلر . اطرافلرنده کندیلرندن باشقه کیمسه یوقدی.

اوکلرینی أیی‌جه سچیورلردی . فقط طلسمنامه‌نك تعریفاتنه اویمق ایچین انوری کوچك فنه‌ری یاقدی . غربه توجهله یورودیلر .

حقیقةً چوق سورمدی ، اوچ اختیار انجیر آغاجی کوردیلر .. آغاجلرك دوکوملو ، یامرو ، یومرو قالین کووده‌لری کیجه‌نك اسرارلی زمینی اوزرنده ایچه قورقونج شکللر آلیوردی .

بونلرك آره‌لرینی آرادیلر . تخته صاندیغی بولدیلر . قاپاغنی آچدیلر . ایچنـده طاقیر طاقیر اوچ قاپلومبغه کزیبوردی . بو محبوسـلری صاندیقدن چیقاردیلر ، قیره صالیویردیلر .

طبقی ماصاللرده اولدیغی کبی طلسملی قویویه کیدنجه‌یه قادار کتابك خبر ویردیکی شیلره عیناً تصادف ایدییور- لردی . بر خیلی داهـا یوریدیلر . اوکلرینه بر آغاج چیقدی . طلسمنامه‌ده اشـارت ایدیلن دوت آغاجی اوله‌جق..اطرافی آراشدیررلرکن ماهور برنعره آتدی :

— اه آمان مەغا .. ییلان ایشته بوندەدر . آماده نه اوزون مرد در أولوسی بوقلو . بلکمده داها طاس تمام أولمەمشدر . ییلان قـسمیسنك قرق جانی واردر . اوتوز دوقوزی چیقوبده بری ایچریده قالسه ینه تکرار دیریلیر قالقار .

ارمنیلر آیاقلرینك اوجیله ییلانه ووروب قاچەرق :

— ظو دیریدر . دبرەشدی ...

انوری‌زنبیلده بوایش ایچین کتیرمش اولدیغی ایری بر بیچاغی چیقارەرق الك قوتلی اعتراض سسیله :

— طلسمنامه یالان یازماز . أولودر او... معاینه‌یه لزوم یوق .... آلکز شو بیچاغی بوحیانی یدی پارچه‌یه آییریکز ...

لاهور ساختەلکی سچیلن بر جسارتله بیچاغی ألنه آلوب :

— طاوا ایچین کسیلن طوریك کبی شویله دیلم‌دیلم ایدەیم ؟ .

ماهور — هه هه اویله ایت ... صو کرامده سازه کچیرەلم.. باقەلم طاوا ایدەرز؛ یوقسەم اسقاره ویا پیلاکی؟.

لاهور ییلانه ایلك تماسنده ایکی آدیم کری سکەرك:

— ظو دیریدر . تیترەدی ...

ماهور — تیترەین اودکل .. سنك ألك ... ظو أولوسندن بویلەقورقورسك دیریسنی کورەیدکنەیاپەجقدق؟

لاهور — بن دیریسنی چوق کورمشم ...

ماهور — بیلیرم جانم هایدی .. شونی یدی پارچە ایت بر کورەلم ...

انوری بچاغی لاهورك ألندن چکوب آلیر .. اوزون بر بسملە چکدکدن صوکرا یلانی موملار کبی یدی پارچەیە آییریر ... پارچەلری زنبیلە دولدوروور . بودفعە شمال جهتنە دونەرك یورورلر ؟ .

بابانك بوجسارتندن ایکی ملك ایچە محجوب اولورلر ..

شمدی شماله ایلریلرکن آدملر صایلەجق تمام یدی بیك خطودلك برمسافەقطع ایدلدکدن صوکرەجسیم دوردە بر قویو کورەجکلر ...

یورو یورلر . ینە دنیا کلامی یاصاق .. هیچ آغیز آچمادن قلب لسانیلە قونوشولەجق ، داها طوغریسی آدملری صایمغە وقف ذهن ایدیلەجك ..

ارمنیلر دەین برر دوشونجەیە واردیلر . طلسمنامەدە یازیلی شیلر برر برر وهمان عیناً ظهور ایدییوردی .

كوزلر باغلاندقدن صوكره يدلمه كيفيتى ، انجير آغاجلرى
آلتنده‌كى تخته صاندقدن صاليويريلن قاپلومبغه‌لر ، صوكره
ييلان أولوسى .. آرتق شيمدى‌ده بويوك دورده بر
قويويه راست كله‌جكلرندن هيچ شبهه ايتمه‌يورلردى .

فقط هپ بوغريب شيلر نه ديمكدى ؟ بونلرى
ترتيب ايدن مادى ويا معنوى أللر بولونديغنى انكار
نا قابلدى .. شيمدى ماجرانك الك مهم طرفنه ، قويو
كيفيتنه ياقلاشيورلردى . او ساعته قادار كوردكلرى
عجايب شيلرك هرهانكى بر انسان طرفندن ترتيب
وتصنيعلرى ممكندى . فقط برقويو ديبندن نهايتسز
چايرلقلر ، جنت باغچه‌لرى ، آلتون كوشكلر ، فرشته‌لر ،
پريلر ، ألماس قفسلر كوسترمك بو آنجاق پيغمبرلره
مخصوص عقل آلمايان معجزه‌لردندى .. هپ بو اغرب
شيلر حقيقت ساحه‌سنده ودنيا كوزلرى اوكنده ناصيل
جلوه‌لنه‌جكدى ؟ انورينك وطلسمنامه‌نك قويه‌لرى
ميدانه چيقمايه چوق برزمان قالمامشدى .

آغوبه كيرقو ، ايكى ملك اسمى آلان بوارمنى
كنجلرى هرحالده طبيعيلكه ، عقل ومحاكمه‌يه اويمايان
قارانلق بر ماجرايه طوغرى كيتدكلرينى حس ايده‌رك

داها يدى بيكه يك چوق صاپى وار ايكن آديم حسابلرينى
شاشيرديلر ... لاتور يديوز بشده ، ماهور دوقوز
يوز يكرمى ايكيده عالمشردى . فقط صاپى نك اوجنى
قاچيردقلرينى بللى ايتمه يه رك اونك آديملرى اوزرينه
دالغين دالغين يورويورلردى .

بو ايشك مشكل اولديغى قادار توحاف جهتى ارمنيلره
عربجه دعاى اوكره ته بيلمكده كورولدى . اونلره هيچ
بر مآل سويله مه ين وشيوه سى تلفظلرينه اويمايان بو عربى
عباره يى أزبرله تجه يه قادار زواللير چوق كوچلك
چكديلر ..

حافظه لرينه كچن دعايه اكر تعبير جائز ايسه اصلك
بر قاريقاتورى دينه بيلير . باشلرينى ياره رق ، كوزلرينى
چيقاره رق على العجايب بر شيلر تلفظ ايديورلر ، فقط
بونلرى هر هانكى بر لسانه نسبت ايده بيلمك ممكن
اولمايوردى .

ايچنده ايپ فلان بولونان زنبيلى ملكلر طاشيور ،
افسونجى بابا اوكده فنه ر چكييوردى . فنه رك
قوتسز ايشيغى مغربنه دونمش يدى كونلك آيك خفيف
آيدينلغنه قاريشيور ، قرافقه ايندكجه كولكه لرى اوزايور ،

روز كارسز بر كيجه‌نك حزين سكوتى ايچنده اطرافى ديكله‌يه‌رك ايلريله‌يورلردى .

انورى يدى بيك آدمى بيتيردى . لكن اوكلرينه بويوك كوچك هيچ برقويو چيقمادى. خطا طلسمنامه‌ده‌ميدى ؟ افسونجيده‌مى ؟.. حاشا ، محشورى كبى بر درويشك نامى قاريشان بر كتابده يا كليشاق اوله‌مازدى. يا كيلان آنجاق كنديسى اولديغنه قطعياً حكم ايتدى . يا زياده صاغه ويا صوله قاچمش وياخود آدملرينى لزومه نسبةً قيصه ، اوزون آتمش اوله‌بيليردى ..

استقامتدن صاغه طوغرى انحرافله يوز اللى آديم قادار داها يورودى. بودفعه بئرمبارك اوكلرينه‌چيقدى. كتابك توصيه‌سى وجهله انورى همان فنه‌رى سوندوردى.

انورى اوكده، ايكى ملك آرقه‌ده «ايهاالارض‌اعطنى طريقاً.....» دعاسنى اوقويه‌رق قويونك‌اطرافنده دولاب بيكيرى كبى دونمكه باشلاديلر . بو طواف ، دعا يدى دفعه تكرار ايديلنجه‌يه قادار دوام ايتدى .

انورى ، آغزندن دنيا كلامى چيقمادن اشارتله ماهورى چاغيردى . زنبيلدن اورغانى چيقارديلر . بر اوجنى ارمنينك بلنه اوچ كره طولادقدن صوكره صيقى

صیقی‌یه بر بری اوزرینه برقاچ دوکوم ووردیلر . اوبر اوجنی یاقینده بر انجیر آغاجنه دولادیلر .

زواللی ماهورك رنكی نه قادار آتدیغنی قارا کلقده کیمسه فرق ایده‌میوردی . . قویویه اینمکه اولجه سوز ویرمش اولدیغی ایچین سس چیقاره‌میور فقط یوره‌کی اوچ بوچوق آتیوردی . اکر بوایشده موفق اولورلرسه میلیونلر قازانه‌جقلردی . ماهور هرشیدن اول ، افسونجی بابانك حقیقةً برمعجزه آدامی اولوب اولمادیغنی آکلامق مراقیله چاتلایوردی . شیمدی بر قاچ دقیقه صوکره بو حقیقته ایره‌جکدی ...

قویونك آغزنده بخوردانی یاقدیلر ..

عود آغاجلری ، قرصلر بورام بورام تومه‌یه باشلادی . افسونجی بابا بوقوجامان چوقورك سیاه آغزینه کل صولری سرپیوردی .

ماهور اینه‌جکی بومدهش مجهول قارانلغه آکیلدی . دیبنی کورمکه اوغراشدی . کوز ، کیجه‌لری کوندوز براقلغنده براقان قطرانی بر اوچورومه قایمقدن باشقه بر شی سچه‌میوردی . بو توتن بخورلر ، سرپیلن کل صولری بیچاره‌نك سینیرلرینه دوقاندی . یاپیلان بوتوحاف

مراسمی ارمنی کنجی ، اعدام ایدیله‌جکلرك صوك ساعتلرنده‌کی حاضرلقلرە بکزه‌ته‌رك تیتره‌یوردی .

١٠

«ایها الروض» دعاسنك اوچ آغزدن بردن تکراریله قولپنه ایپ باغلی بر قووا کبی ماهوری قویویه ایندرمکه باشلادیلر . آرقه‌سندن کل صوبی سرپمکله برابر بیلان پارچه‌لرینی‌ده برر برر آتیورلردی ..

بوقورقونج حیوانك صوغوق جسدی بعضاً ماهورك باشنه‌چارپدقجه بلااختیار خایقیردیغی کیتدکجه سسی درینله‌شه‌رك ایشیدیلیوردی .

اوچ قولاچ ایپك تقریباً سکزی قوللانیلدق صوکره ماهورك دیبی بولدیغی آکلاشیلدی . سکز اون دقیقه بکله‌دیلر . آشاغیدن هیچ بر سس کلمدی .

افسونجی بابادعایی دیلندن براقمایه‌رق بخوردانك عود آغاجلرینی تازه‌له‌یور ، کلابدانه معطر صولر دولدوریوردی .

لاهور ، آرقداشی ماهورك بو قارانلق منزلنده‌کی عاقبتنی آکلامق مراقنه غلبه ایده‌مه‌یه‌رك قویویه ارمنیجه برایکی‌سوز باغیردی ، آشاغیدن اولا آکلاشیلماز مرلتیلر

دویولدی . فقط صوکره تلفظ دوزه‌له‌رك عیان بیان شو تکدیری ایشیدلدی :

— بو مبارك قویوده عربجه وتورکجه‌دن باشقه دیل قونوشولماز.. جزاسی بویوکدر. انسان چارپیلیر.

بویله دوزکون شیوه ایله جواب ویرن ماهورمیدی؟ سس طانینه‌مادی . لاهور تکدیردن اورکدی . قویو دیبنده‌کی آرقداشنی چارپیلمقدن صیانةً صوصدی . بته بش اون دقیقه سکوتله کچدی . قویونك آغزنده کیلر آشاغیدن امر بکله‌یورلر کبیدی . نهایت بو امر کلدی:

— دعای کسمیکز.. ربط قلب ایله حقه یالواریکز..

افسونجی ایله لاهور مکتب چوجقلری الٰهی اوقور کبی بری برینه قاینامازایکی سسله توتسو قوقولریله برابر دعالرینی یوکسلتدیلر...

زیفری قارانلقدن باشقه برشی سچیله‌مه‌ین قویونك ایچندن آرتق هیچ بر سس ده کلمیوردی . یوقاریده کیلر کیتدکجه آرتان بر مراق ودعایه دواملە بکله‌یورلردی . نهایت قارانلقدن شو سس یوکسلدی:

— الحمد لله دعالریکز قبول اولوندی . دیلك ایله تعریفه کلمز ؛ اوجی بوجاغی کورونمز بر باغچه‌ده‌یم ... بوراده

ایلك بهاردر، کللر آچمش، بلبللر أوتور.

لاهور — ظو دیوانه اولمه. قویونك دیبنده کللر آچار، بلبللر أوتر هیچ؟

ماهور — والله.. بالله ماهور.. کلخانه پارقی بونك یاننده چوپلك کبی قالیر..

لاهور، افسونجی‌یه:

— بابا بودویدیغك لافلره ایناتورسك؟

— نیچین ایناتمایه‌یم؟ مبارك طلسمنامه یالانمی‌یازار؟ ایشته هپ تبشیرات من طرف الرحمن ظهور ایدییور ..

— طلسمنامه یالان دیمه‌سه‌ده بزم کیرقور سویله‌یه‌بیلیر. چونکه او اسکی قوفتیجیدر .

أفسونجی جلالله‌رك :

— استغفارایت.. آغزکدن قاچان کفره توبه‌ایت.. ایچکه شك کتیرمه...

آغوب تلاشلی برحیرتله:

— توبه ایده‌یم؟ ایچمه‌اشك براقمایه‌یم؟ فقط افندم کیرقور، قورقودن عقلنی قاچیرمش اوله‌بیلیر... بن عقلم اوزرمده‌ایکن قویونك دیبنده کللی، بلبللی برپارق اولدیغنه ایناته‌بیلیرم هیچ؟

آشاغیدن ماهور:

— لاهور لافلریمه اینان اول. نه‌اوزرینه‌ایسترسه‌ك سکا یمین ایده‌یم‌که دنیا یوزنده کورمدیکم امثالسز بر باغچه‌ده‌یم... ایناتمایورسه‌ك ایی‌سکا کوندره‌یم. این آشاغی کوزلرکله کور...

آغوب شیمدی ترددله بر آز دوشوندکدن صوکره:

— ایناندم. ایناندم. آشاغی اینمه‌دن بوراده ایناتمانی دها کارلی بولورم...

ابو الفضل انوری قوتلی اعتقادینی افاده ایچین الّنی کوکسنه قویه‌رق:

— اصل ایمان کورمه‌دن ایناتمقدر..

— کورمه‌دن هرشیئه ایناتیرسه‌ك انسانی چوق قاندیررلر...

آشاغیدن ماهور:

— دعا اوقویکز، دنیا لافی ایتمیکز...

افسونجی بابا ایله لاهور یوقاریدن کور دیلنجیلر کبی آقوردسز بر رفاقتله اوقومایه باشلارلر...

آشاغیدن:

— نهایتسز بر چایرلق.. کونشلر، آی آیدین‌ایچنده نه فرحلق بر یر.. آه ایشته آیغری، مه‌فرط بر آرسلان

ايله قاپلان، اونده صوص پوص اوطورورلر... قارينلرى آچدر عجب ؟ نى حاپ ايدرلر ؟ (دعاىى اوقويەرق) ايهاالروض اعطينى طريقاًاناارىدالمرور بين الاسد والنمر.. الخ...

ماهور دوام ايدر :

— مبارك حيواناتلر.. اورتەلق يريكزدن كچەجكم.. سزه يالوار ياقار اولورم .. آلتون كوشك نرەدەدر؟ بكا اشارت ايديكز. آه مەغا آرسلان قاپلانه باقدى.. ايكيسى ده صيريتەرق صاغ طرفى اشارلاديلر.. تشكر ايدرم.. تشكر ايدرم حيواناتلر.. آه نه كورورم. ايشته تا قارشيده آلتون كوشك پارلادى..

افسونجى دعاىى اوقويەرق:

— ... و بين لى كيف اذهب الى كوشك الذهب...

آشاغيدن ماهور :

— آلتون كوشكك ايكى زمرد قانادلرى آچيق .. ايشته اونده ايكى ديشى ملك اوطورمش .. صيرمه صاچلرينى آت قويروغى كبى ايكى ياندن آشاغى براقمشلر... بيليرسك ؟ نه لاطيف قاريلر .. فقط بونده يوره كنه فنالق كتيرلمز . و بوش لاف ايدلمز.. ايشته بومادمازەلره

سلام ویردم سلام ایتدیلر . وای باباسنك جانـنه كوشكك طاوانی ساده پیرلانطی .. الماس قفسـك ایچنده بیاض كوكرجینلر طو طو كبی چالمله اوطورورلر ... (دعایی اوقویه‌رق) : « فانی ســاخذالطلسم من اغاق الحمامات البیض اللاتی فی قفص الالماس ... »

ماهور دوام ایده‌ر :

ــ مادمازه‌للر موساده كز اولورکه كووه‌رجینلرك بویونلرندن طلسـملری آله‌یم ؟ اكرله‌یم یرك دیبندن لیرالری چیقاریر ایسـه‌ك بو كوزه‌ل بویونلریكزه برر پیرلانطی كردانلق هدیه ایتمك بورجمز اولسون ...

قویونك دیبنده سس كسیلیر . افسونجی ایله لاهور « ایهاالروض » دعاسنی بی قرار تكرارلایه‌رق بكلرلر . یكرمی دقیقه یاریم ســاعت كچر . ماهورك زه‌وزه‌كلكی آرتق دویولماز اولور ...

لاهورعلنی ملاحظه بیانـنه جسارت ایده‌میه‌رك قلبی شویله دوشونور :

ــ كیرقورك سسی قیصـیلدی . قویونك دیبنده بوغولدی ؟ جارتایی چكدی ؟ نه اولدی ؟ یرك آلتنده آلتون كوشك ، زمرد قاپی ، الماس قفس ، صیرمه‌صاچلی

مادمازه‌لر اولورهیچ ؟ بواوغلان ده‌لیردی ؟ نه‌اولدی؟ بوقسه‌م افسونجی بابا اوکا اسرار یوتدوردی؟ شیمدیجك کیرقور بوندن صاغ چیقماز ایسه بن آناسنه نه خبر ایده‌یم ؟ بو دیوانه‌نك لافنه قاندق . اولماز مارطاواللره قولاق ویردك .. باشیمزه هر نه‌که بلا کلسه یریدر .

ارمنی قویویه اکیله‌رك آرقداشنه سسلنمك ایستر . فقط انوری اونی بو حرکتندن منع ایله :

— چکیل .. صوص ...

— او ، دیبده صوصدی . بن‌ده بونده صوص اوله‌یم ؟

— صوص .. چونکه آشاغیده ایش اولویور ...

— آشاغیده ایش اولور ؟ نه ایشی ؟

— ماهور طلسملری کوکرجینلرك بویونلرندن چوزویور ...

— بن بونده هیچ برشی کورمیورم . سن بونلری نره‌دن آغنایورسك ؟

— احتراق مشتری ، قمر مع‌الذنب ..

— نه دییورسك بابا ؟

— مشتری یاندی .. قمره قویروق طاقیلدی .

ارض حضیضدن کچیور ... بو علامتلردن آکلادم‌که طلسملر چوزولویور ...

— بابا بوسبوتون دیوانه اولمه . بونده نه صاتیجی واردر . نه مشتری ... قمره قویروغی کیم طاقدی ؟ کوکك اوستنده قارناوال واردر ؟ نه‌در ؟ هپ بونلر بوش لافلردر . ایشك طوغروسی قویونك دیبنده کیرقور نعللری دیکدی .. ایشته بو .... (آغلایه‌رق) بی‌چاره اوغلی بی‌چاره‌نك بر سقط آناسی واردر .. جامی قیریق پنجره‌نك اوکنده بکلر که آقشامه اوغلی بر اوقه اکمك کتیرسین ده‌یی ... بیزدیق زمانمزدن بری چیشمزی آیری ایتمز قرداش بویودك . أولدیکنه آغلایه‌یم ؟... وای باباسنك جانبه بزی استهلاقه چکه‌جکلر یوقسه‌م اوکا آغلایه‌لم ؟ کشکه‌م بن‌ده آشاغی‌یه اینوب‌ده برابر که‌بره ایدم ...

— کم شعور اولمه ، ذهنکه فتور کتیرمه ... شیمدی کوروسك . قوس‌اعلاده ثریا وار .. کوزلریمز آیدین .. طلسمنامه‌لر کلیور ...

حقیقةً چوق سورمز . آشاغیدن ماهورك سسی دویولور :

طلسمنامه‌لری آلدم ، کلیورم . ایی چککز .

لاهور بردنبره شاشیره‌رق :

— بابا شیمدی کرامتکه اینانه‌دم . بوش آدام دکلسك . جاهللك بزده ...

آشاغیدن :

— « ایها الروض » دعاسنی اوقویه‌رق ایی چککز .

شیمدی یوقاریده کیلر عشق ایله شوق ایله دعایه باشلایه‌رق ایپه صاریلیرلر ..

آغوب آغزیله صورتا دعا اوقور فقط قلباً بویوك حیرتی شویله طاشیریر :

— وای باباسنك جانه ، وای عمجه‌سنك ، دایی‌سینك ، خاله‌سنك ، تیزه‌سینك جانلرینه !... ظو بو نه‌ایشدر؟.. قویونك دیبنده خوجه‌لرك ، پاپاسلرك تعریف ایتدکلری جنت .. بزم کیرقور صاغ ایکن اورایه کیردی . چیقدی . بو براویوندر؟ حقیقتدر؟ خیالتدر؟ شیمدی .. شیمدی بش دافقه‌دن آغناشیله‌جق ...

ینه بخوردانك توتسولری آره‌سندن ماهور دنیا یوزینه چیقار . لاهور بویوك برمراقله‌قاریشیق سه‌ویجله بر کبریت چاقوب آرقداشنك یوزینه باقار . اونی پك

قیزارمش و ترله‌مش کوره‌رك :

— ظو آغناشیلورکه قویو دیبنده‌کی جنتك هواسی بو دنیا یوزندن چوق صیجاقدر . صوراتك طوماتسه دونمش .. حوضه دوشمش کوپك کبی ده صیریل صیقلام ترله‌مشسك .. (قولاغنه یاقلاشه‌رق) ظو سویله .. بزه باغیردقلرك هپ صاحیدر ؟

ماهور — یالان دییورم صانورسك ؟ حالام ایچنه ایمان کلمدی ؟

لاهور نه دوشونه‌جکنی شاشیرمش بر دالغینلقله قارانلقده آرقداشنك یوزندن حقیقتی کشفه اوغراشیر ایکن ماهور ، اطرافنه صیرمه چه‌ورلمش یشیل اطلاس بر کیسه ایچنده طلسمنامه‌یی افسونجی‌یه اوزاته‌رق :

— بابا افندی آمانتکزی آلکز . ملك مادمازه‌للرك چوق چوق سلاملری واردر . بو طلسمنامه‌نك ایچنده هر نه‌که یازییورسه طبقیسی طبقیسنه اجرا اولونماسنی سزه سویله‌مه‌می تنبیه ایتدیلر ..

انوری کیسه‌یی آلیر . اوپوب باشنه قویدقدن صوکره فنه‌ری یاقار . اوزاغه چکیله‌رك طلسمنامه محتویاتی

اوقومه‌یه اوغراشیرکن بری یانده حیرتدن آغزی آچیق قالان آغوب یاواشجه آرقداشنه :

— ظو سویله بو نه ایشدر ؟ هپ بو باغیردیغك جنت تیاتروسی قویونك دیبنده اوینایور ؟.. بو یشیل کیسه‌یی سکا کیم ویردی ؟

کیرقور آغزینی آغوبك قولاغنه یاپیشدیره‌رق :

— امان آغوب آیاغکك دیبنی اوپه‌یم.. شمدیجك بکا بویله شی صورمه ... بر کرك شورادن صاغ وجانلی قورتولالم .. صوکرام سکا هپسنی آکلادایم ..

— نه دییورسك ؟ تهلکه‌ده‌یز ؟..

— چوق بویوك ...

— نی اول کندن داها برباد بر مراقه قویدك ...

— صوص اول .. صوص اول .. هر نه که ایشتدك ایسه ایناغمش کورون .. قونترو لاف ایتمه .

ماهور افسونجی‌یه سسله‌نه‌رك :

— افندی بکا آشاغیدن امر ویردیلر که بوراده چوق طورمایه‌لم . همان ئه‌وه کیده‌لم ده‌یی ...

افسونجی امره مخالف حرکتدن قورقه‌رق هنوز تماميله اوقویه‌مادیغی طلسمنامه‌یی اللری تیتره‌یه تیتره‌یه

قوينه ، تا قلبنك اوزرينه قويدى .

اورغانى ، بخوردانى فلانى زنبيله يرلشديره‌رك يوله دوزه‌لديلر ...

بابا افندى بك دالغين اوكدن كيديور، ايكى ارمنى هر اديمده آره‌ده‌كى مسافه‌يى آچه‌رق اونى تعقيب ايديورلردى .

آغوب قولاغى دیبنده كيرقوره يالواره‌رق :

— ماهور قارنيه اويله برمراق قويدك كه كيتدكجه‌سى بويويور . وقتى تماملانمش بر كبه قارى كبى‌يم .. ظوسويله‌مزسه‌ك چاتلايه‌جغم .. بو ديديكك تئاترو بوتون اوده‌قوريله معاً برابر قويونك دیبنده اوينادى ؟

كيرقور بويوك بر توحشله اطرافنه باقنه‌رق :

— صوص اول آخبار .. ظوسن كه‌برمكدن قورقايور ايسه‌ك بن قورقارم... داهاجانمدن بيقمامشم..

— نه واركه ؟ بزم بو لافلايمزه شيمديك اونلر ايشيديورلركه ؟..

— هه .. ايشيديورلر ..

— ظو كيتدكجه‌سی مراقه يوف ايدوب شيشيرييور-سك ... يوقسه‌م سن‌ده ديوانه‌لشدك ؟

— هه ديوانه‌لشـدم . صوكرام تكرار فكريمی قفامه قويمغه اورغاشدم ...

— كوروروم كه داهافكرك قفا كه تماميله كلمه‌مش...

— كلمه‌مش‌سه قباحت بن‌ده دكلدر. صوص اول.. جانمزه قورتارديغمزه تشكر اوله‌لم . . صاغ اوله‌لم‌ده بر آز ديوانه قالالم . ضرری يوقدر ...

دوكولمش قاپلامه‌لری آره‌سندن فجيع بر منظره ايله قابورغه‌لری كورونن قولوبه‌مسی خراب ئه‌ولرك، آلچاق، خرجسز ديوارلری بر بر ييقيله‌رق كومه‌لر تشكيل ايتمش باغچه‌لرك، مزارلقدن فرق ايديله‌مه‌ين سسسز، ايشيقسز، سـفيل محله‌لرك ايچندن افسـونجی‌ی تعقيباً ايكی ارمنی دليقانليسی قونوشه ، قونوشه كيدرلركن آرقه‌لرندن بر ره‌وولوه‌ر كومله‌دی .

كيرقور تپه‌سندن طوپوغنه قادار درحال بر رعشه كسيله‌رك آرقداشنك قولاغنه اك ياواش ومحترز سسيله :

— سسكی كس آلتيق .. ايشته بوكوم ايدن ايلره-ووه‌ر لافی بيتره‌لم ده‌يی بزه اشارتدر . آيی‌جه آغنا كه

أ كرلهیم لاف دیكلەمز ایسەك بونك ایكنجیسی قفامزده پاطلایەجقدر .. نه صورسەك آلتیق بندن جواب آلەمازسك .. ایشته ألحاب ایدییورم ...

انوری اوكدن خایقیریر :

— چوجقلر زەدەقالدیكز ؟. ارواح خبیثه آیاقده... سلاح آتیورلر ... یانمدن آیرلمایكز ..

ماهور — حبسلر ، یوقسەم پولیسلر ، ایشته بیلمم كیملر سلاح پاطلاتورلر ...

انوری — یانمدن آیرلمایكز ... قویندەكی طلسم (پارا طونەر) كبی نیده سزیده باذن خدا قضادن محافظه ایدر ...

شیمدی اوچی طوپلوجه وخیزلیجه یورورلر .

خوبیاری بولورلر . ئەوه كیرەرلر . انوری خیرلی كیجەلر تمنیسیله حرمه چكیلیر . لاهورله ماهورده اوطەلرینه كیرەرلر .

لاهور علی العجله قاپی‌یی سورمەلەدكدن صوكره :

— آلتیق سویله، ایشته شمدیلك بونده سلامتده‌یز.

ماهور حالا تیتره‌یه‌رك :

— خایر دكلز ...

— ظو نه وقت قارنمدن بو قوجامان مراقی چیقار‌ته‌جقسك ؟

ماهور جیبندن قاپالی برظرف چیقاروب كوستره‌رك :

— یارین صباح اورته‌لق داها أییجه آیدین اولمادن بو مكتوبی بونده شو ماصه‌نك اوزرینه براقوب فرتیكی چكه‌جكز... اوزمان سكا بوتون اسرارلری دییه‌جكم.. مراقكی بوشاته‌جقسك .

— بو مكتوب‌ده نه یازورکه ؟

— نه‌مه كرك نه یازارسه یازسین . . بزم جانلریمز قورتولسون‌ده ..

— یا بزم ایچین بر فنالق یازورسه ؟.

مكتوبی بونده براقمایوب‌ده برابر كوتورسه‌ك،صو كرام برینه اوقوتسه‌ق اولماز ...

— نه آلیق‌شاشقین آدامسك‌به؟بوایشه داری‌دانه‌سی قادارحیله كیره‌مز..صو كرام اونی‌جانك ایله‌أوده‌رسك..

آغوبله كیرقور دوشكلرینه كیردیلر. خلجانلی،آلاجه بر اویقو ایله ذاتاً چوق زمان قالمامش اولان صباحی

ایتدیلر . طاڭ یری آغارمق اوزره ایكن ظرفی ماصه‌نك اوزرینه براقه‌رق باغچه‌قاپیسندن سسسز جه‌سوقاغه‌فیرلادیلر .

ماهور ، آرقه‌سندن سكز سوارى ژاندارماسی قوولایان برحبسخانه قاچاغی كبی قوشویوردی . لاهور آرقداشنه یتیشه‌بیلمكده كوچلك چكه‌رك باغیریوردی .

— ظو ماهور دیبكه نفس یاغی سوردیلر ؟ نه‌قاچورسك ؟

كیرقور — ظو بابا كلك جانته سوورددرمه بنی . بكا ماهور دیمه آلتیق ... او بلالی شیدر . بابامك قویدیغی آدیمی چاغیر ...

— كیرقور یانغین سوندورمكه كیدیورز ؟ ..

— لاف ایتمه آخبار . طابانریکی یاغلی .. قودورمش ایت كبی قوش كه شو بلادن قورتولالم .

— ظو سنك كبی قوشه‌یم ؟ ...

كیرقور جواب ویرمز .. متزاید بر سرعتله قوشار .. آغوب سووه صایه آرقداشنی تعقیب ایدر . بویله دورت نعله سمتی بولورلر . چات چات قاپی نه‌وه كیره‌رلر .

او كیجه‌یی اوغلنك خوواردەلقده كچیردیكنه‌ذاهب

اولان قوجه قارینك تكدیرلرینه هیچ قولاق ویرمه‌دن یكانه اوطه‌یه كیروب ایچریدن قاپی‌یی سورمه‌لرلر .

قوجه قاری طیشاریدن خایقیریر :

— آ كیرقورم .. قپی‌یه نه ایچون سورمه قویدك؟

كیرقور — سن لاقرده ایشیتمه‌یه‌سك دەیی...

قوجه قاری — آنا كدن كیزلی فنالق بر ایش ایتدك؟

— هه...

— سویله‌مزسه‌ك بن مراقدن مفات اولورم..

— بر شی اولمازسك .. بیلیرم جانك قاویدر.

قوجه قارینك دیرلتیسنه هیچ اهمیت ویرمه‌دن ایكی دلیقانلی دوقومه أورتوسی یملی قریق سدیرك اوزرینه قارشی قارشی‌یه اوطورورلر .

كیرقور اطرافنه اوركك نظرلر كزدیره‌رك :

— بوكون كیدوب دوقتوره معاینه اولونه‌جغم ...

— نه‌ك وار كه :

— صانورم كه ایچمده یوره‌كم سقطلاندی.. قورقودن بر طامارم پاطلادی...

— طو نه اولدك ؟ قویودن باغیردیغك شیلری صاحیدن هپ كوردك ؟

— دیوانه‌سك آخبار.. یرك دیبنده چاتیرلقلر، آلتون کوشکلر، الماس قفسلر، صاری صاچلی ملائکلر اولور هیچ؟

— یانه ایچون کورورم دەیی یمین ایدوردك؟

— بنم یرمده سن اوله ایدك ایتمه‌یه‌جکدك عجب؟

— حالا بیلمجه‌نك (ب)ه سنی میدانه‌قویمادك...

— صبر اول، پاطلامه...

کیرقور کچیردیکی ماجرانك دهشتنی تخطرله صویه دوشوب چیقان بر کدی کبی سیلکندکدن صوکره:

— آخبار سز بنی ایپله قویونك دیبنه آغیر آغیر براقیر ایکن کیتدکجه اطرافم دها زیاده قارارور.. قارنمه قورقو طولوردی. قویو غایتله کنیشدی. کناره چارپمامیم دەیی اللرمله طاشلری طوتوردم. نهایت دیبی بولدم. ایچریده‌صو یوقدی. داها آیاقلریمی یره تمامیله‌دکدیرمه‌دن قوتلی بر وجود بکا صیم صیقی صارلدی. قوللریمی جنبره آلدی. قابلی ممکن دکلدی که اللریمی اویناته‌یم...باغیرمق ایسته‌دیسه‌م قالین بر سس قولاغمه: « صوص. » دەیی میر ایتدی.. ینه او زمانده شقاقلریمه دمیر پارچه‌سنه بکنزه‌ر ایکی صوغوق شی طوقاندی.. یاواشجه:

« — بونلر نه‌در؟

« دەپی صوردیسەم ینە او سس جواب ایتدی:

« — ایکی رەوولوەر.. اگرلەیم سوزلریمزدن بر نقطه آیقری یەکیدەرسەك ایکیسی دە بینکدەپاطلایەجقدر..»

آنالرینه، بابالرینه، تکمیل سلسلەلرینه ایچمدن اوقەلی‌یی کچدم. کچدم اما بن آلتیق قاپانده برفارەایدم.. دیدکلرینه کیتمکدن غیری برچارەم‌یوقدی.. بزنەدیرسەك سن‌دە اونی طبقیسی طبقیسنه تکرارلایەجقسك امرینی ویردیلر. اونلر نەدیدیلرسه مکتبدەخوجەنك اوکنەیکی اوطورمش بر چوجوق کبی بن‌دە اونی‌باغیردم...اونلر اونده بر قاچ کشی ایدیلر. یوزلرینه اصلا طانیمادیغم بوافندیلر:

« — نهایتسز بر چایرلق.. کونشلر، آی آیدین ایچنده نەفرحلق بریر.. ایشتە مەفرەط بر آرسلانله قاپلان، آە مبارك حیواناتلر، آلتون کوشك، صاری صاچلی ملائك...»

فلان فلان دەپی بکا بوینه مارطاوال اوقویورلرسه « بوتون بولافلرك اصلی‌یوقدر،هپسی‌دە دیبسز قوفتیدر.» طوغرولغیله ناصیل اونلره قونترو کیدەیم؟ هپ بونلری کورورم دەپی قورقودن صیجاق یمین ایدور و:

« ایها الروض اعطینی طریقاً » نی کورول کورول
اوقوردم . بکا بوقورقونی بوز کبی ایچیروب یوره کمی
بانغیر بانغیر تیتره‌تدکدن صـوکرام صیم صیقی‌یه تنبیهات
ویردیلر . دیدیلرکه اکرله‌یم بزی بونده کوردیککی
وهب اولافلری پاپاغان کبی تعلیماتله سویله‌دیککی افسو-
نجی‌یه خبر ایدرسه‌ك سنی وارقداشـك آغوب لاهوری
که‌بردیرتیرز . بز افسونجینك اقرباسـندنز واوندن اون
قات فضله افسونجی‌یز. هر نره‌یه قاچسه‌کز الـمزدن قور-
توله‌مازسکـز. هر نره‌ده وهر نه‌دورلو کزلی لاف قونوش-
سه‌کز بز ایشیدیرز. بومکـتوبی آل.یاتدیغکـز اوطه‌ده‌کی
ماصه‌نك اوزرینه براق. وصباح قارانلغی ایکـزده‌بابانك
ئه‌وندن قاچکـز وبر داهاده او طرفلرده کورونمیکـز...
ماهور کیرقور جیبندن یکرمی بش لیرالق بر کاغد
چیقاره‌رق:

— ایشته بونی‌ده امکلریمزه قارشولق اوله‌رق هدیه
ایتدیلر.. الله برکت ویرسین.. صانکیم یکرمی‌بش‌لیرایه
قویونك دیینه ایمتس اولدم..

— او پاره‌نك‌یاریسی بمدرطو .. آشاغی‌یه‌اینمدمسه‌ده
قویونك آغزنده « ایهاالروض » دعاسنی اوقومقدن دیلم

قاباردی .

— عجله ایتمه آخبار. فکرمده فنالق اولسه‌یدی بو پاره‌یی سکا کوستریردم هیچ ؟.

بو ایکی ارمنی ملکلکدن انسانلغك الڭ چنکانه درکه‌سنه اینه‌رك خیلی چکیشدکدن صوکره یکرمی بش لیرانی آره‌لرنده تقسیم ایدرلر . برقاچ کون چکدکلری قورقو ایله یبوب ایچدکلری‌ده یانلرینه کار قالیر ...

افسونجی او کیجه صباحه قارشی خانه‌سنه عودتنده اوطه‌سنه قاپانیر. برآلتی خاص باغچه‌سنده‌کی آلتون کوشکك الماس قفسنده تونه‌ین کوودرجینلرك بویونلرندن آلنمش طلسمنامه‌یی حل ایله اوغراشیر. خلاصةً شومألی بولور:

«ای ابوالفضل انوری طلسمك کشادینه موفقیتك برشرطه معلقدر. کریمه‌ك مولوده‌یی نورالله حسیبه‌تزویج ایتملیسك. بوازدواج طرفین ایچون غایتله متمین ومسعود اوله‌جقدر . بو شرطك حکمنی انفاذدن صوکره دفینه‌یه وصول ایچون اولان اسراره ایره‌جکسك ... »

افسونجی بابا بو مهم مسئله‌یه دائر استشاره ایتمك

ایچون ایکی ملك خدامنك اوطه‌لرینه اینر... فقط لاهور ایله ماهوری اوراده بوله‌ماز. ماصه‌نك اوزرنده بر ظرف کورور. مظروفنی آچار اوقور :

« بابا افندی ،

« بز کوکدك کلدك. وظیفه‌مز ختام بولدی. ینه « اورایه چکلدك. شیمدی بغایت مهم بر صوك وظیفه‌مز « قالدی. اوده کریمه‌ك مولوده‌یی نورالله حسیبه ویرمه‌کی اخطاردر. بزه امر بویله‌در. بو ازدواج سنی دفینه‌یه صاحب ایتدکدن باشقه خانه‌کی برکت وسعادتله طولدوره‌جقدر. دنیانك اك مسعود آدامی اوله‌جقسك.. »

او هفته ابوالفضل انورینك خانه‌سنده بوتون مومل لامبه‌لر یاندی. شربتلر أزلدی ، کورول کورول دعالر اوقوندی. نورالله حسیبك مولوده ایله زفافی اجرا اولونیوردی.

بو مهم شرطك ایفاسندن صوکره انوری دفینه اسرارینك منکشف اولماسی ایچین برآی ، ایکی آی

وداها چوق بكله‌دی. لكن هیچ برتبلیغ ظهورایتمدی. او ، اعتقادی تام برآدامدی . امیدنی كسمه‌دی . بكله‌یوردی وداٸما بكله‌یه‌جكدی .

اصل مقصد نورالله حسیبله مولوده‌نك ازدواجلرنده ایدی . بواملاری حصول بولدی . ایكی كنج برمراد اولدیلر .. همان هر یرده و هله علم وعرفانك ضعیف بولوندیغی مملكتلرده حیله ، دسیسه ایله داها چوق ایش كورولور .

كویا بوتون انسانیت یازنی ، طولانی اورته‌دن قالدیرارق عدل وحقیقتی موقع محترمنه كچیرمك ایچین اوغراشیور . معاذالله بویله برفلاكت وقوعنده هپ سیاستلر ، تجارتلر ، معامله‌لر دورور . بوتون دنیا آلت اوست اولور .. الك عقلیلریمز هركون آلدانیورلر . الك عقلسزلریمز هركون آلداتیورلر .. هپمز داٸما آلدانیورز ، فقط فرصت دوشدكجه آلداتیورز . بوصورتله معیشت موازنه‌سنی برآز دوزه‌لته‌بیلیورز ... آلدانوب‌ده آلداتامایانلر .. ایشته آچ قالان كروه بوزواللیلردر .

حقيقتك بويوكلكنى طانيوبده اونكله دوست اولهمايانلر .. اوكسوه‌يه كيرمش يالانلر ايله اويالانيرلر . بوقوه‌ديا صحنه‌سنك اك آرقه پرده‌سنى قالديروب عصرلردن، عصرلردن برى انسانلردن صاقلانان غوغوقلرى آپ آچيق بشريته كوسترمك هرمملكتده قانوناً ممنوعدر .. اخلاق ، عادات و عنعنه‌لريمز خيالاته اوقادار كنيش بر ساحه آييرمشدركه حقيقت اوكا اك زياده محتاج اولانلرك نظرلرنده بيله دائما حقير وجاذبه‌سز قالير .. بناءً عليه علم وعرفان چوراقلغى ايچنده قاورولان مملكتلرده دكل، فن وبيلكيده اك ايلرى كيدن ملتلر آره‌سنده بيله بوكون باقيجيلق، بوكوجيلك، افسونجيلق مثبت علملردن زياده رواجده‌در . بوكون بالفرض برميليون انسان آره‌سنده أوركمه‌دن حقيقتى كوره‌ن و جسارتله اونى باغيره‌بيلن قاچ متفكروواردر؟ ايشته بوعدد اعترافندن صيقيله‌جغمز درجه‌ده اقل قليلدر . بوجزء بو قوجه كتله‌يى ناصيل اوياندي‌ره‌جق ؟

محاربه اخلاقى بوزدى . بوتون انسانيتى فلسفه وعرفاناً برچوق سنه‌لر كيريلتدى . مثلا فرانسه كبى بر مملكتده مؤلفلرينه مكافات ويرلمه‌سى لازم كلن أثرلرك

انتشاردن منع ایلدکلرینی کورویورز .

وولترلرك، دیدرولرك وداهاکچن عصرده‌کی زولالرك، موپاسانلرك حاضرلادقلری ذهنیتلر نه‌اولدی ؟ شیمدیکی حکیملرك ، ادیبلرك ، شاعرلرك اطرافه صاووردقلری فکرلری کونلك توقوتریله مشبوع برکلیسا موعظه‌سی شکلنده وادرا کمزی اویوته‌جق بر آغیرلقده بولویورز . بوتون رومانجیلر ایسه خلقه بر خرافه دوری آچدیلر. اسکی زمانك مصاللرینه‌یکیدن رواج ویرمکه‌اوغراشیورلر..

بوتون دنیاجه فکراً اوقدار تهلکه‌لی بردورده‌یز که اسمایی اوستمه صیچراتمامق ایچین بحثی درینلشدیرمکدن قاچیورم .

صوك زمانلرده یکی نظریه‌لریله شهرت آلان اسرائیلی بر فیلسوف منسوب اولمادیغی دینلره حرمتسزلکندن دولایی مختلف مملکتلردن بیلمم‌قاچر آی حبسه محکوم اولدی. هر وجدان اهلی بو محکومیتلری یردن کوکه قدر حقلی بولدی . چونکه دینلری تنقیده قالقیشه‌جقسه حکیم جهودك یهودیلکدن باشلامه‌سی لازم کلیردی .

(آینشتاین) ك یهودی قالەرق فیلسوف اولدیغی کورولویور . زمانیله (وولتەر) هیچ بویله یاپمادی . او استهزاسی‌یمان قلمنك تنقید ضربەلرینی بوتون (دوغم) وعنعەلرینی بر پاپاس قادار طانیدیغی نصرانیتنه توجیه ایتمشدی .

کیم دییورکه اسرائیل اولادلری بوکون بر یوزنده ملت حاکمه دکلدر .

اسکی ویکی دنیاده اك نافذ وقوتلی سوزلرك هانکی دوداقلردن چیقدیغنی واك اوستەلقلی أنتریقەلرك هانکی فابریقەلرك معمولاتی اولدیغنی فرق ایدنلر حقیقتی سزمش اولورلر ..

ابوالفضل انوری کبی بو عصرده معجزەلر آرایان بر قابا صوفی‌یی اقناع ایچین اوکا قویو دیبنده بر جنت باغچەسی کوسترمکدن باشقه چاره یوقدی. نورالله حسیب بویله حرکت ایتدی . مولوده ایله ازدواجه موفق اولدی ...

هر فردی، حتی هر جماعتی خوشلاندیغی یم ایله آولارلر. کیفیت بویله اولطه‌لره طوتولمایه‌جق قادار انسانلغمزی تربیه ایده‌بیلمکده‌در .

بیلیرمیسکز اطرافمزده انوری تیپنه بکزه‌ینه‌قادار چوق انسان واردر. وبونلر بریکندن داها تهلکه‌لیدرلر. چونکه انوری بودالالغیله معروفدی . اونه کیلر طبیعةً اوکا بکزه‌یوب ده عقللی کورونلردر . اوزرلرنده‌کی یالدیزی قازی‌یجه آلتدن مکمل بر ابوالفضل انوری چیقار . ایشته هپ بزم ، بوتون انسانلرك فلا کتمزك اساسی بودر . اکر حقیقت بویله اولماسه دنیاده نه بر ناپولئون ظهور ایده بیلیردی . نه‌ده کندینی تورکلك واسلامیتی قورتارمایه مأمور بیلن انور پاشا ... تخلیصه اوغراشدیغی تورکلکی بوسبوتون خراب ایتدی. بوظفرسز قهرمانك کفنلندیرمه‌دن کومدوردیکی انسانلرك حسابنی اکر جناب حق اوندن صوراجقسه آمان یاربی...صورمایه‌جقسه شویله بویله کناهلری ایشله‌مکدن هیچ قورقمایه‌لم.

انور صوك نفسنه قادار کندینی پك بویوك بر ایشله مبشر بیلدی . مکرر ومدهش موفقیتسزلکلری اونك نفسنه اولان اعتمادینی قیردیره‌مادی . سیاسی وعسکری

مهارتنك صوك افلاسی فلا کتنده استانبولدن جرائم عادیه اربابی کبی ناه قویروق فرار ایتدی . حتی اونی دیکر بر اسلام بلده‌سنه قوشدیوردی .

هیچ بر ملت وحکمدارك اثر توجیهی اولمایه‌رق کندی کندینه احراز ایتدیکی رتبه‌لرك شرفلرینی حریص روحی ایچین هیچ بر وقت کافی کوره‌مدی . بوکیلمك ، بولوطلرك اوزرنده تخت قورمق ایسته یوردی . یاوری طالع واقتداریله چیقه‌مادیغی بو الك صوك مقامه بر بولشه‌ویك قورشونی اونی اوچوردی ..

مرحوم ظن ایتدی که جهانی یکمك عبدالحمیدی قورقوتمق قادار قولایدر .

هنوز چوغمز حیاتك کنهنی آکلایه‌مایه‌رق هواده سعادت ، قویو دیبنده جنت آرایان ، بری بریمزدن کرامت بکله‌ین ، واهیاته قاپیلان ، وعدلره آلدانان صاف کیمسه‌لرر .

بو دنیا هنوز بویوك قومیق (مولیه‌ر) عصرندن

اوچ آدیم ایلری کیتمدی. دائما استادك ابدی قومدیالری تکرر ایدوب دورویور . یالکز صحنه‌نك ده قورلری دکیشدی . طرزلر باشـقه‌لاشدی . بشرك طینتی هپ او طینت ... اشرا داها قورنازلاشـدی . بری برینی اضرار ایلریله‌دی . فنالق بوبودی ..

بیتدی

۲۴ تشرین ثانی ، هکبه‌لی اطه

